



hånd-salv (salve) — salve

hånd-salv (salve) (salve) romansk, f.

guld-salv (salve) (salve) (c. indisk)

blek-salv (salve) (salve) (salve)

bjørn-refse (bot.) calystegia, n. (!)

brændt (brændt) brændt, brændt

brændt, de 2 brændt

brændt og

brændt de 2 brændt Kegel-vand (brændt)

guld-hamp (hamp) (hamp) (hamp)

guld-hamp (hamp) (hamp) (hamp) inesperable

brændt-ya (ya) (ya) (ya)

brændt-vand (vandt) (vandt) oviction

(? depresso etc)

brændt-vand (vandt) (vandt) (vandt), linor, linor, linor

brændt-vand

brændt-ya (ya) (ya) (ya) de 2 brændt

guld-ya (ya) (ya) (ya) (hamp) (hamp) (hamp)

brændt-ya (ya) (ya) (ya) (= guld-ya (ya) (ya) (ya))

brændt-ya (ya) (ya) (ya)

brændt-ya (ya) (ya) (ya)

brændt-ya (ya) (ya) (ya)

brændt-ya (ya) (ya) (ya) = brændt-ya (ya) (ya) (ya)

Handwritten notes at the top of the page, including the word "Anisotropie" and other illegible text.

Anisotropie geldmatenhoukhorst  
asymmetrisch (opt.) = 60°  
Bite atre - isre =

half-maansvormig (bot.) lunule  
gul-blaas lunule  
— — met lunulite

ossellets de l'ouie hoest-bee  
ma haublonwor (bot.) masculiflore

obs. Message (Rob. Nysten) ook de  
ver voorkommande vorm  
doffhet) (tak.) matite

mediastin

hoings-wortel melicero

ben-prota cavone omfere  
pedicabie

pampiniforme (tak.)

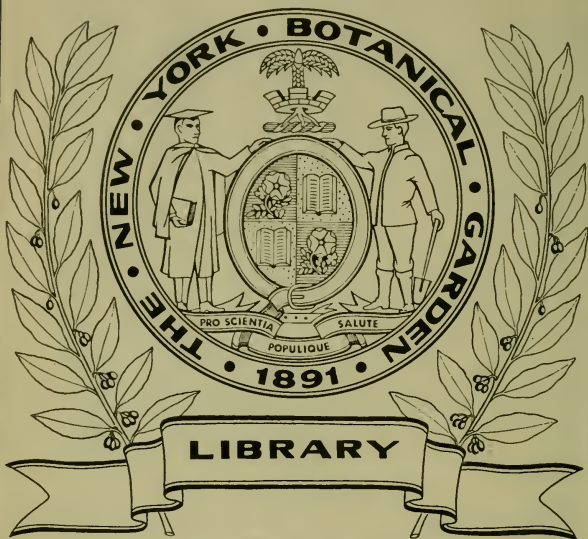
renus augerfell

passage de sarples (ajurb.)

gingg-jung

QK13

.F7



Kenneth K. Mackenzie  
Collection

Request of  
Kenneth K. Mackenzie  
October 1934

1209

Book 153d

# KRITISK ORDBOK

ÖFVER

# SVENSKA VÄXTNAMNEN

AF

ELIAS FRIES.

---

UTGIFVEN

AF

SVENSKA AKADEMIEN.

---

STOCKHOLM, 1880.  
KONGL. BOKTRYCKERIET  
P. A. NORSTEDT & SÖNER.



## Utgifvarens förord.

Förevarande arbete, fullbordadt på 1860-talet, var af författaren ämnadt att tjena till ledning vid växtnamnens behandling i den ordbok öfver modersmålet, hvilken Svenska Akademien då hade för afsigt att utarbete. De omständigheter, som sedermera för-  
anledt Akademien att inskränka sin verksamhet i sådant syfte, äro angifna i hennes underdåniga utlåtande den 19 november 1872 (tryckt i 48:e delen af Akademiens Handlingar), hvarigenom hon afsade sig det statsanslag, som utgått till befordran af hennes ordboksarbete. Akademien uttalade dervid sin förhoppning »att kunna fortfarande i någon mån medverka till ordboken genom förarbeten, hvilka hon önskade att, så vidt möjligt vore, efter hand göra för allmänheten genom tryck tillgängliga, för att sålunda efter förmåga fullgöra det uppdrag, som blifvit Akademien af hennes höge stiftare lemnadt». Som ett sådant förarbete allmän-  
göres nu denna Ordbok öfver de Svenska växtnamnen. Akademien har härvid ansett sig böra erinra, att författaren, ehuru han öfver-  
låtitt sitt verk till Akademiens fria förfogande, likväl ej åsyftat dess utgifning såsom ett särskildt arbete; han skulle annars otvifvel-  
aktigt hafva egnat det en större omsorg i stilistiskt afseende. Men hvad i sådan måtto kan finnas att anmärka, har synts

Akademien vara af så föga väsentlig vigt, helst vid ett arbete af denna art, att det ej bort utgöra hinder för dess offentliggörande. Hvad angår de från våra skalder hemtade språkprofven, hvilka, enligt författarens medgifvande (se hans inledning), kunde efter godtfinnande upptagas eller uteslutas i Akademiens tillämnade ordbok, skulle författaren, om han sjelf besörjt sitt arbetes särskilda utgifning, sannolikt hafva utelemnat dem; Akademien har dock ej ansett sig böra vidtaga en sådan åtgärd. Deremot har hon funnit några tillägg erforderliga för att göra arbetet mera begagneligt; dessa äro: de flesta uppgifterna om citatställen ur anförde författare, förteckningen på desse författare, och registret öfver de Latinska växtnamnen med hänvisning till deras Svenska benämningar.

---

## INLEDNING.

---

Växternas namn förete otvifvelaktigt den mest obestämda del af Svenska språket. Utom trädslagen och några få örter, hafva våra fleste växter olika namn i olika landskap (och ofta flera i samma landskap); ja, hvad än värre är, samma benämningar föras till helt olika växter<sup>3</sup>, eller ock äro namnen så i uttalet förbråkade, att man svårligen igenkänner dem. För att utreda, hvilket uttal af ett namn är det rätta eller hvilken växt namnet rätteligen tillkommer, måste man följa dessa ords utbildning från äldsta tider, söka utforska deras härledning och det begrepp, folket fäster vid dem, och tillika deras användande i de öfriga Germaniska språken. I senare fallet finner man ofta en förvånande öfverensstämmelse, icke blott i de gamla gemensamma stamorden, utan äfven i en del yngre, skenbart tillfälliga benämningar. Växtnamnen blifva derigenom af stort interesse i lingvistiskt hänseende, och bland våra Svenska finna vi bevarade många fornnordiska ord, som i nuvarande språket utgått. Dessa

---

\* Bland otaliga exempel härpå må nämnas, att, enligt Linnés Skånska resa, s. 238, i en trakt af Skåne *Spiraea Filipendula* kallades Konvalje för luktens skull, ehuru dessa båda växter ej ega minsta likhet, — och i Upland öfverføres namnet Konvalje till *Pyrola rotundifolia*.

böra, i min tanke, bevaras som dyrbara antiqviteter. Anmärkningsvärdt är, att A. F. Dalin och andre ordboksförfattare, som eljest upptaga de obetydligaste växtnamn, förkasta just de fornåldriga namnen, emedan dessa genom nuvarande språkbruk ej kunna tydas<sup>o</sup>.

Vi ega betydliga samlingar af Svenska växtnamn redan före Linné, nemligen genom Franckenius (1638), Tillandz (1683), Bromelius (1694) och Linder (1716). Men de af dem anförda namnen äro till stor del antingen öfversättningar från de Grekiska och Latinska, som utgå från en helt annan naturåskådning, eller ock lånade ur främmande tungomål, hvilka namn, då de icke ingått i allmänna språkbruket, ej förtjena upptagas i en Svensk ordbok<sup>\*\*</sup>. Det samma gäller om en del genom Tyska kräuterbücher införda namn, som väl af åtskillige kompilatorer blifvit brukade, men icke ingått i folkspråket och nu synas vara utdöda, t. ex. *Affodil*, *Andorn*, *Gamander*, *Gundelref*, *Poleja*, *Sempertin*, *Tusengyllenkrut*, *Tusendygdegräs* m. fl. Samma öde förtjena vissa andra från Tyskan införda, men löjligt förbråkade namn, såsom *Leffelkrut* af Löffelkraut, *Fulbom* af Faulbaum, *Spelbom* af Spillbaum. Det är i synnerhet på Gotland som dessa träffas.

Under sina resor upptecknade Linné noggrant växternas namn i folkspråket, och han erhöll af sina lärjungar rikliga uppgifter från alla landskap. Rikaste och pålitligaste källan för dessa

---

\* Undantag från ett sådant förfarande gör Rietz i sin Ordbok öfver Svenska allmogespråket.

\*\* De bland dessa, som af Wahlenberg blifvit återupptagna, kunna dock icke förbigås.

namn är derföre Linnés *Flora Svecica*. Åtskilliga bidrag hafva visserligen sedermera lemnats af Retzius m. fl., men i allmänhet mindre viktiga. Det är en verklig förlust, att Linné ej fastställde Svenska namn på samtliga våra högre växter, såsom han gjorde i afseende på gräsen. Liljeblad sökte fylla denna brist, men upptog, i stället för att använda det i folkspråket bevarade rika ordförråd, vanligen de Latinska namnen, dock i flera fall så förbråkade, att man svårligen kan igenkänna dem, t. ex. *Byll* af *Bupleurum*, *Kara* af *Chara*, *Lysing* af *Lysimachia*, *Lyst* af *Lychnis*, *Näfte* af *Nepeta*, *Ofris* af *Ophrys*, *Orbe* af *Orobus*, *Osmund* af *Osmunda*, *Rym* af *Erysimum*, *Sirse* af *Circæa*, *Sist* af *Cistus*, jemte många flera af likartadt slag. Billberg i *Svensk Botanik* dref denna rigtning till karrikatur. Han ville förkasta alla Svenska namn och införa de Latinska med stympadt uttal; så kallar han t. ex. Hafre för *Avén*, Smultron för *Fragar*, Säf för *Scirp*.

Att erhålla allmänt antagna och fastställda Svenska växtnamn är i närvarande tid ett nödvändigt behof. Man har hittills hjälpt sig med de Latinska, men sedan nu speciell botanik läres i real-, landtbruks-, ja folkskolor, äro Svenska namn oundgängliga. För dessas erhållande har det varit af största vikt att egna synnerlig uppmärksamhet åt folkspråket. Utom det att jag sjelf insamlat och genom vänner bekommit talrika bidrag, har jag noga jemfört det ymniga förråd, som förut i tryck meddelats. Men dessa växtnamn fordra en noggrann kritisk granskning. Många bland dem bero på ett misstag dels af namngifvaren, dels af upptecknaren. Flera äro så obetydliga, tillfälliga, ja blott skämtvis gifna (t. ex. *Pelle på strand*, *Lasse på tomten*), att de ingen uppmärksamhet

förtjena, hvarpå Kröningsswärds förteckning öfver växtnamnen i Dalarne lemna talrika exempel. Upptecknandet af folkspråkets namn är icke en så lätt sak som man skulle förmoda. I allmänhet tycker jag mig finna hos ordboksförfattare en hunger efter många namn; mig synas färre och godkända ega företräde. I en ordbok öfver landskapsmålen måste man söka uppsamla alla vaxlingar i uttal; men i en ordbok öfver riksspråket bör man väl bemöda sig att återföra dessa till riksspråkets uttal.

Så länge likväl de fleste vilja framhålla sin hembygds benämningar eller, hvad ännu sämre är, af subjektift estetiskt tycke föredraga mera klingande namn och förkasta dem man ej förstår, är ingen enhet att hoppas. Man måste ock fastställa bestämda grundsatser om namnens formella beskaffenhet. I *Botaniska Utflugter*, 2 bandet, har jag uppgifvit de grundsatser jag följer. Sådana namn som *Kattklor*, *Käringtand*, *Räfrumpa*, jemte otaliga likartade, hvilka beteckna helt andra bestämda föremål, kunna svårigen användas i skriftspråket. I denna ordbok har jag likväl upptagit dem, dels för att lemna anvisning till de sålunda benämnda växternas verkliga namn i riksspråket, dels för att visa huru sväfvande benämningarna äro, vanligen tillagda de mest olikartade växter. För att kunna urskilja dessa blef det nödvändigt att vid alla icke allmänt kända växter, hvilkas namn jag anser tillhöra riksspråket, tillägga några yttre, lätt i ögonen fallande kännetecken, utan att vilja lemna någon vetenskaplig beskrifning. Äfven har jag bifogat några språkprof, synnerligast ur Linnés och våra poeters skrifter, men hvilka gerna må utlemnas, om de befinnas mindre lämpliga. I motsats till de Engelske skalderna, synas de Svenske hafva besjungit, utom

Sippor och Hvivvor, mest utländska växter under deras främmande namn.

Vid namnens anförande har jag följt den alfabetiska ordningen och upptagit de sammansatta under deras begynnelsebokstaf, då de äro så fast förenade, att de icke kunna upplösas utan att förlora sin betydelse. Sådant är förhållandet med alla slägtnamnen. Men helt annorlunda förhåller det sig med artnamnen, hvilka blott äro ett närmare bestämmande af slägtnamnet. De äro vanligen så löst förenade, att man lika gerna kan säga t. ex. Hvit Sippa, Svart Poppel, Grön Pil m. m., som Hvitsippa, Svartpoppel o. s. v. I många fall låta de icke sammanfoga sig med slägtnamnet, t. ex. *Äkta*, *Allmän* m. fl. För deras rigtiga uppfattning och urskiljande är det äfven af största vigt att hafva dem samlade under slägtnamnen, hvilka ofta först genom dem erhålla full klarhet och bestämdhet.

I sammanhang härmed bör jag fästa uppmärksamheten på ett eget förhållande, hvars iakttagande är af synnerlig vigt. Då artnamn tillsättas de sammansatta slägtnamnen, bortfaller vanligen subjektet i dessa och endast predikatet kvarstår, som slägtnamn. Så t. ex. blir af *Kaflegräs*, *Kampegräs*, *Slokgräs* vid sammansättning *Ängkafle*, *Ängkampe*, *Bergslok*. På samma sätt af *Kronlilja*, *Klocklilja*, *Krageblomma*, *Bulleblomster* blir *Kejsarkrona*, *Kungskrona*, *Snöklocka*, *Prestkrage*, *Ängbulle*. En stor del, kanske de flesta, af de enkla namnen hafva på detta sätt uppkommit, hvilket låter historiskt bevisa sig. Så har *Starr* uppkommit af *Starrgräs*, *Monke* af *Munkhatt*, *Vass* af *Hvassrör* o. s. v. (I *Bot. Utflygter* har jag visat samma förhållande vara äfven med de Grekiska namnen.) Men icke alla ord kunna på

nämnda sätt bortkastas; icke de som afse en viss del af växten, såsom *rot*, *blad* o. s. v., utan blott då subjektet afser hela växtens utseende, såsom *träd*, *gräs*, *lilja*, *ört*. Språket vinner derigenom i välljud, ty eljest skulle en dubbel sammansättning uppkomma. I släkten med sammansatta namn kunna artnamnen vanligen icke med dem sammanbindas.

Vid fastställande af växtnamn uppstår en strid mellan folkspråket och det systematiska intresset. Ehuru både släkt- och artbegreppet äro gemensamma för båda, uppfattas de i flera fall olika. Många växter, som botanisterna efter minutiösa, icke i ögonen fallande skiljaktigheter upptagit såsom särskilda släkten, äro så lika till det yttre utseendet, att de af folket betraktas som ett, t. ex. *Carduus* och *Cirsium*, *Schoberia* och *Kochia*. Vid andra tillfällen skiljas i folkspråket växter, som botanisterna förena, t. ex. *Hägg* och *Körs*, *Oxel* och *Rönn*. Det har efter min öfvertygelse varit ett misstag, att man velat tvinga folkspråket in i de systematiska lagarne. Dessa fordra ett gemensamt slägtnamn för alla arter; men då folkspråket har sjelfständiga namn för underafdelningarna, måste de bibehållas: t. ex. under släktena *Polygonum* samt *Ribes* och *Vaccinium* bör hvarje art behålla sitt sjelfständiga namn, och detta så mycket hellre som dessa namn förblifva oförändrade, då deremot de systematiska åsigterna alltjemt vexla.

Den svåraste frågan vid sammanskrifvandet af denna ordbok har varit, hvilka växtnamn borde upptagas. Jag har icke kunnat lösa den på annat sätt än att jag, med få undantag, upptagit *alla*, som jag hos botaniske och hos andre, godkände författare funnit anförda, och särskildt *alla* af Dalin i hans ordbok upp-

tagna; *ingalunda i den mening, att de borde i en ordbok öfver Svenska språket införas*, utan för att kritiskt granska dem och uppgifva skälen för en stor mängds uteslutande. Härigenom blir ordboksförfattaren i tillfälle att välja, hvilka namn enligt det helas plan finnas lämpliga att bibehålla. Om jag icke upptagit äfven de i min tanke förkastliga, skulle man lätteligen kunnat tro, att dessa blifvit af mig öfverhoppade eller varit mig okända. De, hvilkas rätt att anses tillhöra riksspråket jag betviflar, har jag utmärkt med †. — Hvad de Svenska växterna beträffar, har jag ansett alla högre (fanerogama) släkten böra upptagas; men att angifva alla artnamn skulle i ett arbete af detta slag hafva ledt till en intet gagnande vidlyftighet. Jag har därför upptagit endast sådana växters artnamn, som af folket urskiljas; de öfriga höra till specielt botaniska arbeten. Af hundrade inhemska Starrarter kunna på sin höjd tio komma att skiljas af allmänheten.

Hvad de utländska växterna angår, är fältet ändlöst; för min del skulle jag anse, att endast sådana böra upptagas, som allmännare odlas inom landet eller ock tillföras oss såsom handelsartiklar eller som äro i mytologiskt eller kulturhistoriskt afseende märkvärdiga. Äfven bland dessa främmande växter har jag upptagit alla af Dalin anförda, och jag anser mig böra erkänna, att artiklarne om dem i allmänhet äro af honom med omsorg utarbetade. Jag har dock tillagt åtskilliga, som syntes mig med mera skäl böra upptagas, åtminstone i ett Supplement. De bland ifrågavarande växter, som icke ega Svenska namn, anser jag böra bibehålla sina systematiska eller de i deras hemland brukliga. Detta gäller företrädesvis om orangeriväxter och om den mängd, som för rabatter årligen införskrifves från Tyskland. Liksom i

äldre tider de Tyska kräuterbüchernä voro våra inhemska växt-namns värsta fiender, så äro det nu för tiden de Tyska handels-gärtnernas frökataloger med sina prunkande benämningar, hvilka många anse böra föredragas våra gamla ärliga Svenska namn. Också har det sårat min fosterlandskänsla, då jag t. ex. fått läsa i tidningar, att »redan blomma Primuler, Anemoner och Gager». Icke förstår Svenska folket hvad dermed menas.

Ännu mindre synes man mig böra i en Svensk ordbok upp-taga de odlade växternas ändlösa förändringar. Jag vill här icke tala om de hundratals namn man har på olika sorter af Roser, Dahlier m. fl., hvilka uteslutande tillhöra gärtner, som årligen påhitta nya; men det samma gäller äfven om de fleste af våra kulturväxter, såsom Potates och Kålsorter, samt om våra fruktträd. Äfven på dessa senare tillkomma årligen nya, inen snart försvin-nande namn, och de hafva sin plats i pomologiska arbeten. — Hvad jag nu yttrat var redan Virgilii åsigt (*Georg.* 74):

Men på förändrade slag och de skilda namn, som de bära,  
 Finnes ej tal; och hvad båtär i tal att fatta dem alla?  
 Den som begär dem veta, han räkne i Lybiens öknar  
 Sandens yrande korn, som Zephyrus sprider i rynden,  
 Eller, när Eurus rigtar sitt våld mot seglande kölar,  
 Vågornas mängd på Ioniens haf, som brytas mot stranden.

## Anförde författare.

- ADLERBETH, G. G. *Virgiliï Bucolica och Georgica*, 2 uppl. Stockh. 1814.
- ARNELL, L. *Sjöfröken* af W. Scott, öfvers. Stockh. 1828.
- ATTERBOM, P. D. A. *Lyriska Dikter*, 1—3. Örebro 1863.
- BELLMAN, C. M. *Valda Skrifter*, utg. af P. A. Sondén, 1—6. Stockh. 1835, 36.
- BESKOW, B. VON *Vitterhetsförsök I*, 3 uppl. Stockh. 1862.
- BROMELIUS, O. *Chloris Gothica*. Göteb. 1694.
- BÖTTIGER, C. W. *Samlade Skrifter*, 1—4. Stockh. och Örebro 1856—69.
- CREUTZ, G. PH. *Vitterhetsarbeten*. Stockh. 1795.
- DAHLGREN, C. F. *Samlade Skrifter*, 1—3. Stockh. 1873—75.
- DALIN, O. VON *Vitterhetsarbeten*, 1—6. Stockh. 1767.
- FRANCKENIUS, J. *Speculum botanicum renovatum*, Ups. 1659.
- FRANZÉN, F. M. *Skaldestycken*, 1—7. Örebro 1824—61.
- FRIES, E. *Botaniska Utflugter*, 1—3. Ups. och Stockh. 1843—64.
- GEIJER, E. G. *Skaldestycken* (Samlade Skrifter I. 3), Stockh. 1851.
- GRAFSTRÖM, A. A. *Samlade Skaldestycken*, 1, 2. Stockh. 1864.
- GYLLENBORG, G. F. *Vitterhetsarbeten*, 1—4. Stockh. 1795—1800.
- KELLGREN, J. H. *Samlade Skrifter*, 1—3, 4 uppl. Örebro 1860.
- KNÖS, T. *Dikter*, 1, 2. Ups. 1852, 53.
- LEOPOLD, C. G. AF *Samlade Skrifter*, 1—6. Stockh. 1814—33.
- LILJEBLAD, S. *Svensk Flora*, 2 uppl. Ups. 1798, 3 uppl. ib. 1816.
- LINDER, J. *Flora Wiksbergensis*. Stockh. 1716.
- LING, P. H. *Samlade Arbeten*, 1—3. Stockh. 1859—66.
- LINNÉ, C. VON Hans *Öländska och Gotländska resa*, Stockh. 1745. — *Vestgöta resa*, ib. 1747. — *Skånska resa*, ib. 1751. — *Flora Svecica*, 2 uppl. ib. 1755. — *Flora Lapponica*, 2 uppl. Lond. 1792. — *Deliciæ Naturæ*, 2 uppl. Stockh. 1816.
- MALMSTRÖM, B. E. *Dikter*, Stockh. 1876.
- NICANDER, K. A. *Samlade Arbeten*, 1—3, 3 uppl. Stockh. 1862.
- NORDENFLYCHT, H. C. *Samlade Skrifter*, Ups. 1852.
- NYBLOM, C. R. *Dikter*, Ups. 1860.

- OXENSTJERNA, J. G. *Arbeten*, 1—5. Stockh. 1805—26.
- PALMBERG, J. *Serta Florea Svecana*, Streng. 1684.
- REZTIUS, A. J. *Flora Oeconomica Sveciæ*, 1, 2. Lund 1806.
- RIETZ, J. E. *Ordbok öfver Svenska allmogespråket*. Lund 1867.
- RUNEBERG, J. L. *Samlade Skrifter*, 1—5. Örebro 1851—64.
- SEHLSTEDT, E. *Samlade Sånger och Visor*, 1, 2. Stockh. 1862, 63.
- STAGNELIUS, E. J. *Samlade Skrifter*, 1, 2. Stockh. 1868.
- Svensk Botanik*, Stockh. 1779 o. följ.
- TEGNÉR, E. *Samlade Skrifter*, 1—7. Stockh. 1847—51.
- TILLANDZ, E. *Catalogus Plantarum*. Åbo 1683.
- WAHLENBERG, G. *Flora Svecica*, 2 uppl. Ups. 1833.
-

## A.

**Abborrnate**, se **Nate**. — **Abborrgräs** (Helsingland) är ett obestämdt namn, uppkommet genom vårdslöst uttal i stället för **Abborrnate**.

† **Abramsrot**, f. = **Skogsnäfva**.

*Anm.* Namnet finnes blott en gång antecknad, nemligen i Linnés *Vestg. resa*, s. 235, der det uppgifves vara brukligt på Dal och skrives **Abrahamsrot**; i hans *Flora Svec.*, n. 617, är det ändradt till **Abramsrot**. Detta namn, som säkerligen blott tillfälligtvis gifvits, är numera obrukligt; det bör derföre och såsom tillika olämpligt ej medsläpas i ordböcker öfver Svenska språket.

**Abrodd** (äfven **Äbrodd** och förvridet **Ambrett**), m., en för sin vällykt odlad art af släktet *Gråbo*: *Artemisia Abrotanum* L. Abrodden hinner under våra korta somrar icke till blomning.

† **Abull**, m., är endast ett Skånskt bonduttal af det Danska *Abild* (på Svenska *Apel*). Se Linnés *Sk. resa* 392.

† **Acacia**, f., ett talrikt slägte, synuerligast på Nya Holland, och hvaraf flera arter odlas i orangerier. — Namnet, såsom varande Latinskt, bör icke upptagas i Svensk ordbok, om ej i ett bihang.

**Ackejeja**, f., en så väl vild som odlad prydnadsväxt af *Ranunculaceernas* familj, utmärkt genom sina fem klotlikt böjda sporrar: *Aquilegia vulgaris* L. Skrifves äfven **Akleja** och af äldre författare **Äkerjeja**. Af ackejejas blommor beredes blå färg.

**Adonis**, m., ett örtslägte af *Ranunculaceernas* familj, med findelade blad, sköna blommor och talrika småfrukter: *Adonis* L. Arter deraf äro:

**Höst-adonis**, ettårig, med mindre, röda blommor: *A. autumnalis* L. Od-

las som prydnadsväxt under namn af **Bloddroppar**, **Gossen** i det gröna.

**Vår-adonis**, mångårig, med stora, gula blommor: *A. vernalis* L. **Vår-adonisen**, som hos oss växer endast på Gotland och Öland, är en af Svenska florans skönaste smycken.

*Anm.* Namnet *Adonis* är fullkomligen Latinskt, men jag har ansett det böra upptagas i Svenska språket, då de på Öland efter växtställen gifna namnen (**Aronros**, **Arontorpsros**, **Kastlöser**) icke kunna tillämpas på hela slägtet.

† **Affodil**, m., egentligen ett förbråkadt uttal af det Latinska *Asphodelus* L., ett Liljeslägte, som hos oss hvarken växer vildt eller odlas. På hvad grund namnet af **Wahlenberg** föres till *Sedum Telephium* L., inser jag icke.

**Aftonstjerna**, se **Stjernelök**.

**Ag**, m., ett groft, stråft vattengräs, tillhörande *Halfgräsen*, med gytrade bruna småax: *Cladium Mariscus* R. Br. — Ingen man gifve annan man lof att hugga i oskift skog eller slå ag i oskift myr. *Gott.lagen* 25: 3. (Schlyters öfvers.)

† **Agave**, f., vetenskapliga namnet på den växt, som är känd under benämningen **Hundraårig Aloe**. Bör, såsom fullkomligen obekant i allmänna språkbruket, knappt upptagas ens i ett bihang till Svensk ordbok.

† **Agersilke**, en Skånsk dancism; kallas i det öfriga Sverige **Åkersilke**.

† **Ajamej**, i Verml. *Elfdalen* = **Ögontröst**.

† **Akasieträd**, se under **Ärtbuske**.

**Ål** (äfven **Alder**, **Ål**, **Ålder**), f., ett allmänt, på fuktiga ställen före-

kommande, Hängeväxterna tillhörande träd, med blomning på bar qvist och klibbiga blad: *Alnus glutinosa* Willd. Kallas äfven **Grönal**. Alen förökar sig med ovanlig lätthet. Alarna äro de träd, som tidigast blomma och sist falla sina löf.

Pilar trifvas på flodernas brädd, och alar i träskan.

ADLERBETH 74.

Vid bäcken aspen sina qval  
Förtäljde för den kalla al. ARNELL 12.  
Alen är en bild af idoghet,  
Och af höjdens stormar hon ej vet.

**Grå-al**, se **Arre**.

**Alant**, m., en prydlig växt af Hålkblomstriges familj, med stora gula blomhufvud: *Inula Helenium* L. Hos äldre förf. äfven **Alunarot**. Alanten är en af de väldigaste inhemska örter, och roten användes i medicin.

*Ann.* Namnet *Alant* är redan i sjunde seklet antecknad bland Vestgötarne i Spanien (jfr *Bot. utfl.* 1: 143), och ännu bibehållet i Tyska, Danska och sydsvenska folkspråket. Numera i riksspråket förvändt till det mycket missledande **Alandsrot** och af en del skriftställare till **Elinsrot**, **Helenerot**, under förmodan att namnet kommer af *Helenium*, som dock härleder sig från Grek. ἕλος, kärr.

**Alg**, f., en talrik klass bland Groddtrådväxterna, hvars släkten växa i vatten; det Latinska *Alga*. Hit höra **Tång**, **Slake**, **Söl** m. fl.

Ringare än på hafvets strand uppkastade algen.

(»projecta villor alga». VIRG. *Ecl.* 7: 42.)

+ **Algräs**, Rosl., **Alskogsgräs**, Österb. = **Mjödört**.

+ **Alkana**, f., färgstoff, som erhålles från Orienten af *Alkana tinctoria* TAUSCH (af Linné förd till slägtet *Anchusa*).

+ **Allbotsrot**, Nerike = **Äng-anis**.

**Alm**, f., ett allmänt löfträd, blommande på bar qvist, med hela, vanligen sträfva blad: *Ulmus* L. Almarnas vingade frukt kringföres vida af vinden.

De täta almars skjul en fåfång tillflykt ger.

CREUTZ 15.

Flera förändrade slag man finner af hårdiga almar.

ADLERBETH 74.

Almar i ståtlig växt sig sprida för himmelens vindar.

DAHLGREN 1: 141.

**Allmän Alm** (*U. montana* Sm.) finnes öfver hela landet, upp till Vesterbotten.

**Kork-alm** (*U. campestris* Sm.) förekommer på Öland och Gotland; har mindre löf än den föregående och korkartad bark.

**Vres-alm** (*U. effusa* Willd.) finnes äfven på Öland; är skild från Korkalmen genom långt skaftade blommar.

**Almecke**, Medelþ., **Almocke**, Vesterb., **Almycke**, Angerm. = **Kropp**. — Detta namn (lånadt från Lapskan?) är så allmänt, ehuru olika uttaladt, i de Norrländska landskapen, att jag ansett det förtjena upptagas.

**Aloe**, m. 1) Ett artrikt örtslägte bland Liljeväxterna, på Cap, med köttiga, saftfulla blad, hvilkas saft användes i medicin: *Aloë* L.

2) **Amerikansk** eller vanligen s. k. **Hundraårig Aloe**, hvilken tillhör ett annat slägte: *Agave americana* L.

3) **Indisk Aloe**, bekant för sin egenkap att motstå förruttelse: *Aloëxylon Agallochum* LOUR. Denna är den under namn af Aloe i vår bibel omtalade växten.

4) **Svensk Aloe** benämnes af Tilandz m. fl. slägtet *Dyborre*.

**Alpros**, f., en skön buskväxt af Ljungfamiljen, tillhörande södra Europas fjell, och i största prakt uppträdande på Himalaya: *Rhododendron* L. En liten förkrympt buske af detta slägte finnes äfven på våra fjell: **Lapska Alprosen**, *R. lapponicum* W.

Hvar morgon en alpros jag fäster i hatten

Och börjar min vandring med stafven i hand.

BÖTTIGER 1: 283.

+ **Alrot**, Gestrikl. = **Hönsbär**.

† **Alruna**, f., ett mycket gammalt Tyskt namn på en i Norden icke förekommande växt af Bolmväxternas familj: *Atropa Mandragora* L. Växten har användts vid besvärjningar och varit föremål för mångfaldigt skrock, hvarigenom namnet kommit till oss. I roten har man trots sig finna bilden af ett foster. Till Svenska språket hör namnet icke.

**Alsikeklöfver**, se **Klöfver**.

† **Alster**, ett rent af diktadt namn, som, af missförstånd inkommet i våra ordböcker och floror, måste alldeles utstrykas. Benämningen är, efter Wahlenbergs förmodan, uppkommen af *Halster*, enligt Roslagska uttalet, och har för den växtens likhet med Benveden blifvit af missförstånd öfverförd till denna senare. Namnet förekommer ingenstädes i vårt folkspråk och ej heller i något af de beslägtade språken, såsom deremot alla andra buskars och träds namn göra.

**Altea**, **Althea**, f., en mångårig ört af Kattostfamiljen, odlad för sin i medicin använda rot, **Althérot**: *Althæa officinalis* L. Althéroten innehåller senaste växtslem.

**Alvarlök**, se **Gräslök**.

**Amarant**, m., ett med Mollaväxternas närförväntat örtslägte, hvaraf flera arter odlas på fritt land som prydnadsväxter, synnerligen *Amarantus caudatus* L., vanligen kallad **Kalkonsabel**. En hit förd inhemsk art (*A. Blitum* L.) föres numera till eget slägte: *Euxolus* RAFIN. Jfr **Bläsa**.

*Ann.* Namnet är visserligen utländskt, men fullkomligt nationaliseradt.

† **Amaryllis**, f., en utländsk praktlilja, endast odlad i varmhus: *Amaryllis formosissima* L. — Vill man upptaga den i Svensk ordbok, borde man med lika skäl der upptaga flera hundra andra orangeriväxter.

**Amur**, m., är enligt alla äldre författare örtslägтет *Melilotus* (L.), ett med

Klöfver förväntat slägte, men lätt skildt genom utdragna blomkylas; hos Klöfvern äro blommorna samlade i ett hufvud. (Detta gamla goda namn har man i senare tider utbytt mot det Grekiska *Melilot* eller dess öfversättning **Honungsklöfver**.) — Amuren torkad har en söt, behaglig lukt.

**Amurgräs**, n., är ett namn, som tillägges flera gräs, hvilka torkade hafva samma välukt som Amuren, nemligen **Vårbrodd**, **Hässlebrodd**, **Myskegräs**.

**Amört**, f. = 1) **Äng-anis**, hvilken anses öka mjölken hos ammor; 2) **Lundkovall**, Bleking, af okänd anledning.

**Ananas**, m., en i varmhus odlad tropisk växt: *Ananassa sativa* LINDEL. Denna som en synnerlig läckerhet högt värderade växt, införd till Sverige 1726, är så allmänt bekant, äfven af poeter (bland andre Oxenstjerna) besjungen, att den måst upptagas.

**Andgräs**, Vesterg. = **Brazengräs**.  
**Andhafre**, Vesterg. = **Andmat**.

**Andmat**, m., mycket små, på vatten flytande bladlika stielkar; örtslägтет *Lemna* L. Andmaten betäcker ofta stillastående vatten med en grön matta.

**Andorn** benämnas efter Tyskan åskilliga Sugeväxter, såsom *Hvit-andorn* = **Kransborre**, *Svart-andorn* = **Bonässla**, *Vatten-andorn* = **Strandklo**. Enligt Tyskan är namnet m., men i Svenskt uttal n. Ehuru främmande och öfverflödigt, förekommer detta namn så ofta hos äldre skriftställare, att det måst upptagas.

**Andromeda**, f. Så benämnas **Roslingen** i poesi, t. ex. af Atterbom (1:20) och Franzén. Linné lemna öfver den samma en poetisk beskrifning i Fl. Lapponica, p. 126.

Ingen i behag Linnea öfverträffar, Dock sjelfve mästartens röst af Andromeda vans,

Då han åt Flora knöt från fjellarna en krans.

FRANZÉN 4: 61.

**Andvide**, n., en med Roslingen närförvärdt liten buske i norra Vesterbotten och Finland: *Cassandra calyculata* DOR.

**Anemon**, f., benämning på de syd-europeiska, som prydnadsväxter stundom odlade arterna af släktet *Sippa*: *Anemone hortensis* L. Brukas blott i poesii.

Solen har tecknat med kärlekens drag  
sitt barn Anemonen.  
GRAFSTRÖM 2: 250.

**Angelika**, f. = **Qvanne**. Namnet är brukligt endast i medicin.

† **Angusturabark**, m., en medicinsk drog, som erhålles af den i Columbien växande *Galipea officinalis* HANCOCK.

**Anis**, m., en odlad, ettårig växt af Umbellaternas familj: *Pimpinella Anisum* L. Anisfrön hafva en behaglig kryddsmak.

**Äng-anis**, en vild, mångårig art af samma släkte: *P. Saxifraga* L.

† **Anisblomster**, Nerike = **Linnésört**. Namnet afser blommornas lukt.

† **Anisros**, Upl. = **Knylbräcka**. Namnets anledning inses svårigen.

**Annbok**, f., ett vackert, i södra Sverige växande löfträd af Allonträdens familj: *Carpinus Betulus* L. Benämnes äfven **Hvitbok**. Jfr **Avenbok**. Annboken lemuar ypperligt slöjdvirke. Annbokskogarne utmärka sig genom synnerlig täckhet och liflig grönska.

† **Apebrödsträd**, n., ett genom sitt utomordentliga omfång, men sin lösa ved, utmärkt träd i Afrika: *Adansonia digitata* L.

**Apel**, f., ett så väl vildt (**Skogsapel**) som odladt kärnfruktträd: *Pyrus Malus* L. Frukten kallas **Äpple** och därefter trädet äfven **Äppleträd**. Af den vilda Apeln har man två bestämda artförändringar, skilda genom fruktens smak: **Sur-apel** och **Besk-apel**. Af den odlade finnas talrika sorter med

egna namn, men dessa äro mycket vexlande, och nya sorter uppdragas årligen, hvarföre de icke förtjena upptagas i en ordbok, utan tillhöra speciella pomologiska arbeten. (Jfr Eneroths Pomologi.) — Af den ur Sur-apelns frukt utpressade saften beredes en dryck, kallad **Ciden**.

Af apelns vilda växt bereder konstens hand  
En dryck, ännu begärd i sjelfva drufvans land.  
OXENSTJERNA 2: 152.

På aplarna blomstren befruktade blifvit

Af sprittandé solstrålars eldiga brand.  
DAHLGREN 1: 378.

Snöblommor yra från aplarnas topp.  
DENS. 1: 419.

† **Apelsin**, m., den guldgula frukten af Orangeträdet (se **Orange**): *Citrus Aurantium* L.

**Aprikos**, f., benämning så väl på frukten af ett träd, tillhörande, släktet *Slån*, som på sjelfva trädet: *Prunus Armeniaca* L. Aprikosen trives i Sverige under bar himmel endast i sydligaste delen.

Aprikosers växt, dem sommaren förgylt  
Och svarfvat deras klot och dem med  
sötma fylt.

OXENSTJERNA 2: 124.

**Ard**, se **Arre**.

† **Areka-palm**, f., en palmart i Ostindien, *Areca Catechu* L., af hvilken erhålles Areka-nöten, *terra Catechu*.

† **Aronsros**, **Arontorpsros**, Öland = **Vår-adonis**.

**Arre**, n., en art af Alsläktet, med grålundna, icke klubbiga blad: *Alnus incana* WILLD. Kallas rättare **Grå-al**, af äldre förf. **Hvit-al**.

† **Arrowrot**, f., hvaraf beredes det i handel förkommande närande Arrowmjölet, erhålles af *Maranta arundinacea* L., som tillhör Scitamineernas familj.

**Artskock**, **Artskocka**, f., benämnas tvenne vidt skilda växter, båda dock tillhörande Blomhållsväxterna:

1) **Jord-artscock**, den ätliga, söta stamknölen af en art Solros: *Helianthus tuberosus* L., hvilken väl uthärdar vårt klimat, men icke binner till blomning.

2) **Kron-artscock**, en tistelväxt, hvars nedtill något köttiga hålkfjäll ätas som en läckerhet: *Cynara Scolymus* L.

*Ann.* Uttalas och skrives origtigt *Ärtscock*, *Artscocka*. Namnet är det Fr. *artichaut*, T. *artischocke*; med *Art* har växten ej den ringaste förvandtskap.

**Arun**, m., örtslägtet *Erythraea* RICH., utmärkt af sina röda blommor och sin beska smak, närbeslägtadt med Stålorthen. Arun är ett godt, magstärkande medel.

*Ann.* Detta särdeles gamla och märkvärdiga namn är ännu brukligt i Tyskland, Danmark och Skåne (se Linnés Sk. resa 277). Mycket origtigt är det förbigånget i Dalins ordbok, liksom de flesta namn, hvilka ej hafva sin tydning i nuvarande språket. Men just dessa äro de för språkforskaren dyrbaraste.

**Arv**, m. (Isl. *arfi*.) Gemensam benämning på flere småväxter, som finnas mest på odlade ställen, och motsvarande T. *Miere*, E. *Chickweed*. Nyttjas endast i sammansättning och ingår i en mängd växters namn.

† **Asblomma**, f. Detta namn, som det sydafrikanska örtslägtet *Stapelia* L., hvilket stundom odlas i orangerier, erhållit för sina stinkande blommors skull, synes mig onödigt, då det aldrig kan komma att ingå i allmänna språket. För växter af denna art är det oförändrade Lat. namnet att föredraga.

**Ask**, f., ett pryddigt inhemskt löfträd af Ligusterens familj, men utan både blomfoder och blomkrona: *Fraxinu: excelsior* L. Asken var fordom, och är ännu bland allmogen, ett heligt träd. Asken Yggdrasil. — Askarna äro skogens förnäma; de slå sist ut sina löf och fälla dem först.

Jag askens ädla växt, jag almens krona vördar.

OXENSTJERNA 2: 93.

På kullar stodo ask och ek,  
Som kämpar uti bardalek. ARNELL 12.

† **Askört**, f., ett synnerligen förolyckadt namn, bildadt efter Lat. *Cineraria*; men det befinnes, att de växter, hvilka man tillagt det, alldeles icke tillhöra nämnda slägte.

**Asp**, f., ett allmänt Hängeträd, utmärkt af sina darrande löf och honträdens ymniga fröfjun; tillhör Poppelslägtet: *Populus tremula* L. Aspen utgör gemenligen små lundar, ... sällan träffar man den blandad med andra trädslag i skogar. RETZIUS 2: 548.

De höga aspar fläta sina grenar  
Utöfver grafven. GEIJER I. 3: 300.  
Susen er grafsång, susen af sorg, I  
darrande aspar!

MALMSTRÖM 7.

**Aster**, m., ett talrikt slägte, tillhörande Blomhålksväxterna, med stjernlikt ordnade strålblommor: *Aster* L. Flera arter odlas som prydnadsväxter. Jfr **Stjernros**.

**Astrakan**, m., en odlad, mör och söt ädlare äpplesort.

En astrakan, der dagen genomsken,  
Som en kristall, så klar och ren.

FRANZEN 1: 356.

**Aurikel**, m., en odlad, i många färger skiftande art af slägtet Hvivfa: *Primula Auricula* L.

Aurikelns mångfärghet, som sig i låg-  
het gömmer.

OXENSTJERNA 2: 121.

**Avenbok**, ett namn bildadt efter D. *avnböy*; enligt rent Svenskt uttal heter trädet **Annbok**.

**Axing**, se **Äxing**.

**Axlost**, f., ett från Losta skildt slägte, med enkelt ax; endast de lägsta småaxen äro skaftade: *Brachypodium* P. BEAUV.

† **Axsvingel**, se **Svingel**.

**Ax-ärenpris**, se **Ärenpris**.

## B.

**Backbränna**, f., arterna af slägtet *Arabis* L., örter med små hvita blommor och långa, smala skidor; egentligast *A. Thaliana* L.

† **Backbär**, n. = **Backsmultron**.

**Backhumle**, 'Dal., Hels. = **Rölika**.

**Back-klöfver**, se **Klöfver**.

**Backrinka**, se under **Binka**.

**Backsippa**, se **Vippa**.

**Backstarr**, se **Starr**.

**Backsöta**, f., en art af slägtet *Astragalus* L. utaf Ärtväxternas familj, med tvårummig, krökt, nästan trekantig fröbalja: *A. glycyphyllus* L. — Roten har söttaktig smak, likt Lakrits, hvarföre den af äldre förf. (Franckenius, Tillandz) förveklades med Lakritsroten.

**Backtimjan**, se **Timjan**.

**Backvippa**, se **Vippa**.

**Backväpling** = **Back-klöfver**.

† **Baggpungar**, m. pl. = **Tarald**.

**Baggsöta**, f., en art af slägtet *Stålört*, med stora purpurroda blommor: *Gentiana purpurea* L. Förekommer endast på vestliga Norges fjell och benämnes der *Söte*, ehuru i hög grad besk (således ett skämtnamn).

*Ann.* Redan i äldre tider har (enligt Rudbeck) denna ört, för sina utmärkta medicinska egenskaper, blifvit såsom handelsartikel införd från Norge (öfver Dalarne) och deraf här i riket fått namnet *Baggsöta*, d. v. s. Norsk söta. Linné, som ej sett den blommande växten, hänförde honom till en närbeslägtad, gulblommig art från Schweiziska alperna: *Gent. lutea*, hvarföre han ännu i våra ordböcker origtigt föres till denna.

† **Baisk-lök**, Gotl. = **Gräslök**.

**Baldersbrå**, f., en ört snarlik Kamillblomster och Surkulla, med findelade blad och sköna hvita strålblom-

mor, men utan märkbar lukt, samt trekantiga frukter: *Chamæmelum inodorum* Vis. (*Tripleurospermum* SCHULTZ.) I vårt allmogespråk är numera detta namn förvändt till *Ballerbro*, *Balsebro*, *Barbro*, och hänfördt till slägtet Kullor, men det har bibehållit sig oförändradt på Färöarna och Island (*Baldersbrå*, Balders ögonbryn), der det äfven riktigt tillägges förstnämnda ört.

*Ann.* Den stora likheten mellan arterna af släktena *Matricaria* och *Anthemis* förklarar lätt, hvarföre dessa förveclas och namnet Baldersbrå öfverförs till sistnämnda slägte; men att det rätteligen tillkommer endast *Matr. inodora* L., lider intet tvifvel, ty på Island och i de nordliga länderna finnes icke den stinkande, otäcka Surkullan, till hvilken man velat hänföra det.

**Balsamin**, f., en för sina prydliga röda blommor allmänt, äfven i torpstugor, odlad krukväxt, hörande till slägtet Springkorn: *Impatiens Balsamina* L. Balsaminens fädernesland är Ostindien.

**Balsampoppel**, se **Poppel**.

**Balsamträd**, n., en gemensam benämning på flera trädslag i de varmare länderna, af hvilka balsamen erhålles, såsom **Perubalsam** af *Myrospermum peruiferum* DEC., **Tolubalsam** af *Myrosp. toluiferum* RICH., m. fl. Mest bekant är **Meccabalsam**, af *Balsamodendron gileadense* KUNTH, hvilken användes i medicin och är den i bibeln omtalade balsam.

† **Balsamäpple**, n. Under detta namn anföres i Dalins ordbok *Momordica Balsamina* L., hvilken lämpligare kallas **Balsamgurka**; men ingendera förtjenar upptagas i Svenska språket.

**Bambu**, m., **Bamburör**, n., ett i de tropiska länderna växande träd- artadt gräs (*Bambusa* SCHREB.), som hinner flere hundra fots längd, med ben-

hårdt, men — såsom hos öfriga gräs — pipigt rör, hvaraf man i nämnda ställen der bygger hus m. m.

**Banan, Bananas**, m., en ståtlig, mångårig trädartad växt, tillhörande Etthjertbladsväxterna: *Musa Sapientum* L. Bananernas frukt är söt, välsmakande och i de tropiska länderna högt värderad.

**Bandpil**, f., en afdelning af Pilsläktet (*Salix* L.), buskar med långa, smala, sega skott och blad: *Vetrix* FR. De lemna det yppersta material till tunnband, korgar, vidjor m. m., hvarföre de ofta odlas i stort. De mest bekanta arterna äro:

**Gul Bandpil**, med gröna, i kanten sågade, vågiga blad: *Salix undulata* ERH. Upland, Öland.

**Holländsk Bandpil**, med på undra sidan grålundna, helbräddade blad: *S. lanceolata* FR. Skåne, Halland.

**Tysk Bandpil**, se **Korgpil**.

I allmogespråket räknas äfven Mandelpilen till Bandpilarna, ehuru från dem vida skild.

**Bandtång** = **Bändling**.

**Bandvide**, se **Vide**.

**Barken, Barkena-rot**, f., benämnes i Skåne och Halland den vilda Morroten.

*Ann.* I lingvistiskt hänseende är detta namn märkvärdigt, emedan Morrotens benämning i alla Finska språk dermed sammanhänger, t. ex. *Porkkana* i Finland, *Porkan* i Estniskan, *Borkkana* i Wotiskan.

**Barrlind** (Lind med barr), f., kallas Idgranen i Göta rike. Namnets anledning är, att sistnämnda träd lemna bast liksom Linden. De s. k. Barrlinds-öarna i Göteborgs skärgård hafva sitt namn af detta träd.

**Barrträd**, n., träd med barr, i motsats till löfträd, utgörande en mycket egendomlig växtfamilj: *Coniferae* L. Vi ega i Sverige fyra arter inhemska

barrträd: **Fur**, **Gran**, **Idgran** och **En**, samt åtskilliga planterade: **Lärkträd**, **Silfvergran**, **Cypress** m. fl.

**Basilik**, f., en mera sällan (i drifbänk) odlad kryddväxt af Sugeväxternas familj: *Ocymum Basilicum* L.

† **Bastträd**, Finland m. fl. ställen = **Lind**.

**Batatas**, m., en i de tropiska länderna odlad jordfrukt af släktet *Vinda*: *Convolvulus Batatas* L. Rotknölarne af Batatas hafva mycken likhet med Potates, ehuru dessa båda växter icke äro förvandta, och namnet Potates är egentligen en förvridning af Batatas.

**Batram**, m., hos alla äldre förf. ritigare **Berthram**, efter det Grekiska *Parthenium*, en med Kamillblomster närförväntad ört, men mångårig och med äggrunda bladflikar: *Pyrethrum Parthenium* SM. (*Matricaria Parthenium* L.) Jfr **Matram**.

**Beckblomster** (allmänt), **Bekrisper** (Smål.), se **Tjärbloster**.

**Belladonna**, f., en mycket giftig, men i medicin använd växt: *Atropa Belladonna* L. Hör till familjen *Bolmväxter*.

**Benved**, m., en i södra Sverige växande buske, skild från alla andra genom femkantiga, femrummiga, rosenröda frukter (ej bär): *Euonymus europæus* L.

*Ann.* Namnet Benved tillkommer otvifvelaktigt rätteligen denna växt, enligt så väl vårt folkspråk (se Linnés Sk. resa 265, 392) som de närbeslägtade språken. Namnet **Alster** har aldrig funnits, utom i böcker. Benämningen **Käringtand** (på Öland) är i alla hänseenden förkastlig. — Genom förväxling har namnet Benved blifvit fördt till så väl **Kornell** som **Try**.

† **Benvälla**, f. = **Vallört**.

† **Benvärksgräs**, Österb. = **Lindnesört**.

**Benzoe**, m., ett på Moluckerna inhemskt träd: *Styrax Benzoin* DEYAND.,

af hvilket erhålles det i handel förekommande Benzoecharts, hvaraf fås Benzoesyra.

**Berberis**, m. = **Surtorn**. Det förra namnet är likväl mest brukligt i skriftspråket.

**Berberisrost**, se **Rost**.

• **Bergamot** (uttalas oftast *Pergamott*), m., en sorts runda, mycket saftiga Päron.

**Bergamotolja**, f., en eterisk olja af pomeransskal.

**Bergbräcka**, se **Bräcka**.

**Bergdusk**, m., en prydlig fjellväxt af släktet *Bräcka*, med yfvig blomruska, hvita blommor: *Saxifraga Cotyledon* L.

**Berggröe**, se **Gröe**.

**Berggyllen**, se **Gyllen**.

**Bergklöfver**, se **Klöfver**.

+ **Bergknopp**, Linné, en art **Fetknopp** (*Sedum rupestre* L.).

+ **Bergmynta** = **Harmynta**.

**Begrör**, se **Rör**.

**Berg-skrabba**, f., en mångårig ört, växande på Öland och Gotland, med talrika blå, i ett hufvud samlade blommor, fyra fria ståndare: *Globularia vulgaris* L. Benämnes i trädgårds-språket vanligen **Blåboll**.

+ **Berg-skälla**, f., Liljeblad = **Svarthö**.

**Bergslok**, se **Slokräs**.

**Bergspring**, n., smärre Bräkenarter, tillhörande släktet *Asplenium* L., växande i bergspringor. Sjelfva hållarna grönska om vintern af Bergspring.

**Bergsyra**, se **Syra**.

+ **Bergsöta** = **Stensöta**.

**Berthram**, se **Batram**.

**Beskapel**, se **Apel**.

**Besksöta**, f., en klängande buske af Bolmväxternas familj, med knippevis sittande blå blommor och röda bär:

*Solanum Dulcamara* L. Bären kallas **Hållbär Smål**, **Ormbär Österg.**, **Trollbär Söderm.**, **Villbär Verml.**

**Beta**, f., ett för bordet, för sockerberedning och till foder allmänt odladt örtsläkte: *Beta* L. Man skiljer deraf flera arter: **Rödbeta**, **Hvitbeta**, **Foderbeta**.

**Betel**, m., som i Orienten allmänt tuggas såsom tobak, beredes af bladen utaf *Piper Betle* L. och af frukterna utaf *Areca Catechu* L.

**Bibinell**, förderfvadt uttal af **Pimpinell**.

+ **Bigarrå**, m., en artförändring af **Körsbär**.

**Binda**, f. Detta namn tillkommer rätteligen afdelningen *Helxine* af släktet *Polygonum* eller Slideknä, hvars arter slingra sig omkring andra växter, såsom **Åkerbinda** (*Polyg. Convolvulus* L.) och **Löfbinda** (*P. dumetorum* L.), den förra växande på åkrar, den senare bland buskar. Oegentligen är namnet tillagdt dels **Åkervindan**, emedan denna likaledes omslingrar andra växter, t. ex. benämningarna **Drabinda**, **Snarbinda** (snärjbinda), och dels **Snarrefvan**, t. ex. **Hummelbinda** (Dalarne), **Linbinda**, **Bindsleskorf** (se **Skorf**).

**Bingel**, m., en mångårig ört med små, gröna, enkönade blommor, utan kronblad, och med tvåknölig frukt: *Mercurialis perennis* L. Torkad blir Bingelen svartblå; hvilket i förening med det Latinska namnet förvärfvat honom rop för magiska egenskaper. Bingelen "är en skadelig växt för fåren, så väl som för människan". Linnés Öl. resa 146.

**Binka**, f., örtsläktet *Erigeron* L., skildt från öfriga Boväxter genom sina smala, nästan trådlika strålblommor.

**Rödbinka** (*E. acris* L.) är allmän.

*Ann.* Hos äldre förf. föres denna växt till släktet *Gråbo* och benämnes af Franckenius och Tillandz **Rödbo**. Namnet **Binka** är en flexion af *Bo*, liksom **Böna**, **Bynke**. Namnet **Rinka** — i **Backrinka**, **Dal**. — är troligen samma namn, men föres till *Achillea*.

÷ **Bisam**, m., utgår alldeles.

÷ **Biskopsört**, efter Liljebblad == Fingerhatt.

**Bitterblad**, n., en art af Pilört, utmärkt genom brännande smak: *Polygonum Hydropiper* L.

**Bitterkrasse**, se **Krasse**.

**Bittermjölke**, n., ett örtslägte snarlikt Hökfibla, men skildt derifrån genom på tvären strimmiga frukter och genom fruktfjun på stift. *Picris hieracioides* L., med mycket sträfva blad och bitter mjölksaft.

**Bitternäfva**, f., ett af de mest förolyckade namn, gifvet i systematiskt intresse åt ofvan anförda Bitterblad. Huru man för *Polygonum* fått det orinliga slägtnamnet Näfva, hvilket så väl passar till *Geranium*, se under **Näfva**.

**Bittersalsa**, f., se **Krasse**.

**Bittersöta** = **Besksöta**.

**Bitterväxter**, naturliga familjen *Gentianæ* JUSS., Tvåhertbladsväxter med sambladig, regelbunden krona; frukten fri, tvåskalig, med frön fästa vid skalens kanter. Hit höra **Stälört**, **Arun** och **Bläcken**.

÷ **Bitterört**, f. Ett sådant namn finnes icke; *Alyssum* heter **Sandhvita**.

**Bjugg**, n., den fornsvenska benämningen på sädeslaget *Hordeum* L. I vårt folkspråk är det vanligaste namnet **Bygg**, liksom i Isländskan (Danskan har *Byg*, Engelskan *Big*); men i skriftspråket brukas nästan uteslutande benämningen **Korn**, i bibeln både *Bjugg* och *Korn*. — Man har deraf flera arter med egna namn. Jfr **Korn**.

÷ **Bjälla**, f., benämnes i vissa landsorter Lilla Blålockan, t. ex. i Småland **Dombjälla**, i Dalsland **Märrbjälla**. — Jfr **Skälla**.

**Björk**, f., ett allmänt bekant slägte, tillhörande Kummerträden (*Betulineæ*

RICH.). Björken är ett äkta nordiskt träd, som äfven på fjellen närmar sig snögränsen.

Björkens runda, hvita stam Sken lik en pelare af silfver fram.

Som skalden till sin himmel, har jag trängt at Till björkarna omkring min moders hus.

Jag minnes dig i aftonskuggans suning Af höga björkar vid den stilla sjö.

Björkarna gro kring den älskades graf Och fläta sitt skugghvalf deröfver.

**Dvergbjörk**, en förkrympt buske, med små, runda löf, växande i fjell- och bergstrakter: *Betula nana* L. Denna har mångfaldiga namn i allmogespråket, såsom *Fredagsbjörk* (*Långfredagsbjörk*, se detta ord), *Horbjörk*, *Källingbjörk*, *Myrbjörk* m. fl. Ofta säges *ris* i stället för *björk*.

**Fjellbjörk**, en medelstor buske, mest lik *Dvergbjörken*, men högre, upprätt växande: *B. alpestris* FR.

**Glas-** eller **Svallbjörk**, träd, med lösare ved, klubbiga årsskott och knoppar: *B. odorata* BECHST.

**Häng-** eller **Slokbjörk**, gammal *Masurbjörk*, med hängande grenar.

Så viftar och hängbjörkens midsommarsdrägt Kring snöhvita stammen för vindalfers flägt.

**Kartbjörk**, gammal björk, synnerligast *Svallbjörk*, af hvilken näfvern blifvit flädd, hvarefter barken blir skroflig, lik kart på ett sår.

**Marbjörk**, högväxt buske, med finludna qvistar och löf: *B. pubescens* EHRH.

**Masurbjörk**, högstammigt träd, med triangulära, långspetsade blad, liksom qvistarne kådprickiga: *B. verrucosa* EHRH. Har den hårdaste ved. En gammal, knotig björk med masur inne.

RUNEBERG 5: 49.

**Björkticka**, se **Ticka**.

**Björnbrodd**, m., en liten, med Liljorna närbeslägtad ört i fjelltrakter: *Tofieldia borealis* Wg. En större art af samma slägte finnes på Gotland.

**Björnbärsbuske**, m., ett gemensamt namn på flera buskarter af slägtet *Rubus* eller Hallon, med svarta bär — *Björnbär* eller rättare *Björnhallon* — hvilka arter af Linné innefattades under namnet *Rubus fruticosus*. Jfr anm. vid **Käringbär**.

Anm. Anledningen till namnet *Björnbär* är svårförklarlig, då björnen aldrig vistas i de trakter, der Björnbärsbusken växer. I äldre tid kallades denna buske *Brumbär*, och så ännu vid vestra kusten; må hända härleder sig detta namn från det fornnordiska *brum*, löf, emedan bären sitta bland löfven, hvilket för de buskartade Rubi är högst karakteristiskt. Sedan det gamla ordet utdött ur språket synes man hafva förändrat *brumbär* till *björnbär*, dertill kanske föranledd af idéförbindelsen mellan *björn* och *brumma*.

**Björnfloka**, se **Björnloka**.

† **Björnkam**, m. = **Kambräken**.

**Björnklo**, f. Dermed öfversattes i ordböcker Grek. *Acanthus* L., som ej finnes i Norden, en i mytologiskt hänseende märkvärdig växt, hvars prydliga blad utgöra siraternas på Kofinthiska pelare. Man har velat finna likhet mellan dessa blad och Björnlökans, hvilken derföre af äldre förf. kallas **Björnram**.

**Björnloka**, f. (äfvén **Björnfloka**, **Björnram**, **Björnstut**), en mycket storväxt Umbellat, med parbladigt sammansatta, sträfvä blad och platta frukter: *Heracleum Sphondylium* L.

**Björnmossa**, f., en högväxt mossa, som användes till qvastar, viskor o. s. v. *Polytrichum commune* L. Dess utskjutande frukt kallas **Dufråg**, **Gökråg**, **Kråkbjugg**, **Kråkhvete** m. fl.

**Björnram**, **Björnstut**, se **Björnloka**.

**Blacka**, f., de större arterna af slägtet *Uva* L. Bohuslän.

**Bladgrus**, n., **Bladludd**, m., svamplika utväxter på åtskilliga träds löf: *Erineum* PERS. och *Phyllerium* FR. Bildas af insekter.

**Bladmossor** eller **Löfmossor**, en talrik familj bland Groddtrådväxterna, utgörande hufvudgruppen i Mossornas klass, med fria blad och med fröhus, täckta af ett lock: *Bryaceae* BARTL. Samtliga arter benämnas **Mossa**, och de mera framstående, af allmänheten skilda, upptagas under **Mossa**.

**Blek-** tillsättes åtskilliga växter såsom artnamn, t. ex. **Blek-kattost** (= Rosenkattost), **Blekstarr** (*Carex pallescens* L.), **Blekväpling** (= Alsikeklöfver) m. fl.

**Blidnäsla**, f., en till Nässlefamiljen hörande, polygamisk ört med små vitgröna blommor: *Parietaria officinalis* L. Förekommer hos oss endast förvildad.

† **Blindmjöl**, n. = **Röksvamp**.

**Blidnäsla**, f., ett namn, som tillägges flere Sugeväxter af släktena Dån och Plister, i synnerhet **Hvitplistern**: *Lamium album* L.

† **Blidsvamp** = **Röksvamp**.

**Blink**, **Vattenblink**, m., vattenväxt af Hvifveväxternas familj, med findelade blad, hvita, något rödletta, hastigt affallande blommor: *Hottonia palustris* L.

**Bloddroppar**, se **Adonis**.

† **Blodgräs**, Hels., enligt uppgift = **Boört**. Namnet är troligen en felaktig uppteckning i stället för **Bogräs**.

**Blodhirs**, se **Hirs**.

† **Blodknopp**, m. = **Johannesknopp**. Jfr **Mansblod**.

**Blodnäfva**, se **Näfva**.

**Blodplättlaf**, se **Laf**.

**Blodrot**, f., en liten art af Fingerörtsläktet, med fyra kronblad: *Potentilla Tormentilla* NEOK. Roten har mycket adstringerande egenskaper och är ett af de verksammaste medel mot rödsot, diarrhé o. s. v.

**Blodstilla**, f., **Blodtopp**, m., en mångårig ört af Brumväxternas familj, utmärkt genom sina axlika, blodröda blomhufvud i toppen af den bara stjelen: *Sanguisorba officinalis* L.

**Blomhålkväxter** eller **Hålbomstrige** benämnas *Synanthereæ* RICH., den största och artrikaste familjen bland Tvåhjärtbladsväxterna, med talrika blommor inom en gemensam hålk på ett gemensamt fäste, fem sammanväxta ståndarknappar, och en frukt under hvar blomma. Fördelas i tre underfamiljer: **Boväxter**, **Tistelväxter** och **Fibleväxter**, hvilka särskildt upptagas.

**Blomkål**, se **Kål**.

**Blomtistel** = **Stjertistel**.

**Blomvass**, m., en prydlig, säflik vattenväxt bland Etthjärtbladsväxterna; de talrika, liffärgade blommorna sitta i blomflock: *Butomus umbellatus* L.

+ **Blundblomma**, Dal. = **Höstfibla**. Namnet afser de tidigt sig sluttande blommorna.

**Blåboll** = **Bergskrabba**.

+ **Blåbuk**, m., en i Göta rike allmän benämning på **Odon**.

**Blåbärsris**, n., en liten buske af Ljungväxternas familj, med årligen affallande löf och mörkblå bär: *Vaccinium Myrtillus* L. Bären äro ätliga.

**Blåeld**, m., en mycket stråfhårig växt af de Skruflomstriges familj, med rik blomruska, sköna, oregelbundna blomkronor: *Echium vulgare* L. Om denna växt yttrar Linné, Sk. res. 206, att den i Skåne, under namn af

**Blåkuntor**, »växte på de sluttande fälten i den myckenhet, att jag aldrig sett dess like, hvaraf ock skedde, att dessa fält på långt håll lyste med en så präktig och högbå färg, att jag aldrig sett något fält, som i fågning häremot kunnat förliknas».

**Blågull**, n., se **Blåljus**.

**Blåhallon**, n., en buskväxt af släktet *Rubus*, med svartblå bär: *R. cæsius* L.

**Blåklett**, se **Klett**.

**Blåklint**, m., en allmänt bekant växt bland vintersäden, med blå blommor i ett hufvud, strålblomstren trattlika: *Centaurea Cyanus* L. Har talrika benämningar, såsom **Blågubbar**, **Blåhattar**, **Blåkorn** eller **Blå Kornblomma**, **Blålilja** (Halland), **Blå Ringblomma**, **Blåtoppar**, **Blåört**, att förtja de obestämda, appellativa, t. ex. **Akerros** och **Kornros**, samt de oeffter rättliga Dalska, hvilka synas vexla i hvar socken. Några andra, mera sjelfständiga, anföras särskildt. — Växtens riktigaste namn torde vara **Blåklett**.

Ceres, blickad sjelf, den blåklint tåligt ser,

Hvars ogräs åt dess drägt likväl en prydnad ger.

OXENSTJERNA 2: 123.

**Blåklocka**, f., ett artrikt örtsläkte, med blå, klocklika blommor och vit, mild mjölksaft: *Campanula* L.

Somliga (elfvor) klämta sitt bingelibing Uppå blåklockor, som fuktiga drypa.

DAHLGREN 1: 80.

De af allmänheten skilda arterna äro:

**Allmän** eller **Liten Blåklocka**: *C. rotundifolia* L., med runda rotblad, smala stjelklblad.

**Stor Blåklocka**: *C. persicifolia* L., med alla bladen smala, mycket stora blommor.

**Hässleklocka**: *C. latifolia* L., stor, med äggrundt lancettlika blad. Kalas äfven **Hässlekål**.

**Knylklocka**: *C. rapunculoides* L., med rotknölar; ett högst elakt ogräs i trädgårdar. Jfr **Rapunzel**.

**Nässleklocka:** *C. Trachelium* L., med triangelformigt hjertlika blad.

**Rofklocka** = **Rapunzel**.

**Toppklocka**, särskildt upptagen.

† **Blåknappar** = 1) **Knappvädd**;  
2) **Monke**.

† **Blåkunta**, plur. **-or**, f. Denna benämning för *Echium vulgare* lemnar ett märkligt exempel på den vårdslöshet, hvarmed man behandlat växtnamnen. I källorna för namnet — Linnés Sk. resa, s. 177, 206; Flora Svec., n. 168 — och såsom jag sjelf hört af allmogen i Skåne, lyder det **Klåkunta**; men emedan man ej känt dess betydelse (*kunta*, *cunus*), har man godtyckligt ändrat det till **Blåkunta**, hvilket är någonting helt annat. Jfr **Blåeld**.

**Blåkål**, se **Kål**.

**Blåljus**, n., en i Jemtland vild, men eljest såsom prydnadsväxt allmänt planterad ört, med parbladiga blad, hjulformiga, blå blommor och trerummigt fröhus: *Polemonium caeruleum* L. Kallas i trädgårdsspråket **Blå riddare** och **Blåljus**.

*Ann.* Namnet uppgifves olika; af Linné **Kosjuss**, hvilket lär vara sammandraget af *Kongsljus*. Då denna benämning icke är användbar, har jag ändrat den efter trädgårdsspråket. Wahlenberg åter benämner växten **Blågull**.

**Blåläcka**, se **Läck**.

**Blåmonke** = **Monke**.

**Blåmunk**, m., se **Munkskalle**.

† **Blåseranunkel**, enligt Liljeblad *Ranunculus sceleratus* L.

**Blåsestarr**, se **Starr**.

† **Blåsgom**, m. = **Drakblomma**. Detta af Liljeblad bildade namn är icke antaget och bör utgå.

**Blåsippa**, se **Sippa**.

**Blåslaf**, se **Laf**.

† **Blåslök** och **Blåtåtel** = **Blått Senegräs**. Dessa båda i systematiskt

intresse bildade namn hafva icke ingått i allmänna språkbruket, och då växten **Senegräs** nu befunnits vida skild både från **Slok** och **Tåtel**, måste de utgå.

**Blåsmäre**, se **Smäre**.

**Blåstarr**, se **Starr**.

**Blåstjerna**, f., ett slägte bland Liljeväxterna, med blå, till basen delade, stjernlika blommor: *Scilla* L. En hos oss naturaliserad art är *S. italica* L.

**Blås-tång** = **Knapptång**.

**Blåsuga**, f., örtslägdet *Ajuga* L., tillhörande Sugeväxternas familj, men skildt från öfriga genom saknaden af blomkronans öfre läpp och genom blå blommor. Om dess vanligare namn *Kärinkruka* och *Krukört*, se **Krukört**.

**Blåsärt**, f. Så benämnes i Dalins ordbok en utländsk buske af Årtväxternas familj, med mycket uppblåsta baljor, hvilken hos oss sällan odlas: *Colutea arborescens* L. Jag tvekar, om detta föga bekanta namn förtjenar upptagas.

† **Blåtistel** = **Blåeld**.

**Blåtry**, se **Try**.

† **Blåtåtel**, se **Blåslök**.

**Bläcken**, n., en på våta ställen växande ört, närmast förvandt med Bitterväxterna, men lätt skild genom sina tredelade blad och inuti håriga, rödletta blommor: *Menyanthes trifoliata* L. Uppgifves af Linné i Fl. Svec., n. 173, vara benämnd **Korsbläcker** i Dalsland, men på det af honom der citerade stället från Vestg. res., s. 234, kallas den **Saltbläcker**; ovisst derföre, hvilketdera namnet är det rätta. Linné anser denna växt rätteligen böra benämnas **Klöfver**, men detta namn föres nu allmänt till *Trifolium*. För öfrigt har Bläcken i nästan hvarje landskap olika benämningar, af hvilka **Bockblad** i de södra och **Getklöfver** i de norra landskapen äro de vanligaste.

-madr, se åker-madr.

**Bläcksvamp**, m., ett slägte bland Skifsvamparne, hvars samtliga arter hastigt upplösa sig i en svart, bläcklik vätska: *Coprinus* FR.

**Bläddrerot**, f., slägtet *Utricularia* L., vattenväxter med hårfint delade, blåsbärande blad, hvilka hålla örten flytande i vattenytan under blomningen. Blommorna äro tvåläppiga och försedda med endast två ståndare.

† **Bläror**, f. pl. = **Tarald**.

**Bläsa**, f., en ettårig, med Molla vanligen förväxlad ört, men närmare beslägtad med Amarant genom sitt fröhus, och lätt känd af sina hvitfläckiga blad. *Amarantus Blitum* L., nu förd till slägtet *Euzolus* RAFIN. Jfr Bot. utfl. 2: 113.

**Bo** ingår i namnen på en mängd växter af Hålkblomstriges familj, såsom **Gråbo**, **Gullbo**, **Rödbo** (nu Binka), **Boört**. Då alla dessa hafva många små blommor inom gemensam hålk, torde ordet *bo* här hafva betydelsen »nidus».

† **Bockblad**, n., ett vanligt växt-namn, men tillagdt de mest skilda växter, t. ex. **Bläcken** (Skåne), bladen af **Konvaljen** (Smål.), slägtet **Rams** (*Polygonatum*) och **Kärleksörten** (»Bockeläcke»).

**Bockhorn**, se **Brandkorn**.

**Bockrams**, se **Rams**.

**Bockrot**, Norrl. = **Äng-anis**.

**Bockskägg**, n. 1) De greniga arterna af svampslägtet *Clavaria* L. 2) Öfversättning af det Grekiska *Tragopogon*; detta namn har dock aldrig ingått i allmänna språkbruket, utan den odlade arten af slägtet *Tragopogon* L. kallas **Hafrerot**.

† **Bocksvärd**, n., Gotl. = **Svärdslilja**.

**Bofis** (Tysk. *Bofist*), m., svampslägtet *Bovista* (L.), föga skildt från de egentliga Röksvamparne.

**Bohon Upas**, ett för sina giftiga egenskaper namnkunnigt träd på Java: *Antiaris toxicaria* LESCHEN.

**Bohve**, n., rätteligen **Bokhve**, ett bekant sädesslag, som har sitt namn af frukternas likhet med bok-ållon: *Fagopyrum esculentum* MORENCH. »Bohvetet gifver bina mera honung än någon annor ört». Linnés Sk. resa 97.

**Bok**, f., det vackraste af våra inhemska löfträd, tillhörande Ållonträden: *Fagus silvatica* L. Bildar stora skogar i södra Sverige. Kallas äfven **Rödbok**, till skilnad från Annboken. Bokens fruktskålar kallas *Gjortar*, sjelfva frukterna *Ållon*. — I bokens skugga kunna spädare plantor ej uppväxa.

— — i skygd af den lummiga boken du hvilat.

ADLERBETH 9.

*Ann.* Med det i bibeln omnämnda bokträdet kan omöjligen förstås vår Bok, hvilken ej växer i Orienten, utan snarare en art Ek, liksom det Grek. *κρησος* är en art af detta träd.

**Bolltistel**, m., en tistelväxt med i klotform samlade blommor, omgifna af eget blomfoder: *Echinops sphaerocephalus* L. Kallas äfven **Tistelboll**.

**Bolmrot**, f., Vesterg. = **Sprängört**.

**Bolmväxter**, en talrik familj bland Tvåhjärtbladsväxterna, med fem ståndare, fästa på den sambladiga, regelbundna kronan, och tvårummig frukt, dels fröhus, dels bär: *Solanaceae* JUSS. De flesta af hithörande växter äro narkotiska och giftiga, såsom **Bolmört**, **Tobak**, **Spikklubba**, **Dvalbär** (*Atropa*).

**Bolmört**, f., en allmän, giftig, stinkande, klubbig ört med smutsigula, inuti mörkådriga blommor: *Hyoscyamus niger* L. Rötterna likna Palsternackors, hvaraf örten äfven benämnas **Vild Palsternacka**. Som Bolmörtens rötter äro mycket giftiga, måste de noga skiljas från Palsternackans.

**Bomull** (Tysk. *Baumwolle*), f., en hvit, mjuk, trådigt ludd, som omgifver

fröna hos arterna af Bomullssläktet: *Gossypium* L. Af detta släkte finnas flera arter med dels trädstam och dels örtstam.

† **Bomullstistel**, Nerike = **Tistelborre**.

**Bondtobak**, se **Tobak**.

**Bonässla**, f., en kring hus och byar växande ört af Sugeväxternas familj, vanligen förd till *Leonurus* L., men enligt folkspråket rättare tillhörande *Balota* L., hvilken skiljes från den förra genom hjertlika, endast sågade blad. *Ballota ruderalis* Sw.

† **Borst**, m. Så benämnas i allmogespråket flera gräs med borstlika blad, t. ex. **Stagg** (Finnborst, Ågnborst), **Sandborst** (Borstgräs, Borst-tåtel) m. fl.

**Borste**, m., en i Dalsland och flera andra landskap bruklig benämning på **Borst-tistel**; men vanligen tillägges ett epitet, såsom **Brudborste** (Smål.), **Gullborste** (Jemtl.). Ordet *borste* ingår tillika i både slägtnamn, t. ex. **Gullborste** (*Linosyris vulgaris* DEC.), **Ringborste**, och artnamn, t. ex. **Borstnäglika**.

**Borstgräs**, n., ett grässläkte med mycket långa agnborster: *Stipa* L. Vår inhemska art, *S. pennata* L., se **Fjäderborstgräs**.

**Borstnate**, se **Nate**.

**Borstnäglika**, se **Näglika**.

**Borst-tistel**, se **Tistel**.

**Borst-tåg**, se **Tåg**.

† **Bosört**, Blek. = **Besksöta**.

**Boväxter**, Blomhållsväxter med talrika pipiga, femdelade blommor i disken och vanligen utdragna, tunglika blommor i kanten, samt med mjuka hållfäll: *Corymbiferae* JUSS.

**Björt**, f., ett i Helsingland brukligt namn på **Korsörten** (*Senecio vulgaris* L.), hvilket antagits som slägt-namn för *Senecio*. Jfr **Korsört**, **Stånds**.

**Brake**, **Brakved**, äfven **Bråke** och **Bråkbuske**, m., en på fuktiga ställen växande buske, snarlik Al, men med fullständiga blommor och svarta bär (af äldre förf. kallad **Svart-al**): *Rhamnus Frangula* L. Frukten benämnes *Brågon*. — *Brakved* torde vara öfversättning af *Frangula*. — Namnet är brukligt endast i Svea rike; i Göta rike kallas växten allmänt och lämpligare **Tröske**.

† **Brake**, m., Gotl. = **Mjödört**.

*Ann.* Detta namn (liksom flera andra på Gotland nationaliserade) är synnerligen märkvärdigt, emedan derigenom tydes det hos abbedissan Hildegard förekommande *Brachvurz*, hvilket Tyske språkforskare ej kunnat bestämma.

**Brambär**, se **Bringbär**.

**Brand**, m., ett svart, kimrökligt doft, tillhörande svampsläktet *Ustilago* BATH.; utbildas hos vissa växter, företrädesvis i fröedningsorganerna, hvilka den förstör, t. ex. **Fiblebranden** på Kornfiblan, **Hafreroten** m. fl. Skadligast är

**Brand i säd**, hvaraf man har två skilda arter: 1) **Sotbrand**, äfven **Sot**, **Sotax** kallad (*Ust. Segetum* FR.), hvilken angriper sädeslagens (utom Rågens) frön, äfvensom flera vilda gräsarter, och, sedan den tunna omgifvande hinnan brustit, utbreder sig som ett sotlikt doft. 2) **Kolbrand** (*Ust. Caries* DEC.), hvilken hemsöker Hvetearterna och uppfyller det missbildade kornet med en i början svart-brun, fetaktig massa, men sedan öfvergår till ett fint, torrt, stinkande pulver, utan att fröet sönderspränges.

**Brandkorn**, n., ett missbildadt sädeskorn, vanligast på Rågen, men äfven förekommande på vilda gräs; utväxer till en svart, hornlik massa, allmänt känd under namn af **Mjöldryga**, **Mjölöka**, **Bockhorn**, **Hungerkorn** eller **Korntag** m. fl., och hvilken är ganska giftig: *Spermoedia Cla-*

*vus* FR. I bibeln räknas den till landsplågor: *Amos* 4: 9; *Haggai* 2: 18.

**Brandrost**, se **Rost**.

**Braxenblomster**, se **Bräsma**.

**Braxengräs**, n., en under vatten växande Groddtrådväxt, med syl- lika blad, närmast förvandt med Bräken- växterna: *Isoëtes lacustris* L. — Brax- nen anses under lektiden från sjö- botten upprota Braxengraset, som då flyter upp på vattnet. Se Linnés Fl. Svec. n. 951.

† **Bredkrasse**, m. = **Bitterkrasse**.

Namnet är en mindre passande öfver- sättning af *Lepidium latifolium* L.

† **Bremle**, Skåne = **Lingonris**.

**Bresilja**, f., ett färgstoff, som er- hålls af flera Amerikanska trädslag: **Röd Bresilja**, äfven **Fernbock** kallad, fås af *Caesalpinia echinata* LAM., m. fl.; **Blå Bresilja**, äfven kallad **Kampesch**, bekommes af *Hæmatoxylon campechi- anum* L.; **Gul Bresilja**, se **Gelbholz**. Af Bresilja säges Brasilien erhållit sitt namn.

Bresil! och du, Kampesch! kring edra vikar sträckt,

Den färgträdsskog, som än på silkets väfda drägt

Med sina spånors saft dess ritningar bestrålar

Och än palatsens golf i mosaiker målar.

OXENSTJERNA 2: 132.

*Ann.* Ofvan anförda, såsom färgstoff allmänt kända benämningar har jag ansett nödigt att upptaga; men deremot har jag icke funnit lämpligt att antaga Svenska namn på de trädslag, af hvilka de förmodas vara erhållna, emedan dessa icke kunna växa i Sverige.

**Bringbär**, n., Vesterg. och fler- städes = **Hallon**.

*Ann.* Namnets hänsyftning är om- tvistad; Wahlenberg anser det rätteligen vara *Brinkbär*. Snarare bör det (såsom i Vermland) vara *Brimbär*, i likhet med det Jemtländska *Brännbär*, emedan Hallon bäst frodas på svedjeland; men snarast skulle jag vilja antaga, att det är för- vandt med *Brambär*, *Brombär*, *Brunbär*. Ett orätt uttal eller en felaktig uppteck- ning är *Hingbär*.

**Britæ lök**, se **Sankt Britæ lök**.

**Brombär**, se **Bringbär**.

**Brosklaf**, se **Laf**.

† **Brud och Brudgum** = **Får- kummer**.

**Brudborste**, Smål. = **Borst-tistel**.

**Brudbröd**, n., en art af släktet *Spirea*, med mycket sammansatta, fin- delade blad, hvita blomvippor, söta, ät- liga rotknölar: *Spiræa Filipendula* L. Kallas äfven **Svinbröd**, **Svinkrässla**, **Galteknapp**, **Somilla** m. fl.

*Ann.* I Linnés Sk. resa, s. 238, anföres ett märkligt exempel på växtnamnens förvexling i folkspråket. I en trakt af Skåne, der **Konvaljen** ej växte, hade man öfverfört detta namn till **Brudbrödet**, ehuru ej den afägsnaste likhet finnes mellan dessa växter.

† **Brudgran** = **Brudsporre**.

† **Brudgum-pors**, Blek. = **Lopp- ört**.

† **Brudgumsknappar**, Smål. = **Åkervädd**.

† **Brudljus**, Blek. = **Flugsporre- blomma**.

**Brudsporre**, m., i allmogespråket **Brudgran**, prydliga växter af Nosse- växternas familj, med röda blommor, som hafva långa sporrar i ett ax: *Gym- nadenia* R. Br.

† **Brudtvål**, m. = **Brännande Pil- ört**.

**Brumbär**, se **Bringbär**.

**Brumväxter**, Tvåhjärtbladsväx- ter med fem kronblad, talrika på fodret fästa ståudare, och småfrukter: famil- jen *Senticosæ* L. Hit, höra **Hallon**, **Nypon**, **Smultron** m. fl. Namnet här- ledes af det fornordiska ordet *brum* (blad, löf), emedan frukterna vanligen sitta bland bladen.

**Brunhven**, se **Hven**.

**Brunkulla**, f., en mest i Jemtland växande art af Nossefamiljen, skild från alla öfriga arter genom sina svart- bruna blomax: *Nigritella angustifolia*

РЮН. — Enligt Wahlenberg benämnes den äfven **Brunstolar**.

† **Brunrot**, ett i tredje uppl. af Liljeblads Flora genom tryckfel tillkommet, sedermera af Dalin upptaget namn, i stället för **Bunrot**.

**Brunskära**, f., ett slägte bland Boväxterna, från alla skildt genom 2—4 sträfvå borster å fruktens spets: *Bidens* L. Arterna af Brunskära växa på våta ställen och äro bekanta färgväxter.

**Brunört**, f., äfven **Bruntuppor**, f. pl., en lågväxt ört med bruna ax, tillhörande Sugeväxterna: *Prunella vulgaris* L. I Dalarne lär det senare namnet tilläggas *Geranium silvaticum* L.; säkerligen af misstag, då ingen anledning dertill finnes hos detta slägte.

† **Brygger**, **Brygdttuppor**, f. pl. (Dalarne.) Detta namn tyckes vid första påseendet afse växtens användande som Humle, helst den i nämnda landskap tillika kallas **Bäckhumle**; men emedan namnet är allmännare brukligt på Jutland och der förekommer äfven i sammansättningar, t. ex. *Gedebrygger*, *Smörbrygger*, torde för det samma hafva funnits ett gammalt, nu förloradt stamord.

† **Brågon**, **Bråke**, **Bråkbukse**, se **Brake**.

† **Bråssor**, **Bråssor**, f. pl., Dalsland = **Röllika**. Namnet är, enligt uppgift, härledt af det fornmordiska *bregda*, skifta färg, och skulle således motsvara — *rödleka*.

**Bräcka**, f., ett artrikt örtslägte, med fem kronblad, tio ståndare och två nedtill sammanväxta, i spetsen skilda fröhus: *Saxifraga* L. De flesta arterna äro små fjellväxter, hvarföre endast få erhållit namn i allmänna språkbruket, nemligen:

**Bergbräcka**, fjellväxt, vanligen kallad **Bergdusk**. Se detta ord.

**Knylbräcka**, en allmän art, med hvita blommor och under jorden bildade groddknoppar; i folkspråket benämnd **Lärftsblomma**: *S. granulata* L. ✓

**Myrbräcka**, en i djupa kärr växande art, med gula blommor: *S. Hirculus* L.

**Stenbräcka**, en refvigt växande art, med enblommiga skaff och vackra rödblå blommor: *S. oppositifolia* L. ✓

† **Brädspelslilja**, se **Kronlilja**.

**Bräken**, n., gemensamma namnet på hela familjen Bräkeväxter, *Filices* L., Groddträdsväxter försedda med kärl. Ordet ingår derföre som subjekt i de flesta slägtnamnen. Bräken i sin egentligaste mening är *Pteris aquilina* L. eller **Örnbräken**, hvilket så mycket mindre kan kallas *Ormbunke* som det aldrig växer i bunkar (bunkvis), utan alltid enstaka och just derföre äfven kallas **Enstapel** efter dess Isländska namn *einstapi*.

† **Bränna**, f., Smål. = **Brännande Pilört**.

† **Brännbär**, Jemtl. = **Hallon**. Jfr **Bringbär**.

**Brännässla**, se **Nässla**.

† **Brännört**, en i Dalins ordbok upptagen felaktig öfversättning af *Clematis flammula* L., hvilken har sin benämning af den rika, liksom lågande vippan. Växten finnes icke i Sverige och är så föga märkvärdig, att den ej förtjenar eget Svenskt namn. Af slägtet *Clematis* finnas flera andra, odlade arter, hvilka bäst bibehålla sina Latiniska namn.

**Bräsma**, f., en i Göta rike bruklig benämning på **Ångkrasse** och så allmänt bekant, att den förtjenar upptagas. — Blommar vid braxnens lektid och kallas derföre äfven **Braxenblomster**. (*Bräsma* kommer väl af *brasm*, såsom braxen kallas i åtskilliga landskapsmål.)

† **Brässor**, se **Brässor**.

• **Brödkorgsvamp**, m., ett svampsläkte med bägarlikt frukthus, i hvars inre ligga talrika rundade platta frukter, likt skorpor i en korg: *Cyathus* HALL.

**Brödträd**, n., ett på Söderhafvets öar växande, med Mulbärsträdet beslägtadt träd, af hvars frukter bröd bakas: *Artocarpus incisa* L. FIL.

Ann. Ehuru för oss främmande, är detta träd i resebeskrifningar och eljest så ofta omtaladt, att det måste upptagas.

† **Brömsar**, m. pl. = **Brunskära**.

† **Bröståbär**, bär som erhålles af en i Medelhafsländerna växande buske, *Zizyphus vulgaris* LAM.

† **Bröstört**, Upl. = **Hästhofsört**.

**Brötling**, m., en afdelning af Mjölkskiflingarnes släkte, arterna vanligen milda och ätliga: *Lactarius volemus* FR., m. fl.

**Buksvampar** kallas sådana, som hafva fröredningen innesluten i sjelfva svampen: *Gasteromycetes* FR.

**Buletång**, se **Knöltång**.

**Bulleblomster**, n., en allmän ört af Ranunkelfamiljen, med stora, mångbladiga, boll-lik, gula blommor: *Trollius* L. — *Blomster* bortfaller i sammanställningar.

**Gullbulle**, m., en odlad prydnadsväxt, med brandgula blommor: *T. asiaticus* L.

**Ångbulle**, en vild art, med svafvelgula blommor: *T. europæus* L.

**Bull-laf**, se **Laf**.

**Bullmossa**, se **Mossa**.

**Bunarot**, f., äldre benämning på **Sprängört** (*Cicuta* L.), hvilket senare namn nu är antaget i riksspråket.

**Bunias**, m., af allmogen kallad **Bunaris**, en mångårig, under förra århundradet i vårt land inkommen Kålväxt, med gula blommor och enfröiga, icke uppspringande skidor: *Bunias*

*orientalis* L. Är numera det förderligaste ogräs i mellersta Sveriges östra del.

Ann. Röd *Bunias*, efter Liljeblad anförd i Dalins ordbok, hör ej till detta släkte, utan dermed menas *Cakile maritima*, se **Marfiol**.

† **Bunjeört**, ett i Dalins ordbok upptaget namn för släktet *Bunium* L., men då detta växer hvarken vildt eller odladt i Sverige, ej heller kommer hit såsom handelsartikel, måste namnet utgå. Den växt, som hos Dalin afses, tillhör numera ej nämnda släkte, hvarföre benämningen tillika är oriktig.

**Bunke**, m., benämning för växter som växa i tufvor, helst på fuktiga ställen, t. ex. Ormbunke, Tuftåda, större Starrarter (Gotl.) m. fl.

† **Bunkie**, m., mindre sötvattensalger (Skåne): *Ulva* L.

† **Bunrot**, Vesterg. = **Bönrot**.

† **Buris**, Dalarne = **Gråbo**.

† **Burmänner**, i stället för *Brudmänner*, Bohusl. = **Hästfåla**.

† **Buskmolla**, ett i Dalins ordbok upptaget namn, bör utgå. Den ifrågasvarande växten (*Atriplex portulacoides* L.) finnes ej i Sverige.

† **Busknäglika**, hos Dalin, oriktigt namn för **Borstnäglika**.

**Buskviol** = **Marsviol**.

**Buxbom**, m., en ständigt grönskande buske (*Buxus sempervirens* L.), som odlas till infattning af rabatter; är vanligen lågväxt, men uppnår i Skåne flera alnars höjd (se Linnés Sk. resa, s. 313 m. fl. ställen). — Hos profeten Esaias tages Buxbom som en symbol af trofasthet.

Jag är en frodig buxbomshäck,  
Som felar ej att vara täck.

V. DALIN 5: 356.

Inom en list af buxbom och grönt  
Ritade namn i hundra fasoner.

BELLMAN 3: 123.

† **Buxbomsmossa**, f. Namnet *Buxbaumia* L. är gifvet efter en Tysk botanist Buxbaum; det må således icke

ändras till Buxbomsossa, hvilket blir absurdt. För öfrigt bör denna högst sällsynta och nästan osynliga mossa ej upptagas i en ordbok öfver Svenska språket.

† **Byll**, en förolyckad rådbräkning af det Latinska *Bupleurum* L., hvilken hvarken botanister eller allmänheten vidkännes.

**Bymell**, se **Mell**.

† **Bynke**, n., se **Gråbo**.

† **Byttbär** = **Vikon**.

† **Byttegräs** = **Mjödört**.

**Byttelet**, m., ett färgämne, som beredes af lafven *Lecanora tartarea*. Se **Örnlafl**.

† **Båtsmanshatt**, **Båtsmansmossa** = **Blåklet** (Blåklint).

† **Båtsmän** = **Knappvädd**.

† **Bäckblomma**, **Bäckros** = 1) **Neckros**, Blek. 2) **Kabelök**, Dalarne.

**Bäckböna** (äfven **Bäckgröna**), f. Detta namn har inkommit i skriftspråket efter *Beccabunga*; men *bunga* kommer af ett gammalt Tyskt ord *bungo* (knöl, lök) och har intet att göra med *böna*. Jfr **Punga**. — Ifrågavarande växt benämnes rätteligen **Bäck-ärenpris**.

**Bäck-krasse**, m., *Cardamine amara* L. Se **Ängkrasse**.

† **Bäcklilja**, f. = **Svärdslilja**.

† **Bäcksvärla**, Hall. = **Svärdslilja**. *Svärla* är sammandragning af *Svärdslilja*.

**Bäck-ärenpris**, se **Ärenpris**.

† **Bäfvagräs** = **Darrgräs**.

**Bäfverbär**, n., en med Stenhallon närförvandt art af släktet *Rubus*: *R. castoreus* L. EST. Genom sina röda blommor närma sig Bäfverbären äfven **Vikon**.

**Bägarlaf**, se **Laf**.

**Bälarefvor**, f. plur., Vesterg. = **Backsöta**. Troligen rättare *Bälg-refvor*, som vore ett karakteristiskt namn i anseende till den refviga stjelen och de stora ärtbaljorna.

† **Bäljon**, **Böljon**, n., Skåne = **Odon**.

**Bändling**, m., sammandr. af **Bandtång**, en gräslig växt i hafvet: *Zostera* L. Benämnes ofta **Tång**, **Grästång**.

**Böna**, f., gemensam benämning för åtskilliga Ärtväxter med större, ätliga frön. 1) **Bondböna**, en art af stora *Vickor*: *Vicia Faba* L., hvaraf **Hästböna** är en mindre förändring. 2) **Turkisk Böna** eller **Sabelböna** (släktet *Phaseolus* L.), vanligen med slingrande stjekar, men en afart är mycket lågväxt, **Krypböna**: *Ph. nanus* L. — Så väl växten som dess frön benämnas *bönor*. För öfrigt kallas så flere utländska växter, såsom **Kakaobönor**, **Tonkabönor**.

**Bönrot**, f., en i Göta rikets allmogespråk vanlig benämning på roten af **Gråbo**, **Gråböna**.

† **Bönträd**, så benämnes hos Dalin en i södra Sverige under namn af **Gullregn** allmänt såsom prydnadsväxt odlad buske. — Benämningen är både olämplig och öfverflödig.

## C.

Under denna bokstaf finnes intet Svenskt namn. Alla ur främmande språk lånade, med *C* begynnande växtnamn, hvilka kunna betraktas såsom naturali-

serade och numera tillhörande Svenska språket, upptagas under *K*, då hård vokal eller ock konsonant följer på begynnelsebokstafven, hvaremot sådana, som

icke kunna anses hafva ingått i vårt språk, synas böra bibehållas under *C*, likasom namnen på *Ch*, t. ex. *Champignon*, *China*, och de på *C* med efterföljande len vokal, t. ex. *Ceder*, *Citron*, *Cypress*. — De flesta bland här anförda namn böra väl intagas endast i ett Supplement.

**Cactus**, m., **Cacteer**, pl., en talrik, i länderna kring Mexikanska viken förekommande växtfamilj, hvars samtliga släkten utgöras af köttiga, saftfulla, bladlösa växtformer, liknande bollar eller stänger. Flera hafva Svenska namn.

† **Cajeputolja**, f., som erhålles af trädet *Melaleuca Leucadendrum* L., finnes väl upptagen i Svenska Farmakopén, men är så föga bruklig, att den ingalunda förtjenar anföras i en Svensk ordbok, möjligen blott i ett Reallexikon.

† **Calaba-balsam**, m., som fås af trädet *Calophyllum Calaba* L., är ännu mindre känd än föregående olja och icke ens upptagen i Svenska Farmakopén.

**Calabar**, extrakt af frön utaf *Phytostigma venenosum* BALFOUR, märkvärdigt för dess egenskap att sammandraga ögonpupillen.

**Camellia**, f., en för sina sköna blommor allmänt i orangerier odlad buske från Japan. Närmast beslägtad med Thebusken.

**Caprifolium**, m., slingrande buskväxt af släktet *Try*, en i trädgårdar vanlig prydnadsväxt från södra Europa: *Lonicera Caprifolium* L. Äfven den inhemska, snarlika *Lonicera Periclymenum* L. odlas under benämning af **Svensk Caprifolium**, ehuru den har flera inhemska namn. Om aftnarne doftar Caprifolien af välukt.

— bersån, af blommiga syrener

Och väluktrika caprifolier byggd.

STAGNELIUS 1: 404.

*Ann.* Detta namn, som är rent Latin, synes mig ej böra anföras under bokstafven *K*.

† **Caranna-gummi** utgår alldeles.

**Cardenedikt** (= *Carduus benedictus*), m., en tistelväxt, använd i medicin och så allmänt omnämnd, särdeles i äldre läkareböcker, att den torde förtjena upptagas. Nu *Cnicus benedictus* GÆRTN.

**Cascarill**, f., barken af flera arter utaf släktet *Croton* L., synnerligast af *C. Eluteria* Sw. från Jamaica, högt värderad i medicin.

**Cayennpeppar**, se **Peppar**.

**Ceder**, m., ett ädelt och resligt barrträd i Orienten och på Atlas-bergen, närmast beslägtadt med vår Tall: *Cedrus Libani* LOUD., *Pinus Cedrus* L. Kallas i bibeln både *Ceder* och *Cederträd*. — Cedern lemnar ett ypperligt, väluktande timmer.

Cedern lyftade en hjessa,  
Och blomman öppnade en barm.

KELLGREN 2: 158.

Redan hann sin purpurslöja

Öfver cederskogen höja

Tidens sjettedag.

FRANZÉN 1: 6.

*Ann.* Alla öfriga sammansättningar af *Ceder* synas mig öfverflödiga, såsom afseende för oss Svenskar obekanta föremål.

† **Cedrat-citron** utgår, såsom varande ett nära obrukligt namn.

**Cedro-olja**, f., en flygtig olja, som pressas ur citronskal.

† **Celaster**, m., en buske, som hos oss hvarken växer, planteras eller i handel förekommer, bör väl icke upptagas, helst namnet är oförändradt det Latinska.

† **Centunkel** utgår alldeles. Heter på Svenska **Knut-arv**: *Centunculus minimus* L.

**Chalottenlök**, se **Lök**.

**Champignon**, m., en mycket läcker och allmänt värderad art af Skifsvamparne, känd genom sina såson äldre svartbruna skifvor på hattens undre sida: *Agaricus campestris* L., m. fl. — Ordet är Franskt och betyder svamp i allmänhet.

† **Charme**, m., är Franska namnet på Annboken, nu obrukligt, men förekommande hos Linné och äldre skriftställare, dock tillagdt endast den i trädgårdar odlade.

**China**, f., ett dyrbart, feberfördrifvande medel, som erhålles af flera arter utaf **Chinaträdet** (*Cinchona* L.) från Andernas sluttningar i Peru.

*Anm.* De mångfaldiga olika slag af Chinabarken, som förekomma på apoteken, kunna icke här upptagas, såsom uteslutande tillhörande farmaceutiska arbeten.

**Chinarot**, f., en medicinsk drogue, som fås af trädet *Smilax China* L. från Orienten.

**Cikoria**, f., en odlad afart af den vilda **Vägvården**, hvars rot begagnas som kaffe-surrogat. *Cikoria-kaffe*.

**Citron**, m., frukten af **Citronträdet**, inhemskt i Orienten, nu allmänt odladt i Medelhafsländerna: *Citrus Medica* L.

Medien skänker den frukt, hvars sunda och syrliga safter Häfta på tungan sin smak.

ADLERBETH 75.

Hvad är citronens varma lund...

Emot den bygd, der klippans grund  
Gör anden kysk och stark?

ATTERBOM 1: 162.

**Citronmeliss**, m., en i södra Europa vild, hos oss för sin vällykt odlad art af Sugeväxternas familj: *Melissa officinalis* L.

**Coccionell-lafvar**, se Laf.

† **Crocus = Saffran**. Det är ett rent okynne att begagna Latinska namnet; man kan då lika gerna säga *Fagus*, *Quercus* för Bok, Ek.

† **Crotonolja**, f., pressas af en art utaf släktet *Croton* (*C. Tiglium* L.), hvilken användes i medicin.

† **Crucifixört**, Dalsland = **Korsört**.

† **Curare**, ett häftigt verkande gift från södra Amerika, hvilket anses erhållas af en art *Strychnos* L.

† **Cymbel**, enligt Dalins ordbok *Antirrhinum Cymbalaria* L., men svårigen skulle någon botanist ana, hvilken växt dermed menas.

**Cypergräs**, ett vackert och artrikt Halfgrässläkte, med tvåradigt sittande agnskal. En art, *Cyperus fuscus* L., är inhemska.

**Cypress**, m., ett artrikt släkte bland Barrträden, af hvilket i synnerhet en art, såsom en sorgens sinnebild, hos oss odlas: *Cupressus sempervirens* L.

Ur buskarnes hop cypressen höjer sin spira.

ADLERBETH 10.

När jag bärs ur mitt hus

Och min begrafning firas,

Skall med cypresser siras

Min flaska och mitt krus. C. A. ROTH.

† **Cytis**, m., buske af Ärtfamiljen, ofta planterad till prydnad: *Cytisus* L.

Dansaude söker och geten sig väg till  
Cytisi blomma.

ADLERBETH 15.

## D.

**Dadelpalm**, f., en palmart från norra Afrika, med välsmakande frukter, kallade Dadlar: *Phoenix dactylifera* L. De i 1 Mos. 43: 11 omtalade dadlar anser man hafva varit Pistacier.

† **Dagghår**, **Daggros**, **Daggört** = **Sileshår**.

**Daggkåpa**, f., se **Daggskål**.

**Daggpil**, se Pil.

**Daggskål**, f., en allmän ört med breda, veckade blad, i hvilka daggdroppar uppsamlas: *Alchemilla vulgaris* L. Benämnes ofta **Daggkåpa**, **Jungfru Marie Kåpa**, hvaraf bildats det olämpliga namnet **Kåpört**.

**Dagslilja**, f. Så kallar Atterbom *Convolvulus tricolor* L., en art af släktet *Vinda*, odlad som prydnadsväxt. Jfr **Purpurvinda**.

Hvarför klaga, att så kort jag varar, Att jag blommar blott en enda dag?

ATTERBOM 1: 43.

**Dahlsros**, f., en allmänt odlad prydnadsväxt af Hålkblomstriges familj, med ätliga rotknölar: *Dahlia variabilis* DESF. Kallas vanligen **Dahlia** och är benämnd efter en Svensk botanist Dahl. Man eger deraf väl hundra förändringar med egna, flygtiga namn.

**Damascener-ros**, se **Törnros**.

† **Dammossa**, enligt Dalins ordbok »ett slags alg, Byssus». Namnet är rent af olämpligt, och släktet *Byssus* MICH. har helt och hållet försvunnit.

† **Dampslilja**, se **Kronlilja**.

**Danskablod**, se **Mannablod**.

† **Dansklöfver**, m., ett mindre lämpligt namn på *Hedysarum gyrans* L., en vid Ganges mynningar växande Ärtväxt (dock vida skild från Klöfver), hvars biblad befinna sig i ständig svängning. Växten kan visserligen odlas hos oss i hetaste drifbänkar, men man är bäst betjenad med dess Latinska namn.

**Darrgräs**, n., ett mångårigt gräs med hjertlika, dallrande småax: *Briza media* L. Kallas på Franska *Amourette*, deraf stundom i trädgårdsspråket **Kärleksgräs**.

† **Degbär**, Nyland = **Måbär**.

**Desma**, **Desmeros**, f., en art af släktet *Kattost*, med sköna blommor och stark lukt af desma: *Malva moschata* L.

**Desmansknopp**, **Desmeknopp**, m., en liten af desma luktande värväxt, med gytttrade gröna blommor: *Adoxa Moschatellina* L. (På Gotland föres detta namn till **Honungsblomman**.)

† **Desmans-Ofris**, ett förolyckadt namn, af Liljeblad bildadt i systematiskt intresse, men växten (*Ophrys Monorchis* L.) är vida skild från *Ophrys*, och benämningen har aldrig varit antagen.

† **Desmegräs** = **Myskegräs**. Namnet tillägges stundom äfven andra starkt luktande växter, t. ex. i Österg. **Renfanan**, hvars benämning der blifvit öfverförd till **Röllikan**.

**Dill**, m., en allmänt odlad kryddväxt af Umbellaternas familj: *Anethum graveolens* L. Användes som krydda och omtalas redan i bibeln, *Matth.* 23: 23.

† **Diptamn**, **Diptan**, ett namn bildadt af det Latinska *Dictamnus*. Se **Nattfackla**.

**Disksvampar**, en stor familj bland Svamparne, med fröredning på öfre sidan, sporerna inom egna hylsor: *Discomycetes* FR.

† **Distron**, i Finland, Upland m. fl. ställen **Tistron** = Svarta Vinbär.

† **Djefvulens hand**, se **Herrans hand**.

† **Djefvulsbett**, n. (Lat. *Morsus diabolii*), ett i äldre tider brukadt namn på **Knappvädd**, men nu föråldradt och obrukligt.

† **Djefvulsblod**, n., en giftigt brännande nässleart på ön Timor, med hvilken vi Svenskar ingen bekantskap hafva.

**Dodra**, f. (mångfaldigt vexlande i uttal: **Dodder**, **Dotter**, **Dåbast**, **Dåda**, **Dåde**, **Dåre**, **Döra**, **Döre**), ett örtslägte af de Korsblomstriges familj: *Camelina* CRANTZ. — En tvåårig, mycket hårig art, **Vild-dodra** (*C. silvestris* WALLR.),

växer ofta på ouppodlade ställen. — En annan, **Åkerdodra** (*C. sativa* FR.), växer bland säden och odlas för sina fröns användande i oljeslagerierna. — Bekantast är **Lindodra** (*C. foetida* FR.), med upplåsta skidor, hvilken växer bland linet och deraf i folkspråket fått namnet **Lindotter**.

**Dosta**, f., äfven **Ringdosta**, ett slägte bland Sugeväxterna, med blommorna sammandragna i ett hufvud: *Clinopodium vulgare* L. — Namnet härledes af fornnord. *þústr*, qvast, viska; *tusta*, sammandragen i en knippa. [Isl. *þústr* förekommer i den uppgifna betydelsen hos Björn Haldorson, men icke hos senare ordboksförfattare, såsom Fritzer och Cleasby-Vigfusson. Norska folkspråket har *Tust*, liten vipa, tofs; *Tusta*, knippa (af halm o. d.); *tusta*, sammanveckla, hoptrassa. *Utg. ann.*] Jfr **Konig**.

† **Drabinda**, f., en i Skåne och flerstädes bruklig benämning på **Åker-vinda**.

† **Dragblad**, n., enligt Linné ett i Småland förekommande namn på *Alchemilla vulgaris* L. Det synes nu vara utgånet; åtminstone har jag der hört det tilläggas endast **Groblad**.

**Drakblod**, n., ett bekant harts, som erhålles af det utländska trädsläget *Pterocarpus Draco* L., äfvensom af *Calamus Draco* WILLD.

**Drakblomma**, äfven **Draknos**, f., ett inhemskt örtslägte af Sugeväxternas familj, med blå blommor: *Dracocephalum Ruyschiana* L.

**Droppmossa**, se **Mossa**.

† **Druffbild**, m., en art Mögel: *Botrytes* MICH. Detta och en stor mängd andra, rent af mikroskopiska svampars namn, upptagna i Dalins ordbok efter Liljeblads Flora, måste ovilkorligen utgå.

† **Druffhyacint**, m. = **Perldrufva**. Sedan slägtet *Muscari* MILL. nu blifvit skildt från *Hyacinthus* L., eger ifråga-

varande, i systematiskt intresse gifna namn icke vidare någon tillämpning.

**Dufkulla**, f., en vacker hvit skogsblomma af Hvifveväxternas familj, den enda Svenska växt med sjudelad krona och sju ståndare: *Trientalis europæa* L. Dufkullan, sommarens förste härold, lyser som en stjerna i den dystra skogen.

† **Dufkål**, Vesterg. = **Vägsenap**.

† **Duflins**, se **Lins**.

† **Dufråg**, m., en olika tillämpad benämning på åtskilliga mossors frögömmen.

† **Dufstol**, **Dufvestol**, m. = **Bläcklett** (Bläcklint).

† **Dufvefot**, m., enligt Wahlenberg *Geranium columbinum* L.; öfversättning efter Latinet.

† **Dufägg**, n. = **Tarald**.

**Duggört** = **Daggskål**.

† **Duk-ricin**, m., ett aldeles onödigt namn på *Ricinus Mappa* L. från Ostindien, med hvilken växt Svenskar svårligen komma att göra bekantskap.

**Dulcamara** = *Solanum Dulcamara* L., se **Besksöta**.

† **Dunstockar**, m. pl., Gotl. = **Kafveldun**.

**Dunört**, f., ett artrikt slägte af Kroppväxternas familj, med regelbundna fyrbladiga kronor och åtta ståndare: *Epilobium* L. En art, **Luden Dunört** (*E. hirsutum* L.), odlas stundom i trädgårdar som prydnadsväxt.

**Durrha**, f., **Durrhakorn**, n., ursprungligen ett Negerfolkens sädesslag: *Holcus Sorghum* L.

† **Duvagräs**, efter Wahlenberg *Centunculus minimus* L. Namnet är mig obekant, och det förekommer icke hos någon annan författare än Wahlenberg.

**Dvalbär** = **Galnebär** (*Atropa Belladonna* L.).

† **Dvalkullor**, **Valkullor** (skrifves vanligen, men orätt **Hvalkullor**),

f. pl., benämning i Jemtland på **Ängbulle**. Man plägar om midsommarsnatten lägga växten under hufvudgården för att försättas i extatisk sömn. (Sannolikt härledes *val* af *dvala*.)

**Dverg-** ett mycket vanligt epitet så väl till lågväxta arter, t. ex. **Dvergbjörk**, som till artförändringar, t. ex. **Dvergapel**.

**Dvergmandel**, se **Mandel**.

**Dyblad**, n., en på vatten flytande växt, med njurlika, skaftade blad och hvita blommor: *Hydrocharis Morsus ranae* L.

**Dyborre**, m., en under vattnet växande ört, med svärdlika, hvasstandade blad och rosenröda blommor: *Stratiotes aloides* L. Dyborren är, enligt Linné, Nordens enda palmartade växt.

**Dyfräken**, se **Fräken**.

**Dyffelsträck**, m., ett slags gummiarts, som erhålles ur roten på *Ferrulā Asa foetida* L., en Umbellat i Persien.

† **Dymossa** utgår, liksom öfriga endast i systematiskt intresse bildade namn på mossor böra utgå, helst de

aldrig komma att urskiljas af allmänheten och ej heller begagnas af botanister.

† **Dynamän**, m. (se Linnés Sk. resa 148) = **Kafveldun**.

† **Dynaskräppa**, f., Skåne. En mycket storväxt art af släktet *Syra*, med ganska smala blad: *Rumex Hydrolapathum* HUDS.

† **Dyplanta**, f. = **Äfjebrodd**.

**Dån**, m., örtslägtet *Galeopsis* L., tillhörande Sugeväxternas familj, skildt från de öfriga genom tvenne från kronans nedre läpp uppskjutande tänder. De flesta arter hafva stickande hår, synnerligast **Hampdånen** (*G. versicolor* CURT.) med stora blommor, till färgen gula, utom den nedre läppen, som är mörkröd. För dessa hårs skull kallas de i folkspråket Nässlor. (*Nässla* heter, enligt Dioscorides, på Dakiska språket *Duv*.)

**Dårrepe**, se **Repe**.

† **Dåska**, f., Skåne = **Lin-snarrefva**. — Namnet är sannolikt härleddt från *Dodra*, hvilken benämning i Engelskan (*Dodder*) öfverføres till *Cuscuta*.

## E.

**Ebenholz**, m., utmärkt hårda träslag från Orienten, som användas till finare snickar-arbeten, förnämligast **Svarta Ebenholzen**, hvilken erhålles af *Diospyros Ebenum* L. FIL. Omtalas ofta i bibeln, under namn af *Hebenträ*, såsom en dyrbar handelsvara från Ofir.

Blott Indien alstrar Ebenholz; hos Sabeerna blott gror rökelsebusken.

ADLERBETH 75.

† **Eckergräs**, se **Äckergräs**.

† **Efsing** = **Äxing**.

**Ek**, f., ett allmänt bekant träd af Ållonträdens familj: *Quercus Robur* L. Frukten kallas *Ållon*, i vissa landsorter *Akarne* (af Isl. *akarn*). Eken är våra skogars äldaste, hårdaste träslag.

Eken i sin höghet stolt, och hedrad i sitt fall,

Han (!) skogens konung (!) var, och böljans blifva skall.

OXENSTJERNA 2: 93.

I Djurgårds-ekar, susen vänligt öfver Den störste sångarns bild, som Norden bar!

TEGNER 3: 215.

Se ekens strid mot stormarne på fjellen.

STAGNELIUS 2: 184.

(Obs. Eken växer ej på fjellen.)

Ann. I Orienten finnas mångfaldiga skilda arter af Ek, så att den i bibeln omtalade troligen är en annan art än vår. »Jag uträckte mina grenar såsom en ek». *Syr.* 24: 22.

† **Ekebräken**, n., en art af släktet *Stensöta*, med tre gånger pardelade blad: *Polypodium Dryopteris* L.

**Ekefock**, se **Fock**.

**Ekuas**, m., se **Kornell**. — Detta i Vesterg. brukliga namn är så bestämmdt och egendomligt, att det förtjenar upptagas.

**Ekorrhär**, n., en med Konvaljen närbeslägtad ört, tillhörande Liljeväxterna, med tvenne hjertlika blad på stjelen: *Convallaria bifolia* L. *Smilacina* DESF.

**Ekorrsvamp**, m., en art af Buksvamparnes familj, använd i Dalarne som lockbete för ekorrar: *Octaviana variegata* VITT.

† **Eksuga**, f., Skåne = **Ängskovall**.

† **Ekört**, f., Skåne = **Skogs- och troligen äfven Ängskovall**.

**Elfgräs**, n., rättare **Elfäxing**, m., ett gräs med blå ax, växande i ringar: *Sesleria cærulea* ARD. — »När detta gräset växer på en mager äng, synes det afmåla en blå ring, den enfaldiga folket trott förorsakas af elfvors dansande». Linnés Öf. resa 66.

† **Elfnäfver**, f., föres af Linné rätteligen till **Torsklafven** (se detta namn), men i Dalins ordbok till *Marchantia*, hvilken på Svenska kallas **Jordlunga**.

**Elfring**, m., har man kallat vissa i ring växande svampar. Benämningen torde förtjena upptagas.

**Elfäxing**, se **Elfgräs**.

† **Elgborst**, m., Gestrikl. = **Stagg**.

**Elggräs**, n., Södermanl. = **Mjödört**. Detta provinsnamn har ingått i

riksspråket och synes dertfore böra upptagas. — Vid högtider plägar Elggräset för sin behagliga lukt strös på golfven i bondstugorna.

Tiljorna smyckas af elggräsets blad.

DAHLGREN 1: 189.

† **Elgräs, Elgstjelm**, m., Dalsl. = **Kropp**.

† **Elinsrot**, se **Alant**.

**Elm**, se **Helm**.

**Elnaträd**, n., är den i Småland och flerstädes allmänna benämningen på **Olvonbuske**. Andra uttal af namnet äro: **Illnaträd**, enligt Linné i Skåne **Ilänaträd** (Fl. Svec. n. 264) och **Ilänaträd**, **Iläneträd** (Sk. resa 84, 392). Blomflockarne kallas *Elnakringlor* i anseende till de stora gallblommornas ringar.

**En**, f., **Enbuske**, m., en öfver hela landet allmän buske, tillhörande Barrträden: *Juniperus communis* L. De bärlika kottarne kallas *Enbär*. »Af enen är allting nyttigt». RETZIUS 1: 342. — Mången gagnar sin bygd, fast stickande och hvass som enen. — Enbären mogna först tredje året, så att man på samma buske träffar omogna, halfmogna och fullmogna; deraf ordstäfvet:

När alla enebär hunnit mogna,  
Bli alla flickor gifta och trogna.

**Enbärsträd** i bibeln afser de stora, trädartade, i Orienten växande arterna af Ensläktet. »Hon (en falsk tunga) är såsom eld i enbärsträ». *Psalms*. 120: 4.

† **Engelsört**, f., ett medeltidsnamn på **Qvanne**.

**Engeltorn** (pl. -törnen), n., uttal i allmogespråket af det Franska *églantier* (äfven uttaladt **Neglantyr**) = **Lukttörne**.

**Enlaf**, se **Laf**.

**Enstabb**, **Enstapel**, m. (af Isl. *einstapi*), benämnes **Örnbräkenet**, emedan det icke, såsom Ormbunkarne, växer i tufvor. Se **Bräken**.

**Eternell**, m., namn på mycket olika växter, hvilka torkade bibehålla sig oförändrade.

**Etternässla**, f., se **Nässla**.

÷ **Etterört**, f. = **Gullkrage** (Gul Krageblomma).

**Etthjertbladsväxter**, *Monocotyledoneæ*. Se **Hjertbladsväxter**.

**Evighetsblomma**, -blomster, Svensk öfversättning af **Eternell**.

**Exing**, se **Äxing**.

## F.

**Fackelros**, f., äfven **Fackelblomster**, -ört, en pryddlig, på stränder växande ört, med purpurröda, i ax sittande blommor och tolf ståndare: *Lythrum Salicaria* L.

÷ **Fackeltistel**, m., namn på arter af släktet *Cactus*.

÷ **Fageblomma**, f., Gotl. = **Hvitsippa**.

÷ **Fallblomster** (origtigt *Falkblomster*), n., Upl. Så kallas de vilda arterna af släktet *Valmo* för deras hastigt affallande foder och kronblad.

÷ **Fallbär**, n., Helsingl., enligt annan uppgift troligen riktigare *Fällbär* = **Hallon**.

÷ **Fans onda bett**, enligt Wahlenberg *Paris quadrifolia* L. (se **Ormbär**).

÷ **Fansögon**, i folkspråket = **Ögonblomma**.

÷ **Fastlagsris** = **Påsklav**.

÷ **Fattigmans-tryssel**, m., Skåne = **Gullkrage** (Gul Krageblomma). — Namnet är anmärkningsvärdt endast för sin härledning af det Isl. *trys, tros* (onyttigt affall, skräp). Jfr RIETZ, s. 122.

÷ **Faxe**, m., Vesterg. = **Råglosta**.

÷ **Feberört**, f., hos äldre förf. = **Frossört**.

÷ **Femfingerört**, f., se **Fingerört**. Namnet förekommer ofta i skriftspråket.

**Fenkol**, m., en bekant kryddväxt af Umbellaternäs familj, som odlas i södra Sverige: *Foeniculum officinale* ALL. »Fänkål växte här (i Falsterbo) i trädgårdarne mycket frodigt, uthärdade vintrarne, och sädde sig der sjelf — Hos oss uppe i landet sås Fänkål hvart år och förgås hvar vinter, utan att någonsin bära frukt». Linnés Sk. resa 232.

÷ **Fennä**, **Fänne**, Dal. 1) = **Fräcken**; 2) större i kärr växande Starrarter.

**Fernbock**, m., ett rödt färgstoff, som erhålles af den raspade veden utaf *Cesalpinia brasiliensis* L. och andra Vestindiska trädslag. Namnet kommer af Brasilianska provinsen *Pernambuco* eller *Fernambuco*. Jfr **Bresilja**.

÷ **Fes-sopp**, m., arterna af svampsläktet *Lycoperdon* TOURN., tillhörande Röksvamparne.

**Fetbladsväxter**, naturliga familjen *Crassulaceæ* DEC., Tvåhjärtbladsväxter med tjocka, saftiga blad, regelbundna blommor och hornlika, fria småfrukter. Hit höra **Fetknopp**, **Rosenrot**, **Taklök** m. fl.

÷ **Fetgräs**, **Fetnacke**, **Fetört**, vexlande benämningar på **Tätörten**.

**Fetknopp**, m., ett artrikt örtslägte, med köttiga, saftfulla blad, fem kronblad, tio ståndare: *Sedum* L. Utom **Kärleksörten**, som särskildt upptages, äro följande arter mest kända:

**Bitter-fetknopp**, allmän på torra ställen: *S. acre* L. Har bitter smak

och anses för ett medel mot skörbjugg.

**Hvit-fetknopp**, lätt skild från öfriga genom hvita blommor: *S. album* L.

† **Fetrot**, f., enligt Wahlenberg = **Vallört**.

† **Fet-tistel** = **Mjölkbäla**.

**Fibla**, f., **Fibleväxter** (*Cichoriaceæ* VAILL.), en gemensam benämning på alla Blomhålkväxter med utdragna, tunglika blomkronor (mest gula), hvarföre alltid ett epitet tillägges ordet *Fibla*. För öfrigt har detta namn blifvit öfverfördt äfven till släktet **Hästäbla** för den yttre likhetens skull, ehuru dess diskblommor äro pipiga.

*Ann.* Namnet är mycket gammalt. Isländskan har *fiðill*, m. (således borde det nya ordet snarare vara bildadt *fiðel* än *fibla*), och ännu på 1600-talet skref en Svensk författare (Tillandz), obekant med Isländska språket, *Fifer*, pl.

**Fiblebrand**, se **Brand**.

**Fiblespira**, f., en med Klofiblan förvärdt ört, med hela blad och i klase sittande blomhufvud: *Intybus præmorsus* Fr.

**Fikon**, n., den läckra frukten af **Fikonträdet**, en i Medelhafsländerna växande och hos oss i orangerier odlad art af släktet *Ficus*: *F. Carica* L. — Icke hemtar man... fikon af tistel. *Matth.* 7: 16.

Fikonträdet växt och grenars ojemnhet

Förlåts vid fruktens smak och sötmans ljufighet.

OXENSTJERNA 2: 154.

**Indiska Fikon**, frukten af *Cactus Opuntia* L.

**Fikor**, f. pl., Dalsl. = **Klöfver**. **Hvitfikor**, Hvitklöfver; **Rödfikor**, Röd-klöfver, o. s. v.

**Fingerhatt**, m., ett prydligt örtsläkte af Skeplingsväxternas familj, med stora, snedt kloeklika blommor. Vår inhemska, ofta odlade art har purpuröda blommor: *Digitalis purpurea*

L. — På Gotland föres namnet äfven till **Allmänna Blåklockan**. — *Fingerborgsblomma* och *Fingerborgsört* äro öfverflödiga synonymer.

**Finger-nunneört**, se **Nunneört**.

**Fingersvamp**, m., benämning på upprättstående, köttiga, mycket greniga arter, utan hatt, af släktet, *Clavaria* L. Fingersvamparnes grenar äro trinda; flera arter ätliga.

**Fingerört**, f., ett artriakt släkte, tillhörande Brumväxterna, med saftlösa frukter, talrika småfrukter utan borst: *Potentilla* L. Af dess arter hafva **Blodrot**, **Silfverört** och **Tok** sjelfständiga namn. Bland de öfriga förtjena särskildt nämnas:

**Femfingerört**, **Silfverfingerört** (*P. argentea* L.), med upprätt stjelk, alla bladen femfingrade, liksom hos

**Refvig Fingerört** (*P. reptans* L.), men hvilken har nedliggande, refvig stjelk.

**Vår-fingerört** (*P. verna* L.), med stjelkbladen trefingrade.

† **Finnborst** = **Stagg**.

**Finnbär**, n., bären af Haftornsbuschen.

**Finnkarv**, m., en i Finnmarken växande Umbellat: *Conioselinum Gmelini* Fr. Roten är aromatisk och har säkert verkande medicinska egenskaper.

† **Finnskägg**, n. = **Stagg**.

**Finsk Ingefära**, se **Mossrot**.

**Fiol**, f., ett gemensamt namn på flere Korsblomstrige växter med blå eller gredelina blommor. Brukas derföre endast i sammansättningar. Från dessa växter måste noga skiljas det vidt olika släktet *Viola* L.

*Ann.* För att skilja nämnda växtgrupper skrifer jag *Fiol* för de förstnämnda och *Viol* för de senare. Detta öfverensstämmar ock med vanliga uttalet, hvartill kommer, att *Fiol* är infördt ur Tyskan, men *Viol* från Latinet.

+ **Fioringräs**, n. = **Kryp-hven**. Namnet är nyligen infördt i ekonomiska skrifter.

**Fjellbär**, n., frukten af en i fjellbygder allmän art af **Mjölouris**, med årligen affallande blad: *Arctostaphylos alpina* SPRENG.

**Fjellklint**, m., ett slägte bland Näglikeväxterna, med enblommiga stjelkar och parvis tiotandade, enrummiga fröhus: *Wahlbergella* FR.

**Fjell-ljung**, m., en halfbuske, tillhörande Ljungväxterna, liknande Kråkriset, men med ägglika blå blommor: *Phyllodoce caerulea* (L.).

+ **Fjellrapa**, f. = **Dvergbjörk**.

**Fjellskära**, f., en med Ångskäran förvandt ört, men med fjäderlikt fröfjun, på undre sidan hvitludna blad och blå blommor: *Saussurea alpina* DEC.

+ **Fjellsyra**, f., en från örtslägget Syra nyligen skild art, med två pistiller (de egentliga Syrorna hafva tre): *Oxyria digyna* (L.). Fjellsyrans blad hafva en ganska behaglig syra.

**Fjelltätel**, m., ett med Täteln när förvandt slägte, men har alla blomorna tvåkönade och glatta blad: *Vahlodea atropurpurea* FR.

**Fjellvicka**, f., en fjellväxt af Ärtväxternas familj, parbladig med uddblad utan klänge och med gula blommor: *Phaca frigida* L.

+ **Fjellvipa**, f., en vacker fjellväxt af Brumväxternas familj, med snöhvita, åttbladiga blommor lika Hvitsippans, men med småfrukter liknande Vippornas: *Dryas octopetala* L.

**Fjädergräs**, rätteligen **Fjäderborstgräs**, n., Sveriges utmärktaste grässlåg, med mycket lång, fjäderlik borst: *Stipa pennata* L. Växer endast i Vestergötland.

+ **Fjäderkål** och dylika endast i högre trädgårdsspråket brukliga be-

nämningar äro otaliga och anses af mig ej förtjena upptagas i en allmän ordbok öfver Svenska språket.

**Fjädernäglika**, se **Näglika**.

**Fjällnarf**, m., ett slägte bland Narfväxterna, skildt från öfriga genom fjäll under de enkelt motsatta bladen: *Lepigonum* FR.

**Fjällticka**, se **Ticka**.

**Fjällört** = **Vätteros**.

**Fjärva**, f., en på hafsstränder växande ört af Skrufblomstriges familj, med isgrå, liksom af rimfrost öfverdragna blad, hvarför den i Norge äfven benämnes **Hilsko** (af Isl. *hela*, rimfrost): *Stenhammaria maritima* REICH. — Namnet *Fjärva* är egentligen lånadt från Norskan (*fjera*, strand, strandbrädd). Jfr **Hilsko**.

**Flen**, m., **Fleogräs**, n., ett frodigt gräs, liknande Rör, växande på våta ställen: *Digraphis arundinacea* TRIN. Benämnes äfven **Fläck**, **Rörfläck** (**Rörflok**, enligt Wahlenberg). Flenen är ett ypperligt, mycket gifvande fodergräs.

**Flenkampe**, se **Kampe**.

**Flenört**, f., en allmän, stinkande ört af Skeplingsväxternas familj, med knöliga rötter, hjertlika blad: *Scrophularia nodosa* L. — Genom förvexling har namnet i Vesterbotten blifvit öfverfördt till **Skelörten** och **Röllikan**.

+ **Flockört** benämnes i Dalins ordbok slägdet *Caucalis* L., men namnet är obrukligt och dessutom obehöfligt, ty ingen art är inhemsk eller i något afseende utmärkt.

+ **Flohår** = **Hornserf**.

**Floks**, m., en ört af de Hålkblomstriges familj, med blad liknande Hampans och med röda blommor: *Eupatorium cannabinum* L. — Liljebud kallar växten **Fläckel**; men **Floks** (som torde härleda sig från Isl. *flóki*, flock,

+ *Oxyria à deux étiquettes*

+ *herbe au cerf*

tått, tofs) är det i folkspråket brukliga namnet.

**Flotagräs**, n., en art af släktet Igelknopp, med mycket långa, smala, på vattnet flytande blad: *Sparganium natans* L. »Flotgräs... fiöt med ändarne af bladen, och under starkaste stormen bröt så vågorna, att vattnet stod helt spegelklart så långt detta gräset växte». Linnés Vestg. resa 263. — »Han mär som ko i flotagräs», Smäländskt ordspråk om en som har allt fullt opp. Jfr Linnés Fl. Lapp. p. 273.

**Flugblomma**, f., en till Nosseväxterna hörande ört, hvars mörka blommor likna flugor: *Ophrys Myodes* (L.). »Dess blommor äro så lika flugor, att en okunnog, som får henne se, skulle tro, att 2 eller 3 flugor sutto på stjelken». Linnés Ö1. resa 45.

**Flugblomster**, rätteligen **Flugsporreblomma**, f., en art af släktet Sporreblomma, med blad liknande Linets och gula blommor med lång sporre: *Linaria vulgaris* MILL. — Med flugblomster lagda i mjölk dödar man flugor.

† **Flugfånga**, f. = **Tjärbloster**. Obrukligt namn.

† **Fluglin**, n. Hvad dermed menas är mig obekant; troligen Flugblomster.

**Flugsporreblomma**, se **Flugblomster**.

**Flugsvamp**, m., en utmärkt vacker svamp med röd hatt, beströdd med hvita vårtor, för öfrigt hvit: *Agaricus muscarius* L. Man har en stor mängd arter, som föras till samma slägte. Flugsvampen är i hög grad giftig.

† **Flugträd**, en benämning på Svartpoppeln då dess blad vanställas af insektbon.

**Flyghafre**, m., en vild art af släktet Hafre, med ludna frön: *Avena fatua* L. Växer som ogräs bland säden och är på många orter en verklig landsplåga.

† **Flåsgräs**, **Flåsklöfver** = **Harlöfver**.

† **Flä**, **Fläk**, se under **Flägg**.

† **Fläck**, se **Flen**.

† **Fläcklaf**, utgår, se **Laf**.

**Fläder**, f., rätteligen **Fläderhyll**, m., en buske af släktet Hyll, med stora hvita blomflockar: *Sambucus nigra* L. »Fläderns blommor med sin lukt besvära och försaka hufvudvärk hos många. Ganska osundt är det ock att sofva, äfven i fria luften, nära blommande fläder». RETZIUS 2: 647.

Fly en sjuklig sömn, hvars anda kring din bygd

På luften sänker sig i fläderblommans skygd.

OXENSTJERNA 2: 122.

**Fläderväxter**, Tvåhjärtbladsväxter med ståndare fästa på den sambladiga kronan ofvan det trerummiga fruktämnet, med trenne märken: *Valerianæ* DEC.

**Flägg**, m., ett i Skåne (äfven Danmark och England) vanligt namn för de svärdlika bladen på Kalmus och Svärdsliljan. I Linnés Sk. resa, s. 359, kallas den senare **Fläje**; men s. 365 säges: »Calmus, som mycket växte vid Vrams kyrka, kallades *Flägg*, och icke Iris, dem bönderna på åtskilliga ställen blandat till namnet». Men äfven *Glyceria aquatica* WAHLB. kallas **Fläje**gräs, och otvifvelaktigt är den Norrländska benämningen **Flä**, **Fläk** på de uppräta arterna af släktet Igelknopp samma ord.

**Flätting**, m. 1) = **Gumrik-korn**; 2) ett slägte bland Halfgräsen, med sammansatta, flattryckta ax: *Blysmus* PANZ.

† **Fnockväf**, m., ett mikroskopiskt svampslägte. Utgår alldeles.

**Fnöksvamp**, m., rättare **Fnöks-ticka**, en på trädstammar (af Bok och Björk) växande trähård svamp, af hvars inre, lösare massa fnöske beredes: *Polyporus fomentarius* FR. — Före tändstickornas upptäckt var fnöksvampen af största vigt.

**Fock**, m., gemensamt namn på svampslägtena *Dedalea* och *Trametes*,

liknande Tickorna, men med större, oregelbundna porer. De mest bekanta arterna äro:

**Ekeföck**, trähård: *Dædalea quercina* PERS.

**Sälleföck** (Helsingl.), utmärkt för sin vällukt: *Trametes suaveolens* FR.

**Foderbeta**, se **Beta**.

**Foderbräken**, n., ett slägte bland Bräkenväxterna, växande i form af strutar, med från örtbladen skilda fruktblad: *Struthiopteris germanica* WILLD.

**Fodersmäre**, se **Smäre**.

**Fodersvingellosta**, se **Svingellosta**.

**Fodervicka**, se **Vicka**.<sup>1</sup>

**Fogelary**, m., en liten ettårig ört af Narfväxternas familj, med tre ståndare: *Holosteum umbellatum* L. Fogelarven är en af de tidigaste vårväxter, hvilken hastigt afblomstrar och försvinner.

† **Fogelbo**, n., kan väl aldrig användas som växtnamn, men tillägges af Wahlenberg den vilda **Morroten**.

**Fogelbär**, **Fogelkörs**, se **Körs**.

**Fogelhirs** = **Hönshirs**.

**Fogellim**, n., egentligen lim kokadt af **Mistel**, men tillägges såsom namn stundom sjelfva busken.

**Fogelvicka** = **Kråkvicka**.

**Fogelört**, f. 1) En art af slägtet Slideknä, med små blommor i bladvecken: *Polygonum aviculare* L. 2) Namnet tillägges i Österg. örtslägtet **Jungfrulin**.

**Fredagsbjörk** = **Dvergbjörk**.

† **Fredlös**, ett gammalt, nu utgånet namn på **Frossört**; troligen förvidret.

**Frier**, f. (?), ett örtslägte bland Skeplingsväxterna, med gapande blommor och öfre läppen hoptryckt: *Pedicularis* L. — Namnet är mycket gam-

malt (Isl. *frer*, n. pl., Mösog. *frius*, frost, köld), nu vanligen öfversatt med **Kallgräs**, dock icke utdödt i folkspråket. — Utom **Kung Carls spira** (som särskildt upptages) och flera fjellörter äro följande tvenne arter allmänare kända:

**Kärrfrier**, med upptill grenig stielk: *P. palustris* L. Kallas äfven **Lievarg** i folkspråket.

**Skogsfrier**, äfven **Granfrier** (Wahlenberg), endast vid roten grenig: *P. silvatica* L. Benämnes i folkspråket också **Grangräs**, **Granört**.

† **Frillogräs**, se **Slägfrid**.

† **Frimodig** benämnes **Konig** enligt Wahlenberg.

**Fromental**, m., det i förra seklet allmänt brukliga namnet på **Knylhafre**, nu utgånet, men förekommande i Linnés och Retzii skrifter samt i äldre hushållsböcker.

Den höga Fromental, som härmar hafrens topp

Och, liksom skrytande med dubbla skördars hopp,

Som gräs hör ängen till, med ax är åkren egnad.

OXENSTJERNA 2: 30.

**Frossört**, f., namn på mångåriga örter, tillhörande Sugeväxterna, med tvenne i bladvecken parvis sittande blå blommor: *Scutellaria* L. — **Allmänna Frossörten**: *S. galericulata* L.

**Fruekål**, m. = **Slätterfåbla**. »Landtmannen brukar här neder på åtskilliga ställen, besynnerligen vid slättertiden, att samla bladerna, som då äro störst, samt koka och äta dem alldeles som kål». Linnés Sk. resa 25.

**Fryle**, m., ett slägte bland Tågväxterna, lätt skildt genom sina gräslika blad: *Luzula* DEC. Blommar tidigt om våren. — I vissa orter öfverföres namnet till **Spergeln**.

**Fräken**, äfven **Fräkne**, n., ett egendomligt slägte, tillhörande Groddtrådväxterna, med pipiga, ledade, bladlösa stielkar, men oftast mycket gam-

niga: *Equisetum* L. Fräkenväxterna utgöra en medelform mellan Bräken och Barrträd. Af misstag benämnes Bräken stundom för Fräken. — Liksom af sjunkna kontinenter endast bergstopparne återstå såsom låga öar, så återstå nu af fornverldens fräkenkogor endast lågväxta plantor. — Fräken-arterna hafva talrika namn i folkspråket, hvarför här måste upptagas:

**Dyfräken** (*E. limosum* L.) med enpipig stjelk.

**Kärfräken** (*E. palustre* L.) med flerpipig stjelk; på fuktiga ängar.

**Skaf-fräken** (*E. hiemale* L.) med sträfva stjelkar utan grenar. Kallas allmänt **Skafgräs**.

**Skogsfräken** (*E. silvaticum* L.) med mycket findelade kransgrenar.

**Åkerfräken** (*E. arvense* L.) med fruktbärande, enkla, grenlösa, snart vissnande stänglar; de ofrukt samma stänglarne äro greniga.

**Ångfräken** (*E. pratense* Ehrh.), likt det näst föregående, men spädare; de fruktbärande stänglarne utskjuta alldeles enkla grenar.

**Fräkenbottnar** benämnas dyfulla träsk och flodbäddar, beväxta med Dyfräken tätt som säden på en åker.

† **Fräkenträd**, ett på Söderhafvets öar växande barrträd, som liknar Fräken: *Casuarina equisetifolia* Forst. — Namnet är nytt, väl bildadt, men för min del bibehåller jag helst det Latiniska namnet på dylika för oss helt främmande växter.

**Fränskiffing**, m., arter af slägtet Skiffing, med från lukt och smak, hvilka anses giftiga: *Hebeloma* Fr.

† **Fröbild, Fröludd**, m., mikroskopiska svampar, som ingalunda förtjena upptagas.

† **Fulbom**, m., Gotl. = **Hyll**. Namnet är en förvriddning af det Tyska *Faulbaum*.

**Fur, Fura**, f. (oblik kasus *furu*), ett allmänt bekant, ständigt grönskan-

de barrträd med tvenne parvis förenade barr: *Pinus silvestris* L. Kallas i olika landskapsmål äfven **Fåra, Före, Fira**. (Jfr Tall.) Frukterna kallas *Kottar*, i allmogespråket *Borror*. »Furen blifver det högsta trädet i Sverige, och det täflar ofta med Eken i ålder». Linnés Vestg. resa 247. — Vid Norums bruk i Vermland räknade Linné år 1746 på en furustock 409 årsringar. »Jag håller gerna med dem, som tro, att de många mastträn och gamle stockar, som här i landet funnits, böra erkänna den svarta döden eller digerdöden för sin moder; ty då denne utsopat folket, fingo skogarne växa fritt — — detta träd var uppvuxet år 1337, och de store förskräckelige pester... tyraniserade emellan 1330 och 1350». *Ders.*

Furan växer opp att pryda heden.

RUNEBERG 2: 16.

Jarl Angantyr satt än

Uti sin sal af furu. TEGNER 1: 96.

**Furgräs**, n., en vattenväxt af Groddträdsväxterna, med trådliska stjelkar och blad samt klotrunda, ärtlika frukter: *Pilularia globulifera* L. Se Bot. utfl. 3: 235.

† **Fustelholz**, m., veden af *Rhus Cotinus* L., som färgar orangeult.

† **Futteljus**, n., Skåne, enligt Linné. Se **Väteljus**.

**Fyrling**, m., en liten, på våta ställen växande ört af Fetbladsväxternas familj, med fyrtal i alla blommans delar: *Bulliarda aquatica* Dec.

**Fyrväpling**, m., kallas normalt trefingrade blad, när de tillfälligtvis hafva fyra småblad, t. ex. af Bläcken, Klöfver, Harsyra. Benämnas äfven **Lyckoblad**, emedan de anses betyda framtida lycka. Ordspråk: »de älskan-de fyrväpling plocka».

† **Fålafötter**, m. pl., Vesterg. = **Hästhofsört**.

**Fårgräs**, rätteligen **Fårsvingel**.

**Fårkummer**, se **Kummer**.

† **Fårpungar**, m. pl. = **Fårkummer**.

**Fårsvingel**, se **Svingel**.

† **Fårtarmar**, m. pl., Upl. = **Åker-vinda**.

**Fårticka**, se **Ticka**.

† **Fårtunga**, f. = **Åkervinda**.

**Fårtungört**, se **Tungört**.

† **Fällbär**, se **Fallbär**.

† **Fälle**, **Åkerfälle** = **Klofbla**: *Crepis tectorum* L. i Smål. och Österg., der *Crepis biennis* L. icke växer.

**Fäll-laf**, se **Laf**.

**Fältgråbo**, **Fältkrasse**, **Fältvipa**, se **Gråbo**, **Krasse**, **Vippa**.

**Fältvädd** = **Stjernvädd**.

† **Fänting**, m. På hvad grund Liljeblad upptagit detta namn för **Såpörten**, kan icke inses.

**Färgek**, **Färgtörne**, namn, som endast i ordböcker pläga upptagas för

vissa utländska, hos oss aldrig förekommande växter, synas mig böra utgå.

**Färggräs**, **Färgrot**, **Färgträd** äro nomina appellativa och icke någon bestämd växt; allmänneligen kallas dock *Centaurea Jacea* L. **Färggräs**.

**Färgkullor** = **Letkullor**.

**Färgmadra**, se **Madra**.

**Färgmossa**, se **Letlaf**.

† **Fölsungafötter**, m. pl., Dal. = **Kabelök**.

**Förgät-mig-ej**, f., en symbolisk benämning på **Sköna Ögonblomman** (*Myosotis palustris* Roth). Namnet förekommer första gången hos Tillandz (1683). [Hos andre, icke botaniske förf. träffas det tidigare, t. ex. i COMENII *Upläste gyltene tungomåts dör eller Alle språks och vettskapers örtegård*, tr. 1640. *Utg. anm.*]

Ögon som förgätmigej. **TEGNER** 2: 16.

## G.

† **Galanga**, **Galgant**, **Galganrot** äro olika benämningar på roten af *Alpinia Galanga* sw. från Ostindien.

† **Galban**, **Galbanum**, n., en art balsam från Orienten. Erhålles af *Galbanum officinale* Don. Se 2 **Mos**. 30: 34; **Syr**. 24: 21.

**Gall**, **Gåll**- tillägges hanplantan af växter med skilda kön, t. ex. **Gallhumle**, **Gållhampa**.

**Gallersvamp**, m., ett mycket märkvärdigt, utländskt svampslägte, med gallerlikt sammanväxta grenar: *Clathrus* Mich.

† **Gallgräs**, n. = **Jordrök**.

**Galnebär**, n. 1) En utländsk, mycket giftig växt af Bolmväxternas familj: *Atropa Belladonna* L. Planteras stundom hos oss, men fordrar varsamhet; genom bärens förtärande hafva

dödsfall inträffat. 2) Hos åtskillige Svenske författare tillägges namnet bären af *Solanum Dulcamara* L.; i Linnés Sk. resa, s. 269, föres det till bären af *Cornus sanguinea* L.

† **Galtebröd**, n., **Galteknapp**, m. = **Brudbröd**.

**Gamander**, m., ett i äldre skrifter brukligt namn, som uppkommit af det Latinska *Chamædrys*. Den äkta *Gamandern* är *Teucrium Chamædrys* L., som icke växer i Sverige; men namnet öfverföres hos oss äfven till *Veronica Chamædrys* L. Denna är **Retzii Gamander**, hvilken »icke allenast pryder ängarna med sina vackra blommor, utan är ock en god foderväxt, som icke kväfver gräsen». **RETZIUS** 2: 764.

*Anm.* Namnet, infördt från Tyskland, är numera obrukligt, men förekommer så allmänt hos äldre författare, att det

svårigen kan uteslutas. I folkspråket har det aldrig upptagits.

+ **Gantora**, f., synes vara rätta uttalet af ett i Dalarne mycket förbråkadt namn på **Röllikan** (*Galentora*, *Garn-tora*, *Gantola*). Namnet tillhör icke riksspråket, men torde i lingvistiskt hänseende vara af intresse, såsom sammansatt af det mystiska ordet *gan*. Jfr IHRE och RIETZ. Jag har en gång i Småland hört *gantora* användt som liktydigt med trollknuta. Se *Bot. utfl.* 2: 116.

**Gasse** (sammandragning af *Gåshafre*), m., benämnes i Skåne och på Gotland **Råglostan**. — Härmed beslägtadt är namnet *Gassa-råg* (Linnés Sk. resa 78), råg, som uppvuxit sjelfsådd, blandad med Gasse.

*Ann.* Af Liljeblad (se hans Flora, 2 uppl. s. 469) är släktet *Orobus* L. benämndt Casse, men detta namn är förkastligt.

**Gatkrasse**, se **Krasse**.

**Gegal**, m., torde vara rätta uttalet för ett i norra orterna brukligt, men i uttal mycket vexlande namn (*Gegål*, *Gegan*, *Gegar*, *Jäger* m. fl.) på *Aira cespitosa* L. Härledningen är oviss, möjligen af *gigel*, ojemn (såsom i »gigeltänd»), motsvarande växtens öfriga namn: **Tof**, **Bunke**.

+ **Gelbholz**, m., ett gult färgstoff, som erhålles af en Nordamerikansk växt: *Maclura tinctoria* DON, beslägtad med Mulbärsträdet. Kallas äfven **Gul Bresilja**.

+ **Gentian**, f., det Latinska *Gentiana*, brukas i apoteksspråket i stället för **Stålor**t. *Gentian-vin* benämnes äfven *Baggsöte-vin*.

+ **Georgin**, f., benämnd efter konung Georg III i England, kallas rättare **Dahlsros**, *Dahlia*. Af denna allmänt värderade prydnadsväxt har man öfver hundra afarter med egna namn.

+ **Geranium**, n., är det rent Latinska namnet på **Näfva**. Det tillägges

egentligen endast de utländska *Pelargonionierna*, hvilket senare namn bör föredragas, men upptagas blott i bihang till en Svensk ordbok.

+ **Getapel**, **Getbark** = **Vägtorn**.

+ **Getblad**, **Getklofving**, **Getklofver**, **Getkål** = **Bläcken**.

+ **Getmat**, m., Nerike = **Foderbräken**.

+ **Getnos**, f. = **Frossört**. Namnet anföres af Retzius, Wahlenberg, Hartman, men är mig veterligen obekant i folkspråket.

+ **Getpors**, m. = **Svattram**. Ett i Upland m. fl. provinser brukligt namn.

**Getrams**, se **Rams**.

+ **Getrofva**, f., Nerike = **Foderbräken**.

+ **Getstabb**, m. 1) Vesterg. = **Kropp**; 2) Verml. = **Bräken**: *Pteris aquilina* L.

**Getväpling**, se **Väpling**.

+ **Gibbergräs**, n. = **Skogsnäfva**. Namnets betydelse okänd.

+ **Gifträd**, obestämdt namn på flera giftiga trädslag i de tropiska länderna. Jfr Dalins ordbok.

**Gigelsärt**, f., benämning på Ärtväxter med gula blommor och mycket olika långa kronblad (jfr derföre i språkligt hänseende *gigel* uti »gigeltänd»). Namnet afser egentligen *Lotus corniculatus* L., men är i folkspråket äfven tillagdt **Ängsvialen**.

+ **Giktgräs**, n., Verml. enligt Wahlenberg = **Linnésört**.

+ **Giktrot**, f., enligt Wahlenberg = **Karborre**.

+ **Ginseng**, m., roten af *Panax Ginseng*, hvilken i China och på Japan så högt skattas som läkemedel, att den uppväges med lika vigt guld.

**Ginst**, m., småbuskar af Ärtväxternas familj, med gula blommor, alla

ståndarne sammanväxta: *Genista* L. Ginstbuskarne växa bland Ljung, synnerligast i Halland. Vi hafva deraf tre arter:

**Färgginst**, med släta grenar: *G. tinctoria* L.

**Knutginst**, med knutiga grenar: *G. pilosa* L.

**Tagg-ginst**, med taggiga grenar: *G. germanica* L.

Den vilda ros sin välukt göt  
Bland ginstens ånga, ljuf och söt.  
ARNELL 32.

**Gjortar**, m. pl., benämning på Bokens fruktskålar, omklädnaden kring dess ållon (måne af *gjord*, gördel?).

† **Glansfrö**, n., Sv. Bot. = **Stenfrö**.

**Glasbjörk**, se **Björk**. — I Dalins ordbok återgifves detta namn med *Betula fragilis*, en benämning som ej finnes i hela botaniska litteraturen.

**Glasört**, f., en ört tillhörande Mol-lavväxterna, men med fjäll-likla blad och ledade, köttiga grenar: *Salicornia herbacea* L. Glasörten växer på hafstränder, och lemnar soda.

**Glim**, **Glimster**, m., örtslägdet *Silene* L. tillhörande Näglikeväxterna, skildt från sina släktingar genom trenne stift. Namnet är lånadt från Norskan, emedan vi icke ega något Svenskt, men är närförvandt med *Klint*.

**Rödglim**, en vanligen odlad art, med röda, i en qvast sittande blommor: *S. Armeria* L.

**Ängglim**, en på torra backar allmän art, med hvita, nickande blommor: *S. nutans* L.

**Glis**, m., en Umbellat med findelade, glänsande blad: *Aethusa Cynapium* L. Namnet är mycket gammalt, gemensamt för de Germaniska språken (jfr Isl. *glys*, *glans*). T. *Gleisse*. Växten benämnes vanligen, men i systematiskt hänseende origtigt, **Vildpersilja**; med Persilja har den ingen närmare släktskap.

*Fries, Svenska växtnamnen.*

† **Gliseblad**, n., tillägges stundom den näst föregående, men i Skåne rätteligen Konvaljens blad.

† **Glösen**, m. Så benämnes i Linés Sk. resa, s. 284, **Färgginsten**.

† **God Henrik** kallas i skriftspråket en art af Molla: *Chenopodium Bonus Henricus* L.; men namnet har ej nedträngt till folkspråket.

† **Golfsvamp** = **Svamp i hus**.

**Gor-** (*Gorr-*) tillägges förkrympta former af Tall, Gran: *Gortall*, *Gorgran*.

† **Gorbilla**, f., svampslägdet *Lycogala* Mich. Om man klämmer svampen då han är ung, utflyter derifrån en varlik vätska.

† **Gortistel**, m. = **Åkertistel**.

† **Gorvälta**, f., Dalsl. = **Odon**.

† **Gossen i det gröna**, se **Adonis**.

**Gotlandsrofva**, se **Rofva**.

**Gran**, **Grän**, f., ett allmänt bekant, ständigt grönskande barrträd, med ensamt sittande barr: *Abies eccelsa* DEO. En odlad Amerikansk art, med plattare, på undre sidan hvita barr, benämnes **Silfvergran**. — Frukterna kallas, liksom Furens, **Kottar** eller **Borrar**.

En lummig gran ur klyften tränger,  
Som rann för tio åldrar opp.

CREUTZ 52.

De gamla granar våren röna,  
Som lyser opp det mörka gröna  
Med spåda knoppars purpurfjäll.

GYLLENBORG 1: 185.

Granar på klipporna stå och skyldra  
med gungande lansar.

DAHLGREN 1: 141.

**Granat-träd**, n., ett ständigt grönskande träd, med glänsande löf, närmast beslägtadt med Myrten: *Punica Granatum* L. Dess frukter, **Granat-äpplen**, likna vanliga äpplen, men hafva helt olika inre byggnad; de äro läckra och svalkande. Af dem pressas ett angenämt vin: **Granatvin**. Trädet omtalas flerstädes i bibeln; dess ursprungliga hemland är Orienten, men

det finnes nu planteradt i södra Europa.

† **Granfrier** = Skogsfrier.

† **Grangräs**, 1) Medelp. = Skogsfrikräken; 2) Dalsland = Skogsfrier.

† **Granvarg**, **Granört**, Vesterg. och Österg. = Skogsfrier.

† **Graune**, n., Gotl. = Ljung.

**Grenmossa**, släktet *Hypnum* L.

**Groblad**, n. (rättare **Grodblad**, af Isl. *græða*, läka, och ofta öfversatt **Läkeblad**). I inskränkta mening **Allmänna Grobladet** (*Plantago major* L.), med breda, glatta blad och smala ax. I vidsträcktare mening hela släktet *Plantago* L., utmärkt genom sin fyrklufna, hinnaktiga krona, och hvars flesta arter hafva egna namn i folkspråket.

**Kämpegroblad**, med breda, ludna blad, aflånga, rödletta ax: *P. media* L. Kallas i folkspråket **Kämpar**, **Slåskämpar**.

**Spetsgroblad**, med lancettlika, håriga blad, äggrunda, bruna ax: *P. lanceolata* L.

**Suttgroblad**, se **Sutt**.

† **Grodblad**, n. = **Dyblad**.

**Grodtrådväxter**, växter som ej hafva egentliga blommor och utbildade frön, såsom Hjärtbladsväxterna, utan fortplanta sig genom encelliga sporer, hvilka groende förlängas till en tråd: *Cryptogamæ* L. *Plante Nemeæ* Fr. Sporererna likna Hjärtbladsväxternas fröstoff. Hit höra **Bräken**, **Mossor**, **Lafvar**, **Svampar**, **Alger**.

**Grodnate**, m., ett från Ranunkelsläktet nyligen skildt släkte, i anseende till dess nakna honungsgrop vid kronbladens klo och för dess tvärstrimmiga frukter: *Batrachium* (Dec.). Kallas **Älnate** af Retzius m. fl., men är vida skild från den äkta Älnaten. Se **Nate**.

† **Grofkorn**, en i Dalins ordbok upptagen, men obruklig benämning på vanligt Korn.

**Grofnate**, se **Nate**.

† **Groplaf**. Utgår.

† **Gropört** = **Fyrling**.

**Grusslok**, se **Slokgräs**.

† **Grynhufvud**, n., mögelslägtet *Aspergillus* Mich., men som det aldrig kommer att af allmänheten skiljas från Mögel, är ej skäl att upptaga det.

**Gråal**, se **Arre**.

**Gråbo**, m., f. (?), ett allmänt örtsläkte, vanligen med findelade, grålundna blad, tillhörande **Boväxterna**, men utan strålblommor: *Artemisia* L. Äfven **Malörten** tillhör detta släkte. Jfr **Bo**.

**Allmän Gråbo** har platta, endast på undre sidan grålundna bladflikar: *A. vulgaris* L. Kallas vanligen **Gråböna**, **Bönrot**, **Bunrot**, **Buris**. (I Dalins ordbok uppgifves, att denna växt äfven kallas *Gråben*; men ett dylikt växtnamn har aldrig funnits.)

**Fältgråbo** har nedliggande stjekar, trinda, trådsmla, glatta bladflikar: *A. campestris* L.

**Strandgråbo**, lik den näst föregående, men med grålundna blad, växande på hafsstränder: *A. maritima* L. — De båda sistnämnda kallas vanligen **Bynke**.

† **Grån**, n., Norrl. = **Ljung**.

† **Gråstarr**, se **Starr**.

**Gråstenslaf**, se **Laf**.

**Gråvide**, se **Vide**.

† **Gråflingshö**, **Nerike** = **Ängsvial**.

† **Grån**, n., Norrl. = **Ljung**.

**Gräs**, n., den naturligaste och en af de talrikaste växtfamiljerna; tillhör **Ettjärtbladsväxterna**, men skiljer sig från de ofriga och i synnerhet från **Halfgräsen** genom pipiga, ledade strån, slidomfattande blad, agnliska blommor och hinnbeklädda, mjöliga frön: *Gramineæ* Juss. »Gräsen i sin simpla drägt utgöra

här (inom växtriket) *allmogen*; de äro de meste och skatta mest; berga sig bäst, ehuru de dageligen trampas och plågas». LINNÉ, *Del. nat.* 14. — Den gröna gräsmattan, som utgör de nordiska ländernas fågring, saknas i de varma klimatet. Ingenstädes är gräsets grönska lifligare än på Erins gröna ö.

*Gräs* i vårt gamla språk, likasom i Mösogötiskan, motsvarade *ört* i det nuvarande, och ordet bibehåller ännu i allmogespråket denna betydelse i de flesta växtnamn, hvori det ingår, ehuru det eljest allt mer utbytes mot *ört*.

Vi blomstre liksom gräsen  
Och vissne lika fort. *Psalmb.* 16: 3.

**Gräshafvet** (se Dalins ordbok) benämnes riktigare **Sargasso-sjö**, emedan det ej bildas af gräs, utan af en art Tång, *Sargassum vulgare* Ag.

† **Gräsja**, f., Öland = **Grästång**.

**Gräslök**, se **Lök**.

**Gräsnate**, se **Nate**.

**Grästång** = **Bändling**.

**Gröe**, m., ett artrikt grässlägte med vippa, mångblommiga, platta småax, utan borst: *Poa* L. Samtliga arter har Linné namngifvit. Vi upptaga följande:

**Berggröe**, med platta strån: *P. compressa* L.

**Hvitgröe**, liten, mjuk, ettårig, mest på odlad jord: *P. annua* L.

**Lundgröe**, spensligt gräs med lutande vippa: *P. nemoralis* L.

**Slättergröe**, **Ängsgröe**, med trindt, slätt strå, krypande rotskott: *P. pratensis* L. och *angustifolia* L. Är det allmännaste ängsgräs.

*Ann.* De i Dalins ordbok upptagna arterna **Jettegröe**, **Mannagröe** och **Sandgröe** föras nu till slägtet *Glyceria* R. Br.

**Grönal**, se **Al**.

† **Gröne**, n., Norrl. = **Ljung**.

**Grönkulla**, f., en med Brunkulla förvändt växt bland Nosseväxterna, med gröna blommor: *Coeloglossum vibrate* HARTM.

**Grönkål**, m., kål kokad af vilda växter, såsom Hässlekål, Nässlekål, Fruekål.

**Grönpil**, se **Pil**.

**Grönvide**, se **Vide**.

† **Gubbtänder** = **Knylvippärt**.

† **Guckulin**, **Guckuråg**, frögömmen af större Mossor, företrädesvis Björnmossa.

**Guckusko**, m., en prydlig växt af Nosseväxternas familj (*Cypripedium Calceolus* L.), med egendomligt bildade blommor, nedre läppen uppblåst, liknande en väska, hvaraf växten äfven kallas **Sorgskräpp** (*skräppa* betyder väska).

**Guds hand**, se **Herrans hand**.

† **Gulbark**, m., Gotl. = **Tröske**.

† **Gulerot**, f., i Skåne efter Danskan = **Morrot**.

**Gulhane**, m., Jemtl. = **Gigelsärt**.

† **Gulholz**, se **Gelbholz**.

**Gulhvifva**, se **Hvifva**.

† **Gullbo**, **Gullgro** = både **Gullris** och **Stånds**.

**Gullborste**, m. 1) En på Öland växande ört, tillhörande Boväxterna, med smala, jembreda stjelklblad och med gula, i en qvast sittande blomhufvud utan strålblommor: *Linosyris vulgaris* DEC. 2) Benämning i Jemtland på **Borst-tisteln**.

**Gullbulle**, se **Bulleblomster**.

† **Gulleblomma**, f., ett af **Gula Krageblommans** (Gullkragens) många namn. Se Linnés Sk. resa 251.

**Gullfrö**, n., tillägges örtslägtet *Xanthium* L., troligen efter Grekiska namnet; är utmärkt genom sina stråfva blad och två inom blomhålden slutna frukter. Benämningen är för denna ört okänd i folkspråket, som deremot hänförelsen till **Svinmolla**.

† **Gullgubbar**, obestämdt namn, tillagdt flere större Blomhållsväxter; t. ex. **Hästfåbla**, **Slätterfåbla**.

**Gulhvifva**, se **Hvifva**.

**Gullklöfver**, se **Klöfver**.

**Gullkrage**, se **Krageblomma**.

**Gull-laf**, se **Laf**.

**Gullpudra**, f., en liten, vacker vårväxt, tillhörande Bräckaväxterna, utan kronblad; örtbladen beströdda med ett gult stoft. *Chrysosplenium alternifolium* L.

**Gullregn**, n., en vacker buske af Ärtväxternas familj, med långa, hängande, gula blomklasar: *Cytisus Laburnum* L. Prydnadsväxt, som odlas i södra Sverige, men icke uthärdar Upsalas klimat.

**Gullris**, n., ett särdeles artrikt, i synnerhet Nordamerika tillhörande släkte af Hålkblomstriges familj, med rika, gula blomruskor: *Solidago* L. **Allmänna Gullriset** (*S. Virgaurea* L.) är inhemskt och allmänt öfver hela landet. Flera Amerikanska arter odlas som prydnadsväxter, i synnerhet **Canadagullriset** (*S. canadensis* L.), som äfven träffas förvildadt.

**Gullskålar**, f. pl., en vanlig benämning på de större arterna af släktet **Solöga**.

† **Gullspira**, f., ett af Liljeblad bildadt namn på **Allmänna Videörten**.

**Gulltraf**, m., en från norra Amerika införd växt af Kroppfamiljen, med stora gula fyrbladiga blommor, hvilken nu är naturaliserad i Sverige: *Enothera biennis* L. Har mycket olämpligt blifvit kallad **Gul Rapunzel**, **Gul Natfjol**.

**Gullväpling** = **Gullklöfver**.

**Gulmåra**, se **Måra**.

**Gulsippa**, se **Sippa**.

**Gulskära**, f., Vestmanl. en art af släktet Knoppört: *Centaurea Jacea* L. Se **Jernört**.

**Gulsuga**, f., en ört af Sugeväxternas familj, lik **Plister**, men med gula blommor: *Galeobdolon luteum* HUDS.

**Gulsugan** pryder marken i Skånes lundar.

**Gulvide**, se **Vide**.

† **Gulört**, f. = **Åkersenap** och **Gul Krageblomma** (**Gullkrage**).

**Gummi**, n., ett bekant växtämne, som lätt löses i vatten till en slemmig vätska och användes såsom lim. Gummiarterna erhållas af flerfaldiga växter; mest bekant är *Gummi arabicum*, som fås af *Acacia vera* och *arabica* WILLD. Vår så kallade **körsbärs-kåda** är äfven en art **Gummi**.

**Gummi gutta**, f., ett höggult färgämne, som erhålles af Indiska trädslaget *Garcinia Cambogia* DESV.

**Gummi lacea**, f., en fernissa, som fås af flera arter **Fikon**, t. ex. *Ficus indica*, *bengalensis* L. m. fl.

**Gumrik**, **Gumring**, m., se under **Korn**.

† **Gumsepungar**, m. pl. = **Tarald**.

† **Gundelref**, f. = **Murgrön**. Benämningen, förekommande hos **Bromelius**, är lånad från **Tyskan**, men i detta språk tillhör den **Jordrefvan**.

**Gurka**, f., ett artrikt släkte, tillhörande **Gurkväxterna**, utmärkt af sina klängen: *Cucumis* L. Hit höra: **Allmän Gurka** (*C. sativus* L.), med rätvinkliga bladflikar, sträfva frukter; och **Melon** (*C. Melo* L.), med rundade bladflikar.

**Gurkmeja**, f., ett färgämne, som erhålles af *Curcuma longa* L., hvilken i Orienten förekommande växt tillhör **Kryddliljornas familj**.

**Gurkväxter**, en i varmare länder talrik växtfamilj, utmärkt af sin egendomliga frukt, kallad **Gurkfrukt**: *Cucurbitaceæ* L. Endast ett släkte, **Hundrofva**, är inhemskt hos oss.

**Gutta percha**, f., den stelnade, elastiska mjölksaften af *Isonandra Gutta* HOOK., ett träd på **Ostindiska öarna**. Allmänt använd till otaliga tekniska ändamål.

**Gyllen**, n., ett örtslägte bland Kålväxterna, utmärkt genom fyrkantiga skidor: *Erysimum* L. Vi ega deraf tvenne arter:

**Berggyllen**, en tvåårig, på berg och gamla murar växande ört: *E. hieracifolium* L.

**Åkergyllen**, ett ettårigt åkerogräs: *E. cheiranthoides* L.

† **Gyllenklöfver**, **Gyllenväpling**, m., en hos Franckenius och Tilandz förekommande benämning på »*Hepatica nobilis*» (*Anemone Hepatica* L.), men hvilket namn hvarken funnits eller fins i Svenskt språkbruk.

**Gyllenlack**, m., ett med Gyllen när förvandt slägte med buskartad stjerk. Blott en art odlas: *Cheiranthus Cheiri* L. — Jfr **Lackfiol**.

† **Gårdblomster**, ett af okunnighet gifvet namn åt **Kamillblomman** och onödigtvis upptecknad.

† **Gårdgräs**, ett obestämdt namn, gifvet åt smärre på gårdar växande växter, t. ex. **Fogelört**, **Hvitgröe** m. fl. Afven kalladt **Trampgräs**.

† **Gårdlök** = **Vårlök**.

† **Gåsgräs**, Smål. = **Mannagräs**.

† **Gåshafre**, se **Gasse**.

† **Gåsört**, f. (olämpligt kallad **Gåsgräs**), en ört af slägtet **Fingerört**, med parbladiga, på undre sidan hvita blad:

*Potentilla Anserina* L. Se Linnés Öf. resa 120. — Namnet är bildadt efter Latinet; den uråldriga inhemska benämningen är **Silfverört**.

**Gäddnate**, se **Nate**.

† **Göingebyxor**, f. pl. = **Höskallra**. Se Linnés Sk. resa 240.

**Gökbet**, f., Norrl. = **Ängfräken**.

**Gökblod**, **Gökspott**, **Gökspy**, en röd art af **Bladgrus** på unga björklöf. Förorsakas af insekter, liksom **Galläpplen**.

**Gökblomma**, f. 1) En ört af Näglikefamiljen, med röda, inskurna kronblad, fem pistiller: *Lychnis Flos cuculi* L. Afven kallad **Gökblomster**. — 2) Gotl. = **Gulhvifva**.

**Gökmat**, m., en allmän benämning på flere vårväxter, såsom **Harsyra**, arterna af **Vippärt**, m. fl.

**Gökråg**, se **Björnmossa**.

† **Gökskälla**, f., Nerike = **Backvippa**.

**Göksmör**, n., Vesterg. = **Gigelsärt**.

**Göksnöre**, n. = **Backvippa**.

*Ann.* Namnet, jemfördt med benämningen **Ljungsnöre** på **Movippan**, synes antyda ett förloradt namn **Snöre** för slägtet **Vippa**.

† **Göksyra** = **Harsyra**.

† **Göpon**, Vesterg. = **Nypon**.

## H.

† **Hadd**, m., Söderm. = **Tuf-ängdun**. (Troligen felaktigt för **Vadd**.)

**Hafre**, m., ett allmänt känt sädeslag: *Avena* L., af hvilket flera både odlade och vilda arter förekomma. Bland de förra märkas:

**Allmän Hafre**: *A. sativa* L.

**Skal-lös Hafre**: *A. nuda* L.

**Turkisk Hafre**: *A. orientalis* SCHREB., med mera utdragen, ensidig vippa.

Snarlika dessa arter och växande bland säden, men snarare att anse som ogräs, äro:

**Flyghafre**, särskildt upptagen.

**Purrhafre:** *A. strigosa* SCHREB., med ensidig vippa.

Bland de vilda, mångåriga arterna är **Knylhafre** (särskildt anförd) utmärkt som en ypperlig foderväxt. Jfr **Fromental**.

† **Hafregräs**, n. Dermed menas hos Dalin Knylhafre, men namnet bör utgå.

**Hafrehatt**, m., en svampväxt, som bekläder den afhuggna stubben af Hafre: *Sarcopodium avenaceum* FR.

**Hafrerot**, f., örtslägtet *Tragopogon* L., tillhörande Fibleväxterna, utmärkt genom en enkel rad af hålkfjäll.

**Odlad Hafrerot**, med purpuröda blommor: *T. porrifolius* L.

**Vild Hafrerot**, med gula blommor: *T. pratensis* L.

**Hafreäxing**, m., ett Hafren närfrövärdt släkte, med vanligen sammandragen axlik blomning: *Trisetum* PERS. — **Gul Hafreäxing** (*T. flavescens* P. BEAUV.) är ett godt fodergräs.

† **Hafsgräs**, n. Så kallas stundom **Bändling**. Hänföres alldeles origtigt till Sargasso; se **Gräshafvet**.

**Hafshår**, n., åtskilliga i hafvet växande, finare Alger. Till *Najas* L. kan det ej hänföras.

† **Hafs-kål**, m., *Alaria esculenta* (L.), en med Tång beslägtad hafsväxt, men ej tillhörande Sveriges flora och bör ej upptagas i en ordbok öfver Svenska språket.

**Hafslin**, n., ett bestämdt namn på den enkla *Conferva Linum* L., redan anfördt af Bromelius (s. 32).

**Haf-slånga** = **Slånga**.

**Hafslök**, m., en art af släktet *Scilla* L., växande på Englands och södra Europas hafsstränder: *S. maritima* L. Användes i medicin, men jag tvekar om namnet bör anses tillhöra Svenska språket.

**Hafssilke**, n., obestämdt namn på finare hafsväxter, snarast *Polysiphonia* AG. och *Ectocarpus* LYNGB.

**Hafsstarr**, se **Starr**.

**Hafssyra**, se **Syra**.

**Hafssäf**, se **Säf**.

**Hafsvial**, se **Vial**.

**Hafsärter**, f. pl., Linné = **Hafsvial**.

**Haftorn** (pl. -törnen), n., en på mellersta Sveriges kuster växande taggig buske med smala, på undre sidan silfvergrå blad: *Hippophaë rhamnoides* L. Haftornets bär kallas vanligen **Finnbär**.

† **Hagebok**, ett efter Tyskan bildadt namn på **Annbok**.

**Hagtorn** (utan pl.), m., ett allmänt bekant busksläkte af Kärnfruktträden, försedt med tornar: *Crataegus* L. Man skiljer deraf tvenne arter:

**Rund Hagtorn**, med rundade, trubbiga blad: *C. oxyacantha* L.

**Spets-hagtorn**, med spetsigt flikiga blad: *C. monogyna* JACQ.

Hagtornen är ypperst till lefvande häckar.

Necken  
Blickar fram öfver hagtornshäcken.  
DAHLGREN 1: 437.

† **Hajtand**, f., Bohuslän = **Smörblomma**.

**Halfgräs**, n. pl., familjen *Cyperaceæ* JUSS., tillhörande Etthjertbladväxterna; likna gräsen, men hafva oledade strån, ett stift, frön med hårda skal. Hit höra **Ag**, **Starr**, **Säf** m. fl.

† **Hallborre**, m., Wahlenberg = **Bitter-fetknopp**.

**Hallonbuske**, m., ett artrikt släkte af Brumväxternas familj, med ätliga, oftast läckra bär (*Hallon*), sammansatta af flere gytttrade småfrukter: *Rubus* L. Arterna, dels buskar, dels örter, hafva sjelfständiga namn och upptagas därför särskildt. **Allmänna Hallonbusken** (*R. idæus* L.) har röda bär.

Församlen mera lätt från hallonbuskens höjd

Dess frukt, som bjuder sig, af färg och vällukt röjd.

OXENSTJERNA 2: 53.

De rödaste hallon jag ärnar dig gifva.  
NICANDER 1: 454.

† **Halsgräs**, n., Herjed. = **Allmän Stållört**.

† **Halster, Hilster, Hjelster**, i olika landskap förekommande olika uttal af **Jolster**.

**Hampa**, f., en för sina tågor allmänt odlad växt, med skilda kön: *Cannabis sativa* L. Hanplantan kallas **Gållhampa**, honplantan **Fröhampa**. Af hampa beredas gröfre väfnader, rep m. m.

*Ann.* Ordet brukas ej i plur., utan nyttjas för sådan användning *hampstånd*.

**Hampnässla**, se **Nässla**.

† **Hampört**, f., rätteligen **Hampdån**, se **Dån**. Linnés Sk. resa 272. I Dalins ordbok hänföres namnet till **Floks**.

† **Handknopp**, m., Wahlenberg = **Fläckigt Nyckelblomster**.

† **Hanekam**, m. 1) ett i folkspråket alldeles obekant namn på *Rhinanthus Crista galli* L., af hvilka två sista ord det är en öfversättning; 2) i Skåne benämning på en art af släktet **Hvifva** (? *Primula Auricula* L.).

† **Hansblomster**, se **Sankt Hansblomster**.

† **Hansletsbär, -gräs** = **Nattskatta**. Se Linnés Gotl. resa 209.

† **Harbrodd**, m. = **Fryle**.

† **Hardun**, n. = **Ängdun**.

**Harfloka**, f., en liten Umbellat med hela, jemnbreda blad och enkel blomflock: *Bupleurum tenuissimum* L.

† **Harfot**, m. (**Hareqvä**, Dalsl.), enligt folkspråket och alla äldre författare benämning både på **Kattfotsörten** och **Musörten**; men efter uppgift skall vid Nyköping samma namn öfverföras till **Ängsryan**.

† **Hargräs**, Skåne = **Tuftåda**.

† **Hargök**, ett alldeles falskt uppgifvet namn.

**Harklöfver**, se **Klöfver**.

† **Harkummil**, m., Jemt. = **Björnloka**. — Ett särdeles opassande namn.

**Harkål**, m., en ettårig växt, tillhörande Fibleväxterna, men utmärkt genom saknaden af fröfjun: *Lapsana communis* L. — Namnet *kål* är mycket olämpligt, men så allmänt antaget, att det måste bibehållas.

**Harmynta**, f., örtslägtet *Calamintha* LAM., för förenadt med Timjan, men skildt genom i krans sittande blommor. En art, *C. Acinos* CLAIRV., är inhemsk och kallas äfven **Hartimjan**.

† **Harpungar**, m. pl. = **Tarald**.

**Har-ris**, n., en vacker buskväxt af Ärtväxternas familj, med kantiga grenar, gula blommor och håriga fröbaljor: *Spartium scoparium* L. Harriset växer hos oss endast på de Skånska sandfälten.

**Harsyra**, f., en vacker vårväxt med enblommig stängel, rotbladen samman-satta af trenne omvänt hjertlika småblad, kronbladen hvita, blåådriga: *Oxalis Acetosella* L. Harsyran har en behagligt syrlig smak. Harsyror insamlas i mängd för beredande af oxalsalt.

**Hartimjan**, se **Harmynta**.

† **Harull**, f. = **Ängdun**.

† **Harvia**, f. (misskrifning för **Harvicka**) = **Kråkvicka**.

**Harväpling**, m. = 1) allmänt **Harklöfver**; 2) Österb. **Harsyra**; 3) Sv. Bot. **Getväpling**.

**Haräpple**, n., en märkvärdig, underjordisk svamp, som till växtsätt liknar Tryffeln, men inuti är fylld med svart fröstoff: *Elaphomyces* NEES.

† **Haröra**, n., Österb. = **Konvaljens blad**.

**Hassel**, f., **Hasselbuske**, m., **Hässle**, n., en allmän, trädartad buske af Allonträdens familj, blommande på bar qvist: *Corylus Avellana* L. Frukten kallas *Nöt*.

Hasselbusken — — — —  
I vård af slutna skal en oljig kärna bär.  
OXENSTJERNA 2: 150.

**Hasselört**, f., en mångårig, krypande ört med tvenne motsatta, njurlika blad och treklufven, inuti brun blomma: *Asarum europæum* L. Hasselörten växer under hasselbuskar och var fordom eftersökt såsom beredande ett verksamt kräkmedel.

**Hatt**, m., benämning dels på flere växter med a) blomhufvud, såsom **Blåklett** (Båtsmanshatt), **Knappvädd** (Blåhatt); b) hjälmlik krona, såsom **Munkhatt**, **Stormhatt**; dels på den öfre, runda och utbredda delen af Svampar, som fructificera på undre sidan.

**Hattsvampar**, de fullkomligaste Svamparne, som hafva fröredning på hattens undre sida: *Hymenomyces* FR.

† **Hauter**, Gotl., se **Höter**.

**Hedelaf**, **Hedemossa** = **Islands-laf**.

**Hedenblomster**, n., en med Kattfotsörten närbeslägtad växt, med gullgula, oförvissneliga blommor: *Helichrysum arenarium* MOENCH. Af Hedenblomstren förgyllas sandfalten i södra Sverige.

**Heder**, f., en mindre vanlig benämning på **Murggrön**, efter Latinet: *Hedera Helix* L. »Hedera täckte muren till 15 alnars höjd, såsom en den skönaste tapet, med en beständig grönska». Linnés Sk. resa 99.

† **Helenerot**, se **Alant**.

† **Helgatrefaldighetsblomster**, Blek. = **Solvända**.

† **Helgeandsört**, medeltidsnamn på **Qvanne**.

† **Helgerefva**, f., Wahlenberg = **Hundrofva**.

**Helghö**, n., öfversättning af Fr. *Sainfoin*, en som foderväxt odlad art af örtslägdet *Onobrychis* TOURN., med ledade fruktbaljor, röda blommor: *O. sativa* LAM.

**Helm**, äfven **Elm**, m., af Lat. *Elymus* = **Strandråg**. Föres mindre riktigt till **Sandröret**.

† **Helting**, hos Liljeblad en förvidning af Lat. *Elatine*. Utgår aldeles.

**Herrans hand**, f., ett bland de i folkspråket mycket vexlande namneu på Orchis-arter med handlikt delade rötter, efter medeltidens *Palma Christi*. Andra namn äro: **Guds hand**, **Jungfru Mariæ hand**, **Djefvulens hand**.

† **Hesperis** kan aldrig upptagas som Svenskt namn; vi ega ett allmänt antaget: **Nattfiol**.

**Hexört**, f., örtslägdet *Circæa* L. af Kroppväxternas familj. Samtliga arterna växa i skugga, hafva hjertlika blad och små hvita eller rödletta blommor i klase.

**Hilsko**, **Hillsko**, m. Detta namu är af Linné tillagdt *Androsace septentrionalis* L., en liten ettårig vårväxt af Hvitfveväxternas familj, med bladlös stängel, små hvita blommor i en blomflock.

Ann. Namnet förekommer för öfrigt icke hos våra författare, ej heller i vårt folkspråk eller i något beslägtadt tungomål, utom Norskan, der det likväl tillägges en helt annan växt, nemligen *Stenhammaria maritima* REICH., på hvilken ock namnets härledning från *hila* (*hela*), rimfrost, passar mycket väl. Jfr **Fjärva**.

**Himmelskorn**, se **Korn**.

† **Himmelskrus**, n., en artförändring af **Renfana**, med krusiga blad. Odlas.

† **Himmelsnycklar**, m. pl. = **Gulhvfva**.

† **Himmels-traf** (**Himmelsgräs**, **Himmelsört**, **Immelört** äro olika uttal af samma namn) = **Kropp**.

+ **Hindbär, Hingbär, Hinnbär**, Vesterg., Skåne = **Hallon**. Synes vara samma namn som *Bringbär, Brinnbär*. Se **Bringbär**. — Prior förkastar alldeles den af Ray antagna härledningen från *hind*.

+ **Hirkenpirk**, Gotl., **Pirkum**, Skåne. Förvridna namn, af Lat. *Hypericum* (Johannesknopp, -ört).

**Hirs**, m., ett i södra Europa, sällan i Sverige odladt sädesslag: *Panicum miliaceum* L. Enligt Linné höra till detta slägte äfven följande, som nu vanligen äro skilda till egna släkten:

**Blodhirs**, ett vackert, merendels rödbrunt gräs, med fingerlikt delade ax: *Digitaria sanguinalis* Scop. och *D. humifusa* Pers.

**Hönshirs**, med grenig, ensidig vip-pa: *Echinochloa Crus galli* (L.).

**Kafvelhirs**, med cylindriskt ax: *Setaria* P. Beauv.

+ **Hjernbrylla**, f. = **Bolmört**. Orbrukligt namn.

**Hjertansfröjd**, f., en odlad, synnerligen väluktande art af Mynta: *Mentha sativa* L. »Hjertansfröjd kallades här (i Vexjö) en Menta, som allmänt fins i trädgårdarne, den somlige borgare brukte att sätta med vatten uti ett kärl i fönstret, der hon förökte sig mycket... att hela fönstret stod betäckt med en härlig grönska, som både gaf en angenäm lukt och en skön skugga». Linnés Öf. resa 321.

*Ann.* Namnet Hjertansfröjd tillhör utomlands *Melissa* L., men hos oss, der *Melissa* sällan (i Småland aldrig) odlas, är det öfverfördt till *Mentha sativa* och än i dag allmänt känt i Småland. Tillandz, född Smäländing, upptager både *Melissa* och *Mentha sativa* under namn af Hjertansfröjd. Af anförda ställe hos Linné är klart, att denna är den äkta *M. sativa*, hvilken hos oss förekommer endast odlad eller förvildad. Den är väl känd genom sin på långt håll lätt igenkänneliga sköna lukt och noga skild af hvarje bondgumma i min hembygd, men af botanisterna förvexlas den med en vanlig, vida skild form af *Mentha aquatica* L. (*M. aquatica* v. *subsativa* Fr.), som redan af våra äldre botanister, t. ex. Bromelius,

rigtigt skildes under namn af Vild Hjertansfröjd. — Af ett uppenbart missförstånd har man äfven uppgifvit Hjertansfröjd såsom namn på Konvaljen.

+ **Hjertblad**, n., Dalsl. = **Visil**.

**Hjertbladsväxter** äro växter med tydliga blommor, utbildade frön, som groende utskjuta från örtbladen skilda hjertblad: *Plantæ Cotyledoneæ*. De fördelas i Ett- och Tvåhjärtbladsväxter.

+ **Hjertbär**, n., Upl. = **Ekorrbär**.

**Hjertstilla**, f., äfven **Hjertsprängsgräs**, örtsläget *Leonurus* L. bland Sugeväxterna. Vår inhemska art (*L. Cardiaca* L.) plägar, för bladens likhet med Hampans, i folkspråket äfven kallas **Hamppässla**, och ett annat namn derpå är **Asknässla** (jfr under **Nässla**); men benämningen **Bonässla**, som äfven förekommer, föres rättigare till *Ballota* (se **Bonässla**).

+ **Hjorthorn**, n. = **Kräk-krasse**. Namnet förekommer hos Franckenius och Tillandz, är äfven anfördt af Wahlenberg, men brukas icke i folkspråket.

**Hjortron**, n., kallas så väl plantan som frukten af *Rubus Chamemorus* L., bekant för sina välsmakande frukter. Som växten har örtstam, är det af Dalin bildade namnet *Hjortronbuske* alldeles orimligt.

Hjortronet... föds i sank mossars flod.  
OXENSTJERNA 2: 152.

+ **Hjortrot**, f. = **Spenört**. Namnet, bildadt efter Tyskan, är ej bekant i folkspråket.

+ **Hjorttröst**, f., en från Tyskan upptagen, i folkspråket okänd benämning på **Floks**.

**Hofsvamp**, m. 1) svampsläget *Onygena* Pers., hvars vanligaste art endast finnes på ruttnade hästhofvar; 2) en ätlig svamp af Skiflingarnes slägte, hvilken framkommer vid löfsprickningen: *Agaricus gambosus* Fr.

**Holt**, se **Hult**.

**Honungsblomma**, f., en liten ört af Nosseväxternas familj, med blott en rotknöl: *Herminium Monorchis* R. Br.

*Ann.* Honungsblomster, Honungsgräs äro icke bestämda namn; de tilläggas utan åtskilnad flere växter med söt lukt, t. ex. **Amur**, **Gulmåra**, **Rödsklöfver** m. fl.

**Honungsdagg**, f. 1) en söt, klabbig vätska, som efter hastiga temperaturvexlingar utsvettas af växternas blad; 2) det sötaktiga, groddceller innehållande slem, som afsöndras af Mjöldrygan (*Cordyceps purpurea* eller *Spermoedia Clavus* Fr.) och ofta betäcker blad och ax hos rågen. — Äfven Linné kände denna, men han förvexlade den med **Mjöldaggen** (släktet *Erysiphe* Hedw. Fil.), hvilken han kallade den mjöliga Honungsdaggen, ehuru mellan dem ej finnes ens den afägsnaste förvandtskap. Jfr Vestg. resa 28.

**Honungsklöfver**, se **Amur**.

† **Horbjörk**, se **Björk**. — Ordet *hor* framför växtnamn utmärker: oegentlig, afvikande från den äkta arten.

**Horleta**, **Horletta**, f., en ettårig art af släktet *Stenfrö*, hvilken är ett vanligt åkerogräs och hvars röda rot kan användas till smink: *Lithospermum arvense* L. Kallas äfven **Sminkrot** (Liljeblad, Hartman).

**Hornserf**, m., ett under vatten växande örtsläkte, med findelade, hornartade blad: *Ceratophyllum* L.

† **Hornsilke**, n., ett alldeles odugligt namn, hvilket bör helt och hållet utgå, dels för sin olämplighet, dels för växtens (*Scytonema* Ac.) obetydlighet, som gör att den ej kommer att af allmänheten nrskiljas.

**Horntistel** = **Vägtistel**.

**Hors-** tillsättes flere växters namn såsom artnamn, men omvexlar alltid med *Häst-*, så att det utan åtskilnad säges än **Horsafbla**, **Horsamynta** m. fl., än **Hästafbla**, **Hästmynta** o. s. v.

† **Horsabär**, n., **Blek**. = **Hagtorns**-bär.

† **Horsagräs**, n., **Wahlenberg** = **Stallört**.

† **Horsamynta**, se **Åkermynta**.

† **Horskonung**, m., **Öland** = **Tulkört**. — Namnets mening är svår att fatta; med släktet *Koning* har ifrågasvarande växt insett gemensamt. Jfr Linnés *Öl. resa* 125.

**Horsljung**, se **Ljung**.

† **Hostört**, f. Namnet är väl ursprungligen en öfversättning af *Tussilago*, men sedan öfverfördt äfven till andra växter, såsom **Jordrefva**, **Rölika** m. fl.

**Hufvudkål**, m., en artförändring af *Allmänna Kälen*, hvars blad knyta sig tillsammans till ett hufvud. Kallas äfven **Hvitkål**. — Af samma anledning brukas ock benämningen **Hufvudsallat**: *Lactuca sativa* v. *capitata* L.

† **Huggormsört**, f. = **Ögonblomma**. — Namnet förekommer endast hos äldre författare; men från *Dalarne* uppgifves **Blå Huggormsört** såsom benämning på *Echium* (?).

**Hult-**, som ingår i flere växters namn, afser i folkspråket egentligen bokskog, till skilnad från tallskog, hvilken benämnes blott *skog*.

† **Hultabräken**, n., en art af släktet *Stensöta*, med två gånger pardelade blad: *Polypodium Phegopteris* L. Denna art synes vara den egentliga **Träjon**, ehuru detta namn är öfverfördt till andra arter.

† **Hultamjella**, **Holtemjella**, f., *Dalsland* (enligt Linnés *Vestg. resa* 235), **Hultasuga**, f., *Vesterg.* = **Ångskovall**.

† **Hultaviva**, f., *Smål.* = **Dufkulla**. — Namnet härledes snarare af *ves* än af *hvisva*. Se **Vera**.

**Humle**, m., en så väl vild som odlad slingerväxt, hvilken allmänt användes vid brygd: *Humulus Lupulus* L.

Stjelkarne kallas *Hummelrefsvor*, frukthängena *Hummelkupor*. — Jfr Pors.

Än humlen, slingrigt böjd kring smala tallens spröte,  
Har lyft en hastig skog ur jordens ljumma sköte.

OXENSTJERNA 2: 26.

† **Humleblomster**, egentligen Humlens blomster, men tillägges i Dalsland **Fårkummer**.

**Humlesuga**, f., en ört tillhörande Sugeväxterna, med sträfvä blad och i ett axligt hufvud sittande mörkröda blommor: *Betonica officinalis* L. — Humlesugan öfverensstämmer till sina egenskaper med Humlen och har som denne blifvit använd till brygd, men förorsakar, liksom Porsen, yrsel.

**Hummelbinda**, se **Binda**.

† **Hummeltuppor**, f. pl., Medelpad = **Kråk-klöfver**.

† **Hundatand**, f., enligt Wahlenberg = **Kråk-krasse**. Namnet obrukligt.

† **Hundbär**, n., Vesterb. = **Troll-drufva**.

† **Hunddill**, m., Nerike = **Vägsenap**.

† **Hundfloka**, f., Norrl. = **Nordisk Stormhatt**, *Aconitum Lycoctonum* L.

† **Hundfötter**, m. pl. = **Musfbla**.

† **Hundgräs**, n., Dal. = **Qvickrot**.

**Hundhven** = **Brunhven**.

**Hundhvet**, n., *Triticum caninum* L.

**Hundkax**, m., eller **Hundkäxa**, f., **Hundloka**, f. Dessa namn användas utan åtskilnad på arterna af släktena *Cherophyllum* L. och *Anthriscus* PERS., båda hörande till Umbellaterna, med mycket sammansatta blad och släta frön utan upphöjda åsar. Lämpligast fördelas de så, att Hundlokan föres till *Cherophyllum* och Hundkaxen eller Hundkäxan till *Anthriscus*. — I Dalarne är namnet Hundloka tillagdt **Björnlokan**.

† **Hundkummil**, m. = **Hundkax**.

**Hundlök** = **Ängslök**.

**Hundrofva**, f., en klängväxt tillhörande Gurkväxterna, med stor, tjock rot, fikiga, sträfvä blad och svarta bär: *Bryonia alba* L. — Hundrofvans rot, som har en vämjelig lukt och skarp smak, kan bli tjock som en mans arm. RETZIUS 1: 132.

**Hundtunga**, f., öfversättning af *Cynoglossum*; växten (*C. officinale* L.) kallas så för sina mjukludna blad, i motsats till den sträffbladiga **Oxtungan** (i Dalns ordbok säges origtigt, att **Hundtungan** är »sträffbladig»). Benämnes annars **Munkfnat**.

**Hundviol**, se **Viol**.

**Hundäxing**, m., ett allmänt grässlåg med hopgytttrade småax, vända åt en sida: *Dactylis glomerata* L. **Hundäxingen** är ett mångårigt, ypperligt fodergräs. — Namnet föres i allmogespråket äfven till **Qvickrot**.

**Hungerkorn**, se **Brandkorn**.

**Huslök**, m., benämnes ofta så väl **Taklöken** som **Kärleksörten**. — Denne växt är på torftak den allratjenligaste att qvarhålla mulen, hvarigenom ett tak, som är öfvervuxet med denna ört, kan uthärdas hela hundra åren». Linnés Sk. resa 18.

**Hussvamp**, m., kallas vanligast *Svamp i hus*. Se **Träfrätare**.

**Hven**, f., egentligen grässläktet *Agrostis* L., men i folkspråket tillägges namnet i allmänhet finare, spensligare gräs med vippa, t. ex. **Kruståda**, äfven arter af **Rör**, såsom **Piphven**. Samtliga arter af **Hven** äro goda fodergräs, i synnerhet **Brunhvenen** (*Agrostis canina* L.) och **Kryphvenen** (*A. stolonifera* L.).

**Hvete**, n., ett allmänt bekant sädeslag: *Triticum* L. Deraf finnas talrika förändringar, äfven arter, t. ex. **Kubbhvete**, **Vinterhvete**, **Vårhvete** m. fl. hvilkas närmare bestämmande tillhör ekonomiska skrifter. Äfven **Spelten** är

en art Hvete, men högst olämpligt benämner man Majsen **Turkiskt Hvete**. — »De så hvete, men tistel skola de uppskåra». *Jerem.* 12: 13.

**Hvifva** (äfvén **Vifva**), f., ett örtslägte med bar stängel och trattlika blommor, typ för Hvifveväxterna: *Primula* L. — Namnet kommer sannolikt af fornsv. *hviſ*, qvinlig hufvudbonad (hufva). — De mest bekanta arterna äro:

**Aurikel-hvifva**, se **Aurikel**.

**Gulhvifva** (skrifves äfvén **Gullhvifva**), med gula blommor: *P. veris* L.

**Majhvifva**, med gredelina blommor och på undre sidan hvitmjöligen blad: *P. farinosa* L.

På majfälten blomma <sup>hvitsippan</sup> och <sup>vifvan</sup>.

DAHLGREN 1: 423.

Du, gullvifva,

Glans må gifva

Åt den gröna äng. *Dens.* 1: 132.

**Hvifveväxter**, Tvåhjärtbladsväxter med fem den sambladiga blomkronans flikar motsatta ståndare och enrummigt fröhus med centralt fröfäste: *Primulaceæ* VENT.

† **Hviloreda**, f., är sannolikt det riktiga uttalet af **Villoreda** (se detta namn).

✓ † **Hvita Dejor**, **Hvita Pigor** m. fl., se **Hvitört**.

✓ † **Hvita Dufvor** = **Stjernelök**.

✓ † **Hvita Klockor**, **Medelpad** = **Linnésört**.

✓ **Hvit-al**, se **Arre**.

✓ **Hvit-andorn**, se **Andorn**.

**Hvitatäfva**, se **Täfva**.

**Hvitbeta**, se **Beta**.

**Hvitbok**, se **Annbok**.

† **Hvitglygg**, m., Verml. = **Spergel**.

**Hvitgröe**, se **Gröe**.

† **Hvithufvud** = **Ängdun**.

**Hvitklöfver**, se **Klöfver**.

**Hvitkål**, se **Hufvudkål**.

**Hvitlåcka**, se **Låcka**.

**Hvitlök**, se **Lök**.

**Hvitlöksört**, f., en ört af Kålväxternas afdelning, med hjertlika blad, hvita blommor och stark lukt af hvitlök: *Alliaria officinalis* ANDRZ.

† **Hvitmeja**, f., i norra Skåne, enligt Linné = **Hvitsippa**.

**Hvitmossa**, f., ett slägte bland Mossorna, hvilket i stora massor uppfyller alla skogskärr: *Sphagnum* L. Kallas äfvén **Rödmossa**.

**Hvitmåra**, se **Måra**.

**Hvitpeppar**, se **Peppar**.

**Hvitpil**, se **Pil**.

**Hvitpoppel** <sup>silfver</sup> = **Silfverpoppel**.

† **Hvitrik**, m., en af Liljeblad bildad benämning efter det Latinska *Anthericum*. Det är väl icke möjligt att ana hvad ett sådant namn skall betyda.

**Hvitrot**, f., Smål. = **Qvickrot**.

**Hvitsenap**, se **Senap**.

**Hvitsippa**, se **Sippa**.

**Hvitväpling** = **Hvitklöfver**.

† **Hvitört**, **Hvita Dejor**, **Hvita Pigor**, **Hvitkullor**, **Hvit-tuppor**, **Hvitateja** m. fl. Alla dessa namn tilläggas **Kamillblomster**, **Aker- och Surkullor** samt **Baldersbrå** på olika orter, äfvensom på samma ort, utan att vara bestämda.

**Hyacint**, m., en från Orienten införd Liljeväxt, som odlas: *Hyacinthus orientalis* L. Denne är icke de gamles *Hyacinthus*. — I äldre tider fördes till *Hyacinterna* äfvén slägtet *Muscari*, som derföre kallades *Drufhyacint*, *Perlhyacint*. Se *Drufhyacint* och *Perl-drufva*.

Du hyacint, som ej din like  
I färg, i glans, i täckhet har  
Bland all din slägt i Floras rike!

H. C. NORDENFLYCHT 243.

Festligt hyacinten ler

I blåa kronors drägt. STAGNELIUS 2: 165.

**Hyll**, m., är det namn, som i vårt liksom i öfriga Germaniska språk till-

kommer släktet *Sambucus* L. En buske deraf (*S. nigra* L.) kallas nu vanligen **Fläder**; men benämningen *Hyll* bibehålles för släktets andra, med örtstam försedda art (*S. Ebulus* L.), hvilken kallas **Sommarhyll**. Jfr **Ättiksbar**.

† **Hylslaf**, hos Liljeblad namn på släktet *Sphaerophoron* PERS. Utgår alldeles. Jfr **Kraslaf**.

**Hylsväxter**, Tvåhjärtbladsväxter med fem ståndare på den sambladiga kronan och med tvenne enskaliga, långa efter uppspringande fröhyllsor: *Asclepiadæ* R. BR.

**Hålkblomstrige**, se **Blomhålkväxter**.

† **Hållbär**, ett alldeles obestämdt namn, som tillägges vilda, icke ätliga bär, i Småland **Besksötans**, i Roslagen dem på *Paris quadrifolia* L., o. s. v. — **Trollbär**, **Ormbär**, **Villbär** kunna anses som synonymer.

**Hållsknopp**, m. pl. = **Knylbräcka**. »*Saxifraga granulata* kallades Hållsknopp, rötterna torkades, pulveriserades och intogos af bönderna i pleurisien». Linnés Öl. resa 61.

**Hållsrot**, f. 1) Örtsläktet *Aristolochia* L., tvåhjärtbladsväxt med egenomligt bildade, strutlika blommor och vidt krypande rötter, hvarigenom den inhemska (*A. Clematitis* L.) blir ett besvärligt ogräs. — 2) I Halland namn på **Alant**.

† **Hålrot**, se **Hålört**.

† **Hålsgräs**, hos Linné = **Halsgräs**.

† **Hålört**, f., *Corydalis cava* (L.). Se **Nunneört**. Namnet förekommer hos äldre författare, men är nu obrukligt.

**Hårdved**, m. Detta namn tillkommer rättast buskväxten **Röda Kornellen**, men kan ej antagas som slägt-namn för Kornell, emedan den andra inhemska arten af detta släkte är en ört (se **Hönsbär**). I folkspråket föres namnet kanske oftast till **Try**. Jfr Linnés Sk. resa 265.

**Hårkullor**, f. pl., Öland = **Stor Knoppört**: *Centaurea Scabiosa* L.

**Hårlaf**, se **Laf**.

**Hårnacker**, m. pl., Öland = **Visil**.

**Hårnate**, m., en med Nate närbeslägtad växt, med hårlika blad och skaftade frukter: *Ruppia* L. Alla arter af Hårnate växa i hafvet.

**Hårserf**, m., lik den näst föregående, men har han- och honblommor skilda och blott en ståndare: *Zanichellia* L. Hårserfven är en liten, i vatten nedsänkt växt.

**Hårtandsmossa**, **Hårtofs**, i Dalins ordbok efter Liljeblad upptagna namn, förtjena icke ens omnämnas.

**Hårväxter**, m. pl., Vesterg. = **Hästfbla**.

† **Hårört**, f., hos Liljeblad olämpligt namn på **Hornserf**.

**Hägg**, f., ett med Körs närbeslägtadt Stenfrukträd, med vackra hvita blomklasar och små svarta bär: *Cerasus Padus* DEO. Häggens bär hafva en mycket sammandragande smak.

Häggen, som i skogen  
Var först med blommor klädd och sist  
med frukter mogen.  
OXENSTJERNA 2: 152.

**Hällebräken**, n., en liten finluden Bräkenväxt, växande i bergspringor: *Woodsia ilvensis* R. BR.

**Hälleknopp**, m. (**Hällegräs** obrukligt) = **Hvit-fetknopp**. Ehuru blott ett provinsnamn (i Småland, Dalsland), torde detta synonym böra upptagas.

**Hängeväxter** (*Amentaceæ* L.) äro träd eller buskar med blommorna i hängen, t. ex. **Ask**, **Björk**, **Ek**, **Hassel**, **Vide**.

† **Hära**, f., Dalarne = **Stagg**.

**Hässlebrodd**, m., ett väluktande gräs med yvig vippa och enblommiga småax: *Milium effusum* L.

**Hässlekål**, m., en art af släktet **Blåkllocka** (**Hässlekllocka**), som är en

af de förnämsta inhemska växter att använda till grönkål.

† **Hästblad** = **Hästhofsört**.

**Hästböna**, se **Böna**.

**Hästfibla**, f., en i Göta rike allmän Blomhållksväxt, liknade Fiblorna, men har pipiga diskblommor: *Arnica* L. Benämningen brukas i Småland och Ilerstades. **Hästblomster** (Dalsland), **Horsafbla** (Småland, äfven Skåne, se Linnés Sk. resa 359) äro variationer af namnet.

† **Hästgröning**, m., Jemtland = **Skogsfräken**.

**Hästhofsört**, f., en gulblommig Blomhållksväxt, som tidigast om våren blommar på enkel, fjällig stängel före bladens utslående: *Tussilago Farfara* L.

**Hästkastanie**, m., ett resligt, lum-migt träd med sjufingerade blad och stora blomruskor, sju ståndare: *Esculus Hippocastanum* L. Hästkastanierna äro införda från Högasien och nu hos oss allmänt planterade.

Der högstammig och stolt kastanien paras med lindar.  
DAHLGREN 1: 141.

**Hästljung**, se **Ljung**.

**Hästmynta**, se **Mynta**.

† **Hästskoblad**, n., af Wahlenberg tillagdt *Nymphæacee* såsom slägtnamn.

† **Hästsvans**, m. (äfven **Hästrumpa**), ett i formelt hänseende obrukbart namn, och i hög grad förvillande, såsom tillagdt de mest olikartade växter. I skriftspråket tillägges det vanligen *Hippuris* L., hvaraf det är en översättning, men i folkspråket **Fräken** eller *Equisetum* L., hvilket senare ord har samma betydelse, äfven som flere andra växter, t. ex. **Kropp**.

**Hästsyra**, se **Syra**.

† **Hättebär**, n., Vesterg. = **Backsmultron**.

† **Höfrö**, n., Jemtl. = **Liten Ormrot**.

**Hökblomster**, n., rättare **Hökfibla**, f., ett artrikt slägte, tillhörande Fibleväxterna, med oregelbundet öfver hvarandra liggande hålkfjäll och i spetsen tvärt afhuggna frukter med frukt-fjun: *Hieracium* L.

† **Hömjölke**, m., Dalarne = **Kropp**.

**Hönsarv**, m., ortsläget *Cerastium* L., tillhörande Narfväxterna, utmärkt af hornlika, i spetsen tiotandade fröhus. Kallas i Småland **Hönstarmar**, och märkvärdigtvis finnes detta namn (*Hühnerdarm*) anfördt redan i abbedissan Hildegards *Physica* (före år 1180).

**Hönsbane**, m., en Skånsk (Dansk och Engelsk) benämning på **Bolmörten**. Orätt uppgifves *Hönsabale* i Linnés Sk. resa, s. 115.

**Hönsbet**, f., **Hönsgräs**, n., örtsläget *Sagina* L., tillhörande Narfväxterna, hvars samtliga arter äro mycket små, skilda från Spergel genom saken af stipler. Namnet förekommer redan hos Franckenius.

**Hönsbär**, äfven **Hönson**, n., en art af släget *Kornell*, med små svartpurpurfärgade blommor inom ett fyrbliadigt hvitt svepe: *Cornus suecica* L. Hönsbären äro orrens läckerhet; deraf namnet.

*Anm.* Dalin bildar vanligen till hvarje bärnamn ett särskildt namn på plantan, men till Hönson särdeles olyckligt Hönsbärsbuske, ehuru växten har örtstam.

**Hönshirs**, se **Hirs**.

† **Hönsruta**, f., enligt Dalins ord-bok *Veronica triphyllos* L., är ett både opassande och i folkspråket okändt namn på en sällsynt och mycket liten växt.

† **Hönstarmar**, m. pl., se **Hönsarv**.

**Hör**, m., inhemska namnet på **Lin**, allmänt brukligt bland allmogen i Göta rike.

**Hörkåring**, f., Vesterg. = **Lindodra**.

† **Hörsilke**, n. = **Linsnarrefva**.

**Höskallra**, f., örtslägdet *Rhinanthus* L., tillhörande Skeplingsväxterna, med platta, kretsrunna frukter (deraf **Penninggräs**) och vid mognaden skallrande frön (deraf äfven **Skallergräs**).  
R. *Crista galli* L.

**Höst-adonis**, se **Adonis**.

**Höstfåbla**, f., örtslägdet *Leontodon* L., tillhörande Fibleväxterna, med bladlös stängel och skaftadt fruktfjun. L. *autumnalis* och *hispidus* L.

**Höstklocka**, f. = **Klock-stållört**.  
† **Höter** eller (Gotl.) **Hauter**, m. pl. (?) = **Knapptång**.

## I.

† **Iber**, f., ett af Liljeblad bildadt namn på örtslägdet *Iberis* L. bland Krasseväxterna; den art, till hvilken namnet af honom hänfördes (*I. nudicaulis* L.) tillhör dock numera icke detta slägte, hvaraf ingen art är inhemsk, men väl några odlas som prydnadsväxter. Dessa, likasom andra utländska odlade växter, behålla bäst sina Latinska namn ostympade.

† **Ibisrot**, f., ett alldeles okänt namn på **Althérot**.

**Id**, **Idgran**, f. (jfr Isl. *idja-grænn*, ständigt grön), ett ständigt grönskande barrträd, hvars småkottar öfvergå till mjuka bär: *Taxus baccata* L. Idgranens trä är ségt och lemnar det vackraste slöjdvirke. Bären äro giftiga.

Itureern af iden bereder sin bage.  
ADLERBETH 85.

Ideträn af kölden och nordan förnjöjas.  
Dens. 75.

**Igelknopp**, m., ett slägte bland Etthjertbladsväxterna, med stora jemnbreda blad och till ett rundt, stickande hufvud förenade frukter: *Sparganium* L. Se **Träggan** och **Flotagräs**.

**Iglegräs**, n., Vesterg. = *Narthecium ossifragum*, enligt Linné. Om denna växt går den sagan, att efter dess förtärande benen brista hos boskapen. Hvilken växt dermed menas, är ovissst. Se **Ilagräs**.

† **Ignatii-böna**, f., frukten af *Ignatia amara* L. Kan svårligen anses tillhöra Svenska språket.

**Igrön**, se **Ivgrön**.

**Ikorr**, se **Ekor**.

† **Iktebär** (af *ikt*, gikt), n. = **Troll-drufva**.

**Iktegräs**, n. (Giktört) = **Gul Ängsruta**, men i Dalsland är namnet tillagdt **Ältgräset**.

**Ilagräs**, n., en kärrväxt, som enligt Småländska allmogens tro förorsakar små »ilare» (maskar) i lefvern eller i hjernan hos får; men ingen vet, hvilken växt dermed egentligen menas. Är nog samma namn som **Iglegräs**.

† **Ilek**, f., ett olyckligen bildadt namn af *Ilex*; denna växt är ingen Ek, utan en vida skild buske = **Krist-torn**. Se **Jernek**.

**Illermjölke**, se **Imjölke**.

† **Illnaträd** = **Elnaträd**.

† **Ilrot**, f. = **Qvickrot**.

**Imjölke** (Nerike), **Illermjölke** (Hels.), m. = **Kropp**. Dessa namn, jemte **Almocke**, **Aldermjölke**, **Allonmärke**, äro troligen olika uttal, med flere medelformer, af samma stamord. Jfr **Mjölke**.

✓ † **Indalsrsis**, n., Liljeblad = **Klåd-ris**.

✓ **Indigo**, m., ett blått färgämne, som erhålles af flera arter utaf släktet *Indigofera* L., tillhörande Artväxterna.

✓ **Ingefära**, f., en mycket hettande krydda, som fås af roten till *Zingiber officinale* ROSC., tillhörande Kryddliljornas familj (*Scitamineæ* L.). — **Finsk Ingefära** kallas den skarpa, hettande roten af en Svensk Umbellat: *Peucedanum palustre* MOENCH (**Mossrot**). — **Dansk Ingefära**, se **Munkmössa**.

**Insektpulver**, n., frön af en med Krageblomman närbeslägtad ört: *Pyrethrum roseum* BIEB.

† **Ipecacuanha**, f., ett mycket verksamt kräkmedel, som erhålles af flere Sydamerikanska växter, såsom *Cephaëlis Ipecacuanha* RICH., *Jonidium* VENT., *Richardsonia* KUNTH. Kallas **Kräkrot**.

**Islandslaf**, se **Laf**.

**Isop**, m., en i södra Europa inhemsk, i Sverige odlad kryddväxt af Sugeväxternas familj: *Hyssopus officinalis* L. Har brukats till heliga förrettningar. — Skära mig med isop, att jag må ren varda. *Psalms*. 51: 9.

Stänkte signadt vatten ur Isopsqvast på nybyggd mur.

TEGNER 1: 225.

*Ann.* Den *isop*, som nämnes i Konungaboken 4: 33, måste vara felaktig öfversättning och en helt annan växt, troligen *Mossa* eller *Laf*.

**Isört**, f., ett synnerligast på Cap ytterst artrikt örtslägte, med köttiga, saftfulla blad och sköna, mångbladiga blommor: *Mesembryanthemum* L. Arterna förekomma hos oss endast i orangeier; men den art, som gifvit anledning till namnet, växer i Medelhafstrakten och är betäckt med vårtor, hvilka se ut som islika kristaller: *M. crystallinum* L.

**Ivgrön, Igrön** (Franckenius), f. = **Singrön**.

## J.

† **Jakaranda**, f., ett hårdt Brasilianskt trä, som erhålles af flera arter utaf släktet *Jacaranda* JUSS. (förr *Bignonia* L.). Användes till finare snickeriarbeten.

† **Jalappa**, f., ett bekant laxermedel, som fås af roten till *Ipomoea Purga* HAYNE.

✓ † **Jalbär**, n., Hels. = **Hjortron**.

✓ † **Jamaika-peppar** = **Kryddpeppar**.

✓ **Jams**, vanligen **Yams**, m., namn på rötterna af några med Liljorna beslägtade växter från Söderhafvets öar (*Dioscorea alata* och *sativa* L. m. fl.), hvilka rötter i de varma länderna odlas som näringsmedel.

✓ † **Jansmesseblomster**, n., Retzius = **Ängsnäfva**. Jfr **Midsommarsblomster**.

**Jasmin**, m., ett artrikt slägte i södra Europa och Orienten, af hvilket en art, den Välluktande Jasminen (*Jasminum odoratissimum* L.), hos oss i synnerhet odlas. Må ej förväxlas med **Schersmin**.

✓ **Jemna**, f., en art af Lummerslägdet, med platta grenar och vidvuxna blad af två slag: *Lycopodium complanatum* L. **Jemna** är mycket använd till gul färg.

**Jernek**, f., en i södra Europa växande art af Ekslägtet: *Quercus Ilex* L.

Jag förmodar, att denna afses med den af Dalin upptagna *Ilek*, som i alla fall är ett ohjelpigt namn.

**Jernrot**, f., benämning på växter med mycket hårda och sega rötter, såsom **Stora Knoppörten**, **Oxtungörten** (båda uppgifna från Gotland) m. fl. Jfr **Rast**.

**Jernört**, f., de mångåriga arterna af släktet **Knoppört**, i synnerhet *Centaurea Jacea* L. För denna är namnet Jernört så allmänt känt, att det borde i riketspråket antagas som slägtnamn. Dock kallas i Skåne äfven *Pedicularis* L. för Jernört. Se Linnés Sk. resa 277.

**Blå Jernört** = **Vägvårda**. Jfr Linnés Sk. resa 400.

I skriftspråket och i våra ordböcker hänföres namnet Jernört till *Verbena* L. Men för denna är benämningen föga lämplig, och jag skulle förkasta den, om den icke vore nära enhälligt antagen. — Ännu orimligare föres namnet i Dalarne till *Capsella* L.; men här, som i flera andra fall, förmodar jag ett misstag af upptecknaren.

✓ **Jettebröd**, se **Jettelaf**.

✓ **Jettegröe** = **Kasevia**.

✓ **Jettelaf**, se **Laf**.

✓ **Jetteticka**, se **Ticka**.

† **Jogere**, m., Dalsland = **Kråkvicka**.

† **Johannésblomster**, n., Gotland = **Letkullor**. Namnet föres äfven till **Johannesknopp**.

**Johannesbröd**, n., ett i medicin användt växtämne, som erhålles af mergen i ärtbaljorna på *Ceratonia Siliqua* L., en i Medelhafsländerna växande buske med parbladigt sammansatta, ständigt grönskande blad och små, klasvis sittande blommor.

**Johannesknopp**, **Johannesört**, numera det allmänast brukliga namnet på släktet *Hypericum* L., med fem-

*Fries, Svenska växtnamnen.*

bladig, gul blomkrona och talrika, i fem knippen sammanväxta ståndare. Af dess arter äro två allmännare kända:

**Fyrkantig Johannesknopp**, med fyrkantig stjelk: *H. quadrangulum* L.

**Äkta Johannesknopp**, med tvåeggad stjelk: *H. perforatum* L.

† **Johanneslök**, m. = **Chalottenlök**. — Namnet utgår, såsom alldeles onödigt.

† **Johannesnycklar**, Gotland = **Nyckelblomster**.

**Johannesört**, se **Johannesknopp**.

**Jolster**, f., ett öfver hela landet växande träd eller buske af Pilslägtet, med glänsande löf och vårtlika knoppar på bladskäften: *Salix pentandra* L. Namnet vexlar i uttal inom hvarje landskap: **Halster**, **Hilster**, **Hjelster**, **Ilster** (Isl. *ilstri*, neutr.), **Jolster**, **Juster** o. s. v. Alla dessa former förekomma, enligt Walpers, äfven i Tyskan.

**Jonqvill**, f., en art af Narciss, med flerblommig stängel och hvita blommor: *Narcissus Jonquilla* L.

Jonqvillen lyfts på smala stjelkars rot. OXENSTJERN 2: 29.

**Jord-artscock**, se **Artscock**.

**Jordbär** (äfven **Jolebär**), n., det allmänt brukliga namnet på *Fragaria vesca* L. i Göta rike, liksom i Danskan (i Tyskan *Erdbeere*); den i Svea rike mest förekommande benämningen **Smultron** är i skriftspråket antagen.

**Jordgalla**, f., föres af våra äldre botanister (Franckenius, Tillandz, Bromelius) till **Äng-stålrten**, men af Liljeblad (och efter honom i Dalins ordbok) till den utländska *Gratiola officinalis* L.

† **Jordgaltar**, m. pl. = **Brudbröd**. Se Linnés Sk. resa 240, 270.

**Jordgubbar**, m. pl., se **Smultron**.

**Jordhumle**, m., ett mångtydigt namn, som rätteligen tillkommer **Humlesugan**, så väl för hennes egenskaper,

hvilka närma sig Humlens, som enligt våra äldste botaniske författare. Men i folkspråket föres det till **Brunörten** (Dalsland), **Röllikan** (Dalarne), **Gullklöfvern** (Småland) och **Johannesknoppen** (Skåne, enligt Linnés Sk. resa 319).

**Jordknöple**, n., en liten lågväxt ört, hvars frukt liknar Lin, med hvilket slägte den af Linné förenades: *Radiola millegrana* Sm.

**Jordkrona**, f. Af Linneas talrika namn i folkspråket är detta det enda som kunde förtjena upptagas i rikspråket; hennes systematiska namn blefve då **Linnés Jordkrona**.

**Jordkrypa**, f., Vesterg., ett passande namn på **Äkta Ärenpris**.

† **Jordlefver** (hvit, röd o. s. v.) = Klöfverlägget. Namnet uppgifves från Vestergötland; möjligen rigtigare **Jordrefvor**.

**Jordlunga**, f., ett slägte bland Lefvermossorna, med mycket breda blad och skäftade, sköldlika, i kanten stråliga frukter: *Marchantia* L.

† **Jordmandel**, m., en i södra Europa odlad art af slägtet *Cyperus* L., med ätliga rotknölar: *C. esculentus* L. Emedan den hvarken odlas hos oss eller kommer hit som handelsartikel, tvekar jag, om namnet bör upptagas.

† **Jordmossa** (*Phascum* L.) utgår alldeles.

† **Jordnaffe**, m., benämnes enligt Wahlenberg slägtet *Chryso-splenium* L. Namnet är obrukligt och tillkommer, enligt äldre författare, mera lämpligt *Hydrocotyle* L., men lämpligast, om man vill gifva Svenska namn åt utländska växter, slägtet *Umbilicus* Des.

**Jordnöt**, f., en art af slägtet Kummil, med knöliga, ätliga rötter: *Carum Bulbocastanum* Koch. (I Dalins ordbok förvelxas detta namn med **Jordmandel**.)

**Jordpäron** = **Potates**. 7

**Jordrefva**, f., en ört af Sugeväxternas familj, med refviga, krypande stjelkar, njurlika blad och små blå blommor: *Glechoma hederacea* L. Jordrefvan användes till bröst-the.

**Jordrök** (äfven **Åkerrök**), m., örtslägtet *Fumaria* L., tillhörande Kronsporrsväxterna, med mångdelade blad, axlik blomklase, små enfröiga frukter. Namnet, bildadt efter Latinet, är allmänt antaget i skriftspråket, men tillhör ej folkspråket. Inhemska benämningar äro **Gallgräs**, **Åkersilke**.

**Jordstjerna**, f., ett utmärkt slägte bland Röksvamparne, hvars yttre hülle uppspringer i stjernlikt utbredda flikar: *Geaster* Mich.

**Jordstråla**, f., ett slägte bland Lefvermossorna, med strål-lik utbredda bladflikar: *Riccia* L.

**Jordsvamp**, m. Så kallas svampar som växa på bara jorden, i motsats till Trädsvampar, Bladsvampar. De som växa under jorden benämnas Underjordsvampar. Att särskildt föra namnet Jordsvamp till *Tuber* Mich. är så mycket mera olämpligt som denna eger ett allmänt känt namn: **Tryffel**.

**Jordtistel**, se **Tistel**.

**Jordvide**, se **Vide**.

**Jordäpple**, n. 1) En afdelning af Buksvamparne, lik Röksvampar, men den inre massan upplöses icke till ett fint pulver: *Hymenogastres* Vitt. 2) I Småland benämning på **Jord-artscock**, i Vernland på **Potates**.

† **Judasöron**, n. pl., benämndes fordom på apoteken en geléartad svamp: *Hirneola Auricula Judæ* Berk. Växer på Hyll i mellersta och södra Europa, men är ej funnen i Sverige, ehuru upptagen i Linnés Fl. Svec. (*Tremella Auricula* L.)

**Judekirs**, m., frukten af *Physalis Alkekengi* L. Denna tillhör Bolmväxterna, men frukterna äro ätliga.

+ **Juglon**, n., Roslagen = **Nypon**.

+ **Jungermansmossa** (Liljeblad) ingår alldeles.

**Jungfru** ingår i en stor mängd växtamn, af hvilka de flesta afse *Jungfru Maria*, ehuru ordet *Jungfru* stundom vid uttalet bortfaller. Ibland utlemnas *Mariæ*, och endast *Jungfru* beagnas. Jag har ansett lämpligast att här i en följd sammanföra alla dessa namn och derefter uppgifva dem, i hvilka *Jungfru* ej kan med säkerhet hänföras till *Jungfru Maria*. Den stundom brukliga benämningen *Vår fru* afser *Jungfru Maria*.

**Jungfru Mariæ barnmössa** (Vesterbotten), ett utmärkt vackert Mossslägte, med ett uppblåst bihang under frökapseln: *Splachnum luteum* och *rubrum* L.

**J. M. blomma**, Gotl. = **Majhvfva**.

**J. M. brudgran**, Vesterb. = **Brudsporre**.

**J. M. bröst**, Österg. = **Fläckigt Nyckelblomster**.

**J. M. bär**, äfven **Mariæ bär** = 1) Vestmanl. Stenhallen; 2) Helsingl. Vikon.

**J. M. förkläde**, Smål. = **Fläckigt Nyckelblomster**.

**J. M. gräs**, Wahlenberg = **Myskegräs**.

**J. M. hampa**, hör, lin, tonad, Smål. m. fl. st. = **Jungfrulin**.

**J. M. hand**, allmänt = **Fläckigt Nyckelblomster**.

**J. M. hjerta**, Dalsl. = **Hvit Visil**.

**J. M. kam** = *Alchemilla Aphanes*, se **Jungfrukam**.

**J. M. kåpa**, Medelpad m. fl. st. = **Daggskål**.

**J. M. nyckelband**, Bohuslän = **Oxtungört**.

**J. M. nycklar**, Vesterg. = **Gulhvfva**.

**J. M. ris**, Verml. = **Gullris**.

**J. M. rock**, Dalsland = **Fläckigt Nyckelblomster**.

**J. M. sileshår**, allmänt = **Sileshår**.

**J. M. sko** = **Guckusko**. (*Calceolus Mariæ*.)

**J. M. sänghalm**, allmänt = **Gulmåra**. — I Elfdalen (Dalarne), enligt uppgift = **Sileshår**, men troligen ett misstag.

**J. M. särk**, Gotl. = **Åkervinda**.

**J. M. tistel** = **Sempertin**.

**J. M. tårar** = **Sileshår**.

**J. M. ögon** = **Ögonblomma**.

**Jungfrukam**, m. 1) = **Nålkörvel**. Namnet är en öfversättning af Lat. *Pecten Veneris* och afser ej *Jungfru Maria*. 2) En art af slägtet **Daggskål**: *Alchemilla Aphanes* LEERS.

**Jungfrulin**, n., örtslägtet *Polygala* L., hvars blad likna Linets, men blommorna närma sig Ärtväxternas. Jungfrulinets blommor skifta i hvitt, blått, fiolett och rött.

**Jungfrun i det gröna** kan lämpligare kallas **Jungfrukorg**: *Nigella damascena* L.

+ **Jungfruris**, n., Verml. = **Gullris**. Se **Jungfru Mariæ ris**.

+ **Jungfrutvål**, m. = **Brännande Pilört**.

**Jungfruögon**, n. pl., se **Theärenpris**.

## K.

**Kabbar**, m. pl., Nerike = **Kafvel-**  
**dun.**

**Kabelök, Kabellek, m., Kalf-**  
**leka, f.**, en på kärrängar allmän ört,  
blommande tidigt om våren med gull-  
gula blommor: *Caltha palustris* L.

*Ann.* Det i Småland förekommande  
uttalet *Krabbelök* synes vara namnets ur-  
sprungliga form. I Halland föres örten  
till släktet *Läck, Låcka* (derstädes ut-  
taladt *Låga*), d. v. s. *Sippa*. I Dalarne,  
hvarifrån man har så många vexlande  
namn och stridiga uppgifter, benämnes  
den *Necktuppor, Påsktuppor* m. fl.

† **Kabelrotting, m.**, en för sin  
utomordentliga höjd utmärkt art af  
Rottingslägtet, i Ostindien: *Calamus*  
*Rudentum* LOVR.

**Kaffe-träd, m.**, ett ständigt grön-  
skande mindre träd i Abyssinien, der-  
ifrån infördt till Arabien och nu all-  
mänt odladt i de varma klimatena: *Cof-*  
*fea arabica* L.

**Kaffer-korn, n.**, se *Durrha*.

**Kaffe-vicka, f.**, benämning på ärt-  
växter från södra Europa, odlade som  
kaffe-surrogat, t. ex. frön af *Astragalus*  
*bæticus* L. och en art *Lupin*.

† **Kaffskägg, n.**, enligt Linné en  
Småländsk benämning på *Stagg*. Jag  
har dock hört endast namnet **Kalf-**  
**skägg**.

**Kaffe-gräs, n.**, grässlägtet *Alope-*  
*curus* L., med axligt sammandragen  
vippa. I sammansättningar bortfaller  
ordet *gräs*.

**Kärrkaffe, m.**, med knäböjdt, ned-  
liggande strå: *A. geniculatus* L.

**Ångkaffe, m.**, med högt, rakt strå: *A.*  
*pratensis* L. Ypperlig foderväxt.

**Kafveldun, n.**, högväxta, till Half-  
gräsen sig närmande vattenväxter, med  
stora blad, blommor i tvenne kolfvar,  
den öfre med hanblommor, den nedre  
med honblommor och rikligt fröfjun:

*Typha* L. Man har deraf en bredbladig  
och en smalbladig art.

**Kafvelhirs, se Hirs.**

**Kakao, m.**, bönorna af **Kakao-trä-**  
**det** (*Theobroma Cacao* L.) från Mexico.  
Användas till choklad, kakaosmör m. m.

**Kalatänder** (d. v. s. gubbtänder),  
Smål. = **Flugsporreblomma**.

**Kalebass, m.**, en Amerikansk art  
af släktet *Pumpa*, hvilken urhålkad  
begagnas till flaskor: *Cucurbita Lage-*  
*naria* L.

† **Kalebassträd, n.**, en nästan okänd  
benämning på ett kolossalt Afrikanskt  
träd, som bäst bibehåller sitt veten-  
skapliga namn *Adansonia digitata* L.  
eller ock infödingarnes *Baobab*. Se  
**Apebrödsträd**.

† **Kalfbär, Österbotten = Måbär.**

† **Kalfhjordron, Upland = Blå-**  
**hallon.**

**Kalfhufvud, n. = Skalleblomma.**

**Kalfleka, se Kabellek.**

**Kalfnos, f.**, Skåne = **Skalle-**  
**blomma.**

† **Kalfrefvor, f. pl. = Matt- och**  
**Reflummer.**

† **Kalfrumpa, f.**, Upland, odugligt  
namn på **Kropp**.

**Kalklaf, se Laf.**

**Kalkonsnabel, m.**, se **Amarant**.

**Kallgräs, n.**, ett mycket allmänt  
namn, men tillagdt fyra olika växter  
af släkten *Pedicularis* L., *Comarum*  
L., *Spiræa* L. och *Scheuchzeria* L., dock  
lämpligast bibehållet för den sistnäm-  
nda, en i kärr växande ört af Svaltings-  
familjen, med trinda blad och treknöli-  
ga frukter: *S. palustris* L. Jfr **Frier**.

**Kalmus, m.**, en svärdlik vatten-  
växt med blomkolf på sidan af den  
bladlika stjelen: *Acorus Calamus* L.

Den underjordiska stammen af Kalmus (i vårdslöst uttal **Kalmarerot**) är mycket aromatisk, hettande, använd i medicin.

**Kambråken**, n., ett slägte bland Bråkenväxterna, hvars fruktbärande blad äro inskurna i smala, kamlika flingar: *Blechnum boreale* Sw. (Det i Dalins ordbok upptagna **Kamblad** hör hit, men bör utgå, såsom obestämdt.)

† **Kamelblom**, Wahlenberg = **Blomvass**. Obrukligt namn.

**Kamfert**, m., en fast, eterisk olja, som erhålles af ett träd tillhörande Lagerfamiljen: *Camphora officinarum* NEES.

† **Kamgräs**, obestämdt namn på **Kamäxing** och **Tofsäxing**, som bör alldeles utgå.

**Kamillblomster**, n., **Kamillblomma**, f., en allmänt antagen, efter Lat. *Chamomilla* bildad benämning på *Matricaria Chamomilla* L. (Men den äkta, **Romerska Kamomillen**, *Anthemis nobilis* L., är en helt annan växt, som i »Svensk Botanik» alldeles riktigt förenas med den här ifrågavarande.) Namnet har i allmogespråket blifvit mycket förvridet, såsom **Kalablomster**, **Kommentebloster** o. s. v.

**Kammar**, m. pl., rättare **Kamnäfv**, ett från Näfv nyligen skildt slägte, med mycket findelade blad: *Erodium cicutarium* HERIT.

**Kampegräs** (egentligen **Kämpegräs**), n., lätt urskildt genom sin axlika blomning och sina gaffellikta uddiga småax: *Phleum* L. — Om namnets anledning se *Bot. utf.* 3: 234. — Ordet gräs bortfaller i sammansättningar.

**Flenkampe**, m., en mindre art, växande på torra backar: *P. phalaroides* KOEL.

**Ångskampe**, ett af de allmännast odlade fodergräs, ofta under det främmande namnet **Timotej**: *P. pratense* L.

**Kampeschträd**, ett Brasilianskt trädslag, hvars ved lemnar blå bresilja. Se **Bresilja**.

† **Kamtätel**, m. Detta endast i systematiskt intresse bildade namn utgår alldeles, emedan *Koeleria* PERS. (se **Tofsäxing**) icke kan förenas med **Tätel**-släget.

**Kamäxing**, m., ett utmärkt gräs, lätt skildt genom sina kamlika skärmar under småaxen: *Cynosurus cristatus* L.

**Kanadabalsam**, m., hartset af **Kanadagranen** (*Pinus canadensis* L.), ett Nordamerikanskt barrträd.

**Kanariegräs**, n., ett odladt grässlåg från Kanarie-öarna, hvars frön lemna bästa föda åt kanarie- och andra sångfoglar: *Phalaris canariensis* L.

**Kanel**, m., den aromatiska barken af **Kanelträdet**, från Ostindien: *Cinnamomum ceylanicum* NEES.

**Kanelros**, se **Törnros**.

**Kantarell**, m., en ätlig och välsmakande, gullgul svamp: *Cantharellus cibarius* FR. »Chantarellen, en svamp som ätes, ... var dermed skild ifrån alla af sin slägt, att dess lameller (skifvor) grenade sig». Linnés Vestg. resa 215. — Ordet är Arabiskt: *kantar*, som betyder svamp i allmänhet.

† **Kantklocka**, f., en sällan bruklig benämning på **Nässleklockan**.

† **Kantknopp** = **Kantfetknopp**: *Sedum sexangulare* L.

† **Kantärt**, f., en förändring af **Allmänna Ärten**, med något kantiga frön. Tillhör trädgårdsspråket.

**Kapris**, m., blomknopparne på den i södra Europa växande **Kaprisbusken**: *Capparis spinosa* L.

† **Karbas**, m., ett obestämdt och obrukbart namn, af Wahlenberg fördt till **Rockentraf**, af Retzius till **Stinkstallörten**, vanligast till unga Björkar.

**Karborre**, rättare **Kardborre**, m., ett allmänt bekant örtslägte, till-

hörande Tistelväxterna (*Lappa* TOURN.), hvars hålkfjäll sluta i en hake, med hvilken de hänga fast vid kläderna.

**Kardemumma**, f., frön af åtskilliga kryddväxter från Ostindien, företrädesvis arter af släktena *Amomum* L. och *Cardamomum* SALISB.

**Kardtistel**, m., ett örtslägte tillhörande Väddväxterna, med taggiga stjelkar och hålkfjäll: *Dipsacus* L. Kallas äfven **Kardskära**.

**Fabriks-kardtisteln**, *D. fullonum* L., med i spetsen haklikt böjda hålkfjäll, odlas för ullberedning i fabriker.

+ **Karlintistel**, m., af *Carlina* L. = **Stjerntistel**. Namnet, alldeles onödigt, är inkommet från Tyskan, hvarti det tillägges en hos oss ej växande art.

**Karsöta**, **Karört**, rigtigast **Kasöta**, f., ett i Upland och Österg. vanligt namn på **Mjödörten**.

**Kary**, **Karve**, m., det äldsta inhemska, ännu i Norrland, Norge m. fl. st. brukligaste namnet på **Kummil**: *Carum Carvi* L.

**Kase**, m. 1) Ett gammalt, nu nästan förloradt namn på **Vass**, men kvarlevande i **Kers** och här nedan anförda sammansättningar. — Vid Persnäs på Öland »letades (färgades) ullet med *Kasa* eller veppan af rör (vass)». Linnés ÖI. resa 115. — 2) Grässläget *Fluminia* FR., hvilket till utseende och växtsätt liknar Vass, men har mångblommiga småax med treuddiga agnskal: *F. arundinacea* FR.

**Kasedun**, n. = **Kafveldun**.

**Kasevia**, **Kasevija**, f., ett af våra största gräs, mycket likt Kase, men foderskalen äro kortare än småaxen: *Glyceria aquatica* WAHLE.

**Kasia**, f., ett träd af Lagerfamiljen, bekant för sin vällukt; kallas oftast **Kasielager**: *Persea Cassia* SPR.

Kasias blomma och fler ljuf vällukt spridande örter.  
ADLERBETH 15.

**Kassiaträd**, n., ett trädslägte i Egypten och Ostindien, tillhörande Ärtväxterna, hvaraf flera arter äro utmärkta för sina laxerande egenskaper: *Cassia* L. Se **Sennetsblad**.

**Kassöta**, se **Karsöta**.

**Kastanie**, m., frukten af det i södra Europa och Orienten växande **Äkta Kastanieträdet** (skildt från **Hästkastanien**), närmast förvandt med **Bok**: *Castanea vesca* GÆRTN.

Kastanjernas träd af bördighet yvas; Marken i kronornas skygd är höljd af ymniga frukter.  
ADLERBETH 36.

**Kastlöser**, f. pl., efter socknen Kastlösa på Öland = **Vår-adonis**.

+ **Kattballar**, m. pl. = **Färkumner**.

**Kattfotsört**, f., ett allmänt bekant örtslägte, tillhörande Boväxterna, utan strålblommor: *Antennaria* GÆRTN. Den allmännaste arten är *A. dioica* GÆRTN. — I talspråket säges vanligen *kattfot*, *kattfötter*.

**Kattklor**, f. pl., en i Bohuslän, Vermland och flerstädes bruklig benämning på **Gigelsärt**, men obrukbar som växtnamn. Genom förvexling har benämningen blifvit öfverförd äfven till *Anthyllis* L., som dock allmänligen och af alla bättre botaniske författare kallas **Räfklor**.

**Kattleka**, **Kattlusta**, f., **Wahlenberg** = **Kattmynta**.

**Kattmynta**, f., örtslägdet *Nepeta* L., tillhörande Sugväxterna; närförvandt med **Mynta**, men kronan läppformig och ståndarne närmade till hvarandra. *N. Cataria* L. Har behaglig lukt, som sökes af katter.

**Kattostväxter** skiljas från öfriga genom ståndarsträngarnes sammanväxning till en pelare: *Malvaceæ* JUSS. Typen för familjen är slägdet

**Kattost**, m. (*Malva* L.), hvars yttre blomfoder är trebladigt. Namnet är

mycket gammalt och förekommer redan hos medeltidsförfattare.

**Allmän Kattost** (*M. vulgaris* FR.)  
och

**Liten Kattost** (*M. borealis* WALLM.)  
hafva nedliggande stjelkar, blommorna i krans i bladvecken; den förras kronblad äro större än fodret, rödletta, den senares af fodrets längd, hvita.

**Desmekattost**, se **Desma**.

**Rosenkattost** (*M. Alcea* L.), med större, blekröda blommor i toppen; skild från Desmekattosten genom glatta frukter.

**Röd Kattost** (*M. silvestris* L.), med hög, upprätt stjelk, högröda blommor i bladvecken.

Kors, hvilken stat utaf vaggande stänglar,  
Smörblomster, kattost och gräs i parti!  
DAHLGREN 1: 397.

† **Kattpattar**, m. pl., Skåne = **Törel**.

† **Kattrumpa**, f. Benämningen, i likhet med alla dylika parabler obrukbar söm, växtnamn, tillägges de mest skilda växter, såsom **Småborre**, **Mörkt Kungsljus**, **Ax-ärenpris** m. fl.

† **Kattstöflar**, m. pl. = **Gulhvifva** och (enligt Linnés Sk. resa 210) äfven **Höskallra**.

**Kautschu**, m., ett segt, slemmigt växtämne, som erhålles af flera mjölksaftiga träd, företrädesvis af *Siphonia elastica* PERS. i Sydamerika.

**Kax**, **Käxa** ingå som stamord i **Hundkax**, **Hundkäxa** och som artnamn i **Kaxståkra**. Förekommer i många former i det Engelska folkspråket.

† **Kejpe**, **Kep** (af Lat. *Cepa*), m., Gotl. och Boh. en art Lök. Se **Lök**.

**Kejsarkrona**, f., en praktfull lökväxt af släktet *Kronlilja*, med en bladtofs i spetsen, från hvilken de klocklika kronorna nedhånga: *Fritillaria imperialis* L. — »Kejsarkronor måste växa

här (Simbris) frodigare än på något annat ställe i riket, ty de voro satte på hvar enda stol i kyrkan vid pingsthelgen, så att hela kyrkan var dermed majad». Linnés Sk. resa 141.

**Kers**, m., Vesterg. blomvippan af **Kase** (Vass).

**Kikbär**, n., bärlika utväxter på En, förorsakade af en liten insekt (*Tipula juniperina*), hvilka af allmogen ansetts som medel mot kikhosta.

† **Kik i rammen**, Ångerm. = **Konvalje**.

**Kikärt**, f., en i södra Europa odlad ärtväxt: *Cicer arietinum* L. Äfven denna benämnes **Kaffeveck** (se der).

† **Killingblomma**, f., Gotl. = **Blåsippa**.

**Kina**, se **China**.

**Kirs**, **Kirskål**, m., ett mycket gammalt namn på **Qvaller**. I äldre Tyskan *Giersa*, nu *Giersch*.

† **Kivelbast**, n., Roslagen = **Tibast**.

† **Klammer-ris**, n., en växt, som, kastad under bordet i gästbudslag, anses vålla gräl och slagsmål. Sådana mystiska namn föras på olika orter till olika växter; det här ifrågavarande tillägges i Småland **Sqvattram**, hvilken genom sin starka narkotiska lukt möjligen kan bidraga till att åstadkomma omförmälda verkan, men vanligen föres det likväl till den milda **Gulmåran**.

**Klasbär**, Roslagen = **Stenhallon**.

**Klason**, se **Koddon**.

**Klett**, m., n., torde vara **Blåklintens** riktigaste benämning, eller, med artnamn, **Blåklett**, såsom den i Östergötland och flerstädes kallas. Se **Blåklint**.

Säden förgicks; karborren och klettet Bredd sig ut till en skog.

ADLERBETH 58.

**Rödklett** (*Centaurea Jacea* L.), se **Knoppört**.

**Klilaf**, se **Laf**.

† **Kling-ris**, n., Vesterbotten = **Dvergbjörk**.

**Klint, Rödklint**, m., en pryddlig röd blomma af Näglikefamiljen, känd genom sitt läderartade blomfoder med långa fikar: *Agrostemma Githago* L. Allmän bland vintersäd. »Skånske slättbonden ... anser den råg, hvori mycken klint finnes, för den drygaste i hushället». RETZIUS 1: 28.

**Klintblära**, f., ett med Klinten närförvandt örtslägte, med uppblåst blomfoder, enkönade blommor: *Melandrium* ROEHL.

**Klippglim**, m., *Silene rupestris* L.

**Klocka**, se **Blåklocka**.

**Klocklilja**, f., ett slägte bland Narcissväxterna, med klocklik, sexbladig kalk, likformiga kalkblad: *Leucojum* L. Se **Snöklocka**.

**Klockjung**, se **Ljung**.

**Klockrofva** = **Rapunzel**.

**Klock-stållört**, se **Stållört**.

**Klofibla**, f., ett med Hökfiblan närförvandt örtslägte, med upptill afsmalnande frukter och tillbakaböjda blad-fikar: *Crepis* L. Jfr **Fälle**.

**Klofving**, se **Klöfver**.

† **Klotblomma**, f., ett efter Latinet nybildadt namn på *Globularia vulgaris* L., men obehöfligt, då vi förut ega tvenne inhemska: **Berg-skrabba** och **Blåboll**.

**Klotboll**, m., svampsläget *Sphaerobolus* TODE; ett mycket passande namn, men svampen är oansenlig, hvarföre jag tvekar om det bör upptagas.

† **Kloting**, m. = **Furgäs**.

† **Klotsvamp**, utgår aldeles.

**Klöttång**, Bohuslän, se **Tång**.

**Klovicka**, f., en liten, hos oss sällsynt ärtväxt, med klolika, ledade ärtbaljor. **Fogelklovicka**: *Ornithopus perpusillus* L.

**Kloärt**, f., ett örtslägte bland Ärtväxterna, länge förenadt med **Backsöta**, men skildt genom blomkölens förlängning till en udd eller liten klo, hvarföre namnet måste tilläggas *Oxytropis* DEC.

**Klubbfibla**, f., en art af slättet *Arnoseris* (*A. pusilla* GÆRTN.), skild från alla öfriga Fibleväxter genom sina upptill klubblikt svällda stänglar.

**Klubbgräs**, n., Österbotten, ett synnerligen passande namn på släppet **Kasedun**. Högst olämpligt har man gifvit benämningen Klubbgräs åt **Sandborsten**.

**Klubbblaf**, se **Laf**.

† **Klyfblad**, n., ett af mig fordom illa bildadt namn på svampsläget *Schizophyllum* FR., hvilket bör utgå. Skulle man anse ett Svenskt namn nödigt, kunde det lyda **Klyftsvamp**.

† **Klådblomster**, se **Skabb-blomster**.

**Klådris** (efter Norskan), n., en hos oss endast vid Indalselven växande buske, som liknar Cypressen: *Myrica germanica* DESV.

† **Klåkunta**, se **Blåeld, Blåkunta**.

**Klöfver**, äldre namn **Klofving**, m. (origtigt **Klöfvergräs**), en i folkspråket allmän benämning på växter med af trenne småblad sammansatta blad, och sannolikt ursprungligen = **Bläcken** (*Menyanthes* L.), ty *Trifolii* äldsta namn äro **Väpling** och **Kolla**. Numera är Klöfver en så allmänt antagen benämning för släppet *Trifolium* L., att rättelse vore fruktlös. **Klöfver** ingår tillika i många andra växtnamn, såsom **Klöfverärt**, **Honungsklöfver**, **Kråk-klöfver** m. fl., hvilka särskildt upptagas. — I nuvarande skriftspråk är Klöfver, som sagdt, släppet *Trifolium*, ärtväxter med blommor i ett rundt hufvud och med små, mest enfröiga, inom fodret slutna fröbaljor. Såsom i

ekonomiskt afseende vigtiga, måste de allmänna arterna anföras:

**Alsikeklöfver** (bättre efter Tyskan *Svensk Klöfver*), med uppstigande stjelk, rödhvita blommor: *T. hybridum* L. Ypperlig foderväxt.

**Backklöfver**, med upprätt stjelk, hvita blommor: *T. montanum* L.

**Gullklöfver**, **Humleklöfver**, upprätt, med gullgula blomhufvud: *T. agrarium* L.

**Harklöfver**, upprätt, ettårig, med vitulliga blomhufvud: *T. arvense* L.

**Hvitklöfver**, med krypande stjelk, hvita blomhufvud: *T. repens* L. Odlas till bete.

**Rödklöfver**, med uppräta stjelkar, röda blommor: *T. pratense* L. Den förnämsta bland våra odlade foderväxter.

**Skogsklöfver**, med hit och dit böjda stjelkar, högröda blommor: *T. medium* (L.). Kallas äfven **Bergklöfver**.

**Vattenklöfver** = **Bläcken**.

✓ **Klöfver-snarrefva**, se **Snarrefva**.

✓ **Klöfverärt**, f., ett med Klöfver närförvänt släkte, men med långa, flerfröiga, fyrkantiga ärtbaljor: *Tetragonolobus* Scop.

✓ **Spergelklöfverärt** (*T. purpureus* MOENCH), med röda blommor; odlas under namn af **Spergelärt**.

✓ **Strandklöfverärt** (*T. siliquosus* Roth), med gula blommor; växer vild.

**Knagel**, m., enligt Ihre ett namn på Pors.

**Knagglestarr**, se **Starr**.

**Knapp-ag**, m., ett med Ag förvänt släkte, med alla småaxen i ett hufvud: *Schoenus* L.

**Knappar**, m. pl., benämnas flere växter med plattade blomhufvud, företrädesvis **Vädd**-arter, äfven **Monke** och mer oegentligt **Knoppört**.

+ **Knappfjäll**, n., ett åt små mikroskopiska svampar gifvet namn, som ej förtjenar upptagas.

**Knappsäf**, f., ett släkte bland Halfgräsen, med ett enda ax, utan fröull: *Eleocharis* R. Br. Alla arter af Knappsäfven växa på fuktiga ställen. Se **Sälta**.

**Knapptåg**, se **Tåg**.

**Knapptång**, se **Tång**.

**Knappvädd**, se **Vädd**.

+ **Knarfvel**, m., ett mig obekant namn på **Fräken**.

**Knavel**, m., örtslägdet *Scleranthus* L., små växter med ledade stjelkar, trinda blad och små, kronbladslösa blommor. »Knafvel blommade och dess innerste blomsträngar lutade tillsammans åt sina styftor». Linnés Ö1. resa 18. — Namnet *Knawel* finnes redan hos de äldste Tyske botanister. Franckenius, Tillandz och Bromelius ha **Knaflegräs**.

**Knoppgräs** = **Stor Knoppört**.

**Knoppört**, f., örtslägdet *Centaurea* L., tillhörande Tistelväxterna (men våra inhemska arter äro icke taggiga), med strutlika strålblommor. De flesta arterna hafva sjelfständiga namn och upptagas derföre särskildt, såsom **Blåklett** eller **Blåklint**, **Gulskära**, **Jernört**, **Storhufvud** (Stor Knoppört).

**Knutarv**, m., en liten med Röd-arven beslägtad ört, blott afvikande genom blommornas fyrtal: *Centunculus minimus* L. Namnet föres af Wahlenberg till **Spergel**.

**Knylbräcka**, se **Bräcka**.

**Knylhafre**, m., en vild, mångårig, men som foderväxt odlad art af slägdet Hafre, med knölig rot: *Avena elatior* L.

**Knylklocka**, se **Blåklocka**.

**Knyl-solöga**, se **Solöga**.

**Knylvippärt**, se **Vippärt**.

**Knytling**, m., en liten, till jorden nedtryckt ört, med gröna, till små knuten i bladveckan gytttrade blommor: *Herniaria glabra* L. Knytlingen frodas, fast han dagligen trampas.

† **Knäcke gräs**, Skåne = **Fräken**.  
**Knäcke pil**, se **Pil**.

**Knägräs**, n., ett litet, nedliggande, knäböjdt gräs med mångblommiga småax: *Triodia decumbens* P. BEAUV. Knägräset växer på magra betesmarker, liksom förtryckt bland de andra gräsen.

**Knärot**, f., en ört af Nossevaxternas familj, med knäböjda rötter och hvita, ensidiga, något vridna blomax: *Goodyera repens* R. BR. Den mossbelupna marken i de dystra barrskogarne upplifvas af Knärotens hvita blomax.

† **Knöltång**, se **Tång**.

**Knöple**, n., egentligen benämning på fröhusen hos Lin, men äfven på lågväxt lin, samt på någonting förkrympt, hvaraf växtnamnet **Jord-knöple** (se detta).

**Kobeber**, **Kubeber**, m., en art peppar af *Piper Cubeba* L. FIL. Föga brukligt namn.

† **Kobär**, n., Skåne = **Stenhallon**.

† **Koddon**, äfven **Klason**, n., enligt Linné benämning i Småland på **Stenhallon**; jag har dock der hört endast namnet **Stenbär**.

**Kohvete**, **Korphvete**, **Pukhvete**, n., några bland de mångfaldiga namn, som tilläggas **Akerkovall**. (Af misstag hänföras namnen till **Ängskovallen**.)

**Kokelkärnar**, m. pl., bären af *Menispermum Cocculus* L. (från Malabar) samt flera arter af släktet *Cocculus* DEC.

**Kokosnöt**, f., frukten af **Kokospalmen** (*Cocos nucifera* L.) på Söderhafvets öar.

**Kolbrand**, se **Brand i säd**.

**Kolfväxter**, Etthjertbladsväxter med han- och honblommor på olika kolfvar af samma stånd, utan hölster eller täckfjäll: *Typhaceæ* ST. HIL. Hit höra **Igelknopp** och **Kafveldun**.

**Kolla**, f., ett i Vestergötland antaget slägtnamn på Klöfver. **Hvitkolla**, **Gullkolla**, **Rödkolla** motsvara Hvit-, Gull-, Rödklöfver.

**Kolumbo**, m., en medicinsk drogue, som erhålles af *Cocculus palmatus* DEC. från södra Afrika.

**Kolvass**, m., Upland = **Sjösäf**, så kallad för sin mörka färg, i motsats till Skärvass. (Må ej skrivas *Kälwass*.)

† **Komjan**, m., Skåne = **Kummil**.

**Konig**, **Koning**, m., ett uråldrigt, dyrbart namn på *Origanum vulgare* L., tillhörande Sugeväxterna, med i en vippa hopklasade småax, men ingen jemn qvast såsom hos *Dostan*. Namnet härleder sig knappt från *konung*, ehuru det i Småland uttalas **Konungsgräs**. Efter Tyskan har man kallat växten *Dosta*, men detta namns härledning visar uppenbart, att det ej kan föras till *Koning*. Jfr *Dosta*.

**Konvalje** (äfven **Liljekonvalje**, **Lille Kovalle**, efter det Latinska *Lilium convallium*), m., en Liljeväxt med breda rotblad, hvita, klocklika, i en klase sittande blommor på bar stängel, samt bär: *Convallaria majalis* L. Namnet förekommer först hos Bromelius (1694); förut kallades växten **Rams** och **Majlilja**. Konvaljens blommor utmärka sig genom sin välukt, dess blad genom sin glans.

† **Kopattar**, m. pl., Skåne = **Klockljung**.

† **Kopiss**, m., Vesterg. = **Smörblomma**. Utgår af många skäl.

† **Kopplaf**, utgår, se **Laf**.

† **Korall-laf**, utgår, se **Laf**.

**Korallrot**, f., en bladlös ört af Nossevaxternas familj, med korall-lik rotstock: *Corallorrhiza innata* R. BA.

**Korgpil**, f., en art af *Bandpil* med mycket smala skott och blad: *Salix viminalis* L.

Stundom bereder han rankorna band af böjelig korgpil, Flätar med häändig flit af buskarnes teltningar korgar.

ADLERBETH 62.

**Korgsvamp**, m., se **Brödkorgsvamp**.

**Koriander**, m., en odlad Umbellat, med klotrunda frön och stark, vidrig lukt: *Coriandrum sativum* L. Mycket använd kökskrydda.

**Korinter**, m. pl., en afart af Vindruvfan, med mycket små frukter: *Vitis vinifera* v. *apyrena* L.

**Kork**, m., barken af en art Ek i södra Europa: *Quercus Suber* L. (Korkeke).

**Korkalm**, se **Alm**.

**Korksopp**, m., rätteligen **Björkticka**.

**Korn**, n., i vidsträcktaste mening: frön och mindre frukter, t. ex. pepparkorn; men i inskränktere: sädesslagens frön, och i speciell: **Bjugg** (*Hordeum* L), i hvilken mening benämningen nästan uteslutande användes i riksspråket. Deraf odlas, utom mindre anmärkningsvärda förändringar, följande arter:

**Allmänt Korn** (*H. vulgare* L.), med axets korn sittande i sex rader, af hvilka två äro tilltryckta axfästet; alla blommorna tvåkönade med borst.

**Gumrik-korn**, **Gumringkorn** (*H. distichum* L.), med hanblommor på de platta sidorna af axet, utan borst, frön öfver hvarandra liggande. Kallas äfven **Flätting**.

**Himmelskorn** (*H. hexastichum* L.), likt Allmänt Korn, men alla raderna äro lika utstående. Kallas äfven **Sexradigt Korn**.

**Skyffelkorn** (*H. Zeocriton* L.), likt Gumrik-korn, men kornen äro utspärrade med långa borster.

+ **Kornblomma**, **Kornros**, obestämda namn, tillagda åtskilliga bland säd växande örter, t. ex. **Blåklet**, **Gullkrage**, **Rödklint**.

**Korndodra**, f., en ört närförvandt med Dodra, med hvilken den ock af Linné förenades, men har enfroiga skidor: *Neslia paniculata* Desv.

**Kornell**, m., ett slägte innefattande både buskar och örter; det kommer nära Måraväxterna, men kronbladen äro fria. Åtskilliga arter planteras som prydnadsväxter. Här upptaga vi blott:

**Röd Kornell** (*Cornus sanguinea* L.), buske med röda grenar, blommorna hvita, utan svepe. Växer vild i Göta rike. (I Vesterg. Eknas.)

**Äkta Kornell** (*C. mascula* L.), buske, blommande på bar qvist, blommorna gula, med svepe. Vild i södra Europa, odlad i Sverige.

Den örtartade *Cornus suecica* L. se **Hönsbär**.

**Kornfibla**, f., en till Fibleväxterna hörande ört (*Scorzonera humilis* L.), med lancettlika, vid torkning svartnande blad och stora, af hvitulliga och vanligen ogrenade stjelkar uppburna, gulblommiga korgar. Jfr **Scorzoner-rot**.

**Kornros** = **Blåklint**.

**Korntagg**, se **Brandkorn**.

**Kornvalmo**, se **Valmo**.

+ **Korp**, **Korphvete**, se **Kohvete**.

+ **Korsblomma**, **Kristi Korsblomma** = **Passionsblomma**.

**Korsblomstrige**, en stor och högst naturlig växtfamilj, med fyra i kors sittande fria foder- och kronblad, sex ståndare, af hvilka två kortare, och tvåskalig skidfrukt: *Cruciferae* ADANS. Efter folkets uppfattning kunna de fördelas i **Kålväxter**, med långa, smala skidor och vanligen gula blommor, **Krasseväxter**, med korta, breda skidor, och **Fioler**, med fioletta blommor. Dock finnas flere, som icke kunna föras till någondera gruppen, eller som snarare tillhöra båda de sistnämnda (t. ex. Ångkrassen).

+ **Korsbläcker**, f. pl., se **Bläcken**.

**Kors-kovall**, se **Kovall**.

† **Korskål**, m., uppgifves som benämning på **Svalört** (*Ficaria verna*), men då denna icke erbjuder någon anledning till namnet, måste det bero antingen på missförstånd eller ock på misskrifning i stället för **Kirskål**.

† **Korsnäta**, f., Vesterg. = **Hvitplister**.

**Korsört**, f., de ettåriga arterna af släktet **Boört** (*Senecio* L.), med in-skurna, flikiga blad och inga eller ock korta, tillbakarullade strålblommor.

† **Korsört** benämnas ytterligare 1) **Ormbär** i Bleking; 2) **Kors-kovall** i Jemtland; 3) släktet **Dån** enligt Wahlenberg.

**Kosmör**, se **Smäre**.

**Kosopp**, **Kosvamp**, m. (origtigt *Koticka*), åtskilliga arter af släktet **Rörsopp**, i synnerhet *Boletus luteus, granulatus* och *bovinus* L., eller arter öfverdragna med ett segt slem, hvaraf man antagit, att efter deras förtärande af korna mjölken skulle blifva seg. Se Linnés Vestg. resa 274.

**Kotråd**, n., ett i Guyana växande träd (*Tabernaemontana utilis* ABR.) med ymnig hvit mjölksaft, hvilken är mild och förtäres som mjölk.

**Kovall**, m., örtslägtet *Melampyrum* L., hörande till Skeplingsväxterna, utmärkt genom blott ett frö i hvardera af fröhusets rum. Hithörande arter hafva i folkspråket flera namn, hvilka särskildt upptagas.

**Korskovall** (*M. cristatum* L.), med blommor i fyrkantiga ax.

**Lundkovall** (*M. nemorosum* L.), med blå, tandade blomskrämar. Utmärkt vacker.

**Åkerkovall** (*M. arvense* L.), med blommor i allsidiga ax, röda, parflikiga skärmblad.

**Skogskovall** (*M. silvaticum* L.) och

**Ångskovall** (*M. pratense* L.) hafva blommorna parvis och ensidigt sit-

tande i bladveckan; den förres äro öppna, höggula, den senares slutna, hvitgula.

Ann. Om ordformen *vall*, se **Via**.

**Krageblomma**, f., örtslägtet *Chrysanthemum* L., tillhörande Blomhållsväxterna, utmärkt genom sina sköna, tunglika strålblommor omkring den platta, af pipiga blommor bildade disken. — Ordet *blomma* bortfaller i sammansättningar.

**Gullkrage**, m. (**Gul Krageblomma**), med gula strålblommor: *Ch. setum* L. Jfr **Solsicka**.

**Prestkrage**, m. (**Prestkrageblomma**), med hvita strålblommor: *Ch. Leucanthemum* L.

**Krakmandel**, m., mandelkärne innesluten i sitt skal. Se **Mandel**.

**Krampfro**, n., frön af **Åker-rättikan**, inblandade i säden, hvilka ansetts förorsaka kramp, dragsjuka. Namnet *Kramprättika* (hos Dalin) är obrukligt, öfverflödigt.

**Kransborre**, m., tillhörande Sugeväxterna, med hvita blommor, som bilda klotrunda kransar omkring stjelen: *Marrubium vulgare* L. Se **Andorn**.

† **Kranshirs**, m., obrukligt, olämpligt namn; kallas rätteligen **Kafvelhirs**.

† **Krans-ormbunke** utgår alldeles.

**Kransärt**, se **Ärt**. Jfr **Kronärt**.

**Krapp**, m., ett örtslägte bland Måraväxterna, känt af sina klocklika kronor. Den hos oss för färgerier odlade växtens rot lemnar ett rött färgstoff: *Rubia tinctorum* L.

**Kraslaf**, se **Laf**.

**Krasse**, m., örtslägtet *Lepidium* L., tillhörande de Korsblomstrige, med runda, platta skidor och enfröiga rum. I folkspråket ingår *krasse* i en mängd andra slägtnamn, hvilka särskildt upptagas. Äkta krassearter äro:

**Allmän Krasse** (*L. sativum* L.), allmänt odlad för sin behagliga krasse-smak. Bladen mångklufna.

**Bitterkrasse** (*L. latifolium* L.), med breda, glatta, odelade blad. Kallas i gamla bibelöversättningen (2 Mos. 12: 8) **Bittersalsa**.

**Fältkrasse** (*L. campestre* R. Br.), med odelade, pil-lika, ludna blad.

**Gatkrasse** (*L. rudemale* L.), liten, med parflikiga rotblad.

**Indiansk Krasse**, se **Skölding**.

**Krasse-sommargyllen**, se **Sommargyllen**.

† **Kratstistel** utgår. Torde hafva uppkommit genom skrif- eller tryckfel.

**Kremla**, f., ett slägte bland Skifsvamparne, hos hvilket skifvorna äro lika långa, utan inblandning af kortare: *Russula* Fr. Kremlorna äro i allmänhet giftiga.

**Krepling** (krypande Ljung), m., en liten, nedliggande buske, tillhörande Ljungväxterna, med sambladig krona och fem ståndare: *Azalea procumbens* L.

**Krikonträd**, n., en art af slägtet Slån, med svartblå, runda, välsmakande frukter: *Prunus insititia* L. Kallas äfven **Tysk Slån**.

**Kringelväxter**, Svenska benämningen på familjen *Umbellatae* L., men vi hafva i detta arbete begagnat namnet *Umbellater*, såsom mera känt.

**Krist-torn** (pl. -törnen), n., en buske med läderartade, taggiga, städse grönskande blad: *Ilex Aquifolium* L. Kristtörnen växa vilda på Jutland och i sydvestra Norge, men uthärda ej på fritt land våra vintrar.

**Kroll-lilja**, se **Lilja**.

**Kron-artskock**, se **Artskock**.

**Kronill**, i Dalins ordbok felaktigt för **Koronill**. Se **Kronärt**.

**Kronlilja**, f., ett utmärkt örtslägte, tillhörande Liljeväxterna, lätt igenkändt af en honungsgrop vid kronbladens bas: *Fritillaria* L. (*Lilja* bortfaller i sammansättningar.) De mest bekanta arterna äro:

**Kejsar-kronlilja** = **Kejsarkrona**.

**Kungs-kronlilja**, äfven **Kungskrona**, **Kungslilja**, **Kungsängslilja**, **Damspelslilja**: *F. Meleagris* L.

**Kronsporreväxter**, Tvåhjärtbladsväxter med två små foderblad, fyrbladig, oregelbunden blomkrona, det nedre kronbladet utskjutande en sporre: *Fumariaceae* DC. Hysa vattenaktig saft.

**Kronärt**, f. 1) En på Öland och Gotland växande vacker buske, tillhörande Ärtväxterna, med ledade fruktbaljor: *Coronilla Emerus* L. — 2) En förändring af våra vanliga Ärtor, med i krans sittande blommor. Benämnes riktigare **Kransärt**.

**Kropp**, m., en af våra prydligaste vilda växter, med hög, mångbladig stjelk, lång, purpurröd blomspira: *Epilobium angustifolium* L. eller *Chamaenerion angustifolium* Scop. »Kropp var i rågåkrarne vid Rinkaby det sväraste ogräset». Linnés Sk. resa 78.

*Ann.* Ingen Svensk växt torde hafva så många namn som denna. Bland dem eger *Kropp* bestämdt företräde, så väl såsom ett sjelfständigt namn som för sin härledning af Ang.Sax. *krop*, spica. Linné, Retzius, Wahlenberg och alla författare, som förtjena auktoritet, sätta ock detta främst.

**Kroppväxter**, Tvåhjärtbladsväxter med mycket olika utseende, men hos alla sitter fruktämnet under blomkronan, de fria kronbladen och ståndarne äro fästa i fodrets svalg: *Onagraceae* Juss. Hit höra **Kropp**, **Dunört**, **Hexört** m. fl.

† **Krukört**, f., ett kostligt exempel på huru af missförstånd de besynnerligaste namn uppkomma och sedan slafviskt afskrifvas. Af ett gammalt och

ännu i folkspråket brukligt namn *Käring-ruka* gjorde man först genom felaktig stafning *Käring-ruka*, och af *ruka* i stället för *ruka* (stercus) har man sedan tillskapat *Krukört*.

**Krus-** ingår i en mängd växters benämningar såsom artnamn, t. ex. **Krusmynta**, **Krustistel** m. fl.; äfven till betecknande af artförändringar, t. ex. **Kruskål**, **Krusrenfana**, **Krussallat** m. fl.

**Krusbräken**, n., ett slägte bland Bräkenväxterna, med de ofruktsamma bladen krusiga, men de frukt bärande hela: *Allosorus crispus* BERNH.

**Krusbär**, n., en förändring af Stickekärlbär, med styfhåriga frukter: *Ribes Grossularia* L.

**Krusfrö**, n., hos Bromelius (ej **Krufrö**, såsom i *Bot. utfl.* 3: 243 uppgifves): *Selinum Carvifolia* L., med mycket sammansatta blad ochflikiga småblad. Namnet har väl afseende på frönas upphöjda åsar.

**Kruskål**, se **Kål**.

**Krusmynta**, se **Mynta**.

**Kruspersilja**, se **Persilja**.

**Krustistel**, se **Tistel**.

**Kruståda**, **Kruståtel**, se **Tåda**.

**Krutbrännare** = **Svedt Nyckelblomster**. »Krutbrännare, ett namn, som är makalöst väl gifvet, ty axet har röda blommor såsom eld, men på spitsen små outslagna svarta blommor, hvarmed branden aftecknas». Linnés Ö1. resa 115.

**Krutläskare**, m. = **Kafveldun**. »Krutläskare kallade folket (i Marstrand) ej obehärligen den bekanta *Typha*, ty hon liknar det instrument, med hvilket man läskar stycken» (kanoner). Linnés Vestg. resa 181.

**Krydda**, f., kallas af allmogen i synnerhet för vällykt odlade växter. Platsen, der dessa odlas, benämnes *kryddsäng*, och blomsterqvastar, som pläga bindas om söndagarne, kallas *kryddqvastar*.

+ **Kryddböna**, f., kärne af *Ocotea Puchury* MART., från Brasilien. Officinell.

**Kryddmynta**, f., en ettårig, med Mynta beslägtad ört, men med ensidiga ax: *Elsholtzia cristata* WILLD. Kryddmyntan är införd från Sibirien och nu flerstädes förvildad. Har stark kryddlykt.

**Kryddnäglika**, f., de torkade blomknopparne af *Caryophyllus aromaticus* L., ett ständigt grönskande träd på Moluckerna.

**Kryddpeppar**, m., de torkade bären af *Eugenia Pimenta* DEC., ett ständigt grönskande träd i Vestindien.

**Krypböna**, se **Böna**.

+ **Krypfloka**, se **Kärrfloka**.

**Kryphven**, se **Hven**.

**Kryptåg**, *Juncus bufonius* L.

**Krypvide** = **Jordvide**.

+ **Kråkbjugg**, **Kråkhvete**, **Kråk-korn** (Smål.) tillhöra Björnmossans många benämningar.

**Kråkbär**, se **Kråkris**.

**Kråkfötter**, m. pl., ett namn tillagdt de mest skilda växter, såsom **Kråk-klöfver** (Rosl.), **Bläcken** (Vesterg.), en art af **Alant**, *Inula salicina* L. (Gotl.), **Flikigt Groblad** (*Plantago Coronopus* L.) och **Kråk-krasse**.

**Kråk-klöfver**, m., en mångårig ört, närbeslägtad med Fingerört, men med nedliggande stjelk och rödbruna blommor, växande i kärr: *Comarum palustre* L. Se Linnés Sk. resa 359.

**Kråk-krasse**, m., en liten Krasseväxt, med enfriöga, knöliga, icke uppspringande skidor: *Coronopus depressus* MOENCH. — Af Wahlenberg benämnes den **Kråk-klor**.

+ **Kråklök**, m., Nerike = **Vårlök**.

**Kråkris**, n., **Kråkling**, m., en Ljung liknande buske, men med tre-

bladiga blommor och svarta bär: *Empetrum nigrum* L. Fruktarna kallas *Kråkbär*, *Kräkon*, *Skräkon*. Kråkriset är en af de mest hårdiga växter mot köld. — Kråkbären blifva i högsta Norden smakligare och ätliga (Wahlenberg).

**Kråksyra**, se **Syra**.

+ **Kråktorn**, **Kraketorn**, n., ett af de många namnen på **Vägtorn**.

**Kråkvicka**, se **Vicka**.

+ **Kråkärt**, f., ett namn som tillägges flere Ärtväxter, vanligast **Kråkvickan**, men i Österg. **Värvippärten**.

**Kråkört**, f., Skåne = **Tätört**.

**Kräftstenslaf**, se **Laf**.

**Kräkel**, m., Gotl., en Tångväxt med trinda, jemnhöga grenar: *Furcellaria fastigiata* HUDS.

**Kräkling**, **Kräkon**, se **Kråkris**.

**Kräkrot** = **Ipecacuanha**.

**Krösonris**, n., den i Göta rike vanligaste benämningen på **Lingonris**. Frukten kallas *Krösa*, *Kröson*, *Kröser*.

**Kubbhvete**, n., en art Hvete med ludna småax utan borst: *Triticum turgidum* L.

**Kulla**, f., ingår i mångfaldiga provinsnamn på växter i stället för *blomma*; äfven i antagna slägtamn, såsom **Brunkulla**, **Grönkulla**.

**Kullor** (plur. af *Kulla*), i bestämd mening örtslägdet *Anthemis* L., tillhörande de Hålkblomstrige växterna och liknande Krageblommor, men med fjälligt blomfäste. Hit hörande arter äro allmänt bekanta:

**Letkullor** (*A. tinctoria* L.), med gula strålblommor. Kallas äfven **Färgkullor**; af Tillandz **Gula Letblomster**, af Wahlenberg **Lettblomster**.

**Surkullor** (*A. Cotula* L.), med hvita strålblommor. Likna Kamillblommor, men hafva vidrig lukt. (Falskeligen hitföres Baldersbrå.)

**Åkerkullor** (*A. arvensis* L.), likna de näst föregående, men äro utan lukt.

**Kummer**, m. 1) Blomhängena på Hängeväxterna, företrädesvis på Al och Björk. 2) Örtslägdet *Geum* L., tillhörande Brumväxterna, hvars småfrukter sluta i en lång borst.

**Fårkummer** (*G. rivale* L.), med större, hängande, rödbruna blommor.

**Näglikekummer** (*G. urbanum* L.), med mindre, upprätta, gula blommor.

**Kummil**, **Kummin**, m. Under detta namn förvekläs två olika växter, nemligen 1) vår inhemska **Karv** (*Carum Carvi* L.), som nu vanligen kallas **Kummil**, och 2) en i södra Europa förekommande snarlik växt, *Cuminum Cyminum* L., hvilken namnet **Kummin** rättast tillkommer. Redan Harpestreng kallade den förra Dansk, den senare Tysk **Kummin**. Som nu intet hopp är att lyckas återinföra det äldre namnet **Karv**, vore lämpligast att benämna *Carum* (i likhet med Tyskarne) **Kummil** och *Cuminum* **Kummin**.

+ **Kungsbär**, Österg. = **Måbär**.

**Kungskrona**, **Kungslilja**, **Kungssängslilja**, se **Kronlilja**.

**Kungsljus**, n., ett allmänt örtslägte, med platt, oregelbunden krona och fem olika långa ståndare: *Verbascum* L. Dess inhemska arter äro:

**Filtbladigt Kungsljus** (*V. Thapsus* L.), med ulliga, på stjelken nedlöpande blad, gula blommor.

**Hvitt Kungsljus** (*V. Lychnitis* L.), med hvita blommor.

**Mörkt Kungsljus** (*V. nigrum* L.), med skaftade blad, ståndarsträngarne brunludna.

**Kungsspira**, **Kung Carls spira**, f., en ståtlig ört af slägdet **Frier**, med tillsluten mynning: *Pedicularis Sceptum Carolinum* L. Kallas **Kungsspira** i Vesterbotten, **Myrkong** i Jemtland. Tillegnad konung Carl XI af O. Rud-

beck d. y., med namnet *Sceptrum Carolinum*:

»Hvars blomma, lik en hjälm, så gul som gullet lysar,  
Med blek och blodig mun samt blodbestänkta blad».

† Kuplaf utgår.

**Kurbits**, m., se **Pumpa**.

*Anm.* Profeten Jonas Kurbits kan ej med säkerhet föras till någon växt; man har gissat dels på någon Gurkväxt, dels på *Ricinus L.* Sannolikt är den en idealiserad ranka.

**Kyndel**, m., ett efter det Tyska *Quendel* i skriftspråket upptaget namn på *Satureja hortensis L.*, en odlad kryddväxt med tvenne samsittande blommor, af Sugeväxternas familj. Tyskans *Quendel* är dock egentligen *Timjan*, och *Kyndeln* har ett äldre, bättre namn i folkspråket: **Safver**.

**Kål**, m., 1) i inskränkare mening en bekant, odlad köksväxt: *Brassica oleracea L.*, af hvilken man eger mångfaldiga förändringar, frambragta genom kultur, såsom **Blomkål**, **Blåkål**, **Hvitkål** eller **Hufvudkål**, **Kruskål** m. fl., hvilkas närmare bestämning tillhör trädgårdsspråket; 2) i vidsträcktare mening icke blott samtliga arter af Kålsläktet, såsom **Rapsat**, **Rofva** m. fl., utan ock Korsblomstrige växter med gula blommor eller kål-likade blad, såsom **Dufkål**, **Strandkål**, **Ångkål** m. fl., hvilka särskildt upptagas. — 3) *Kål* kallas äfven örtståndet af flere växter, t. ex. *Potatiskål*, *Rofkål*, i synnerhet sådana som tjena till grönkål, t. ex. *Fruekål*, *Hässlekål*, *Nässlekål*. I denna mening förekommer Kål i bibeln: »den som svag är (i tron), han äter kål». *Rom. 14: 2*.

**Kålfrösvamp**, m., en svampväxt, som alldeles liknar kålfrö och stundom i stor mängd finnes på dylika frön, hvilka under vintern vissnat: *Sclerotium Semen* *Tode*. Af allmänheten anses Kålfrösvamparne ofta för verkliga kålfrön.

**Kålpalm**, f., ett släkte bland Palmträden, utmärkt för sin utomordentliga höjd: *Areca oleracea L.* De utvecklade bladknopparne användas som kål.

**Kålrabbi**, m., se **Rotabagge**, **Kålrot**.

**Kålranunkel** = **Svalört**.

**Kålrot**, f., en kålart med rötter liknande rofvors: *Brassica Napobrassica L.* Jfr **Rofkål**, **Rotkål**.

**Kålsat**, m., en odlad förändring af **Åkerkålen**, *Brassica campestris L.*

**Kålsenap**, m., ett örtslägte, som står midt emellan Kål och Senap, för enadt än med den ene, än med den andre, skildt genom i tvenne rader sittande frön: *Diplotaxis* *Dec.* De hos oss växande arter af Kålsenapen äro förvildade, införda med barlast.

**Kåltistel**, se **Tistel**.

**Kålvass**, skriffel för **Kolvass**.

**Kålväxter**, se **Korsblomstrige**.

† **Kåpört**, f., ett af botanister bildadt namn efter folkspråkets **Jungfru Mariæ kåpa**.

† **Kägrabuske**, m., Hishult i Halland, enligt Osbeck = **Sqvattram**. Har ansetts som medel mot kikhosta, hvar af namnet.

**Källelunk**, m., en liten ört, med motsatta blad, små hvita blommor, nedhängande, treskaligt, trefröigt fröhus: *Montia fontana L.* Af äldre författare hänföres namnet äfven till **Äitgräset**.

**Källerhals**, m., se **Tibast**.

† **Källgräs**, n., ett obestämdt namn; har i ordböcker blifvit fördt till **Narfgräs** (*Catabrosa aquatica P. Beauv.*) och **Källelunk**. Utgår alldeles. Narfgräset växer ej i källor.

**Källingbjörk**, se **Björk**.

**Källkrasse**, m., en i källdrag växande ört af de Korsblomstriges familj,

med parbladiga blad, hvita blommor och hettande krasse-smak: *Nasturtium officinale* R. Br.

† **Kälört**, f. (troligen misskrifning för *Källört*), okänt, obrukligt namn på **Lonke**. Utgår alldeles.

**Kämpar, Slåskämpar**, m. pl., en i södra Sverige, Danmark och Norge allmän och derifrån till England (*Kempes*) införd benämning på en art Groblad, *Plantago media* L. Se **Groblad**.

**Kämpegräs**, se **Kampe**.

† **Känselflomma**, f. Så kallas *Mimosa sensitiva* och *pudica* L., och benämningen kan tillämpas äfven på andra växter, som hopböja sina blad då de vidröras. Namnet är icke olämpligt, men jag bibehåller helst det Latinska *Sensitiva*.

† **Käringbär**, n., Vesterg. = **Blåhallon**. Kallas äfven **Käringhallon**, och sjelfva busken benämnes i Skåne **Käringtarmar**; men i Halland öfverföres, enligt P. von Möller, detta namn till **Akervindan**.

*Ann.* De af Linné under *Rubus caesius* anförda provinsnamn måste ytterligare granskas, emedan han länge förde till denna art äfven *Rubus suberectus* ANDERS. och *plicatus* WEIHE. Namnen Björnbär (Smål.) och Björnhallon (Österg.) tillhöra bestämdt de sistnämnda, icke *R. caesius*.

† **Käringfls**, m., ett allmänt brukligt namn, som tillägges flere Röksvampar, i synnerhet släktet *Lycoperdon* TOURN. Kallas lämpligare **Käringrök**.

† **Käringhallon**, se **Käringbär**.

† **Käringkål**, m., Smål. = **Kärleksört**.

† **Käringrock**, m., Retzius = **Brunört**. Namnet är brukligt i Norge; om i Sverige, har jag mig icke bekant.

\* † **Käringruka**, f. = **Blåsuga**.

**Käringtand**, f., ett af de mest mångtydiga och i formelt hänseende mest olämpliga namn. På Öland föres

*Fries, Svenska växtnamnen.*

det till **Benveden** (Linnés Öl. resa 126), i Skåne till *Lonicera Periclymenum* L. (Linnés Sk. resa 319) och, liksom i Bleking, till **Gulhvirfan** (Sk. resa 240); men vanligen tillägges det **Smäre** och **Gigelsärt**, af hvilket senare namn ordet käringtand egentligen är ett slags öfversättning.

† **Käringtarmar**, m. pl., se **Käringbär**.

† **Käringöron**, n. pl., Dalarne = **Daggskål**.

† **Kärinkruka**, f., se **Krukört**.

† **Kärleksblomma**, f., ett i Dalins ordbok upptaget namn på släktet *Nemophila* BART. från Californien, odladt bland prydnadsväxter. (Mig synes lämpligare att för dylika bibehålla de Latinska namnen oförändrade.)

**Kärleksgräs**, se **Darrgräs**.

**Kärleksäpple**, n. (efter Fr. *pomme d'amour*), en art af släktet *Solanum* (*S. Lycopersicum* L.). Odlas i södra Europa, och frukterna användas, som **Kapris**.

**Kärleksört**, f., en art af släktet **Fetknopp**, med upprätt stjelk och breda, platta blad: *Sedum Telephium* L. Den afviker från öfriga arter så betydligt både till utseende och växtsätt, att den måste bibehålla sjelfständigt namn. »Allmogen har med denna örten hvarjehanda skrock». RETZIUS 2: 670. Om namnets härledning se *Bot. utfl.* 3: 242 not. Ett annat skrock med den samma anføres i Linnés Sk. resa 251.

**Kärnfruktträd**, naturliga familjen *Pomaceæ* L., skild från Stenfruktträden genom kärnhus, inneslutet i frukten, med flere kärnar (frön). Hit höra **Apel**, **Oxel**, **Päronträd**, **Rönn** m. fl.

**Kärnlaflvar**, laflvar med slutna, vanligen svarta fruktvårtor, innehållande fröredningen liksom en kärne: *Lichenes pyrenocarpi*.

**Kärnsvampar**, svampar likartade med förenämnda Lafvar: *Pyrenomyces* Fr.

**Kärr-** är ett af de vanligaste art-namn, t. ex. **Kärrfrier**, **-fräken**, **-kaffe** (se Kaffe-gräs), **-sälting**, **-tistel**, **-vial** m. fl. Se slägtnamnen.

**Kärrfloka**, f., en liten Umbellat med krypande eller simmande stjelk och två—trestrålig blomflock: *Helosciadium inundatum* Koch. Äfven kallad **Krypfloka**.

**Körffel** (af Lat. *Cerefolium*), m.  
1) **Spansk Körffel**, ett slägte bland Umbellaterna, liknande Hundlokan, men med refflade frön: *Myrrhis odorata* Scop. 2) **Svensk Körffel**, en art af Umbellatslägget *Anthriscus*, liknande Persilja, men med släta frön: *A. Cerefolium* Hoffm. *Scandix Cerefolium* L.

**Körne**, n., »kallades här (i Skåne) både *Prunus* (spinosa) och *Rosa* (canina), som begge allmänt läggas på

gärdesgårdarne, liksom sparr-ryttare, att afhålla kreaturen och nästan folket». Linnés Sk. resa 321.

† **Körning**, m., Vesterg. (enligt Ihre) = **Pors**. Föråldradt och obrukligt namn.

**Körs**, f., **Körsbärsträd**, n., ett slägte bland Stenfruktträden, med i flock sittande blommor och rund sten inuti bären: *Cerasus* Tourn. Af **Allmänna Körsen** (*C. vulgaris* Mill.), med syrliga frukter, hafva vi talrika förändringar odlade, hvilkas urskiljande tillhör pomologiska arbeten. — En vild art är

**Fogelkörs** (*C. avium* Moench), efter frukterna vanligen kallad **Fogelbär**. »Kersebärsträ... voro så höga som björkar och alldeles vilda, såsom andra skogs-trän, och ingalunda planterade; alla voro af Fogelbärsslagen, med stora blad och söt (svart) frukt». Linnés Vestg. resa 25.

**Kösa**, f., ett besvärligt, ettårigt åkerogräs, med yfvig, slak vippa och lång borst: *Apera Spica venti* P. Beauv.

## L.

**Lackfiol**, f., en i äldre tider vanlig benämning på **Löfkoja**. Har äfven blifvit kallad **Gyllenlack**, d. v. s. Gyllne Lackfiol, hvarmed egentligen menades **gul Löfkoja**. — Vild Lackfiol, se **Marfiol**.

† **Lacklök**, m., enligt Wahlenberg = **Löksuga**.

**Laf**, m. (af Isl. *lafa*, hänga). Namnet tillkom ursprungligen endast de trådformiga, **hängande** slägtena (*Usnea* och *Alectoria* Ach.), men öfverföres nu till en talrik familj bland Groddtrådsväxterna, hvars rot, stam och blad äro förenade i en bål (lafbål), inneslutande

ett lager af gröna korn. Genom dessa skilja de sig från Svamparne, och genom växtstället i luften från Algerna. I det allmänna språket få de vanligen namnet **mossa**, och under detta såsom slägtnamn har redan Linné gifvit de flesta då kända arter Svenska namn; men benämningen Mossa är högst förvillande och måste utbytas mot Laf. Denna växtfamilj, hvilken hos Linné utgjorde blott ett slägte (och väl alltid kommer att i folkspråket betraktas såsom sådant, med Laf till slägtnamn), fördelas nu i en mängd slägten, men dessa äro ännu så litet stadgade, att jag anser olämpligt att gifva dem Svenska

namn, helst som dylika benämningar icke gerna komma att ingå i folkspråket. Dalin har efter Liljeblads Flora infört i sin ordbok slägtnamn på alla vid denne författares tid antagna släkten; men i afseende på flera bland dem hafva sedan dess vidtagits sådana förändringar, att deras gamla namn numera dels icke brukas, dels äro föga lämpliga, och andra, t. ex. *Variolaria* (Kopplaf), *Isidium* (Korall-laf), *Spiloma* (Fläcklaf), *Lepraria* (Mjöl-laf) m. fl. hafva helt och hållet försvunnit. Vid sådant förhållande har jag här under Laf (som ingår äfven i de nya slägtnamnen) upptagit endast de arter, som redan af allmänheten skiljas, t. ex. **Islandslafven**, **Renlafven** m. fl., eller som med lätthet kunna eller också för sin nytta förtjena urskiljas. De talrika andra arter med Svenska namn, som anföras under *Mossa* af Linné, under *Laf* af Liljeblad och Retzius, äro här med flit förbigångna.

**Blodplättlaf**, en hvit, mjölig skorpa, med coccionellröda frukter: *Lecanora hæmatomma* ACH. Färgväxt.

**Blåslaf**, skorplik, gul med rödbruna frukter: *Lecanora ventosa* ACH. Växer på stenar utsatta för vinden. Färgväxt.

**Brosklafvar**, lafvar med långa, smala bladflikar, likfärgade på båda sidor, och med ofärgade fruktskålar. Släktet *Ramalina* ACH. Brosklafvarne lemna ett i teknik användbart slem, och de på sten växande äro rikt försedda med färgämne.

**Bull-laf**, en af de allmännaste arter, med hvitgrå skorpa och bruna, skållika frukter: *Lecanora subfusca* ACH.

**Bägarlafvar**, de bägarlika arterna af släktet *Cladonia* HOFFM., egentligen de brunfruktiga: *C. pyxidata* (L.).

**Coccionell-lafvar**, de rödfruktiga Bägarlafvarne: *Cladonia coccifera*.

**Enlaf**, en höggul, bladig, uppstigande laf med sköldlika, bruna fruk-

ter: *Cetraria juniperina* (L.). Växer på enbuskar.

**Fäll-laf**, en art af Nafvel-lafvarne, ofvan grå, under svartluden: *Gyrophora vellea* ACH.

**Gråstenslaf**, den allmännaste lafven på sten, hvilken lik en grå skorpa, med svarta, insänkta skålar, öfvertäcker gråsten, liksom Kalklafven kalksten: *Lecanora cinerea* (L.).

**Gull-laf**, en af de allmännaste lafvar på träd, med bladig, utbredd, gullgul lafbål och likfärgade, skållika frukter: *Parmelia parietina* ACH. Äfven kallad **Vägglaf**.

**Hedelaf**, se **Islandslaf**.

**Hårlaf**, en bladig art, med smala, uppstigande bladflikar, i kanten hårig, bruna fruktskålar: *Physcia ciliaris* FR.

**Islandslaf**, äfven kallad **Islandsmossa**, en bladig, upprätt, brun art, med rännlade bladflikar och likfärgade, sköldlika frukter: *Cetraria islandica* ACH. Ett kraftigt näringsmedel och ett värderadt läkemedel i hektiska sjukdomar.

**Jettelaf**, en mycket bredbladig laf, ofvan gulgrön, med skarlakansröda, njurformiga, sköldlika frukter på bladflikarnes undre sida: *Nephroma arcticum* ACH. Är den största af alla lafvar, känd under namn af **Jettebröd**.

**Kalklaf**, en på kalkstenar allmän art, med hvit, mjölig skorpa och svarta, insänkta fruktskålar: *Urceolaria calcarea* ACH. »Kalkmossa växte på alla kalkstenar»... (Linnés Vestg. resa 29) »att man endast genom henne kunde på långt håll skilja kalkstenar ifrån gråstenar» (Gotl. resa 183).

**Klilaf**, med bladig, smalflikig bål, ofvan grå, beströdd med groft kli, under svart: *Evernia furfuracea* FR.

**Klubblaf**, en hvit, skorplikt utbredd laf med köttröda, klubblika frukter: *Boomyces roseus* PERS.

**Kraslafvar**, spröda, busklika lafvar med släta, liksom lackerade grenar

och klotlika frukter. Släktet *Sphaerophoron* PERS.

**Kräftstenslaf**, en vit, skorplikt utbredd laf med bleka skålar: *Lecanora pallescens* (L.). Dess på sten växande form, *L. Parella* (L.), är vigtig som färgämne. :

**Landkartelaf**, en vacker, gröngul skorplaf, med svarta ränder och frukter, lik en landkarta: *Lecidea geographica* ACH. Allmän på sten.

**Letlaf**, allmännaste arten på sten, äfven på träd, med grå, stråligt utbredda bladflikar och rödbruna skålar: *Parmelia saxatilis* ACH. Allmänt känd under namn af **Stenmossa**, **Färgmossa**, **Letmossa** och är, liksom dess bruna förändring (*P. omphalodes* ACH.), allmänligen använd till färgning.

**Lunglaf**, en stor, bredbladig, brungrön, på öfre sidan nätådrig art, allmän på gamla träd, i synnerhet Bok: *Sticta pulmonacea* ACH. Förr använd i medicin.

**Myrlaf**, en högrön skorpa med större, köttfärgade fruktskålar: *Biatora icmadophila* FR. Ingen växt upplifvar mer de ödsliga kärren än Myrlafven. Linné förväxlade den med Klubbafven, hvilken den liknar.

**Nafvel-laf**, lafsläktet *Gyrophora* ACH., med sköldlika blad, endast i midten fästa vid stenar, och med vridna frukter. Vissa arter deraf användas i Nordamerika som näringsmedel.

*Ann.* Wahlenberg hänför namnet Nafvellaf till Bruna Letlafven, men denne är icke till arten skild från den vanliga Letlafven.

**Nubblaf**, ett artrikt slägte, med skorplik, ofta otydlig bål och svarta, skaftade frukter: *Calicium* PERS.

**Näfverlaf**, en bredbladig, endast i kanterna uppstigande art, ofvan grå, under svart: *Cetraria glauca* ACH.

**Olivlaf**, lik Letlafven, men mörkt olivgrön: *Parmelia olivacea* ACH. Allmän på träd, sällsynt på sten.

**Orseljlaf**, släktet *Roccella* DEC., som icke finnes i Sverige, men lemnar ett bekant färgämne.

✓ **Pricklaf**, lik Olivlafven, men ljust gulgrön med svarta prickar: *Parmelia conspersa* ACH. Allmän på sten.

✓ **Påsklaf**, släktet *Stereocaulon* ACH., hvars arter äro busklika, med grenarne betäckta af små gryn, och med små rödbruna fruktknölar.

✓ **Qveslaf**, en strålförmigt utbredd laf med smala, i spetsen uppblåsta bladflikar, ofvan grå, under svart: *Parmelia physodes* ACH.

**Renlaf**, vanligen kallad **Renmossa**, en vit, pipig, buskligt förgrenad art, renens förnämsta föda: *Cladonia rangiferina* (L.). Renlafven är grundvalen för Lapparnes hela ekonomi.

**Saffranslaf**, en utmärkt vacker laf, växande i fjelltrakter, med på undre sidan saffransgul bål: *Solorina crocea* ACH.

**Skriftlaf**, släktena *Opegrapha* och *Graphis* ACH., skorplafvar, vanligen växande på träds bark, med linie- eller bokstafslika, svarta frukter.

**Skägglaf**, en art af släktet *Usnea* ACH., buskligt eller trådlikt nedhängande från trädstammar, med en inre, segare mergsträng: *U. barbata* ACH.

**Sköldlaf**, ett lafslägte med läderartade blad, horisontelt utbredda, med sköldlika frukter i kanterna: *Peltigera* WILLD.

**Slånlaf**, en smalbladig, på båda sidor vit laf, nedhängande från trädens grenar, synnerligast från Slån: *Evernia prunastri* ACH.

**Snölaf**, lik Islandslafven, men gulvit: *Cetraria nivalis* (L.). Sällsynt utom i fjelltrakter.

**Ståltrådslaf**, se **Trådlaf**.

**Torsklaf**, en art af Sköldlafvarnes slägte, mycket bredbladig, högrön med mörkare vårtor på öfre sidan: *Peltigera aphthosa* (L.). Kallas af allmogen i Upland **Elfnäfver**.

**Trådlaf**, ett Skägglafvarne mycket liknande, trådformigt slägte, men utan den sega mergsträngen: *Alectoria* Ach. — En svart art kallas **Ståltrådlaf**.

**Tuschlaf**, lik Nafvellafvarne, men den horisontella bålen har på öfre sidan uppstående bladdror och enkla frukter: *Umbilicaria pustulata* Hoffm. Af denna laf kan tusch beredas.

**Ulflaf**, **Ulfmossa**, en citrongul, busklik laf, växande merendels på spåntäckta kyrktak, hvilket gifvit anledning till hvarjehanda skrock: *Evernia vulpina* (L.). Se Wahlenbergs Flora Suec. s. 862.

**Vinterlaf**, en utmärkt, gulhvit laf, växande på klippor i koncentriska ringar, den ena utom den andra: *Parmelia centrifuga* (L.).

**Vägglaf**, se **Gull-laf**.

**Örnlaf**, en skorplikt utbredd, hvitgrå laf, med tegelfärgade, skål-lik frukter: *Lecanora tartarea* Ach. En värderad färglaf.

**Lager**, m., ett välbekant träd med ständigt grönskande löf: *Laurus nobilis* L. Växer i södra Europa; odlas hos oss i orangerier.

Den andra (kransen) var af lager, ... Talangens pris och hjeltemodets lön.  
LEOPOLD 2: 291.

**Lagerkörs**, f., en art af slägtet Körs, med läderartade, glänsande, icke affallande löf, införd från Orienten: *Cerasus Lauröcerasus* Lois.

**Lagervide**, se **Vide**.

† **Lagerört**, upptagen i Dalins ord-bok, måste bero på något misstag, ty ett sådant namn finnes icke; det är dessutom alldeles olämpligt, emedan **Tibasten**, hvartill det hänföres, hvarken liknar Lager eller är någon ört.

**Lakrits**, m., den utpressade saften ur roten af **Lakritsörten**, *Glycyrrhiza glabra* L., tillhörande Ärtväxterna. I äldre tider fördes namnet till vår in-hemska Backsöta, af Palmberg kallad

**Svensk Lakrits**. I vissa landsorter anses äfven Stensötan för Lakritsrot, hvilket namn förvränges till **Karise-rot**.

**Laktuk**, m., ett örtslägte tillhörande Fibleväxterna, med platta frön och härlikt, skaftadt fröfjun: *Lactuca* L. Arterna af Laktuk hafva ymnig hvit mjölksaft och äro mer eller mindre narkotiska.

**Giftig Laktuk** har vågrätt sittande blad, taggiga på ryggnerven: *L. virosa* L. Af dess saft beredes *Lactucarium*.

**Sallats-laktuk** har bladen såsom den föregående, men utan taggar: *L. sativa* L.

**Skogs-laktuk** har spjutlikt fikiga blad utan taggar; endast femblommiga blomhufvud: *L. muralis* Des.

**Vild Laktuk** har snedvridna, nästan lodrätt ställda blad, taggiga på ryggnerven: *L. Scariola* L. Har ej den fräna lukt, som tillhör Giftiga Laktuken.

**Lambertsnot**, f., en art af Hassel.

**Landhafre**, m. = **Flyghafre**.

**Landkartelaf**, se **Laf**.

**Landsknektar**, m. pl. = **Lundkovall**. Kallas förnämare äfven **Svenske Militärer**. Om benämningen Landsknektar skrifer Linné: »Ett ganska artigt namn, emedan denna örten bär Svenska liveriet, med rocken eller bladerna, som äro höglå, och bröstet eller blomorna inunder gula». Sk. resa 319.

† **Lapphår**, n., Norrbotten = **Stagg**.

† **Lapphätta**, f., Dal. = **Guckusko**.

**Lappsogräs**, **Lappskestarr**, Vesterb., åtskilliga större starrarter, som Lapparne pläga inlägga i skorna för att bibehålla värmen. Se **Bläsestarr**.

**Lavendel**, m., en sydeuropeisk ört af Sugeväxternas familj, med blommor i ax, utmärkt för sin välukt: *Lavandula officinalis* CHAIN.

† **Lavendelsgräs**, n. = **Vårbrodd**.  
Obrukligt, onödigt namn.

† **Lavring**, m., Fischerström =  
**Sträfe**.

**Laxblomster**, n., Medelpad =  
**Bulleblomster**.

**Ledgräs**, n., bättre **Ledkrans**,  
en i vatten växande ört, med bladen  
och små blommor i krans vid den enkla  
stjulkens leder: *Hippuris vulgaris* L.  
I folkspråket förvexlas denna ört ofta  
med **Fråken**, hvilket derföre stundom  
benämnes **Ledgräs**; men oförklarligt  
är, huru detta namn kan af Dalin föras  
till *Pedicularis palustris* L. [Enligt  
Linné, Fl. Sveg. n. 551, kallas *P. palustris*  
i Dalsland **Ledgräs**. *Utg. anm.*]

† **Leffelkrut**, n., ett löjligt namn,  
bildadt efter Tyskans *Löffelkraut*, en  
öfersättning af *Cochlearia* (derefter  
på Svenska **Skedört**), hvilket jag icke  
skulle hafva anfört, om ej äfven Wah-  
lenberg upptagit det. Men man har  
alltid varit mån om att införa råd-  
bråkad Tyska i vårt språk.

**Lefvermossor**, en talrik växtfa-  
milj, närförvandt med Löfmossorna:  
*Hepatica* JUSS. De talrika nybildade  
släktena ega ej Svenska namn, och så-  
dana äro öfverflödiga, emedan dessa  
släkten blott af botanister komma att  
urskiljas. Endast några äldre släkten  
hafva egna Svenska benämningar, så-  
som **Jordlunga**, **Jordstråla** och **Lef-  
versyl**.

**Lefversyl**, m. Så benämner Wah-  
lenberg släktet *Anthoceros* L., lätt skildt  
från öfriga Lefvermossor genom sina  
långa, syl-rika frögömmen.

† **Lejonfot**, m., ett ur Tyskan hem-  
tadt namn på **Daggsåål**, hvilket likväl  
aldrig vunnit burskap i Svenskan. Af  
alla våra med *lejon* bildade växtnamn  
förekommer ej ett enda i folkspråket;  
de äro införda och böra utgå, emedan  
vi ega bättre inhemska.

† **Lejongap**, n., ett nyligen ur Ty-  
ska frökataloger infördt namn på en  
art af släktet *Antirrhinum* L. (*A. majus*  
L.), men olämpligt och formelt origtigt.  
Se **Skalleblomma**.

† **Lejonsvans**, m., efter Tyskan  
och der efter Grek. *Leonurus* = **Hjert-  
stilla**.

† **Lejontand**, f., äfven efter Tyskan  
och der efter Grek. *Leontodon*; men  
till detta slägte hör numera icke den  
växt, hvilken man kallat **Lejontand**,  
och namnet är således obrukbart. Jfr  
**Höstfåbla** och **Smörblomma**.

**Let** ingår med betydelsen *färg* i en  
del växtnamn, såsom **Byttelet**, **Hor-  
leta** m. fl., vanligast dock i artnamn,  
t. ex. **Letkullor** (se **Kullor**), **Letlaf**  
eller **Letmossa** (se **Laf**), **Letmåra** eller  
**Letgräs** (*Galium boreale* L.).

*Ann.* Flere författare skriva *lett*; men  
i Småland, der *leta* brukas oftare än *färga*,  
har jag alltid hört ordet uttalas med  
långt e.

† **Letteträd**, n., enligt Wahlenberg  
benämning på **Vägtorn**.

**Libstiecka**, f., en odlad mångårig  
Umbellat, med gröngula blommor och  
egendomlig, vidrig lukt: *Levisticum*  
*officinale* KOCH. Libstieckan säges för-  
drifva råttor, äfven giftiga ormar, då  
den planteras omkring gårdarne.

**Lievarg** (liens fiende), m., vexlan-  
de benämning på hårdare växter, som  
skada lien, t. ex. **Frier**, **Jordvide**,  
**Stallört**.

**Liguster**, m., en vacker buske med  
hvita blommor i en tät vippa och med  
svarta bär: *Ligustrum vulgare* L. Li-  
guster planteras allmänt till häckar i  
trädgårdar och växer vild i Bohuslän.  
Se Linnés Vestg. resa 192. — Ligu-  
sterns bär användes fordom till bläck  
och kallades derföre **Prentebär** (Engl.  
*Print*, Tysk. *Dintenbeere*).

Hvita ligustren försmås, de svarta  
vaccinier plockas.

**Lilja**, f., i inskränkta mening örtsläktet *Lilium* L., med stora prydliga blommor, lätt skilda genom en långs kalkbladen gående honungsfåra. De mest bekanta arterna äro:

**Brandgul Lilja** (*L. bulbiferum* L.), med små lökar i bladveckan, raka, brandgula, inuti sträfv kalkblad.

**Hvit Lilja** (*L. candidum* L.), med raka, hvita, inuti släta kalkblad.

**Kroll-lilja** (*L. Martagon* L.), med hängande, tillbakarullade kalkblad.

En ambravind i poppelns kronor för, I tårar liljan stod. STAGNELIUS 1: 423. Tulpaner och liljor, med öppnade kalkar,

De drucko det ljus, som från himmel-  
len föll.

NICANDER 1: 457.

Liljor kallas, i vidsträckt mening, praktfulla och prydliga växter, i synnerhet af Lilje- och Narcissväxternas familjer, hvarföre *lilja* ingår i en mängd slägt- och artnamn. »Skåder liljorna på marken . . . icke Salomo, i all sin härlighet, var så klädd som en af dem». *Matth.* 6: 28, 29.

I dalen står liljan så ödmjuk, så skön.  
DAHLGREN 1: 255.

**Liljekonvalje**, se **Konvalje**.

**Liljeväxter**, familjen *Liliaceæ* DEC., Etthjertbladsväxter med enkla, färgade kalkar, sex ståndare och tremummig frukt; frukten dels fröhus, dels bär.

† **Limblad**, n., föga passande benämning på Algsläktet *Chætophora* AG., hvilket knappt förtjenar eget namn.

**Limlafvar**, ordningen *Collemaceæ* FR., som skiljes från de egentliga Lafvarne genom den geléartade bålen, utan skilda lager.

† **Limludd**, m., strykes helt och hållet, likasom den växt, hvilken namnet skulle beteckna (svampen *Thamnidium* LINN), är rent utplånad i systemet.

† **Limmika** (Eng. *Lime*), f., Skåne = **Bäck-ärenpris**.

**Limon**, m., en art af Citronsläktet: *Citrus Limonum* RISSO.

**Limsvamp**, m., ett af de märkvärdigaste Svampsläkten, tillhörande Disksvamparne, inuti fylldt af ett segt slem: *Bulgaria* FR.

**Klotlimsvamp**, liknande en kanonkula, finnes tidigt om våren i fuktiga skogsmarker: *B. globosa* FR.

**Trädlimsvamp**, päronformig, med tvärhuggen, platt disk, utbryter om hösten i massa ur fälda bokstammar.

**Lin**, n., örtsläktet *Linum* L., egentligen dess allmänt odlade art *L. usitatissimum* L. Detta namn har numera i rikkspråket utträngt det äldre **Hör**. — **Linblomma**. ATTERBOM 1: 54. »S Bedæ dag lin, får du tågan fin». *Ordsp.* Linplantan sjelf spinner finaste tråd.

Tre alnar var linet och tvenne hvart gräs.

DAHLGREN 1: 375.

**Linbinda**, se **Binda**.

**Lind**, f., vårt vackraste och senast blommande trädslägte, med hjertlika blad och välluktande blommor på skaft, som bär ett tunglikt skärblad: *Tilia* L. — Af Lind har Linné erhållit sitt namn. — »Lind är det angenämsta trä i ångar, dem hon göder med sina blad eller löf och vederqvecker med sin skugga». Linnés Vestg. resa 67.

Djupt i kämpens aska linden

Slår sin rot och susar uti vinden.

TEGNER 3: 43.

En ångande vällukt sig sprider från linden.

DAHLGREN 1: 419.

**Allé-lind**, med större, glatta blad och hårda, lüdna frukter: *T. vulgaris* HAYNE. Är den i alléer oftast planterade och benämnes äfven Holländsk Lind.

**Holländsk Lind**, med stora, på undre sidan lüdna blad: *T. grandifolia* EHRH.

**Skogslind**, med smärre, glatta blad och tunna, sneda, glatta frukter: *T. parvifolia* EHRH. Den allmännaste arten.

**Lindodra**, se **Dodra**.

**Lingonris**, n., en ständigt grönskande halfbuske, tillhörande Ljung-

växterna, med röda, i klase sittande bär: *Vaccinium Vitis idæa* L. Bären kallas *Lingon*, äfven *Lingbär*.

Hvad lyser här så rödt?

Lingon! Hela fältet fullt beströdt.

FRANZÉN 1: 369.

Och med sin grönskande prakt kröp gladt i lockarnes skymning  
Lingonriset omkring; det är myrten-  
kransen i Norden.

TEGNER 2: 94.

† **Lingräs**, se **Linört**.

**Linnea**, **Linnésört**, f., en liten, refvig buske med upprätta, i spetsen klynnedelade stänglar och klocklika, hängande, rödletta kronor: *Linnæa borealis* L. Jfr **Jordkrona**. — Sveriges barrskogar äro Linneans rätta fädersnesland.

Här i sitt rätta hem hur skön och  
välluktsrik!

Och ingen i behag Linnea öfverträffar.

FRANZÉN 4: 61.

**Linnés Fårgräs** = **Fårsvingel**.

**Linnés Höfrö** = **Fodersmäre**.

**Linrepe**, se **Repe**.

**Lins**, m., ett från Vickorna knappt skildt slägte genom mycket små blommor, kronan endast af fodrets längd: *Ervum* L. Utom den odlade, **Äkta Linsen** (*E. Lens* L.), hafva vi tvenne vilda arter: den ludna **Dufinsen** (*E. hirsutum* L.) och den glatta **Sparflinsen** (*E. tetraspermum* L.). — »Då linsen mogen, dukas sparfvarnes bord».

**Lin-snarrefva**, se **Snarrefva**.

† **Linört** (**Lingräs**) = **Flugsporrebomma**.

**Ljung** (i äldre språket **Ling**), äfven **Lyng**, **Löng**, m. Småbuskar med quarsittande, barrlika blad. 1) Slägtet *Erica* L., med fröhusets skiljeväggar vidhäftade fröfästet, är högst artrikt, synnerligast på Cap, hvarifrån flera arter hos oss odlas som prydnadsväxter; blott en är inhemsk, nemligen **Klockljungen** (*E. Tetralix* L.). 2) Slägtet *Calluna* SALISB., med fröhusets skiljeväggar vidhäftade fröskalens kanter;

deraf finnes blott en art: **Allmänna Ljungen** (*C. vulgaris* SALISB.), hvilken utgör våra stora ljunghedar, mest i de vestra landskapen. Mycket grof Ljung får namn af **Häst-** eller **Hors-** eller **Rossljung** (äfven **Rossling**).

*Ann.* Skulle man önska egna namn för ofvannämnda släkten, måste *Calluna* bibehålla namnet **Ljung**, och för *Erica* antagas **Eriker**, såsom dess arter kallas i trädgårdsspråket.

**Ljungpinnar**, m. pl., benämning på växter med hårda, sega rötter, som hindra plojen (t. ex. **Blåhallon**, **Fodersmäre**, **Stallört**), icke på någon beständ växt. Se RETZIUS 2: 471. Jfr **Rast**.

† **Ljungsilke**, n. Hvarken växten (*Cuscuta Epithymum* L.) eller namnet förekommer i Sverige.

† **Ljungsöre**, n., Hall. = **Movippa**. Se *Bot. utfl.* 3: 238.

† **Ljusbrand**, m., ett äldre namn på **Kungsljus**.

**Ljussläckaremossa**, se **Mossa**.

**Loka**, stamordet i flere Umbellaters namn, t. ex. **Hundloka**. Jfr Eng. *Hemlock*.

† **Lomme**, **Lommegräs**, **Lummegräs**, n. = **Taskört**. Jfr Linnés Sk. resa 211. Som *Capsella* förr förändrades med *Thlaspi*, har namnet blifvit i systematiska arbeten öfverfördt på den senare.

**Lonke**, n., en vattenväxt med motsatta blad, utan både blomfoder och blomkrona: *Callitriche* L. Är stamordet till **Lunk** och **Lönke**. Må ej förvexlas med **Länke** af Lat. *Lonchitis*.

**Lonkeserf**, m., ett med Lonke lätt förvexladt ortslägte, men som har både blomfoder och blomkrona: *Elatine* L.

† **Loppgräs**, n. 1) i Österg. en art af slägtet Lummer: *Lycopodium Selago* L.; 2) en art af slägtet Slideknä: *Polygonum Hydropiper* L.; 3) **Lopp-**

**frögräs**, en utländsk art af släktet *Groblad*: *Plantago Psyllium* L.

† **Loppris**, n., Skåne = **Kråkris**.

**Loppört**, f., ett med Alanten förvandt örtslägte, med klynneblad stjelk, klibbiga blomhålkår och mycket små strålblommor: *Pulicaria vulgaris* GÆRTN. Loppörten har en stark kryddlukt.

**Losme**, m., Gotl. = **Dårrepe**. (Ordet är en flexion af *Lost*.)

**Lost** (**Lösta**, **Lyxa**, **Löxa**), f., ett grässlägte med vippa, mångblommiga småax med borst, infäst nedom agnskalens spets: *Bromus* L. — **Råglost** (*B. secalinus* L.) är ett svårt ogräs bland vintersäd. Öfriga arter ådraga sig icke allmännare uppmärksamhet.

**Lotusblomma**, f., en i Egyptiska och Indiska mytologien framstående art af Neckrosslägtet: *Nymphæa Lotus* L.

**Lotusbuske**, m., en i norra Afrika växande taggig buske med gula bär: *Zizyphus Lotus* LAM. Lotusbusken har gifvit namn åt Herodots Lotophager.

*Anm.* De båda föregående namnen tillhöra väl ej Svenska språket, men hafva en mytologisk och historisk märkvärdighet och förtjena derföre att i ett bihang upptagas.

**Lucern** eller **Lucern**, m., en odlad art af släktet Smäre, med blå blommor: *Medicago sativa* L. Se **Blåsmäre**.

Den bladiga Lucern, de plöjda ängars heder.

OXENSTJERNA 2: 30.

† **Luck**, **Luckört**, se **Låck**.

† **Luddborste**, m. Då den växt, som dermed skulle betecknas (svampen *Coremium* LINK), nu är rent utstruken i systemet, måste namnet göra sällskap.

† **Luddlönn**, f., en art Amerikansk Lönn (*Acer dasycarpum* EHRH.), som ej förtjenar att upptagas i en Svensk ordbok.

**Luddtätel**, se **Tätel**.

† **Luddört**, f., ett mig obekant namn på **Musörten**.

**Luftblomma**, f., kan antagas som gemensamt namn på de i tropiska länderna (synnerligen Amerika) talrika parasitiska Nosseväxterna (Orchideer), hvilka nu ofta odlas i Europeiska växthus. Dalin hänför namnet till *Aërides odorata* LOUR.

† **Luktgräs**, n., ett obestämdt namn, tillagdt allehanda starkt lukttande växter, t. ex. **Mjödört**, **Myska**, **Hässlebrodd** och **Vårbrodd**.

† **Lukthirs**, m., ett föråldradt och obrukligt namn.

† **Luktmolla**, f., ett ej opassande namn på *Chenopodium ambrosioides* L.; men jag betviflar att det bör upptagas, då växten ej är Svensk eller eljest utmärkt.

† **Lukt-tuppor**, f. pl. = **Kamillblomster**.

**Lukt-törne**, se **Törne**.

**Luktviol**, se **Viol**.

† **Luktärt**, f. (rättare **Luktviol**), en prydlig Ärtväxt, som stundom odlas, men är ej inhemsk: *Lathyrus odoratus* L.

† **Lumkräkling**, **Lummerlyng** (Finmarken), m., en art af släktet Rosling, med i fyra rader öfver hvarandra liggande blad: *Andromeda tetragona* L.

**Lummer**, m., ett egendomligt slägte bland Groddtrådsväxterna, närmast beslägtadt med Fräken, men till örtståndet mera likt Mossor, med ax i grenarnes topp: *Lycopodium* L. Dess af allmänheten urskilda arter (utom **Jemna**, som har sjelfständigt namn) äro:

**Luslummer**, med upprätta, tudelade, upp till toppen bladiga grenar: *L. Selago* L.

**Mattlummer**, med nedliggande refvor, skaftade ax: *L. clavatum* L. — Frömjölet kallas **Lumrik**.

**Reflummer**, med nedliggande re-  
vor, oskaftade ax: *L. annotinum* L.

(Smålummer upptages särskildt.)

Ann. Namnet Lummer har alldeles  
origtigt blifvit öfverfördt till *Squatrum*.

† **Lummerlyng**, se **Lumkräkling**.

**Lundgröe**, se **Gröe**.

**Lundkovall**, se **Kovall**.

**Lundslok**, se **Slokgäs**.

**Lunglaf**, **Lungmossa**, se **Laf**.

**Lungrot**, f., enligt Linné en art af  
släktet *Mell*, med triangelformigt spjut-  
lika blad och talrika gytrade blommor:  
*Chenopodium Bonus Henricus* L. Nam-  
net brukligt i Upland m. fl. st.

**Lungört**, f. 1) i skriftspråket ett  
släkte af Skrufblomstriges familj, blom-  
mande tidigt om våren: *Pulmonaria* L.;  
2) i folkspråket namn på **Tallörten**  
(Upland) och **Kungsljus**, *Verbascum*  
*Thapsus* (Kalmar län m. fl. st.; så äf-  
ven i Norge och England).

**Lunk**, se **Källelunk**.

**Lupin**, m., ett örtslägte af Ärt-  
växternas familj, af hvilket åtskilliga  
arter odlas som prydnadsväxter och en  
som kaffe-surrogat: *Lupinus* L.

Kärfva lupiners dånande skog och  
bräckliga stänglar.

ADLERBETH 56.

**Lusfloka**, f. (**Lushatt**, **Lusört**),  
kallas i Vermland och Norrland en art  
af släktet Stormhatt, med häriga blad  
och smutsblå blommor: *Aconitum Ly-*  
*coctonum* L. *A. septentrionale* KOELL.

† **Lusgräs**, n., ett högst obestämdt  
namn: 1) släktet **Frier**, enligt Linnés  
Vestg. resa 4, efter Lat. *Pedicularis*,  
men ej brukligt i folkspråket; 2) **Lus-**  
**floka**; 3) **Munkfnat**; 4) **Luslummer**.

**Luslummer**, se **Lummer**.

**Luzern**, se **Blåsmäre**.

**Lyckoblad**, se **Fyrväpling**.

† **Lysblomster**, n., enligt Dalins  
ordbok = **Videörten**, *Lysimachia vul-*  
*garis* L. Ett mig obekant namn.

**Lyxa**, se **Losta**.

**Läck**, **Läckå**, f., i de vestra land-  
skapen den vanligaste benämningen  
på Sipporna, såsom **Hvitlåckor**, **Blå-**  
**låckor** för Hvitsippor, Blåsippor. (Hos  
Franckenius och Bromelius förekom-  
mer *Hvitlock*.) I Halland, der namnet  
uttalas *Låga*, hänföres det äfven till  
*Caltha* L., som kallas **Gulalåga**.

**Långfredagsbjörk** = **Dverg-**  
**björk** (se **Björk**). Enligt legenden hud-  
fängdes Kristus med qvistar af denna  
björkart, hvarföre den blef förbannad  
och dömd att krypa på marken; men  
Hängbjörken, som stod nära, sörjde så,  
att grenarne slokade ned, hvilket man  
ser än i dag.

**Långpeppar**, se **Peppar**.

**Långrofva**, se **Rofva**.

† **Länke**, m., en art af släktet Orm-  
bunke = **Bergspring**. Namnet, bildadt  
efter Lat. *Lonchitis*, är ej antaget i  
folkspråket.

**Låsbräken** (**Låsgräs**), n., ett  
släkte bland Bräkenväxterna, med ett  
deladt blad och grenigt ax i toppen:  
*Botrychium* sw.

† **Läblad**, n., Dal. = **Neckblad**,  
emedan vattnet innanför dessa blad  
blir lugnt. Kallas äfven för sin läder-  
artade beskaffenhet **Lärblad** (läder-  
blad).

**Läkeblad**, n., **Läkeblacka**, f. =  
**Groblad**.

**Läketunga**, f., ett slägte bland  
Bräkenväxterna, förvandt med **Lås-**  
**bräken**, men med ett odeladt blad och  
enkelt ax: *Ophioglossum* L. — »*Ophio-*  
*glossum* kallades **Läketunga**, af hvilken  
här på orten gjordes en läkande salfva».   
Linnés Gotl. resa 175.

**Läkeört**, f., nomen appellativum  
för medicinalväxter och icke någon  
bestämd växt (såsom Liljeblad och  
Hartman uppgifva i afseende på *Sani-*  
*cula europæa* L.).

† **Länsmansstöflar**, m. pl., Rosl.,  
**Blek**. = **Skogsviol** och **Hundviol**.

✓ **Lärftsblomma**, f., Smål., Blek. = **Knylbräcka**.

**Lärkblomster**, n., Upl. = **Majhvisva**.

**Lärkträd**, n., ett barrträd, likt Tall, men med spädare, knippvis sittande, årligen affallande barr: *Larix europæa* DEC.

**Löfbinda**, f., se **Binda**. Genom förväxling föres detta namn äfven till **Akervinda**. Se Linnés Sk. resa 392.

**Lökkoja (Levkoja)**, f., en bekant, vanligen i fönster odlad art af slägtet *Matthiola*, med fioletta blommor: *M. incana* R. BR.

**Löfmossor**, se **Bladmossor**.

**Löfträd**, n., träd med platta, hos oss årligen affallande löf, till skilnad från Barrträd, som hafva syl-rika, vanligen qvarsittande barr. — »Det vore ej ringa prydnad för riket, om allmogen öfverallt i Sverige kunde förmås att vid sina gårdar plantera löfträn, helst af de 4 högstammade slagen: Alm, Lind, Lönn eller Ask, ... ty en gård utan trä är som ett skalligt hufvud utan peruque». Linnés Vestg. resa 7.

**Lök**, m. (Isl. *laukr*), ett allmänt bekant och från äldsta tider odladt örtslägte (redan i 4 Mos. 11: 5 omtalas Purlök, Rödlök, Hvitlök), tillhörande Liljeväxterna, skildt från öfriga genom sin egendomliga löklukt: *Allium* L. De mest bekanta arterna deraf (utom **Ramslöken**, som särskildt upptages) äro:

**Chalottenlök** (*A. ascalonicum* L.), med bar stängel, trinda blad och treuddiga ståndare. Odlas, men blommar ej hos oss.

**Gräslök** (*A. Schoenoprasum* L.), lik den föregående, men med enkla ståndare. Både vild (kallas på Öland **Alvarlök**; se Linnés Öl. resa 53) och odlad.

**Hvitlök** (*A. sativum* L.), med bladig, rund stjelk, treuddiga ståndare, sammansatt lök. Odlas.

**Kejpe- eller Skogslök** (*A. Scorodoprasum* L.), lik den föregående, men med tve-eggade bladslidor och enkel lök. Vild.

**Piplök** (*A. fistulosum* L.), lik Rödlöken, men stjelken jemntjock, bladen uppblåsta, pipiga. Odlas.

**Purjolök** (*A. Porrum* L.), lik Kejpe, men blomhufvudet utan lökar. Odlas.

**Rödlök** (*A. Cepa* L.), med bar, nedtill uppblåst stängel, trinda blad. Odlas.

**Sandlök** (*A. arenarium* L.), med bladig, rund, lökbärande stjelk, treuddiga ståndare. Vild. Är ett vid Skanör och flerstädes högst förderligt åkerogräs till följd af smålökarne i blomflocken, hvilka blandas med säden.

**Ängslök** (*A. oleraceum* L.), lik den föregående, men med enkla ståndare. Vild. Kallas äfven **Hundlök**.

**Lök** ingår äfven i namnet på växter, som hafva a) löklukt, t. ex. **Hvitlöksört**, **Löksuga**; b) lökformigt gytttrade blad, t. ex. **Huslök**, **Taklök**; c) lökformiga blomknoppar, t. ex. **Kabelök**; d) lökformiga frukter, t. ex. **Lökäpplen**, **Lökpäron**.

**Löksuga**, f., en ört af slägtet *Teucrium* L., tillhörande Sugeväxterna, men blommorna sakna öfverläpp, och vår art (liksom en Norsk) utmärker sig genom löklukt: *T. Scordium* L. Flera utländska arter af detta slägte hafva sjelfständiga namn. **Gamander** kan ej hänföras till vår art.

**Lökväxter** benämnas alla Liljeväxter som hafva lökar, men ej höra till Lökslägtet, stundom äfven andra. I dessas slägtnamn ingår vanligen **lök**, t. ex. **Stjernlök**, **Vårlök** m. fl.

**Lönke**, m., en i vatten nedsänkt mossa, vida afvikande från öfriga Mossor: *Fontinalis* L. (*F. antipyretica* L.)

**Lönn**, f., ett allmänt känt slägte bland Löfträden, utmärkt af flikiga

blad, samtidigt med löfven utslående gulgröna blommor med åtta ståndare: *Acer* L. Lönnarne hafva vårtiden en sockersöt saft, i synnerhet den Nordamerikanska **Sockerlönnen** (*A. saccharinum* L.), af hvars saft socker beredes. De hos oss allmännare kända arterna äro:

**Svensk Lönn** (*A. platanoides* L.), med spetsflikiga blad och upprätta blomvippor. Vild.

**Tysk Lönn** (*A. Pseudoplatanus* L.), med trubbflikiga blad och hängande blomklasar. Planterad.

(Nafverlönn upptages särskildt.)

Långs öfver dörren ett bårklåde hängde Utaf de gulnade lönnarnas blad.

DAHLGREN 2: 264.

† **Löpegräs**, n., Öland = **Gulmåra**. Användes till mjölks ystning.

† **Lössegräs**, n., Boh. = **Kattmynta**.  
**Lösta, Löxa**, se **Lost**.

## M.

**Madd**, m., ett med Måra närförvandt örtslägte, med blekblå blommor, omgifna af allmänt hylle: *Sherardia* L. — **Åkermadd** (*S. arvensis* L.) kallas af Wahlenberg **Blåmadra**.

**Madra**, f., örtslägtet *Asperula* L., närbeslägtadt med Måra, men skildt genom blommornas pip. Vi ega deraf två inhemska arter:

**Färgmadra** (*A. tinctoria* L.), med i krans sittande smala, jemnbreda blad. Se Linnés Gotl. resa 238.

**Myskemadra** (*A. odorata* L.), med åtta i krans sittande lancettlika blad; synnerligast utmärkt genom sin välukt. Kallas vanligen **Myska**.

*Ann.* Namnet Madra, ännu för detta slägte bibehållet på Gotland och Island, tillades fordom alla Måraväxter.

† **Madun**, n., Smål. = **Ängdun**.

**Mahogny**, n., ett vackert och hårdt träslag, som erhålles af *Swietenia Mahogany* L. från Sydamerika.

**Majblomster**, n., en obestämd benämning på flera vårblommor, olika i olika landskap, t. ex. **Konvaljen**, **Majhvifvan** (Österg.), **Mjödörten** (Dal.), flera arter af **Solöga** (Vestm.) o. s. v.

**Majbråken**, n., en Bråken-art, som i systematiska arbeten föres till slägtet

Bergspring, men är till utseende och växtsätt så lik Ormbunkeslägtet, att den måste behålla sitt sjelfständiga namn: *Asplenium Filix femina* (L.).

† **Majgräs**, n. = **Myskegräs**, **Vårbrodd** m. fl.

**Majhvifva**, se **Hvifva**.

**Majlilja**, f., äldre, ännu i vissa orter brukligt namn på **Konvalje**.

† **Majnyckel** = **Gulhvifva**, enligt Dalin. Mig obekant namn.

**Majs**, m., ett särdeles bördigt sädeslag, med skilda han- och honax: *Zea Mays* L. Majsens tillhör ursprungligen Amerika och odlades der före Europeernas ankomst.

Den höga majs, som axets yta fyller Med korn i perlors form, dem mogna-

den förgyller.

OXENSTJERNA 2: 130.

† **Makrasse**, m., Smål. = **Ängkrasse**.

† **Malva**, f., Latinska namnet på **Kattost**, hvilket ej kan tillhöra Svenska språket.

**Malört**, f., en för sin beska smak allmänt bekant art af slägtet *Gråbo*: *Artemisia Absinthium* L. — Malörten är efter allmogens uppfattning en symbol af ängern.

Honing du bjuder min mun, och mal-  
ört ger du mitt hjerta.  
BÖTTIGER 2: 155.

**Manceniljträd**, n., ett Vestindiskt träd af Törelfamiljen: *Hippomane Mancinella* L. Innehåller ett bland de häftigaste slags gift i växtriket.

**Mandel**, m., frukten af **Mandelträdet**, tillhörande Stenfruktträden, inhemskt i Orienten och södra Europa: *Amygdalus communis* L.

Gif ock med omsorg akt när mandel-  
trädet i skogen  
Står af sin blomning höljdt med sänkta  
doftande grenar.  
ADLERBETH 59.

**Dvergmandel**, en lågväxt buske med röda blommor, hvilken tål vårt klimat och odlas som prydnadsväxt: *A. nana* L.

**Mandelpil**, se **Pil**.

† **Mandelpotates**. Dylika till trädgårdsspråket hörande benämningar anser jag icke böra upptagas.

† **Mandelsäf**, se **Jordmandel**. — Namnet utgår alldeles; den ifrågavarande växten tillhör ej Säfslägtet.

**Mangroveskogar**, m. pl., uppkomma på de af tidvattnet öfversköljda hafsstränderna i heta zonen genom träd, tillhörande *Rhizophora* R. Br., hvilka från grenarne nedskjutna rotslående luffrötter och sålunda bilda ogenomträngliga skogar.

**Maniok**, m., ett stärkelseartadt mjöl, som erhålles af roten på *Manihot utilissima* POHL. Kallas ock **Tapioka**.

**Mannablod**, äfven **Danskablod**, n. = **Sommarhyll**. »Mannablodet stod nu i full blomma och uppfylde hela trakten med sin lukt». Linnés Öf. resa 304. Om denna ört den »sagan går, att den på ingen annan ort i världen skall finnas mer än endast vid Kalmare slott, derest hon skolat uppsprungit af Svenskars och Danskars blod». Ders. 35. — Alldeles samma sägen finnes i England, der växten kallas *Danesblood*, vid en by nära Chippenham, hvarest fordom ett fältslag stätt med Danskarne.

**Mannagräs**, n. (**Mannagröe**), ett vattengräs med långsträckta, mångblommiga, borstlösa småax och på vattnet flytande blad: *Glyceria fluitans* R. Br. Af dess frön erhållas **Mannagryn**. »Mannagryn, samlade här i landet (Skåne), sågos... så vackra och klara som någonsin utländska». Linnés Sk. resa 263.

Anm. Kallades förr i systematiskt intresse **Mannasvingel**, men detta namn är origtigt och numera obrukligt.

**Mannaträd**, n., en i södra Europa växande art af slägtet *Ask*, *Fraxinus Ornus* L., hvilken eger fullständiga blommor med blomfoder och blomkrona, som båda saknas på vår *Ask*. Af dess utsvettande, stelnade saft erhålles den i handel förekommande *Manna*.

**Mansblod**, n., ett gammalt och ännu brukligt namn på **Johannesknopp** (*Hypericum quadrangulum* och *perforatum* L.). De krossade blomknopparne lemna en blodröd fläck.

**Manschetter**, m. pl., en i trädgårdsspråket vanlig benämning på **Spikklubban**.

**Manskraft**, f., ett mycket afvikande slägte bland *Umbellaterna*, med styfva, läderartade, taggiga blad och blommorna i ett hufvud: *Eryngium maritimum* L. Manskraften växer på sandiga hafsstränder.

**Mar-** ingår i flera arters eller arterers namn, betecknande dels kärr, t. ex. **Marbjörk**, **Martall**, dels låga, sandiga hafsstränder, t. ex. **Marfiol** (se nedan), **Margräs** eller **Marhalm** (= *Sandrör*), **Marvide** (*Salix angustifolia* Fr.).

† **Marchantsmossa** = **Jordlunga**. Utgår alldeles.

**Marfiol**, f., en ört af **Korsblomstriges** familj, med gredelina blommor och kantiga, icke uppspringande skidor: *Cakile maritima* Scop. Kallas äfven **Vild Lackfiol**.

**Mariæ**, se Jungfru Mariæ.

**Mariantistel** = Sempertin.

**Marksmultron**, se Smultron.

**Mar-risp**, m., ett på hafsstränder växande örtslägte med breda rotblad och bladlös, mycket risgrenig stängel: *Statice* L.

**Marsviol**, se Viol.

**Maskfrö**, n., maskdödande medel, som erhålles af flere Boväxters frön, företrädesvis af en art Gråbo, *Artemisia Santonica* L., äfven af Renfana.

**Maskmjöl**, n. = Lumrik (se Mattlummer).

+ **Maskros**, f. = Smörblomma. Ett nyare namn, som likväl ingått hvarken i folkspråket eller skriftspråket. Någon rimlig hänsyftning deri kan jag icke finna.

+ **Maskrot**, f., benämnes i Dalins ordbok roten af *Spigelia Anthelmia* L. Örten hvarken odlas eller växer vild hos oss och är för Svenska allmänheten obekant.

+ **Maskull**, f., svampsläget *Arcyria* HILL; egentligen ludden i dess och släget *Trichie* HALL hyllen. Utgår.

**Mastix**, m., ett ljusgult harts, som erhålles af *Pistacia Lentiscus* L. från Orienten. Mastix användes till rökelse. Se *Hesek.* 27: 17.

**Masur**-tillsättes växtnamn för att utmärka hårdare träslag, t. ex. **Masurbjörk**, **Masurlönn**.

**Matledsqvistar**, m. pl. Namnet tillkommer rättast **Besksöta**, men öfverföres ofta i de vestra landskapen på **Svensk Caprifolium**.

**Matolja**, f., pressas icke blott af Oliv, utan äfven af Vallmo.

**Mat-rhabarber**, se Rhabarber.

+ **Matsvamp** = ätlig svamp. Namnet är obrukligt och alltför obestämdt att föras till någon viss art.

**Mattgräs**, n. = Mattlummer.

**Mattlummer**, se Lummer.

**Mattram**, m., bildadt af Lat. *Matricaria* (*M. Parthenium* L.), men vanligen fördt till **Batram** (se der). Namnet, ofta förekommande i äldre skrifter, är nu utgånet.

+ **Mauritia-palm**, obekant för Svenskar.

**Meccabalsam**, m., ett harts, innehållande eterisk olja af ett med Terebinten beslägtadt träd i Arabien: *Balsamodendron gileadense* KUNTH (*Amyris gileadensis* L.).

+ **Meja**, f. (Hvitmeja), Skåne, enligt Linné = **Hvitsippa**. Utdödt namn.

**Mejram**, m., en allmänt odlad kryddväxt, tillhörande släget **Koning**: *Origanum Majorana* L.

+ **Melblomster**, n. = **Majhvifva**.

**Melilot**, m. = **Amur**. Det förra namnet är nu vanligen brukligt; bekant är t. ex. Melilotplåster.

**Mell**, **Mellre**, f., ett med Molla närförvänt örtslägte, men har alla blommor likformiga och tvåkönade: *Chenopodium* L. Mellens blad äro vanligen mjöliga, och namnet härledes af **mel**, mjöl. (Äfven **Mjölkröten** hör, enligt Linné, till detta slägte.) De bekantare arterna äro:

**Bymell**, med triangulära blad: *Ch. urbicum* L.

**Rödmell**, med romboidiska, glänsande blad: *Ch. rubrum* L. Föres i systematiska verk till släget **Sminkbär**.

**Stinkmell**, med äggrunda, helbräddade blad: *Ch. Vulvaria* L.

**Svinmell**, med olikformiga, vågiga blad, hvitmjöligen blomklasar: *Ch. vicide* L., äfven *Atriplex patula* L.

**Melon**, m., en odlad, välkänd art af Gurksläget: *Cucumis Melo* L.

Re'n är den varma bänk utaf meloner  
klädd,  
Som rundas under glas vid jordens  
låga bädd,  
Der sommarn deras skal med blom-  
mans likhet målar  
Och gjuter svalkans saft i deras gula  
skålar.

OXENSTJERNA 2: 54.

**Menniskolif**, n., se **Purpurvinda**.

† **Menniskovän**, m., ett gammalt, nu obrukligt namn på **Snärjegräs**, emedan denna växt hänger sig fast vid kläderna. Jfr **Snarmåra**.

**Mespel** (mindre riktigt *Mispel*), m.  
1) Egentligen ett buskslägte bland Kärnfruktträden, med större, upptill skålformiga frukter: *Mespilus germanica* L. Denna är mera sällan odlad.  
2) Vanligast, men oegentligt gifves namnet Mespel åt *Amelanchier canadensis* MED. (*Mespilus canadensis* L.), en buske, äfven tillhörande Kärnfruktträden, med små svarta, ätliga bär.  
3) Äfvenledes **Oxbärsbusken** (*Cotoneaster vulgaris* LINDL.) har i systematiska arbeten blifvit kallad Mespel, men då den numera ej räknas till Mespelslägtet, bör sådant namn på denna buske försvinna.

† **Midsommarsblomster**, n. I anseende till den stora utsträckning och följaktligen de olika klimat Sverige eger, är det klart, att detta namn användes olika i flera landskap. Sålunda hänföres det i Skåne till **Hästfåbla**, i Småland till **Nosserot**, i Vermland till **Knylbräcka**, i Medelpad till **Ängsnäfva** (i Jemtland kallad *Jansmesseblomster*), i Vesterbotten till **Allmänt Solöga**. Vill man derföre upptaga namnet i en Svensk ordbok, bör det endast tydas med örter, som blomstra vid midsommarstiden.

† **Millefolium**, n., rent Latin, men brukas ofta i talspråket för **Röllika**.

**Minnesviol**, f., Atterbom = **Styf-morsviol**.

**Mire** (Tysk. *Miere*), m., Visby == **Våt-ärv**.

**Mispel**, se **Mespel**.

**Missne**, n. (i Dalarne f.), äfven **Mäss**, en i kärr växande ört med tjock rotstock, hjertlika blad, tjock blomkolf, omgifven af ett på inre sidan hvitt hölster, och med röda, tätt sittande bär: *Calla palustris* L. Af Missnets tjocka rot beredes i Norrland bröd i missväxtår.

**Mistel**, m., en på träd växande, ständigt grönskande buske med ledade stjelkar och hvita, enfröiga bär: *Viscum album* L. Misteln (Isl. *mistilteinn*) är välbekant i nordiska mytologien. — Af Mistelns bär kokas fogellim.

† **Mjella**, **Holtemjella**, f., Dalsl. = **Ängskovall**.

**Mjeltbräken** (föråldradt: **Mjeltgräs**), n., en hos oss sällsynt Bräkenväxt (förekommande på Gotland), med odelade, vid basen hjertlika blad med linieformiga fruktplättar på undre sidan: *Scolopendrium officinarum* sw.

**Mjödört**, f., en på fuktiga ställen allmän, parbladig ört, tillhörande Brumväxterna, med stor blomruska i toppen, hvita, starkt honungsluktande blommor: *Spiræa Ulmaria* L. Har talrika benämningar i mellersta och norra Sverige, men det i Göta rike (äfven Danmark och England) allmänt brukliga namnet **Mjödört** är det mest karakteristiska.

**Mjöldagg**, f., en på lefvande växter parasitisk, högst skadlig svamp, bildande mjöl-lik fläckar med små gulbruna knappar: *Erysiphe* HEDW. FIL. Den mycket omtalade Drufsjukan i södra Europa (*Oidium Tuckeri* BERK.) är en utbildad form af **Mjöldaggen**.

**Mjöldryga**, f. = **Brandkorn**.

† **Mjölgräs**, n. = **Svinmell**. Obrukligt namn.

**Mjölkbloster**, Medelp. **Mjölkrös**, Upl., **Trimjölksgräs**, Ångerm., ett mycket obestämdt namn i folkspråket. Torde riktigast hänföras till **Kabbelök**, enligt namnets användande i nämnda provinser, men tilläggas temligen allmänt **Smörblomman**, och i Dalsland *Leontodon autumnalis* L.

**Mjölke**, m. (**Mjölksgräs** Dal., **Imjölke** Nerike, **Illermjölke** Hels., **Råmjölksgräs** Österg., **Åldermjöl** Franckenius, att förtiga de rådbråkade uttalen i Dalarne), ett ständigt vexlande namn på **Kropp**, synes vara det förhärskande i mellersta Syerige, liksom **Almocke** i norra och **Allonmärke** i södra, och dessa så skilda benämningar gå genom medelformen öfver i hvarandra.

**Mjölkfibla**, f., vanligen, men mindre lämpligt **Mjölktistel**, m., ett örtslägte af Fibleväxterna, med ymnig hvit mjölksaft, i kanten småtaggiga blad: *Sonchus* L.

**Allmän Mjölkfibla** (*S. oleraceus* L.), ett besvärligt, ettårigt ogräs i trädgårdar.

**Fet Mjölkfibla**, **Åker-mjölkfibla** (*S. arvensis* L.), ett större, mångårigt, svårt åkerogräs.

† **Mjölkgubbar**, m. pl., Dalsland = **Blåsuga**.

† **Mjölkpungar**, m. pl., Upl. = **Åker-klöfver**.

**Mjölkrös**, f., se **Mjölkbloster**.

**Mjölkröt**, f., Rosl., en mångårig art af slägtet Mell: *Chenopodium Bonus Henricus* L. — Af Wahlenberg föres namnet till **Mossrot**.

**Mjölkskifling**, **Mjölksopp**, m., ett slägte bland Skifsvamparne, hvars arter brutna utsippra en mjölksaft: *Lactarius* Pers. Hit höra **Brötling**, **Pepparing**, **Riska**, som äro särskildt upptagna.

† **Mjölktistel**, se **Mjölkfibla**.

**Mjölkvial**, m., Medelp. = **Ångskovall**.

**Mjölkysta**, f. = **Gulmåra**.

† **Mjölköka**, f., öfversättning af *Polygala* (se **Jungfrulin**), ett namn som förekommer i böcker, men för öfvertigt ej brukas.

**Mjölkört**, f., en gemensam benämning på arterna af slägtet **Törel**, specielt på **Reforms-töreln** (*Euphorbia Helioscopia* L.). I sammansättningar bortfaller **ört**, t. ex. **Råfmjöl** (*E. Peplus* L.) och **Vargmjöl** (**Kärörtel**, *E. palustris* L.), af Bromelius kallad **Djefvulsmjöl**. — Enligt Linné (Sk. resa 240) öfverföres namnet **Mjölkört** äfven till **Höstfilan**.

**Mjöl-laf**, utgår, se **Laf**.

**Mjölönris**, n., en liten, nedliggande, ständigt grönskande buske af Ljungfamiljen, med ofvan blomkronan sittande bär, hvarigenom denna buske skiljes från Lingonriset: *Arctostaphylos Uva ursi* (L.). Frukten kallas **Mjölön**, **Mjölbar**. — Jfr **Fjellbär**.

Du landets fria bygd,  
Som... plundrar tufvans skatt och  
stryker mjölönlöfven.

DAHLGREN 1: 31.

**Mjölöka**, f. = **Brandkorn**.

**Mobjälla**, f., Vesterg. = **Linnésört**.

**Molla**, f., ett artrikt örtslägte, när förvandt med Mell, men har två slags blommor, jemte tvåkönade äfven olikformade honblommor: *Atriplex* L. De mest bekanta arterna äro:

**Svinmolla**, som är ett allmänt ogräs på odlad jord: *A. patula* L.

**Trädgårdsmolla**, hvilken allmänt odlas och användes som spenat: *A. hortensis* L.

**Mollaväxter**, naturliga familjen *Chenopodiaceae* Dumort., Tvåhertbladväxter med kronbladslösa, merendels femtaliga blommor och med hinnfrukt. Blommorna äro små, gröna. Hit höra **Molla**, **Mell**, **Sodaört**, **Saltört**, **Glasört** m. fl.

**Molter**, f. pl., i de vestra landskapen, **Multer** i Dalarne, = **Hjortron**.

**Monke**, m., en ettårig växt, allmän i södra Sverige, med blå blommor i ett rundt hufvud på korta skaft: *Jasione montana* L. Ursprungliga namnet är **Munkhatt**, men nu är Monke allmänt antaget.

**Mor** (skog) ingår i några växtnamn, såsom **Morhattar**, **Morkulla**, **Mortåg**.

**Morell**, m., en afart af Körsbär.

**Morgonstjerna**, se **Stjernelök**.

† **Morhattar**, m. pl., Dal. = **Skogs-näva**.

**Mor-ris**, n., Ångerm. = **Ljung**.

**Morkulla**, f., Dal. = **Dufkulla**.

**Morrot** (äfvén **Morot**), f., en allmänt odlad växt af Umbellaternas familj, med fintaggiga frukter: *Daucus Carota* L. Den odlade Morroten har en tapplik, köttig, ätlig rot; den vilda deremot en smal, träaktig. Se **Barkenrot**.

**Mortåg**, äfvén **Myrtåg**, m., Norrl., en art af Ormrot, **Lilla Ormroten** (Frackenius). Se **Ormrot**.

**Mosisrosor**, f. pl., Rosl., en art af **Blåklocka**, *Campanula glomerata* L.

**Mossa**, f., en talrik klass af Groddtrådväxterna (*Musci* L.), med tydligt utbildade vegetationsorganer och sporkapslar, men utan spiralkärl. Den fördelas i **Löf- och Lefvermossor**. — Mossor kallas (inom växtriket) slafvarne, som tjena växterna, dem de täcka för vinterkölden, skydda för solhettan, fria för rutnelsen, men vika för alla andra». LINNÉ *Delic. nat.* 14.

Ett hyende, prydt af den nyfödda sippan Och virkad af mossornas sammet, der

LING 1: 16.

*Anm.* Mossa har från äldsta tider varit en gemensam benämning på alla Groddtrådväxter, utom Bräkenväxterna och Svamparne. Numera afsöndras allmänt **Lafvar** och **Alger**, som olämpligt äfvén kallats mossor. De talrika Lafarter, hvilka af Linné och äldre författare blifvit upptagna under Mossa som slägtnamn, upptagas här under Laf. De egentliga

*Fries, Svenska växtnamnen.*

Mossorna äro så lika till utseendet och utan synnerlig användbarhet, att få hafva egna namn i tal- eller skriftspråket. Våra botanister ha väl gifvit Svenska namn åt de flesta släkten, men som dessa äro underkastade upphörlig söndersplittring, och allmänheten visst icke kommer att urskilja dem, anser jag onödigt att upptaga ifrågavarande namn. Endast några få, som förekomma i folkspråket och som bland de af Liljeblad och Wahlenberg gifna kunna lättare urskiljas, äro här nedan anförda.

**Björnmossa**, arterna af släktet *Polytrichum* DILL., som i folkspråket har talrika benämningar. Särskildt upptagen.

**Bullmossa**, **Bullemossa** (Liljeblad), släktet *Splachnum* L., i synnerhet *S. luteum* och *rubrum* L., de vackraste mossor i verlden. Wahlenberg benämner denna mossa **Parasoll- och Solskärmsmossa**.

**Droppmossa**, *Tortula ruralis* EHRH., som växer på halmtak, hvilka efter regn länge droppa af den i mossan stannade fuktigheten.

**Hvitmossa**, särskildt upptagen.

**Ljussläckaremossa** (Wahlenberg), släktet *Encalypta* SCHREB., lätt skildt genom sin klocklika mössa.

**Raggmossa**, släktet *Racomitrium* BRID., arter af *Grimmia* HEDW., eller mossor med hårspetsade blad.

**Rödmossa** = **Hvitmossa**.

**Snigelmossa**, släktet *Jungermannia* L.

**Sotmossa**, släktet *Andropogon* EHRH.

**Stjermossa** (Liljeblad), släktet *Mnium* L.

**Svallmossa**, *Leucobryum glaucum* HAMPE.

**Trålmossa**, åtskilliga mossor, mest *Hypna* L. på magra ängar.

**Viskmossa** = **Björnmossa**, äfvén större arter af släktet *Dicranum* HEDW.

**Vispmossa**, se särskildt.

**Väderleksmossa** (Wahlenberg), *Funaria hygrometrica* HEDW.

**Väggmossa**, de större arterna af *Hypnum* L., såsom *proliferum*, *parie-*

*tinum* L. Användes att stoppa i vägar.

**Mossatof**, se **Tof**.

**Mossros**, f., en odlad art af Törnros.

**Mossrot**, f., en art af Umbellat-släktet *Peucedanum* L., med findelade blad och platta frukter, utmärkt för rotens brännande smak, hvaraf den fått namnet **Finsk Ingefära**. Jfr **Ingefära**. (I Nerike skall äfven *Calla* L. benämnas Mossrot.)

**Movippa**, se **Vippa**.

**Mulbärsträd**, n., ett i de varma länderna talrikt släkte, med hallonlika frukter, *Mulbär*. Deraf odlas hos oss två arter:

**Hvitt Mulbärsträd** (*Morus alba* L.), med hvita bär. Dess blad lemna den yppersta föda för silkesmasken.

**Svart Mulbärsträd** (*M. nigra* L.), hvars brunsvarta bär äro synnerligen läckra.

÷ **Multegräs**, n., Vesterg. = **Mjödört**.

**Multer**, se **Molter**.

**Munkfnat**, n. (**Munklöss**), en art af släktet *Cynoglossum* L., tillhörande de Skruflomstriges familj, med mjukhåriga blad och med frukter som genom hakformiga piggar fästa sig vid kläderna: *C. officinale* L. Har en stinkande lukt. — Jfr **Hundtunga**.

**Munkhatt**, m., se **Monke** och **Munkskalle**.

÷ **Munkhufvud**, n., Dalsland = **Smörblomma**. Namnet har samma hänsyftning som **Skallnacke**, brukligt i Österg., och **Priestercrown** i Engelskan.

÷ **Munk-kål**, m., Söderm. = **Bläcken**.

**Munkmössa**, f., en med Missne närförvänt växt, men med han- och honblommor åtskilda, fastän på samma kolf (hos Missnet äro de blandade om hvarandra): *Arum maculatum* L.

Munkmössan har en skarp, brännande smak. Kallas äfven **Dansk Ingefära**. — Hos Franckenius benämnas den **Munkepes**, hos Tillandz **Munketyg**. — Jfr under **Munkskalle**.

**Munkpeppar**, m. = **Bitterfetknopp**.

**Munkskalle**, m., **Munkhatt**, **Munkmössa**, allmän benämning på en art af släktet Stormhatt, med stora, blå, hjälmlika blommor: *Aconitum Napellus* L. eller snarare *A. Cammarum* L. Kallas äfven **Blåmunk**.

*Anm.* Enligt Linnés Fl. Svec. skall namnet i Jemtland öfverföras på den himmelsvidt åtskilda **Kamillblomman**.

**Murgrön**, **Murgröna**, f., en ständigt grönskande buskväxt, som förmedelst luftrötter klänger sig uppför klippor, murar o. s. v. *Hedera Helix* L. Murgrönan var helgad åt vinets gud, och dess rankor inbjuda än till hans hyllning.

Och murgrönsrefvans helga krans sig <sup>knöt</sup>

Betydningsfullt om silfvergråa hären.

STAGNELIUS 1: 135.

Der rankan sig lindar kring lagrarnas <sup>stam</sup>

Och murgrön kring hjeltarnes stoder.

BESKOW 1: 165.

**Murkla**, f., en läcker vårsvamp med på öfre sidan nätådrig, oftast sockertoppslik mössa: *Morchella esculenta* Pers.

**Stenmurkla**, en med Murklan beslägtad ätlig vårsvamp, men med upphöjda, vridna åsar på mössans öfre sida: *Gyromitra esculenta* Fr.

**Mur-ruta**, f., en art af släktet Bergspring, med tredeladt sammansatta blad, småbladen vigglika: *Asplenium Ruta muraria* L.

÷ **Murört**, f., ett mycket opassande, obrukbart namn på *Gypsophila muralis* L.

**Musfibla**, f. (äfven **Musöron**), en afdelning af Hökfiblesläktet, vanligen utskjutande refviga rotskott, med utmärkt små frukter: *Pilosella* Fr.

**Muskot-träd**, n., ett ständigt grönskande träd på Moluckerna: *Myristica moschata* THUNB. Frukten kallas *Muskotnöt* och det kärnen omgifvande skalet *Muskotblomma*.

**Musrumpa**, f., se **Mustippa**.

**Musseron**, m., en ätlig svamp af Skiflingarnes slägte: *Agaricus gambosus* FR.

**Mustippa** (äfvén **Musrumpa**), f., en mycket liten växt af Ranunkelfamiljen, med bar, enblommig stängel och långt utdraget fruktfäste: *Myosurus minimus* L.

† **Mustörne**, enligt Dalin *Ruscus aculeatus* L. Förkastligt och obrukligt namn, efter Tyskans *Mäusedorn*.

**Musärt**, f., Vesterg. (*Musapjask*) = **Sparflins**.

**Musöron**, n. pl., se **Musfåla**.

**Musört**, f., ett till Boväxterna hörande slägte: *Filago* L., små grålundna växter med hela blad och gytrade blomkorgar.

**Myggblomma**, f., ett i kärr växande örtslägte af Nosseväxternas familj, med mycket små, gulgröna blommor: *Malaxis* SW., äfvén *Sturmia* REICH.

**Mynta**, f., ett artrikt slägte af Sugeväxternas familj, med nästan regelbundna, fyrklufna blommor, och mer eller mindre behaglig aromatisk lukt: *Mentha* L. Utom de vilda Myntorna hafva flera arter från äldsta tider varit odlade så väl för sin välukt som för medicinskt bruk.

**Grön Mynta** (*M. viridis* L.), glatt, grön, med blommor i ax.

**Grå Mynta** (*M. silvestris* L.), lik den föregående, men grålund.

**Hästmynta** (*M. aquatica* L.), blommorna i ett hufvud, bladen släta. En förändring häraf med blommor i krans uti bladvecken kallas **Vild Hjertansfröjd**.

**Krusmynta** (*M. crispa* L.), blommorna i ett hufvud, bladen inskurna och krusiga.

**Myskmynta** (*M. sativa* L.), se **Hjertansfröjd**. Denna odlade art är den mest väluktande af alla, vida skild från Vild Hjertansfröjd, med hvilken den dock af botanister förväxlas.

**Trädgårdsmynta** (*M. gentilis* L.), blommorna i smålundna knippen uti bladvecken. Odlad och förvildad.

**Åkermynta** (*M. arvensis* L.), blommorna i kransar uti bladvecken. Har obehaglig lukt och kallas deraf ofta **Horsamynta**.

**Myr-** ingår i flera sammansättningar, utmärkande dels arter, dels förändringar, växande i kärr, t. ex. **Myrbjörk**, **Myrgran** m. fl.

**Myrag**, m., ett slägte bland Halfgräsen, likt Ag, men mycket mindre: *Rhynchospora* VAHL. Af Myragen finnas två arter, en med hvita småax (*Rh. alba* VAHL.), en med bruna (*Rh. fusca* VAHL.).

**Myrbjörk**, se **Björk**.

**Myrbräcka**, se **Bräcka**.

† **Myrbär**, n., Ångerm. = **Tranbär**.

† **Myrdun**, **Myrkulla** = **Ångdun**.

**Myrkong**, m., se **Kungsspira**.

**Myrlaf**, se **Laf**.

**Myrrha**, f., en väluktande kåda, som utflyter ur *Balsamodendron Myrrha* LINK, hvilket träd finnes i Arabien och Abyssinien. Omtalas flerstädes i bibeln.

† **Myrstut**, m., Jemtl. = **Strätta**.

**Myrten**, m., en ständigt grönskande buske från södra Europa, hvilken hos oss allmänt odlas inom hus: *Myrtus communis* L. Äkta kärlekens symbol.

Den första (kransen) var af myrten. Dermed kröntes

Den lycklige, hvars ömma tro belöntes Af den förnämsta skönhets ädla hand.

LEOPOLD 2: 291.

Unga flicka, i din vår

Bind dig myrtenkransen.

FRANZÉN 1: 140.

+ **Myrtåg**, se **Mortåg**.

+ **Myrtåger**, f. pl., Verml. = **Linnésört**.

**Myska**, f., gemensamt namn för flere väluktande växter, såsom **Myskegräs** (*Hierochloa odorata* Wg.), **Myskemadra** (se **Madra**), **Myskmynta** (se **Mynta**), **Skogsmyisk** = *Linnæa borealis* L.

**Måbärsbuske**, m., en art af slägtet **Ribs**, med uppräta blomklasar och röda bär (**Måbär**) med fadd smak: *Ribes alpinum* L. Jfr **Linnés Öl. resa 7**.

**Månadsros**, f., en odlad art af **Törnros**: *Rosa damascena* AIT.

**Månfiol**, f., ett örtslägte af **Korsblomstriges** familj, med blå blommor och stora glänsande skidor: *Lunaria* L. — **Månört**, **Atterbom 1: 89**.

+ **Mångbladslaf**, falskt och obrukligt namn; utgår aldeles.

**Måra**, f., ett artrikt örtslägte, skildt från öfriga **Måraväxter** genom platta blomkronor utan pip: *Galium* L. Af hit hörande arter äro följande mera allmänt kända:

**Allmän Måra** (*G. boreale* L.), upprätt, med fyra blad i krans, hvita blommor, håriga frukter.

**Hvitmåra** (*G. Mollugo* L.), uppstigande stjelk, åtta blad i krans, hvita blommor, glatta frukter.

**Gulmåra** (*G. verum* L.), lik den näst föregående, men stjelken upprätt, blommorna gula. Har talrika namn i folkspråket.

**Snarmåra** (*G. Aparine* L.), med snärjande stjelk; hänger sig medelst krokiga taggar fast vid kläder och andra föremål. Kallas vanligen **Snärjegräs**.

**Måraväxter**, **Tråhjärtbladsväxter** med sambladig blomkrona ofvan om den af tvenne småfrukter sammanväxta frukten, med två märken: *Rubiacæ* JUSS.

**Märke**, n., ett i vatten växande örtslägte af **Umbellaternas** familj, med enkelt parbladiga blad och femnerviga småfrukter: *Sium* L. Namnet tillhör ursprungligen **Selleri**, men är nu allmänt öfverfördt till slägtet *Sium*. En art har de under vatten växande bladen dubbelt parbladiga: *S. latifolium* L.

+ **Märrbjälla**, f., **Dalsland** = **Blåklocka**.

**Märrblomster**, n., **Dalsland** = **Hästfåla**.

**Märrmynta**, f., **Boh.** = **Konig**.

**Märrpissegräs**, n., **Vesterg.** = **Drakblomma**.

**Mäss**, n., se **Missne**.

**Mästerrot**, f., en mångårig ört af **Umbellaternas** familj, med dubbelt tredelt-sammansatta blad och platta delfrukter: *Imperatoria Ostruthium* L. ✓

**Möblomma**, f., en med **Valmo** närbeslägtad ört, men med långa, hornlika, tvårummiga skidor: *Glaucium* TOURN. Vår inhemska art har gula blommor: *G. luteum* SCOP.

**Mögel**, n., åtskilliga veka, ull- eller hårlika svampväxter, allmänna på förruttande organiska ämnen, med frökorn i spetsen, dels inom en blåsa (*Mucor* MICH.), dels bara i ett hufvud (*Aspergillus* MICH.) eller radade i penselform (*Penicillium* LINK).

+ **Mörklaf** utgår aldeles.

**Mörtgräs**, n., **Gotl.** = **Hvitfetknopp**.

## N.

† **Nackel**, m., **Nackblomster**, n., ett af Liljeblad bildadt namn på **Hökfibla** (*Hieracium* L.), men utan känd härledning och som hvarken i skriftspråket eller det allmänna språket blifvit antaget. Jfr **Prestnacke**.

† **Nafvelgräs**, n. (rättare **Nafvelört**), föres af äldre författare ganska passande till släktet **Spikblad**; i Dalins ordbok föres det till utländska släktet *Cotyledon* L., men då detta är i Sverige okänt, synes det mig öfverflödigt att för det samma antaga ett Svenskt namn.

**Nafvellaf**, se **Laf**.

† **Nafverlönn**, f. (i Skåne **Naver**, efter Danskan), en buske, hörande till släktet **Lönn**, med treflikiga blad, uppriktiga blomknippen: *Acer campestre* L.

† **Nagelgräs**, n. = **Hönsarv**.

**Nagelsvamp**, m., en mycket liten, ätlig svamp, som framkommer strax ✓ efter snösmältningen om våren: *Agaricus esculentus* WULF.

**Nagelört**, f., ett artrikt släkte af Korsblomstriges familj, med små oansenliga blommor, korta skidor: *Draba* L. Den allmännaste arten deraf, *D. verna* L., skiljes nu vanligen som eget släkte och benämnes **Rågblomma** (Smål.).

**Nagglaf** utgår alldeles.

**Najas**, f., ett under vattnet växande örtsläkte, hvilket kanske rättast bibehåller Latinska namnet, såsom stamförvärdt med **Nate**; eljest kan det ock benämnas **Nateserf**.

**Najkon**, se **Nejkon**.

† **Nakling**, m. = **Tidlösa**. Af dess i trädgårdsspråket vanliga metaforiska benämning **Nakna Jungfrun** har Liljeblad bildat **Nakling**, som är ett föga lämpligt namn.

**Narciss**, m. och f., örtsläktet *Narcissus* L., skildt från öfriga Narcissväxter genom en odelad krona inom kalkbladen. Hit höra **Gul Narciss** (se Påsklilja), **Hvit Narciss** (se Pingstlilja) samt **Jonqvill** och **Tazett**, hvilka alla äro särskildt upptagna.

Narcissen, sörjande, som med sin blekhet klagat  
Mot kärleken, hvars hämnd förhärjade  
dess dagar.

OXENSTJERNA 2: 28.

Långs utför rabatten narcisserna buga  
Och röra på nackarne liksom i takt.

DAHLGREN 1: 20.

**Narcissväxter**, prydliga lökväxter med ett hjertblad och sex ståndare; likna Liljeväxterna, men hafva fruktämnet under blomman: *Narcissea* Juss.

**Nardus**, f., en från äldsta tider för sin vällukt prisad växt i Ostindien, beslägtad med Vänderoten: *Nardostachys Jatamansi* DEC. Den af rotstocken pressade saften användes till smörjelse. »Kom en qvinna, som hade ett glas med oförfalskad och kosteligt nardus smörjelse». *Marc.* 14: 3.

**Narf**, m., ett namn närbeslägtadt med **Arv** och med nästan samma betydelse, men i allmänhet tillagdt endast Narfväxterna. Liksom **Arv** kan det blott med bifogadt epitet användas såsom bestämdt växtnamn. Flexioner deraf äro **Näge**, **Nörel**.

**Narfgräs**, n., ett namn mycket mjukt och vekt grässlägte, växande på våta ställen, med 1—2blommiga småax: *Catabrosa* P. BEAUV.

**Narfväxter**, familjen *Alsinaceae* FR., Tvåhjärtbladsväxter med ledade ✓ stjelkar, motsatta blad, fembladigt blomfoder och blomkrona, enrummigt fröhus med centralt fröfäste. Hit höra **Hönsarv**, **Spergel**, **Stjernblomma** m. fl. Undantagsvis äro blommorna fyrdelade.

**Nata**, f., är i mellersta Sverige den allmänt brukliga benämningen på *Stellaria media* (L.), i Göta rike **Våt-** eller **Vassarv**.

**Nate**, m., ett artrikt örtslägte, hvars samtliga arter äro vattenväxter med smala blomkolfvar, fyra kalkblad och småfrukter: *Potamogeton* L. Bland arterna förtjena följande, af allmänheten urskilda, att anföras:

**Abborrnate**, med de öfre bladen flytande, hinnaktiga, rodmande: *P. rufescens* SCHRAD. Namnet tillägges i folkspråket äfven Gäddnaten.

**Borstnate**, med borstlika, ehuru platta blad, alltid nedsänkta i vatten: *P. pectinatus* L.

**Grodnate**, särskildt upptagen.

**Grofnate** benämner Wahlenberg *P. lucens* L., med nästan oskaftade, lancettlika, glänsande blad, alla nedsänkta i vatten.

**Gräsnate**, med grenig stjelk, de nedre bladen under vattnet gräslika, de öfre flytande bladen hinnaktiga: *P. gramineus* L.

**Gäddnate**, med flytande, skaftade, läderartade blad: *P. natans* L.

**Älnate**, med alla bladen nedsänkta i vatten, hjertlika, stjelkomfattande: *P. perfoliatus* L.

*Anm.* Såsom synnerligen eget må anmärkas, att detta örtslägte af Dalin alldeles förbigås och förväxlas med **Nata**.

**Nateserf**, m., se **Najas**.

**Natt och dag** = **Lundkovall**.

**Nattfackla**, f., *Dictamnus albus* L., en hos oss såsom prydnadsväxt odlad ört med hvita eller röda blommor. Den är mycket rik på en eterisk olja, som vid hög temperatur afdunstar i så stor mängd från blomdelarne, att, om hon antändes med ett ljus, hon då bildar en starkt uppflammande låga; deraf det Svenska namnet.

**Nattflol**, f., örtslägdet *Hesperis* L., tillhörande Korsblomstriges familj,

hvars äkta art (*H. tristis* L.), med smuts-gula, brunådriga blommor, odlas för den vällykt dessa sprida nattetid. Det samma eger äfven rum, ehuru i mindre grad, med **Allmänna Nattfiolen** (*H. matronalis* L.), som har röda blommor.

Med lockar gula såsom solens,  
Och kinder såsom nattfiolens.

TEGNER 2: 16.

När på bergen och kring dalen  
Aftonrodnan lågar opp,  
Sjunger ljufvigt näktergalen,  
Oppnas nattfiolens knopp.

NICANDER 1: 431.

I tårar liljan stod, och nattfiolen  
Sitt milda doft kring Floras bäddar göt.

STAGNELIUS 1: 423.

*Anm.* Till de ofvannämnda båda växterna hör obestriddigen namnet Nattfiol; men som flere växter om aftnarne utveckla en starkare lukt, har samma namn blifvit öfverfördt äfven till dessa, synnerligast till **Nosseroten** och **Svensk Caprifolium**.

**Nattskatta**, f. (Tillandz), **Nattskategräs**, n. (Retzius), är tydligen det Tyska *Nachtschatten*, *Danska Nat-skygge*, och i skriftspråket en benämning på *Solanum nigrum* L., men som knappast ingått i folkspråket. Enligt Rietz har dock namnet Nattskategräs otvungen härledning af *nattskata*, en proviusbenämning på Läderlappen.

**Neckarot**, f. = **Sprängört**. Se Linnés Vestg. resa 98—100.

**Neckblad**, **Neckblomster**, n., en allmän vattenväxt med stora, hjertlika, läderartade, flytande blad och gula blommor: *Nuphar luteum* SM. (Se RIETZ *Ordb.* 467, der flera olika benämningar på denna växt anföras.)

Kring kölen neckens blomster glimma,  
Och breda blad i mattor simma,  
Dem ingen bölja fuktat har.

GYLLENBORG 1: 190.

**Neckros**, f., lik näst föregående, men med mycket större, hvita blommor: *Nymphæa alba* L.

Den hvita neckros reste opp  
Mot soln sin blanka silfverknopp.

ARNELL 37.

Fyrisån, af neckens rosor krönt.

STAGNELIUS 1: 305.

**Neglantyr** = Lukttörne. Jfr Engeltorn.

**Neglika, Nejlika**, se **Näglika**. (Ordet anses härleda sig från *nagel*, spik, stift; jfr T. *Nägelein*, hvarmed närmast afses Kryddnäglikan, i anseende till blomknopparnes likhet med små nubbar.)

**Nejkon (Najkon)**, n., Gotland = **Backsmultron**. Namnet kommer af det Ryska *nika*, bär, hvilket ord förrat sig till Gotland.

**Nicht**, m., en från Tyskan lånad benämning på **Lumrik**. Se **Mattlumner**.

**Nicktistel**, se **Tistel**.

+ **Nippramsgräs** = **Silfverört**.

**Njupon**, se **Nypon**.

+ **Njurlaf** utgår.

**Nocka**, f., ett särdeles gammalt, dyrbart namn, af det nu nästan förlorade *nocka*, ludd. (Se lhres Gloss.) Tillägges mycket ulliga växter, men temligen obestämdt. Jag har hört det hänföras äfven till **Musörten**; lämpligast synes det mig dock tillkomma våra Svenska *Cinerarier* eller ock *Tephrosier* REICH., ett med Boörten förvandt släkte, men med enkel hålk.

+ **Nolanaber**, m., Skåne, enligt Linnés Fl. Svec. n. 704 (enligt Sk. resa s. 147: *Nolanabber*, i registret till boken: *Nolanäbbar*) = **Hökfåla**. Namnet synes vara utgången och är sannolikt förvidet.

**Nopal**, m., en art af Cactus, *Opuntia coccinellifera* DEC.

**Noppa**, f., örtslägtet *Gnaphalium* L., hittills förenadt med **Kattfotsörten** och från den skildt endast genom tvåkånade blomhufvud. Namnet tillägges i folkspråket båda, äfvensom **Harklöfvern**.

**Nosgräs**, se **Näsgräs**.

**Nosserot**, f., ett örtslägte af Nosseväxterna; de Svenska arterna hafva två breda rotblad, hvita blommor i klase och med lång sporre: *Platanthera* RICH. Rotknölarne hafva afrodiska egenskaper. Nosserotens blommor sprida om aftnarne en behaglig lukt, hvaraf de oegentligt blifvit benämnda **Nattfioler**.

*Ann.* Namnets etymologi är märkvärdig. Tvenne tydningar förekomma, begge ganska karakteristiska för växten. Enligt den ena härleder det sig från *noss*, ett landskapsord, som är liktydigt med slem, hvilket väl passar till rotknölarnes slemrikhet. Enligt den andra kommer det af växtens Tyska benämning *Genoss-würz*, der ordet *genoss*, conjugium (*ge* har bortfallit i Svenskan), betecknar de båda förenade rotknölarne. — I Svenska folkspråket skola och testiculi kallas *nossar*.

**Nosseväxter**, Tvåhjärtbladsväxter med mycket egendomligt bildade blommor, treskaligt, enrummigt fröhus, från alla öfriga skilda genom ståndarnes förening med pistillen till en pelare: *Orchideæ* L.

**Notblomster**, n., en i de Svenska insjöarne vanlig växt med jemnbreda, inuti pipiga, tvårummiga rotblad och på stängeln klaslikt hängande hvita blommor: *Lobelia Dortmanna* L. De utländska, som prydnadsväxter odlade arterna af slägtet bibehålla namnet *Lobelia*.

**Nubblaf**, se **Laf**.

**Nubbsvamp**, m., en liten, hård trädsvamp med gullgul disk; märkvärdig för sitt inom tallens ved krypande svamplager, hvarigenom träet snart förruttnar: *Ditiola radicata* FR.

**Nunneört**, f., ett i lundar växande, tidigt blommande örtslägte, med rund stamknöl, mångdelade blad och i en klase sittande (hös våra inhemska arter röda) blommor: *Corydalis* VENT. De allmännare arterna äro:

**Finger-nunneörten**, med tät stamknöl och fingerdelade skärblad: *C. bulbosa* PERS. Förekommer mest i gamla trädgårdar.

**Håla Nunneörten**, med ihålig stamknöl och hela blomskrmar: *C. caeva* (L.).

**Lilla Nunneörten**, med tät stamknöl och hela blomskrmar: *C. fabacea* PERS. En af de tidigaste vårväxter i lundar.

**Sibiriska Nunneörten**, med hela skärmar och gulhvita blommor: *C. nobilis* PERS. Odlas som prydnadsväxt.

† **Nyckelblomma**, f., ett af Gulhivfvans många namn; oftare säges dock **Jungfru Mariæ nycklar**, **Himmelsnycklar**.

**Nyckelblomster**, n., ett artrikt slägte af Nosseväxternas familj, med tvenne rotknölar, klasvis sittande (mest röda) blommor med långa sporrar: *Orchis* L. Flera arter urskiljas af allmoggen under namn af **Johannis**, **Jungfru Mariæ**, **Petri nycklar**; några hafva tillika sjelfständiga namn. Arter med handlikt klufna rotknölar kallas **Herrans hand** (se derst.). Den allmänna bland dessa är:

**Fläckiga Nyckelblomstret**, med tät stielk och fläckiga blad: *O. maculata* L.

(**Svedda Nyckelblomstret**, *O. ustulata* L., se **Krutbrännare**.)

† **Nyckelgräs**, n., ett af **Ängskovallens** många namn, antecknad i Medelpad.

**Nyponbuske**, m., Dalsland **Nypon**, n., de vilda, enkla arterna af slägtet *Rosa* L., taggiga buskar med sköna blommor. Frukten kallas **Nypon**, **Hypen** m. fl., rättast **Njupon** af det äldre **Hjupon**. Jfr **Törne** och **Törnros**. Nyponbuskens frukter insamlas för kökets behof och skiljas dervid efter mognadstiden i

**Smörnypon** (*R. cinnamomea* L.), de minsta, tidigast mognande, smörmjuka frukterna.

**Sommarnypon** (*R. mollissima* WILLD.), tidigt mognande, köttiga,

tagghåriga frukter. Till dessa sluta sig de stora, oftast odlade **Holländska Nyponen**.

**Vinternypon** (*R. canina* L.), sent mognande, hårda, glatta frukter.

**Nysblad**, n., Österg. = **Hästfåbla**.

**Nysrot**, f., örtslägtet *Veratrum* L., Eftlhjertbladsväxter med stora, breda, fällade rotblad, rik blomvippa, sex qvarsittande kalkblad och tre enskaliga småfrukter. Nysroten benämnes ofta **Prustrot**, emedan den eger lika egen-skaper.

**Hvit Nysrot** (*V. album* L.), med hvitgröna blommor. Växer i Finmarken.

**Svart Nysrot** (*V. nigrum* L.), med svartbruna blommor. Odlas.

† **Nyttegräs**, ett onyttigt och obrukligt namn, fördt till **Kattmynta**.

† **Nåldyna**, f. = **Taskört**, äfven **Björkticka**.

**Nålkörffel**, m., en med Körffel närbeslägtad Umbellat, med långa, sylrika, kamlikt ställda frukter: *Scandix Pecten* L.

† **Nålsvamp**, ett i intet afseende utmärkt, litet svampslägte, som kan alldeles förbigås.

† **Näfte**, f., ett af det Latinska *Nepeta* olyckligt bildadt namn, som hvarken har vunnit eller kommer att vinna burskap i språket.

**Näfte**, f., nyare **Näbb** (i äldre språket heter näbb *näf*), ett artrikt örtslägte bland Tvåhjärtbladsväxterna, lätt skildt genom en näbblik fruktpelare, på hvilken fem småfrukter äro fästa: *Geranium* L. Slägtets arter äro dels mångåriga, dels ettåriga; flera af dem hafva egna namn i folkspråket, såsom:

**Blodnäfva** (*G. sanguineum* L.), med enblommiga blomskäft, högröda blommor.

**Skogsnäfva** (*G. silvaticum* L.), mångårig, med knölig rot, gredelina blommor.

**Stinknäfva** (*G. Robertianum* L.), ettårig, utmärkt från flera andra, likaledes ettåriga arter genom sin stinkande lukt.

**Ängsnäfva** (*G. pratense* L.), lik Skogsnäfvan, men har mera inskurna blad och sköna högblå blommor.

*Ann.* Genom ett olyckligt stafningsfel har man kommit att föra namnet Näfva till släktet *Slideknä*. Detta kallas vanligen i södra Sverige *Röknä*; i stället för *Rö(d)-knä* har man läst *Rök-näva* och derigenom fått benämningen Näfva till slägtnamn för *Polygonum* L., hvarpå den icke har afägsnaste tillämpning, hvilket sedermera föranlett flera olyckliga sammansättningar.

**Näfverlaf, Näfvermossa**, se *Laf*.

† **Nägde**, Ångerm. = *Spergel*.

**Näglika**, f., ett artrikt örtslägte, typ för Näglikeväxterna, skildt från öfriga släkten genom fyra eller två fjäll, som nedtill omgifva det cylindriska fodret: *Dianthus* L.

Näglikor täckt bland röda pioner  
Sira hvar vinkel och lukta så skönt.  
BELLMAN 3: 123.

**Borstnäglika** (*D. barbatus* L.), med lancettlika blad, blommorna i en jernkvast.

**Praktnäglika** (*D. superbus* L.), med röda blommor i gles vippa, kronbladen delade i hårfinna flikar.

**Sandnäglika** (*D. arenarius* L.), med kronbladen som hos den föregående, blommorna hvita, stjelen enblommig. Sandnägligan uppfyller vid mid-sommartiden luften med en doftande aromatisk vällukt. Jfr Linnés *Sk. resa* 74. — Liknar mycket den utländska, stundom odlade **Fjädernägligan** (*D. plumarius* L.), men denna har isgrått, grenigt örtstånd.

**Saronsnäglika** (*D. Armeria* L.), se *Saronsblomster*.

**Trädgårdsnäglika** (*D. Caryophyllus* L.) har grenig stjelk, ensamt sittande blommor, i kanten tandade kronblad.

**Ängsnäglika** (*D. deltoides* L.), lik den föregående, men flere gånger mindre och har blott två smala skärblad under fodret.

**Näglikekummer**, se *Kummer*.

**Näglikeväxter**, familjen *Sileneaceæ* LINDL., Tvåhjärtbladsväxter med ledade stjelkar, motsatta, enkla blad, sambladigt blomfoder, sköna fembladiga blommor och centralt fröfäste.

† **Näsgräs, Nosgräs**, Dalarne = 1) *Röllika*, 2) *Nysrot*.

**Nässla**, f., ett allmänt bekant slägte, tillhörande Tvåhjärtblads- och kronlösa växterna, hvilket genom sina stickande hår gör sig lätt känt: *Urtica* L. Kallas äfven *Nätla* (fornsv. *netla*), *Näta*, *Nät*.

Jag är en nässla; den mig rör  
Får känna hvad min qvickhet gör.  
Men slutlig man mig agar  
Och käl på mig tillagar. V. DALIN 5: 356.

**Brännässla** (*U. dioica* L.), mångårig, med hjertlika blad.

**Etternässla** (*U. urens* L.), ettårig, med ovala blad.

**Hampnässla** (*U. cannabina* L.), mångårig, med flikiga blad; liknar *Hampa* och lemnar, såsom denna växt, äfven tågor.

*Ann.* Den sistnämnda är vida skild från allmogespråkets *Hampnässla*, en art af släktet *Dän*. I detta språk kallas flere Sugeväxter, nässla, t. ex. *Blindnässla*, *Bonässla*, *Asknässla*, hvilka icke ega den ringaste förvandtskap med *Nässleslägtet*.

**Nässleklocka**, se *Blåklocka*.

† **Nässlesilke**, n. = *Allmän Snarrefva*.

**Nästrot**, f., ett örtblad saknande slägte af Nosseväxternas familj, med i en knippa samlade rotgrenar, liknande ett skatbo: *Neottia Nidus aris* (L.).

**Nörel, Nörla**, f., mycket små Narfväxter med syl-lika blad, treskalig frukt: *Alsine* w. Namnet, tillagdt äfven *Lepigonum* FR. (se *Fjällnarf*), tillhör egentligen *Norskan*.

## O.

+ **Obär**, Dal., se **Öbär**.

**Odonbuske**, m., en art af slägtet *Vaccinium* L., med årligen affallande löf och mörkblå bär, liknande Blåbär, men smaken äcklig: *V. uliginosum* L. Bären kallas *Odon*, hos äldre författare *Odensbär*. I stor mängd förtärda, förorsaka de yrsel och hufvudvärk; deraf deras namn (Isl. *óðr*, galen, rasande).

**Odört**, f., en narkotisk ört, tillhörande Umbellaterna, känd af sina klotrunda frukter med ojemna åsar, sina mycket sammansatta blad och sin fräna lukt: *Conium maculatum* L. Namnet är ursprungligen och hos Harpestreng samt alla andra äldre författare tillagdt **Sprängörten** (*Cicuta* L.), men numera allmänt antaget för *Conium*.

+ **Ofris**, f., det Latinska *Ophrys* L., hvilket släkte nu är upplöst i flera, så att man icke kan föra namnet till någotdera, ehuru **Flugblomman** dermed trohigen menas.

+ **Oleander**, m. = *Nerium Oleander* L. Jag har alltid hört denna, endast inom hus odlade buske kallas *Nerium*. Intetdera namnet bör likväl upptagas i en Svensk ordbok, om ej i ett bihang.

**Oleaster**, m., se **Oliv**.

**Olgon, Olvon**, n., se **Olvonbuske**.

**Oliv, Olivbuske**, m., en i södra Europa och Orienten växande, ständigt grönskande buske (*Olea europæa* L.), af hvars bär pressas olja (matolja och bomolja). Den vilda busken kallas *Oleaster*.

På en ringa lofvande mark, oländiga kullar,

Klappergrus, med törne beväxt, och magrare lera

Trifvas Minervas skog och olivens lifliga stammar.

Tecken dertill oleastrerna ge, som ymnigt i trakten

Skjuta sin växt och beströ med de vilda frukterna jorden.

ADLERBETH 77.

... Vårda den feta oliven, helgad åt freden.

Dens. 84.

**Olivlaf**, se **Laf**.

+ **Olivlöf**, n., Vesterg. = **Murgrön**.

+ **Oljoblad**, n., blad af Oliven. TEGNÉR 3: 72.

**Oljoträd**, n., benämnas Oliven i bibeln. »Han varder afhemtad... såsom ett oljoträ bortfäller sitt blomster». *Job* 15: 33. — »Ån i dag grönskar Cedern på Libanon och Oljoträdet i örtagården vid Gethsemane». FRIES *Bot. utf.* 1: 94.

Två oljoträd planterade man såg

Vid grottans öppning.

STAGNELIUS 1: 464.

**Oljpalm**, f., ett släkte bland palmarterna i Guinea, af hvars frukter Palmoljan erhålles: *Elæis guineensis* L.

+ **Oljrättika**, anförd i Dalins ordbok. Hvilken växt dermed förstås, vet jag icke.

+ **Olmegräs**, se **Ölmegräs**.

**Olsmessaskopor (Ols-skopor)** och **Olsmess-umbell**, olämpliga namn i Dalarne, det förra på **Skogsnäfvän**, det senare på **Röllikan**, hvilka intet afseende förtjena.

**Olvonbuske**, m., en prydlig buske af Fläderväxternas familj, med flikiga blad, stora hvita blomkransar, i hvilka kantblommorna äro mycket större och ofruktsamma: *Viburnum Opulus* L. Frukten kallas *Olvon (Olgon)*, egentligen *Ulfbär*. — Jfr **Elnaträd**.

+ **Oragräs**, vanligen **Orragräs**, sällan **Orengrä**s, n., Smål. med fl. st. = **Ängskovall**.

**Orange**, m., en vanlig benämning på Pomeransträd, men tillägges äfven andra växter af Citronsläktet. Här af namnet *orangeri* på drifhus, emedan

sådana först anlades för Orangeträdens odling.

Der skönt orangen ibland lagern spirar  
Med silfverblommor och med frukt af  
guld.

BESKOW 1: 157.

† **Oransört**, f., Skåne = **Allmän Stälört**.

† **Orkorn** (af *or*, mal), n., Vesterg.  
= **Kikbär**.

**Orleanaträd**, n., ett resligt träd i de varmare delarne af Amerika, med hjertlika blad och stora, sköna, rosenröda blommor: *Bixa Orellana* L. Dess frön omgifvas af ett ämne, som lemnar färgstoffet *Orleana*.

**Ormax**, n., ett litet grässlägte med fjällikt öfver hvarandra liggande blommor i enkelt ax, liknande en ormstjert: *Lepturus* R. Br.

**Ormbunke**, m., ett slägte bland Bräkenväxterna, med i tufvor eller bunkar växande blad med runda sporplättar på undre sidan: *Aspidium* Sw. Tvärt emot både härledning och alla äldre författare har man hänfört namnet till hela Bräkenfamiljen.

**Ormbär**, n., en mångårig växt med fyra i krans omkring stjelken sittande blad, fyrtaliga blomdelar och svarta bär: *Paris quadrifolia* L.

*Ann.* I folkspråket öfverföres namnet till flera vilda, icke ätliga bär, t. ex. **Troll-drufvans** samt arternas af slägtet *Solanum* L., och på Gotland skall **Vägtorn** benämnas **Ormbärstråd**.

† **Ormgräs**, n., Dalsl. = **Blodnäfva**.  
— Ordspråk: »ormen gömmer sig i ormgräs» (latet *anguis in herba*. *Virg.*).

† **Ormkagge**, m., Verml. = **Ormbunke**.

† **Ormnäfva** = **Ormrot**. En alldeles falsk sammansättning af det missförstådda *Näfva*.

† **Ormrís**, n., Hels. = **Örnbräken**.  
— Om de med *orm* flerfaldigt sammansatta provinsnamnen på Örnbräken, se **RIETZ Ordb.** 489.

**Ormrot**, f., en afdelning af slägtet *Slideknä* med mångåriga, vridna rotstockar (*Bistorta* TOURN.) och ett ax i toppen: *Polygonum* L. Arterna äro:

**Liten Ormrot** (*P. viviparum* L.), med hvitt, lökbärande ax.

**Äkta Ormrot** (*P. Bistorta* L.), med rödt ax utan smålökar.

† **Ormskalle**, m., Gotl. = **Guckusko**.

† **Ormskallrebräken**, n., Wahlenberg = **Läketunga**.

† **Ormstingsgräs**, n., **Ormstingsrot**, f., Finl. = **Tulkört**.

† **Ormtunga**, f. = **Läketunga**.

† **Or-mylja**, f., enligt Wahlenberg = **Brudbröd**.

† **Ormöga**, n. = **Rifva**. Ett af botanister bildadt, men för en växt olämpligt namn, och eljest obrukligt.

† **Ormört**, f., Dal. = **Ormrot**.

† **Orne**, m., Vesterg. (Gäsene härad) = **Ask**. Namnet torde komma af Lat. *ornus*.

**Orselj**, m., ett blått färgstoff, som erhålles af lafslägtet *Roccella*, företrädesvis från Canarieöarna. Jfr **Orseljlaf**.

† **Ostebomma**, f., norra Boh. = **Röllika**. Namnet har blifvit härleadt från *os*, lukt; men kommer sannolika-re, enligt Rietz, af *ysta*.

**Otterbär**, se **Utterbär**.

**Oxbärsbuske** (egentligen **Oxelbärsbuske**), m., en liten, inhemsk buske, hörande till Kärnfruktträden, med äggrunda, helbräddade blad, på undre sidan hvitludna: *Cotoneaster vulgaris* LINDL. Bären likna Oxelbär, hvaraf namnet.

**Oxel**, f., utgör jemte Rönnen slägtet *Sorbus* L., tillhörande Kärnfruktträden, men lätt skildt genom sina mångblommiga blomqvastar och sina bär med hinnaktiga kärnhus.

**Finsk Oxel** (*S. fennica* KALM) har de nedre bladflikarne fria och bären syrliga, såsom Rönnen. Kallas äfven **Suroxel** (Rosl.), **Oxelrönn**.

**Norsk Oxel** (*S. Aria* CRANTZ), med enkelt sågade, på undre sidan hvitludna blad.

**Svensk Oxel** (*S. scandica* FR.), med tlikiga och sågade blad.

† **Oxgräs**, n. = **Nosserot**.

**Oxlägg**, **Oxlägga**, f. (förskämdt uttal är *Yxlägg*) = **Gulhvifva**. Namnet förekommer äfven hos våra äldre författare och i Engelskan.

Oxläggan, sippans bror, som, knappt ur drifvan frälsad,

Är af det trägna bi som vårens förstling helsad.

OXENSTJERNA 2: 122.

**Oxtunga**, **Oxtungört**, se **Tungört**.

**Oxtungsvamp**, m., en saftig, på ekstubbar växande, rödbrun svamp med gula pipor på undre sidan: *Fistulina hepatica* FR. Svampen har genomskuren mycken likhet med en oxtunga och räknas till de läckrare svamparne.

† **Oxöga**, n., en af äldre författare antagen benämning på **Krageblommorna** och ännu bruklig i Skåne.

† **Oxöron**, n. pl. = **Backvippa**.

## P.

† **Paddbär**, n., hänföres vanligast till **Trolldrufvan**, men tillägges äfven andra växter, som benämnas **Ormbär**, **Trollbär**, **Villbär**.

† **Paddfot**, m. = **Rifva**.

† **Pallgräs**, n., **Marstrand** = **Bitterfetknopp**.

**Palm**, f., **Palmträd**, n., en gemensam benämning på träd tillhörande familjen *Palmæ* AUBL. Palmerna, som af Linné kallas växtrikets furstar, uppnå en utomordentlig höjd; de hafva enkla stammar med en yfvig bladtofs i spetsen. — De viktigare släktena äro särskildt upptagna. Jfr **Dadelpalm**.

Ön var glad och skön,  
Rik på palmer, som dem bödo  
Ymnigt både bröd och must.

FRANZÉN 1: 305.

I lustgården skimrar en källa,  
Af viftande palmer bekransad.

STAGNELIUS 2: 433.

**Palmer**, f. pl., kallas blombhängena af **Sälg**, som blommor omkring palm-söndagstiden, med hvilka fordom hos

oss kyrkorna sirades, såsom i de varma länderna med verkliga palmer. (Från Skandinavien har namnet och bruket öfvergått till Northumberland i England.)

† **Palmossa**, f., obestämdt, obrukligt namn. Utgår alldeles.

**Palsternacka**, f., en allmänt odlad köksväxt af Umbellaternas familj, med lång, vit, köttig rot: *Pastinaca sativa* L. — Den **Vilda Palsternackan** har tunn, träaktig rot. Jfr **Bolmört**.

† **Paltpotates**, en flyktig, tillfällig benämning, som ej förtjenar att upptagas i en ordbok öfver Svenska språket.

† **Pantoffler**, m. pl., en Skånsk förvriddning af det Tyska *Kartoffel* = **Potates**.

**Papyrus**, m., ett till Cypergräsen (ingalunda Säfläktet) hörande Halfgräs, hvars blad fordom användes i stället för papper: *Cyperus Papyrus*

L. (Dess af Dalin anförda benämning **Papperssäf** är origtig.)

† **Paradisfikon**, n. = **Bananas**.

**Parasit**, m. »De bladlöse (växter) äro mest Parasiter, utan egen rot, växa på andra träd eller rötter, otacksamme gökar emot sin amma». LINNÉ *Delic. nat.* 19.

† **Parasollmossa** (se **Bullmossa**) utgår.

† **Parasollpalm**, f., ett namn, passande till de flesta Palmer. Det föres i Dalins ordbok till *Corypha umbra-culifera* L. Se **Solfjäderpalm**.

† **Parträdar** (hos Liljeblad algsläktet *Zygnema* AG.) utgår alldeles.

**Passionsblomma**, f., en i orange-rier odlad växt (*Passiflora cœrulea* L.), i hvars blomma man trott sig finna afbildade alla verktyg vid Kristi korsfästning.

**Patientia**, f., en odlad köksväxt af släktet Syra: *Rumex Patientia* L.

**Pelargonie**, f., det Grekiska *Pelargonium* HERIT., ett förr med Näfva förenadt örtslägte, men skildt genom oregelbunden blomkrona. Flera arter deraf odlas inom hus som prydnadsväxter, tillförene kallade *Geranier*. Pelargoniernas fädernesland är Cap.

† **Penningblad**, n., Bromelius = **Dyblad**.

**Penninggräs**, n. = 1) **Höskalla**, se Linnés Gotl. resa 238; 2) **Skärffrö**. Penninggräset... skallrar med sitt frö. OXENSTJERNA 2: 27.

**Penningört**, f., en krypande ört med runda blad och ensamma i bladveckan sittande blommor: *Lysimachia Nummularia* L. Jfr **Videört**.

**Penselrost**, se **Rost**.

**Peppar**, m., namn på åtskilliga kryddväxter med skarp, brännande smak. 1) Den nu brukliga Pepparn erhålles från Ostindien af släktet *Piper* L., med i ax utan all beklädnad sittande

blommor; man har deraf flera slag, såsom **Hvitpeppar**, **Svartpeppar**, **Starkpeppar**, **Långpeppar**. Denna peppar var känd redan af de gamle Grekerna; men innan sjövägen till Indien blifvit upptäckt, erhöles i allmänhet 2) Peppar från Pepparkusten i Guinea af *Habzelia æthiopica* och *H. aromatica* DEC. (Negerpeppar eller Ethiopisk peppar). — 3) Andra skarpt smakande växter, använda såsom krydda, t. ex. **Cayennpeppar**, vanligen kallad **Spansk Peppar**, som är frukten af *Capsicum annum* L., m. fl. arter. — Jfr **Kryddpeppar**. — Afven inhemska örter med brännande smak, t. ex. **Tibast** och **Pilört** (*Polygonum Hydropiper* L.), har man kallat Peppar.

**Pepparbuske**, m., Skåne = **Tibast**.

**Pepparling**, m., flera arter af Mjölkskiflingarne med skarpt brännande smak, dock anses några ätliga, t. ex. *Lactarius turpis* FR. och *piperatus* SCOP.

**Pepparmynta**, f., en odlad apoteksväxt: *Mentha piperita* L.

**Pepparrot**, f., en som matkrydda allmänt odlad ört, hörande till Korsblomstriges familj, med hvita blommor och köttig, skarp rot: *Nasturtium Armoracia* FR.

**Perer**, **Peror**, ett af Linné under hans Skånska resa (se s. 398) antecknad namn på *Stellaria Holostea* L., hvilket nu sannolikt är utdödt. Troligen har det hetat *peter*, *pärter* (af det i landskapsmål förekommande *pärt*, häst), i anseende till växtens uppgifna bruk vid hästsjukdomar.

**Perldrufva**, f., en odlad Liljeväxt med bar stängel och blå, klotrunda, i klase sittande blommor: *Muscari*, af hvars arter *M. botryoides* MILL. är den vanligaste. Fördes fordom till Hyacintsläktet och kallades då **Perlhyacint**,

**Drufhyacint**, men är till slägte skild från de verkliga Hyacinterna.

**Perlgräs**, n. = **Stenfrö**. Om detta senare namn (öfversättning af det Grekiska *Lithospermum*) ej vore allmänt antaget, skulle jag föredraga **Perlgräs**, såsom inhemskt. Det förekommer hos Franckenius, Tillandz, Bromelius.

**Persika**, f., **Persikoträd**, n., ett träd af Mandelslägdet, med köttig stenfrukt: *Amygdalus persica* L. Så väl trädet som frukten kallas vanligen **Persika**.

Förvinningen är skön, men ofta får man känna,

Att under ytan, ljuf och len,  
Göms, som i persikan, en sten.

FRANZÉN 1: 357.

**Persilja**, f., en bekant köksväxt af Umbellaternas familj, med små gulgröna blommor: *Petroselinum sativum* HOFFM. Man har flera förändringar deraf, t. ex. **Kruspersilja**, **Rotpersilja**.

† **Perubalsam**, se **Balsamträd**.

† **Pestilensblomma**, f., Gotland = **Röllika**.

**Pestilensrot**, **Pestört**, f., en rödbrun art af slägdet Skräp: *Petasites officinalis* MOENCH. Ansågs fordom för preservativ mot pesten och odlades därför ofta i trädgårdar; men verkliga inhemsk är den i södra Skåne.

† **Petri nycklar**, se **Nyckelblomster**.

† **Pigekrut**, n., Smål. = **Lumrik**.

† **Pigepattar**, m. pl., Skåne = **Kattfotsört**.

† **Pigesärkar**, m. pl., Skåne = **Ångkrasse**.

**Piggfrö**, n., ett slägte bland Skrufblomstrige, med blommor såsom Ögonblommans, men med taggiga frukter: *Echinosperrum* Sw.

† **Piggtistel**, se **Tistel**.

**Pil**, f., **Pilträ**, n., ett artrikt slägte bland Fjunhängeväxterna, när-

mast beslägtadt med Poppel. Pilsläget (*Salix* L.) fördelas i flera underafdelningar med sjelfständiga namn, hvilka särskildt anföras. Vi upptaga här nedan endast de allmännare, egentliga Pilarne. — De växa skola såsom gräs, såsom pilträ vid vattubäckar. *Es.* 44: 4.

Sin nakna topp de ruska, flodens pilar.  
STAGNELIUS 2: 545.

Pilträden bära gullgula fransar.

DAHLGREN 1: 372.

**Daggpil**, blommar på bar qvist, tidigast af alla Pilar; grenarne äro brunfioletta, öfverdragna med grå dag: *S. acutifolia* WILLD. och *pruinosa* WENDL.

**Grönpil**, blommar, såsom alla de följande, med halfutslagna blad, hvilka på denna äro glatta och gröna; grenarne upprätta: *S. viridis* FR.

**Hvitpil**, lik den föregående, men har af hvit ludd silfverglänsande blad: *S. alba* L.

**Jolsterpil**, se **Jolster**.

**Knäckepil**, har två ståndare, utspärrade, mycket sköra grenar: *S. fragilis* L.

**Mandelpil**, har tre ståndare, af fallande bark, mycket sega grenar: *S. amygdalina* L.

**Sörjande Pil** eller **Babylonisk Pil**, har utomordentligt smala, till marken nedhängande grenar: *S. babylonica* L. Denna är mycket ömtålig för vårt klimat; de öfriga odlas i mängd.

**Pilört**, f., en underafdelning (*Persicaria* GÆRTN.) af slägdet Slideknä, med lancettlika blad, liknande Pilars, och fem till sex ståndare, två stift, blomorna i ax: *Polygonum* L.

**Brännande Pilörten** har smala, glesblommiga ax, brännande smak: *P. Hydrociper* L.

**Milda Pilörten** har tätblommiga ax, mild smak: *P. Persicaria* L.

**Vatten-pilörten** har blott fem ståndare och, i sin rena form, flytande blad: *P. amphibium* L.

**Pimpinell**, f., en ört af Brumväxternas familj, med runda blomhufvud, men utan kronblad: *Poterium Sanguisorba* L. Användes till likörberedning.

Vår lilla frukost vi framställa:  
Rödt vin med pimpinella.

BELLMAN 3: 276.

Anm. Bör ej förblandas med örtsläg-  
tet *Pimpinella*.

**Pingstlilja**, f., en art af Narciss, med enblommig stängel och hvita blommor: *Narcissus poeticus* L.

Messingskronan jemväl nyskurad blänkte från hvalfvat,

Och i stället för ljus pingstliljor i piporna sutto.

TEGNER 2: 53.

**Pinier**, f. pl., de nötlika, ätliga fröna af ett med vår Tall beslägtadt träd i södra Europa, *Pinus Pinea* L. Äfven trädet kallas **Pinie**.

† **Pinskorf**, se **Skorf**.

**Pion**, m., en allmänt odlad, praktfull prydnadsväxt, tillhörande Ranunkelfamiljen: *Paeonia officinalis* RETZ.

**Pipdån** (Pipsör Hels., Piptå Medelpad) = **Dån**.

**Piphven**, f., en art af släktet Rör (*Calamagrostis silvatica* DEO.), hvilken af Linné fördes till släktet Hven och deraf fick det origtiga slägtnamnet. Användes till piprensare; derifrån härleder sig artnamnet.

**Piplök**, se **Lök**.

**Pipnäsla**, f., Dal. = **Plister**.

† **Pirkum**, se **Hirkenpirk**.

**Pisang**, m., ett af de ädlaste trädslag, tillhörande Etthjertbladsväxterna, utmärkt genom sina stora enkla blad och läckra frukter: *Musa paradisiaca* L. Härstammar från Ostindien och odlas nu i alla hetare klimat.

† **Pjuska**, f., **Pjäsk**, n. = **Spergel**.

† **Plattlaf**, rent förkastligt namn.

**Plister** (**Blisträ** Finl.), m., ett allmänt örtslägte af Sugeväxternas familj, med en liten fri tand på ömse sidor om blomkronans svalg: *Lamium* L.

**Hvitplister**, med hvita blommor: *L. album* L.

**Rödplister**, ettårig, med röda blommor: *L. purpureum* L.

**Plommonträd**, n., ett stenfruktträd af Slånslägtet, med stora, aflånga, välsmakande frukter, kallade **Plommon**: *Prunus domestica* L. Man urskiljer två artförändringar: **Gula** och **Röda Plommon**.

Plommon, gula som väx.

ADLERBETH 15.

De plommon, dem du skådar  
I mogning svigtande på smala stjekarstrådar,

Än målar guldets färg, än purpurn  
deras skal.

OXENSTJERNA 2: 124.

**Pluggskifling**, **Pluggsvamp**, m., en större, såsom ätlig uppgifven svamp af Skiflingarnes grupp, med inrullad, luden kant och greniga, från hatten lätt skilda lameller: *Paxillus involutus* FR.

† **Plumagekorn** = **Skyffelkorn**.

**Pockenholz**, m., ett i Vestindien inhemskt träd (*Guajacum officinale* L.), hvilket användes i medicin och ansetts som specifikt emot venerisk sjukdom.

† **Poleja**, f., af Lat. *Pulegium* (*Mentha Pulegium* L.), ett efter Tyska kräuterbücher anfördt namn, som väl upptagits af äldre författare, men aldrig vunnit burskap i vårt språk.

**Polört**, f., en liten tuffig, ständigt grönskande fjellört, med trerummigt fröhus: *Diapensia lapponica* L. Af alla fullkomligare växter är Polörten den mest härdate mot kölden.

**Pomeransträd**, n. (*Citrus Aurantium* L.), en art af Citronslägtet, med stor brandgul frukt, kallad **Pomerans** (af Lat. *pomum aurantium*).

Det träd från Maltas ö, hvars evigt gröna krona

Emellan blommans snö är af sin frukt förgyld,

Ser länge der sin topp af pomeranser fyld.

OXENSTJERNA 2: 154.

**Poppel**, f., ett artrikt slägte bland Fjunhängeväxterna, med breda blad och åtta ståndare: *Populus* L. Blommar på bar qvist. Jfr **Asp.** — Af namnligheten (*populus, people, folk*) har Poppeln blifvit ansedd för folkfrihetens symbol.

Skönast är asken i skogen, Popplen på flodens brädd, och tallen på hjessan af berget.

ADLERBETH 37.

**Balsampoppel**, utmärkt genom sin välukt och sina klibbiga knoppar: *P. balsamifera* L.

**Silfverpoppel**, har af hvit ludd silfverglänsande blad: *P. alba* L.

**Svartpoppel**, har utspärrade grenar, glatta, triangelformiga blad: *P. nigra* L. Kallas äfven **Poppelpil**.

**Pyramidpoppel**, lik den föregående, men med korta, upprätta sidogrenar: *P. pyramidalis* Roz.

† **Porlaf** utgår alldeles.

**Pors**, m., en på sumpiga ställen växande buske af Hängeväxternas grupp, med stark aromatisk lukt: *Myrica Gale* L. Användes fordom i stället för Humle till öl, som deraf blef mera rusgifvande och äfven förorsakade hufvudvärk. Porsen kallades i anledning af detta bruk **Skogshumle**.

**Getpors** = **Sqvattram**.

**Portulak**, m., en ettårig, saftfull trädgårdsväxt med angenäm syrlig smak, hvilken anrättas som spenat: *Portulaca oleracea* L.

**Potates**, **Potatis**, äfven **Potat** eller **Potät** (pl. *potäter*), m., den genom sina stärkelserika stamknölar vigtigaste och oersättligaste af alla våra odlade växter: *Solanum tuberosum* L. Örtståndet af potatesplantan kallas *Potateskål*, *-blast*, *-ris*. Växten härstammar från Amerikas bergstrakter. Potaterna blefvo i Sverige först införda af Alströmer på 1720-talet, men ej förr än på 1760-talet fingo de allmänare spridning.

Ädlaste växt försynen de dödliga gaf var Potates.  
(»*Solana, quibus nil majus meliusve fata terris donaveren.* KOCH.)

† **Potentill**, det Lat. *Potentilla*, på ren Svenska **Fingerört**.

**Prakt-** brukas ofta vid artnamn, mest för trädgårdsväxter, t. ex. **Prakt-näglika**, **Praktlilja**, **Prakt-cactus** m. fl. Men att använda ett Svenskt ord i sammansättning med Latinskt namn (t. ex. »Prakt-cactus») är stötande.

† **Prendling**, m., ett af Liljeblad bildadt namn efter Lat. *Prenanthes* L. = **Skogs-laktuk**.

† **Prengräs**, n., Retzius = **Färgginst**. Källan för namnet är mig okänd.

**Prentebär**, n., se **Liguster**.

**Prestkrage**, **-nacke**, **-skalle**, m., se **Krageblomma**.

Prestnacken lyste med nystärkta kragar.  
DAHLGREN 1: 400.

† **Prestkål**, m., Boh. = **Åkersenap**.

† **Prestlöss**, Skåne = **Munkfnat**.

**Pricklaf**, se **Laf**.

† **Provinsros**, f., en odlad art af Törnros: *Rosa centifolia* L.

**Prustkåda**, f. (på Latin *Euphorbium*), den stelnade mjölksaften hos flera köttiga arter af Törelsläktet, t. ex. *Euphorbia antiquorum* L. i Orienten, *E. officinarum* L. i Afrika, m. fl. Ett skarpt, drastiskt läkemedel.

**Prustrot**, f., ett utländskt, men ofta odladt örtslägte af Ranunkulaceernas familj, med pipiga honungshus (kronblad) och mångfröiga småfrukter: *Helleborus* L.

**Grön Prustrot**, med gröna blommor: *H. viridis* L. Mindre skarp än den följande.

**Svart Prustrot**, med hvita blommor: *H. niger* L. Blommar äfven under blida vintrar och de första vårdagarne. Roten är mycket skarp;

pulveriserad förorsakar den häftig nysning.

† **Psalmbär**, n., Gotl. = **Blåhallon**.

† **Puggehatt**, m. (af *pugga*, groda), Skånsk benämning på svampar med hatt, t. ex. Champignonen.

† **Puggemat**, m. (af *pugga*, groda), Skåne = **Andmat**.

† **Puggerocka**, f. = **Åkerfräken**.

† **Pukaläder**, n., Hall. = **Snufveläder**.

† **Pukaris**, n., Hall. = 1) **Besköta**; 2) *Lonicera Caprifolium* L., se *Caprifolium*.

**Pukhvete**, se **Kohvete**.

**Pumpa**, f., en Gurkväxt, hvars frukter uppnå en utomordentlig storlek: *Cucurbita Pepo* L.

**Punga**, f., en mångårig ört, tillhörande Hvitveväxterna, med runda blad och små hvita blommor: *Samolus Valerandi* L. Växer på hafsstränder. Namnet är lånadt ur Tyskan och Danskan. (*Beccabunga* är sammansatt deraf.) Jfr **Bäckböna**.

**Purjolök**, se **Lök**.

**Purpurvinda**, f., kallar Franzén en art af släktet *Vinda*, vanligen odlad under namnet **Menniskolif**: *Convolvulus purpureus* L.

Du sköna sinnebild af menskolifvet! — Hvar morgon slår du nya blommor ut, Hvar afton vissna de. Ack, re'n förut,

Bäst de sin purpurglans mot dagen  
höja,

De blekna, fallna, sin förvandling röja.  
FRANZÉN 6: 129.

**Purrhafre**, se **Hafre**.

**Pyramidpoppel**, se **Poppel**.

**Pyttor**, f. pl., allmännast brukliga namnet på den odlade förändringen af **Vätteljus**, med röda, pipiga blommor: **Rödpyttor** (*Bellis perennis* L.).

**Påfålle**, n., ett parasitiskt, svart svampslägte af Rostfamiljen, hvilket angriper grässtrån och gör stor skada på sädesslagen: *Puccinia Graminis* PERS.

**Påsklaf**, se **Laf**.

**Påsklilja**, f., en art af Narciss, med enblommig stängel och gula blommor: *Narcissus Pseudonarcissus* L.

**Päronträd**, n., ett bekant kärnfruktträd: *Pyrus communis* L. Frukten kallas *Päron*. Man har deraf talrika förändringar, som höra till det speciella trädgårdsspråket. De viktigaste tecknar **OXENSTJERNA**:

Ån bland reneters växt, som tynga  
böjda grenar,

Ditt gröna päronklot, Bergame, med  
sötma fylls

Utmed Beurréers frukt, som spetsas  
och förgylls.

2: 150.

Päronträdet med ympning förmås att  
bära dig äpplen.

ADLERBETH 72.

† **Pärr**, m., Gotländsk benämning på mindre Starrarter.

## Q.

† **Qvalkebär**, n., Gotl. = **Olvon**.

**Qvaller**, **Sqvallerkål**, m., en mångårig ört, tillhörande Umbellaternas familj, med vidt krypande rötter och tredelade, dubbelt sammansatta blad: *Egopodium Podagraria* L. Qval-

lern är ett af de svåraste ogräs på odlad jord.

**Qvanne**, n., en storväxt Umbellat med tjock, pipig stielk och klotrunda blomflockar, omgifna af uppblåsta bladslidor: *Archangelica officinalis*

HOFFM. — Från släktet **Strätta** skiljes det genom fria frön inom delfrukterna. — Roten af **Qvanne** är mycket använd i medicin. **Qvannet** »utgör Lappens både läckerhet och enda krydda». RETZIUS 1: 50.

**Qvassia**, f., den raspade veden af *Quassia amara* L., ett träd i Surinam med parbladiga blad, blomklasar i top-  
pen och stora rödletta blommor. **Qvassians** ved är utomordentligt besk; användes i medicin, äfvensom till gift för flugor.

† **Qvesgräs**, n., Ångerm. = **Björn-  
floka**.

**Qveslaf**, se **Laf**.

**Qvesrot**, f., Liljeblad = **Hund-  
rofva**.

**Qvesved**, m. = **Besksöta**.

† **Qvesört**, f., ett namn som hos äldre författare tillägges så väl **Nagel-  
ört** som **Backbränna**.

**Qvickrot**, f. (provinsnamn: **Qvic-  
ka**, **Qveka**, **Qvekare**, **Qvicktågor**), ett genom sina långa, ledade, krypande rotstockar mycket besvärligt ogräs, med enkelt ax: *Agropyrum repens* P. BEAUV. — Har förr varit förd till Hvete-  
släktet och deraf benämnd **Qvickhve**.

**Qvittenträd**, n., ett med Apeln närbeslägtadt kärnfrukträd, känt af sina »lenfjuniga äpplen» (ADLERBETH 15): *Pyrus Cydonia* L. *Cydonia vul-  
garis* PERS. Utaf deras kärnar erhålles s. k. **Qvittenslem**.

## R.

† **Rackbär**, n., Dal. = **Blåbär**.  
(Af *racka*, hund.)

† **Rack-kummin**, m., Dal. =  
**Hundkax**.

**Radis**, **Radisa**, f., se **Rädisa**.

**Ragglaf** = **Skägglaf**.

**Raggmossa**, se **Mossa**.

**Rajgräs**, n., en i senare tider in-  
kommen benämning på **Allmänna Re-  
pet** (*Lolium perenne* L.), men härleder sig ej, såsom det vanligen uppgifves, från Engelske botanisten Ray's namn, utan af det Franska *Ivraie*, som är en benämning på Därrepe.

**Ramme**, m., ett i skogstrakter och i vestra Sverige ytterst ymnigt Half-  
gräs, som bekläder alla mossar: *Scir-  
pus caespitosus* L. Af allt hö är **Ramme**-  
hö det sämsta.

**Rams**, m., ett mycket gammalt och för de Germaniska språken gemensamt

namn (Angl.Sax. *hrams*, Eng. *ram-  
sens*, *ramsons*, *buckrams*, Tysk. *ramsel*,  
*ramser*, *rams*), men olika tilläpadt; synes rättast tillkomma *Convallaria* L. och lämpligast bibehållas för det derifrån afskilda släktet *Polygonatum* TOURN., med bladig stjelk och cylindri-  
ska kronor. Detta benämnes på olika orter **Bockrams**, **Getrams**. Men äfven *Chamænerion* Scop. kallas **Rams**, **Elg-  
rams**.

**Ramslök**, m., en art Lök, till blad och blommor liknande Konvaljen, men med stark löklukt: *Allium ursinum* L. Se Linnés Gotl. resa 169.

**Randgräs**, n., en allmänt odlad förändring af Fleu, med hvitrandiga blad: *Digraphis arundinacea* TRIN., v. *picta* L.

**Ranka**, f., se **Vinranka**.

**Ranke**, m., enligt Liljeblad namn på släktet (*Enanthe* LAM. Namnet är

öfverflödigt, emedan sagda slägte numera förenas med **Stäkra**.

**Ranunkel**, m., kallas i poesi slägtet Solöga, *Ranunculus* L.

En bladrik ranunkel.

Smör så gult som en ranunkel.

OXENSTJERNA 2: 121.

TEGNER 1: 218.

**Ranunculaceer**, en talrik familj bland Tvåhjärtbladsväxterna, med fria foder- och kronblad, talrika på fruktfästet fästa ståndare och flere fria småfrukter: *Ranunculaceæ* JUSS. Hit höra **Ackeleja**, **Sippa**, **Solöga** m. fl.

**Rapsat**, m., en artförändring af Gotlandsrofvän, med tunn rot: *Brassica Napus* L., v. *oleifera* MOENCH. Plägar sås till oljepressning.

**Rapunzel** (diminutivum af *rapa*, rofva), m., benämning på Klockväxter med knöliga, ätliga rötter. Utomlands tillägges namnet arter af *Phyteuma* L. (ett för oss främmande slägte), i vårt land två arter af **Blåklocka**, nemligen *Campanula Rapunculus* L. och *C. rapunculoides* L. (se **Knylklocka**). — Alldeles falskt har man fört det till **Vårsallaten**.

**Rast**, f., benämnas åtskilliga växter med starka rötter, som hindra plögen (Lat. *Rasta bovis*, Eng. *Rest-harrow* och *Stay-plough*). Vanligast föres namnet till **Oxtungörten**, annars äfven till **Fodermäre**, **Stallört** m. fl.

**Ratanhiarot**, f., ett i medicin användt adstringerande medel, som erhålles af den i Peru växande *Krameria triandra* RUIZ O. PAVON.

† **Refgräs**, **Refjagräs**, n., växter med refviga stjelkar, t. ex. *Medicago falcata* L. (Skåne), *Ranunculus repens* L. (Hall.), *Lycopodium clavatum* L. (Smål.) o. *annotinum* L. (Vesterg.) m. fl.

**Reflummer**, se **Lummer**.

**Reforms-törel**, se **Mjölkört**.

**Reformsört**, f. (**Reformsgräs**, **Ringormsgräs**), benämning på väx-

ter med skarp mjölksaft, som säges bortfräta reformar, vårtor o. s. v. 1) **Skelört**, allmänt; 2) slägtet **Törel**, Upl.; 3) **Röllika**, Dalarne.

**Renfana**, f., en på åkerrenar allmän, mångårig höstblomma, beslägtad med Malört, med gula, i en qvast sittande blomhufvud utan strålblommor: *Tanacetum vulgare* L. (Genom förväxling föres i Österg. namnet till **Röllika**.)

Än blåklockan och renfanan Blomstra ses. Men bort med tranan, Svan' och svalan re'n det bär.

DAHLGREN 2: 495.

**Renlaf**, **Renmossa**, se **Laf**.

**Renrepe**, se **Repe**.

**Repe**, n., grässläktet *Lolium* L., med platt ax, småaxen med kanten vända mot axfästet.

**Dårrepe**, ettårigt, blommorna med borst: *L. temulentum* L. Bekant för sina narkotiska egenskaper.

**Linrepe**, ettårigt, med omärklig borst: *L. Linicola* SOND. Växer bland lin.

**Renrepe**, mångårigt fodergräs, utan borst: *L. perenne* L.

**Reseda**, f., en liten, lätt förbisedd ört, men allmänt odlad för sin vällukt: *Reseda odorata* L. Vår Svenska **Vau** är af samma slägte, men luktlös.

Den växt, som tjuste dem, blott en reseda är, Som obemärkt i vrån der gjuter ut sin anda.

FRANZEN 1: 359.

Skär och oskuldsfull som Andromeda, Anspråkslös och ljuf som en Reseda.

**Rhabarber** (= *Rha barbarum*), m., ett örtslägte tillhörande Slideknäväxterna, skildt från sina närmaste släktingar Syrorna genom nio ståndare: *Rheum* L.

**Mat-rhabarber**, med släta, odelade blad: *R. Rhaponticum* L. En växt af stort värde för köket.

**Äkta Rhabarber** erhålles från Högasien, ovisst ännu af hvilken art. Den

under detta namn odlade är *R. palmatum* L., med fikiga blad. Rhabarberroten är ett i medicin högt värderadt medel.

**Ribs** (förvridet *Risp*), m., ett allmänt buskslägte med bär under blomman: *Ribes* L. Hit höra **Vinbär**, **Måbär**, **Stickelbär**, **Krusbär**, särskildt upptagna.

**Ricin**, m., en buskväxt i Orienten, tillhörande Törelväxterna (*Ricinus communis* L.), af hvilken erhålles *Ricinolja*.

**Riddarsporre**, m., ett örtslägte tillhörande Ranunkulaceerna, med fin-delade blad, oregelbundna, i en sporre utskjutande blå blommor: *Delphinium* L.

**Allmänna eller Vilda Riddarsporren** har grenig stjelk, en småfrukt: *D. Consolida* L. Är åkerfältens prydnad.

**Rommerska Riddarsporren** har enkel stjelk, tre småfrukter: *D. Ajacis* L. Odlas som prydnadsväxt. Denna är de äldre författarnes **Hyacint**, på hvars inre kronblad är tecknad AIA.

Se, hur lycklig och stolt syns Riddarsporren i blomma, Men på de innersta blad dock tecknas ett qvidande Aja.

(Efter OVIDII:

*Ipse suos gemitus foliis inscribit, et AI AI Flos habet inscriptum.* Metam. 10: 215.

**Rifva**, f., en ettårig, sträffbladig ört med små blommor, liknande Ögonblommans, och hvars fullt utvuxna blomfoder har likhet med en gåsfot: *Asperugo procumbens* L. Dess benämningar **Ormöga** och **Paddfot** äro som växtnamn otjenliga. — Man förgäter Rifvan, fast syster till Förgät-mig-eg.

† **Rind**, f., Gotl. = **Murgrün**.

**Ringblomma**, f. 1) I riksspråket örtslägтет *Calendula* L., af Hålkblomstriges familj, med brandgula blommor och olikformiga, delvis krökta frukter. 2) I folkspråket tillägges namnet

flere växter af samma familj med utdragna strålblommor, t. ex. **Gula Kra-gebblomma**, **Hästfiblan** och **Hästhofsörten**. **Blåklet** (Blåklint) kallas äfven **Blå Ringblomma**.

Ur gräset skymtar fram ringblomman och hvitsippan.

BELLMAN 4: 76.

(»Ringblomma» kan här ej tydas, om eg med Hästhofsörten.)

**Ringborste**, m., Liljeblad = **Dosta**.

**Ringdosta**, se **Dosta**.

† **Ringormsgräs**, se **Reformsört**.

**Ringormsrot**, f., Skåne = **Scorzonerrot**. Detta inhemska folkspråksnamn är märkvärdigt för sin lika betydelse med det Italienska *Scorzoner*a och Spanska *Escorzoner*a (af *scorzone*, ett slags orm) samt det Engelska *Vipergrass*.

† **Rinka**, f., förvridning af **Binka** (se der).

**Ripbär**, n., frukten af **Fjellmjölonriset**. Jfr **Fjellbär**.

† **Ripris**, n., Lappl. = **Dvergbjörk**.

**Ripört**, f., en liten ört af Nosseväxternas familj, förekommande i fjellripans region: *Chamorchis alpina* RICH.

**Ris**, n., kallas i växtnamn mindre buskväxter, såsom **Blåbärsris**, **Lingonris**, **Moris**. Gränsen mellan *ris* och *buske* är sväfvande, så att benämningarna **Hallonbuske** och **Hallonris** användas utan åtskilnad.

**Ris**, n., ett ädelt sädesslag från Ostindien, nu allmänt odladt i varmare länder: *Oryza sativa* L. Af dess frön erhållas *Risgryn*.

Risets säd, som vill på sanko fält I början af sin växt bli under vattnet stäldt.

OXENSTJERNA 2: 130.

**Riska**, f. (från Tyskan), en läcker svamp af Mjölkskiflingarnes slägte, med brandgul mjölksaft: *Lactarius deliciosus* (L.).

† **Risp**, se **Ribs**.

† **Rocka** (Eng. *Rocket*, Lat. *Eruca*), f., benämns i Småland fruktknutorna af **Åker-rättikan**. Äfven *Polygonum lapathifolium* L. kallas **Rockor**, i Bleking **Ryklor**, hvilket troligen är samma ord med olika uttal. — *Rocka* betyder egentligen *kål*, såsom i *Rockentraf*.

**Rockentraf**, m., en ört tillhörande Kålväxterna, med stjelkomfattande blad, hvita blommor och långa, upprättstående skidor: *Turritis glabra* L.

† **Rockor**, f. pl., se **Puggerocka** och **Täpperocka**.

**Rofklocka** = **Rapunzel**.

**Rofkål**, **Rotkål**, m., anses för en genom odling frambragt förändring af **Gotlandsrofva**.

**Rofva**, f. 1) Egentligen odlade förändringar af kålarter med köttig rot:

**Allmän Rofva**, med rund rot: *Brassica Rapa* L.

**Gotlandsrofva**, äfven **Långrofva**, **Åkerrofva** (Gotl.), med tapplik rot: *Brassica Napus* L. (Namnet **Långrofva** har af missförstånd blifvit öfverfördt till **Bunias**.)

2) Åtskilliga andra växter med köttig rot, såsom **Hundrofva**, **Klockrofva** (**Rapunzel**).

† **Rohaltgräs**, se **Stighåltgräs**.

† **Rone**, se **Roxne**.

**Ros**, f. 1) i vidsträcktare mening en allmän benämning på större, prydliga, merendels mångbladiga, dubbla blommor. Vill man utmärka någon viss art, måste alltid ett epitet tilläggas, såsom **Fackelros**, **Neckros**, **Stjernros** o. s. v. »Rosor och violer». *Omqväde*.

En yppig ros, som växer vild  
Bredvid en fallen Herkulsbild.

TEGNER 2: 15.

2) i inskräntare mening buskslägtet *Rosa* L., dock vanligen endast de odlade dubbla arterna (allmännast **Törnros**, **Trädros**), af hvilka man har otali-

ga förändringar med egna namn. Jfr **Törnros**. De vilda Roserna benämnas vanligen **Törne**, **Nyponbuske** m. m. »Ingen ros utan törne». *Ordspråk*.

Ur knoppen sticker rosen ut  
Sin friska purpurmun.

STAGNELIUS 2: 165.

Hur sköna äro rosens spåda knoppar! — —

Ljuft doftar rosen, stänkt af daggens droppar — —

I vilda rosor, sinnebilder kära  
Af hopp och kärlek och min framtid's dar!

En krans af er jag vill på hjessan bära.  
ARNELL 67.

† **Rosenbened**, **Rosentry** = **Try**. Obrukliga, öfverflödiga namn.

**Rosengissel**, m., en särdeles passande benämning, af Franzén gifven åt *Cactus (Cereus) flagelliformis* L., som vanligen odlas under namnet **Paradisorm**, hvilket dock är obrukbart såsom växtnamn.

Lik en gissel, full med taggar,  
Redan ögat ondt du gör.

Midt bland taggarne till slut  
Slår en härlig blomma ut.

FRANZÉN 6: 127.

**Rosenkattost**, se **Kattost**.

† **Rosenkål** = **Kruskål**.

**Rosenpil**, f., **Roslager**, m., tvenne i Dalins ordbok upptagna benämningar på *Nerium Oleander* L., som jag aldrig hört kallas annat än *Nerium*, hvilket namn och lämpligast bevaras. Jfr **Oleander**.

**Rosenrot**, f., en fjellört, beslägtad med **Kärleksörten**, men blommorna enkönade, hanblommorna med åtta ståndare: *Rhodiola rosea* L. »Växer vild i Lapska fjellen, och fyller ofta luften med en behagelig rosenlukt, som roten i detta klimat eger. Den växer väl äfven i våra trädgårdar, men rotens lukt är då långt svagare». RETZIUS 2: 599.

† **Rosenträd**, n., ett namn som någon gång gifvits åt **Alprosen** och, enligt Dalin, åt den för oss helt och hållet främmande *Convolvulus scoparius* L. FIL.

**Rosling**, m., ett med Ljung när-förvärdt slägte, skildt genom tio ståndare. **Allmänna Roslingen** växer i träsk och har lifffärgade blommor: *Andromeda polifolia* L. Se **Andromeda**. (Må ej förväxlas med **Rossling**.)

**Rosmarin** (af *Ros marinus*), m., en på södra Europas hedar växande halfbuske af Sugeväxternas familj, utmärkt genom sina aromatiska egen-skaper: *Rosmarinus officinalis* L. Rosmarinen uppfyller fälten i södra Europa om nätterna med en doftande vällukt, liksom Sandnäglikan i Skåne.

Hvi kransar du med rosmarin och myrten

Ej våra fromma larer mer?

STAGNELIUS 1: 484.

**Vild Rosmarin** = **Sqvattram**, på apoteken kallad *Rosmarinus silvestris*.

**Rosmarinvide**, se **Vide**.

**Rossljung**, **Rossling**, se **Ljung**.

**Rost**, m., små på lefvande växter förekommande svampar med stofflikt utseende och vanligast brungul eller rostgul färg: *Æcidium* PERS. Dessa äro af mångfaldiga slag och erhålla namn efter de växter, på hvilka de förekomma, t. ex. **Tallrost**, **Hveterost**, **Linrost** m. fl., som icke synes nödigt att särskildt upptaga. Det är i synnerhet på sädesslagen de äro för landtmannen förderfliga.

För motgångarne strax blef grödan blottad. Af rosten

Frättes dess halm. ADLERBETH 58.

**Brandrost** (*Uredo* PERS.) saknar eget omgifvande hulle och är merendels svartbrun.

**Penselrost** (*Roestelia penicillata* FR.). Då den utbryter, förlänges dess hulle till ett rör, som i spetsen upplöses i pensellika flikar. **Rönnpenselrosten** (*R. cornuta* EHRH.) är i synnerhet allmän och skadlig för boskapen.

**Skålstrost** (*Æcidium*) omgifves af ett oegentligt hulle, som regelbundet öppnar sig skålförmigt med en stjernlikt tandad mynning. Hit hör den be-

ryktade **Berberisrosten** (*E. Berberidis* PERS.).

**Rotabagge**, m., en i Vestergötland åt Kålroten gifven benämning, som vunnit Europeisk ryktbarhet och blifvit upptagen i de flesta språk.

**Rotpersilja**, se **Persilja**.

**Rotting**, m., stammen af den rörliga **Rottingpalmen**, som uppnår flere hundra fots höjd: *Calamus Rotang* L.

† **Roxne**, **Rone**, n., arter af slägtet **Fråken**: **Kärrfråken**, **Skaf-fråken**.

† **Rump-ull**, f., Liuné = **Snip**.

**Runarot**, se **Safjåbråken**.

**Runn**, se **Rönn**.

**Ruta**, f., se **Murruta**, **Vinruta**, **Ängsruta**.

**Ryltåg**, se **Tåg**.

**Rylört**, f., en ständigt grönskande buske, lik **Lingonris**, men med vigglika, sågade blad och rödletta blommor, liknande **Vintergrönans**: *Chimaphila umbellata* NUTT. Benämnes äfven **Statt upp och gack**, emedan den anses bota för lamhet.

Ann. På hvad grund Liljeblad hänfört Rylörten till *Lathraea* L., är svårt att inse.

† **Rym**, Liljeblads namn på slägtet *Erysimum* L., är en rent förkastlig förvrindning. Detta slägte har ett godt Svenskt namn: **Gyllen**.

† **Rymossa**, moss-slägtet *Bryum* L.

† **Rynkblad**, n. = **Daggskål**.

† **Ryssar**, **Ryssgubbar**, m. pl. = **Bunias**.

**Råg**, m., ett allmänt bekant sädeslag: *Secale cereale* L.

Rågen dammar,  
Gulddoft kring sig strör.

DAHLGREN 1: 187.

**Rågblomma**, f., en liten ört af Nagelörtslägtet, med små hvita blommor på bar stängel: *Draba verna* L. Blommar mycket tidigt om våren.

När rågblomman står i flor,  
Är tid att vrrågen gror. *Smål. ordspr.*

† **Råggräs** = **Ängkaffe**.  
 † **Råglost**, se **Lost**.  
 † **Råmjölksgräs**, Österg. = **Kropp**.  
**Rädisa**, f., en afart af **Rättikan**, med rund rot: *Raphanus sativus* L.  
 † **Räffblad**, n., Österg. = **Bläcken**.  
 † **Räffblomster**, n., Boh. = **Stallört**.  
**Räfkaka**, f., frö af ett Ostindiskt träd, *Strychnos Nux vomica* L., som användes dels i medicin, dels till förgiftning af luder för rofdjur.  
 † **Räfklor**, f. pl., en allmän benämning på **Getväpling**, men alla dylika namn äro så formelt origtiga, att de måste förkastas.  
 † **Räfmjolk**, f. = **Törel**. Jfr **Mjolkört**.  
 † **Räfpiss**, m. = **Stinknäva**.  
 † **Räfrumpa**, f., **Räfsvans**, m., ett i alla afseenden förkastligt och tillika obestämt namn, tillagdt **Ängkaffe**, **Akerfräken**, **Ledgräs**, **Kropp**, **Bläeld**, arter af **Kungsljus** m. fl.  
**Räfstarr**, se **Starr**.  
 † **Räftunga**, f., Vesterb. = **Gullris**.  
**Rättika**, f., ett örtslägte bland Kålväxterna, med knutiga, afbristande men ej uppspringande skidor: *Raphanus* L.  
**Trädgårdsrättika**, med gredelina blommar, köttig rot: *R. sativus* L.  
**Aker-rättika**, med blekgula, ådriga blommar, tunn rot, som dock eger rättikesmak: *R. Raphanistrum* L.  
**Rödary**, m., en liten, vackert ört, tillhörande Hvifv Växterna, med enkla motsatta blad och röda (stundom blå) blommar: *Anagallis arvensis* L.  
**Rödbeta**, se **Beta**.  
**Rödbinka**, **Rödbo**, se **Binka**.  
**Rödbok**, se **Bok**.  
 † **Rödbär**, n., Gotl. = **Smultron**.  
**Rödflor** (Dal.), **Rödkolla** (Vesterg.), **Rödtuppa** (Skåne), **Rödtusta** (Boh.), **Rödväpling** = **Rödklöfver**.

**Rödfloka**, f., ett örtslägte bland Umbellaterna, med findelade blad, i början rödletta, sedan hvita blommor och stråfhåriga frukter: *Torilis Anthriscus* Gmel.

**Rödglim**, se **Glim**.

**Rödklett**, se **Klett**.

**Rödklint**, se **Klint**.

**Rödklöfver**, se **Klöfver**.

**Rödknäa**, f., en i södra Sverige vanlig benämning på **Milda Pilörten** (*Polygonum Persicaria* L.), för dess uppsvalda röda leder. — Huru man genom missförstånd af namnets stafning kommit att kalla hela slägtet *Polygonum* för **Näfva**, se under detta namn.

**Rödkolla**, se **Rödflor**.

**Rödkulla**, f., ett örtslägte bland Skeplingsväxterna, med lancettlika, naggade blad, rödbruna blommor, vid basen tandade ståndare: *Odontites* Pers.

**Rödlonke**, m., en liten på våta ställen växande ört, lik **Lonke**, med tydligt blomfoder, men oftast saknande blomkrona, sex ståndare: *Peplis Portula* L.

**Rödlök**, se **Lök**.

**Rödmell**, se **Mell**.

**Rödmossa**, se **Hvitmossa**.

**Rödplister**, se **Plister**.

**Rödpyttor**, se **Pyttor**.

† **Rödrot**, f., Dal. = **Blodrot**.

**Rödtuppa**, **Rödtusta**, **Rödväpling**, se **Rödflor**.

**Rödvira**, se **Vira**.

† **Röknäfva**, origtigt i st. för **Rödknä**. Se **Rödknäa**.

**Röksvamp**, **Röksvampar**, en egen familj bland Buksvamparne, hvars inre massa upplöses i ett rykande pulver: *Lycoperdinei* Fr.

**Röllika**, f., en allmän ört af Hållblomstriges familj, med endast fem

strålblommor, vanligen hvita, sällan rödletta: *Achillea Millefolium* L. Röl-likan är en i medicin högt värderad växt.

**Rönn** (i folkspråket äfven **Runn**), f., ett allmänt träd, tillhörande Kärnfruktträden och samslägting med Oxeln, men har parbladigt sammansatta blad och röda, syrliga bär: *Sorbus Aucuparia* L. Rönnens bär eller drufvor äro för flere foglar en begärlig föda och begagnas derföre af fogelfångare till bete.

Rönndrufvan glöder. TEGNER 3: 36.

Och ifrån höjden en doftande rönn  
Räckte mot vägen den ljusgula rippan,  
Speglade kronan i himmelsblå sjön.

DAHLGREN 1: 401.

När jägarn samlar hop de bittra rön-  
nars bär

Att kläda snarans knut, som väntar  
luftens här.

OXENSTJERNAN 2: 152.

**Rönnpenselrost**, se **Rost**.

**Rör**, n., ett grässlägte, närförvänt med Vass (båda skiljas från öfriga genom en hårtofs inuti blommorna), men spädare, med enblommiga småax: *Calamagrostis* ADANS. Af äldre författare kallades jemväl Vassen **Rör**; äfven Linné förenade dem till ett slägte.

**Bergrör**, ett styft, sträfft, bredbladigt gräs: *C. epigejos* ROTH.

**Sandrör**, ett styft, gråhvit gräs med inrullade blad: *C. arenaria* ROTH. Öfriga arter urskiljas ej af allmänheten. — Jfr **Piphven**.

**Rörflen**, **Rörflok**, **Rörfläck**, m., se **Flen**.

**Rörsopp**, m., ett artrikt slägte bland Hattsvamparne, lätt skildt genom ett lager af fina rör eller pipor, packade på hattens undre sida, men som kunna utan svårighet söndras från hatten: *Boletus* DILL. Samtliga rörsoppsarter växa på jorden, äro köttiga, flera bland dem värderade såsom näringsmedel, dock några giftiga. Om arterna se FRIES, *Sveriges ätliga och giftiga svampar*.

**Rörsvingel**, m. (*Fluminea arundinacea* FR.), se **Kase**.

† **Rörtand**, f., ett föga bekant svampslägte: *Irpex* FR. (numera ej *Sistotrema* PERS.).

† **Rörvass** utgår.

**Röte**, n., rotstockarne af Qvickroten, som uppgräfvos och läggas i fria luften att förtorka. Se Linnés Sk. resa 35, 51.

## S.

**Sabadillfrö**, n., frö af en i Mexico växande art utaf Nysrotslägdet: *Veratrum Sabadilla* RETZ.

† **Sabelböna**, f., se **Böna**.

**Sabel-lilja**, f., ett nytt, men ej förkastligt namn på det utländska slägdet *Gladiolus* L., förvänt med Svärds-liljan.

† **Sabelärt**, se **Ärt**.

**Safflor**, m., en så väl för sin nytta som prydlighet odlad ört, tillhörande Tistelväxterna, med taggigt sågade blad

och högröda blommor: *Carthamus tinctorius* L. »Safflor voro blomblad, köpta utifrån, som färgade rosenrödt». Linnés Ol. resa 34.

**Saffran**, m., en tidigt om våren blommande lökväxt af Svärds-liljeväxternas familj, hvars blompip utskjuter ur sjelfva löken: *Crocus* L. Pistillerna af **Äkta Saffran** (*C. sativus* L.) lemna den under namnet *Saffran* bekanta kryddan.

Tmolus dig sänder till gård den väl-  
luktspridande saffran.

ADLERBETH 55.

**Safjabräken, n., Safsabuske,** m., den utmärktaste af våra Svenska Bräkenarter, med dubbelt parbladiga blad och fruktklasar i toppen: *Osmunda regalis* L. — Safjabräkenet tillskrivas i Småland mystiska egenskaper och det anses förläna vishet (se Linnés Sk. resa 40); namnet synes således förvandt med det af Grimm antagna Mösögötiska *saffjan*, sapere. Ett annat i Småland brukligt namn på denna växt är **Rörot** eller **Rönrot**, hvilket, då hvarken till *röd* eller *rönn* finnes den aflägsnaste anledning, torde rätteligen vara **Runarot**, hvari alltså (Isl. *rún* betyder egentligen hemlighet, vishet) skulle ligga en liknande hänsyftning som i namnet Safjabräken.

**Saftskifling, m.,** en afdelning af Vaxskiflingarnes släkte, med vattenaktig saft: *Hygrophorus*, subgen. *Hygrocybe*, FR.

**Safver, m.,** en bekant köksväxt, som vanligen, men origtigt, benämnes **Kyndel**. Se detta namn.

**Sagogryn, n.,** fås af mergen hos flera Palmarter och Cycadeer, företrädesvis **Sagopalmen** (*Sagus Rumphii* WILLD.) och *Cycas circinnalis* L. i Ostindien och på Moluckerna.

**Salep, m.,** ett mycket närande mjöl, som i vatten upplöses till ett gelé; fås af rotknölarne hos åtskilliga Nosserotsväxter, t. ex. *Orchis Morio* L., *Orchis mascula* L. och *Anacamptis pyramidalis* RICH.; den i handel förekommande erhålles dock till största delen från Orienten. *folle - fenelle*

**Salepsrot, Salepsört, f.,** benämning i Svenskan på *Anacamptis pyramidalis* RICH.

† **Sall, f.,** Skåne, enligt Linné = sälg.

**Sallat, m.,** gemensam benämning på åtskilliga växter, som förtäras rå, t. ex. **Krasse, Laktuk** m. fl. I äldre tider begagnades för samma ändamål äfven **Krasse-sommargyllen** och arter af **Fetknopp**. — Jfr **Vårsallat**.

**Sallats-laktuk, se Laktuk.**

**Salomons ljusstake, m.,** en art af Krasseslägtet, med upptill bågformigt höjda grenar, liknande en kandelaber: *Lepidium campestre* R. BR. — Namnet förekommer i Upland.

† **Salomons sigill, n.,** ett ur apoteksspråket (*Sigillum Salomonis*) upptaget namn på **Rams** (*Polygonatum TOURN.*), men utan allmännare spridning.

**Salsa, Saltört, f.,** hafsstrandsväxter, tillhörande Mollaväxterna, med trinda, köttiga blad utan brodd i spetsen, och med små gröna, i bladvecken gytttrade blommor.

**Glatt Saltört, Schoberia maritima** C. A. MEY.

**Luden Saltört, Kochia hirsuta** NOLTE.

† **Salsel, Liljeblad = Sodaört.** Utgår.

**Salsofi** (efter Friskan), f. = **Hafrerot**. (Detta med flera andra Franska namn, brukliga i förra seklet, äro nu utträngda af rent Svenska.)

**Saltarv, m.,** en på hafsstränder växande ört, tillhörande Narfväxterna, utmärkt genom köttiga, saftfulla, ägg-runda blad: *Halianthus peploides* FR.

† **Saltbläcker, se Bläcken.**

† **Saltgräs, n.,** Hels. = **Sälting**.

**Saltört, se Salsa.**

**Salvia, f.,** ett bekant örtslägte af Sugeväxternas familj, med läppformig krona och endast två ståndare: *Salvia* L.

**Äkta Salvia, med blommor i ax:** *S. officinalis* L. Odlas för sin vällukt och sitt användande i medicin.

**Äng-salvia, med stora blå blommor i krans:** *S. pratensis* L. Vild i Upland.

**Sammetsblomma, Sammetsros, f.,** ett örtslägte bland Blomhållsväxterna, med sammetsludna strål-

blommor: *Tagetes* L. Odlas som prydnadsväxter.

En sammetsblomma kiens den huldans arm.

BESKOV 1: 50.

**Brun Sammetsblomma**, med grenig stjolk: *T. patula* L.

**Gul Sammetsblomma**, med merendels enkel stjolk: *T. erecta* L.

† **Sammetshvete**, n. = **Kubbhvete**.

† **Sammetspungar**, m. pl., enligt Wahlenberg = **Fårkummer**.

† **Sammetsviol**, f., en odlad, storblommig förändring af **Styfmorsvioleten**, med nedre blombladen sammetsludna.

**Samosört** (**Samol**, Liljeblad) = **Punga**.

† **Sandarak**, m., ett slags harts, som erhålles af *Callitris quadrivalvis* VENT., ett barrträd i norra Afrika.

**Sandborst**, m., ett gräs med grå, borstlika blad och smal vippa, växande i sand: *Corynephorus canescens* P. BEAUV.

**Sandelträ**, n., den gula, hårda, aromatiska veden af Sandelträdet: *Santalum album* L. Ett annat slags Sandelträ erhålles af trädet *Pterocarpus santalinus* L. FIL., hvars ved är röd, för öfrigt lik den förstnämnda. Båda träden växa i Ostindien.

**Sandgröe**, m., en art af släktet *Glyceria* R. BR., växande på hafsstränder: *G. maritima* WAHLB. Namnet begagnas af Liljeblad, men växten räknas numera icke till släktet Gröe (*Poa* L.).

**Sandhafre**, m. = **Sandrör**. — Namnet föres ofta origtigt till **Strandrågen**, så t. ex. i Linnés Sk. resa 336; men i hans Öl. och Gotl. resa 139, 205, föres det riktigt till **Sandröret**.

✓ **Sandhvita**, f., en ört af Korsblomstriges familj, med stjernludna blad, hvita blommor, korta, mångfröiga skidor: *Alyssum incanum* L.

**Sandlök**, se **Lök**.

† **Sandmossa** utgår alledes.

**Sandnarf**, m., äfven **Sandört**, f., ett litet slägte bland Narfväxterna, med små, odelade, hvita kronblad: *Arenaria* L.

**Sandnäglika**, se **Näglika**.

† **Sandris**, n. = **Nagelört**, enligt Dalins ordbok. Namnet är mig aldeles obekant, och någon dess tillämplighet på släktet Nagelört kan ej upptäckas.

**Sandrör**, se **Rör**.

**Sandstarr**, se **Starr**.

† **Sankt Britæ lök**, i Vadstena-trakten = **Ramslök**.

† **Sankt Hans blomster**, **Sankt Hans ört**, Skåne = **Hästfåbla**, men föres derstädes äfven till **Kärleksörten**, enligt Linnés Sk. resa 251.

† **Sapotiljträd**, n., *Achras Sapota* L. Till namnets upptagande i språket finner jag ingen anledning.

† **Sappan**, n., ett slags Ostindiskt färgträd, som erhålles af *Cesalpinia Sappan* L., äfven räknadt till Bresilja.

**Saronsblomster**, n. 1) Ett örtslägte, af Linné fördt till Näglikeslägget, men skildt derigenom att det har blommorna i ett hufvud inom ett svepe: *Tunica* Scop. 2) **Saronsnäglika** (*Dianthus Armeria* L.), lik *Tunica*, men hörande till Näglikeslägget. — Uttrycket i Psalmboken (394: 5):

Du Sarons blomster sköna!

Du lilja i grön dal!

torde vara källan till namnet, hvilket blifvit tillämpadt på nämnda art Näglika.

**Sarsaparill**, m., roten af den Sydamerikanska växten *Smilax Sarsaparilla* L., använd i medicin. Såsom surrogat för den samma begagnas rotstocken af **Sandstarr**, hvilken deraf fått namnet **Svensk Sarsaparill**.

† **Sassafras**, m., en Nordamerikansk buske af Lagerfamiljen, använd i medicin: *Sassafras officinalis* NEES.

† **Satyrört**, ett namn, bildadt af det Latinska *Satyrion* L.; men då detta slägte numera är alldeles upplöst och ingen inhemsk art finnes deraf efter slägtets nyare begränsning, förfaller namnet af sig sjelft.

† **Savoykål**, m., en bland de talrika artförändringarna af Kål, hvilkas meddelande tillhör speciella trädgårdsböcker.

† **Scammonium**, n., roten af en art Vinda från Orienten, som har häftigt purgerande egenskaper: *Convolvulus Scammonia* L.

**Schersmin**, m., en allmänt odlad buske med hvita, fyrbladiga blommor: *Philadelphus coronarius* L. Har stark, för de fleste behaglig, men för mig stinkande lukt. Namnet förväxlas ofta med **Jasmin**, som hos oss ej växer under bar himmel, hvarföre hit måste höra Bellmans:

Syren, jasminer  
Sprida vällukt öfver allt. 2: 109.

† **Scilla**, f., se **Hafslök**.

**Scorzoner-rot**, f., en från södra Europa härstammande Fibleväxt, som ej sällan odlas hos oss för sina ätliga rötter: *Scorzonera hispanica* L. Skiljes från sin släktinge Kornfiblan (*S. humilis* L.) genom starkare grenighet och mindre ludenhet. Benämningen användes redan af Bromelius, men för *S. humilis*. Jfr **Ringormsrot**.

**Selleri** (Fr. *Celeri*), n., en Umbellat, närbeslägtad med Persilja, men med enkelt parbladiga blad: *Apium graveolens* L. Odlas för kökets behof; vild i Skåne. Den vilda plantan anses giftig. Jfr **Märke**.

Ifrån Lofön komma vi  
Med grönsaker, selleri. BELLMAN 3: 163.

**Sempertin**, m., en stundom odlad Tistelväxt med stora, hvitfläckiga blad,

blomhålden med en dubbel rad af taggar: *Silybum marianum* GÆRTN. — Genom förväxling har namnet i Skåne öfverförts till **Tistelborren**, och derafter likaledes i våra Floror.

† **Sempertuppa**, f., Gestrikl. = **Gulhvifva**.

† **Semperviv**, m. = **Taklök** m. fl. Namnet tillägges i allmänhet saftfulla växter, som skilda från roten fortfara att växa.

**Senap**, m., ett örtslägte tillhörande Kålväxterna, lättast skildt genom sina skarpt smakande frön: *Sinapis* L. Senap är en värderad matkrydda. »Ett senapskorn... när det varder uppväxt, är det störst ibland kryddor». *Matth.* 13: 31, 32.

**Hvitsenap**, med tve-eggade skidor och gula frön: *S. alba* L.

**Svartsenap**, med fyrkantiga skidor och svarta frön: *S. nigra* L.

**Åkersenap** har knöliga skidor med tve-eggad spets: *S. arvensis* L. Åkersenapens frön hafva en besk, oangenäm smak, hvarföre den är oanvändbar som matkrydda. Är ett högst besvärligt åkerogräs.

† **Senegarot**, f., erhålles af en art **Jungfrulin**, *Polygala Senega* L., från Nordamerika.

**Senegräs**, n., **Sener**, f. pl. Detta namn tillägges åtskilliga gräs med styfva, sega blad, såsom arter af **Rör**, af **Starr**; men i bestämd mening föres det till *Enodium cæruleum* PERS., skildt från öfriga genom oledadt strå (blott nere vid roten finnes en ledknut).

**Sennetsblad**, n., ett bekant laxermedel, som erhålles af flera arter *Cassia* L. från Egypten och Orienten.

**Sensitiva**, f., arter af slägtet *Mimosa* L., hvars småblad om aftnarne, äfvensom när de vidröras, lägga sig, tillsammans: *M. sensitiva*, *M. pudica* L.

Du varma, känslofulla själ!  
Hvad bäst du liknar vet jag väl:  
En sensitiva, späd och skär,  
Din lefnads blomma är. NYBLUM 91.

**Seradella**, f., en i senare åren införd späd, men mycket gifvande foderväxt af släktet *Klovicka*: *Ornithopus ebracteatus* Brot.

**Serf, Sörf**, m., benämning på flere under vatten sänkta växter, men hvilken endast med tillagdt epitet kan användas, t. ex. **Hornserf, Hårserf, Nateserf**.

**Sesam**, m., en i Orienten allmänt odlad kryddväxt: *Sesamum orientale* L.

† **Silenört** utgår alldeles.

**Sileselhår**, n., ett i kärr växande örtsläkte, hvars blad på öfre sidan äro bekladda med långa hår, som i spetsen utsippra en klibbig vätska: *Drosera* L.

**Silfver-** tillägges flere växter såsom artnamn, t. ex. **Silfvergran** (se Gran), **Silfvermolla** (*Atriplex rosea* L.) m. fl.

† **Silfverdyna**, f. = **Törel**, enligt Linnés Sk. resa 272.

**Silfverfingerört**, se **Fingerört**.

**Silfverpoppel**, se **Poppel**.

**Silfverträd**, n., gemensam benämning på talrika arter af familjen *Proteaceæ* Juss., växande på Cap och i Nya Holland, med af hvit ludd silfverskimrande blad. Hit hörer:

Ethiopernas skog, som snöhvitt glänser af bomull.

ADLERBETH 75.

**Silfverört**, f., en mycket gammal benämning på en art af släktet *Potentilla* L. eller **Fingerört**, afvikande genom parbladiga, på undre sidan vanligen hvitludna blad: *P. anserina* L. Må ej förblandas med **Silfverfingerörten** (*P. argentea* L.).

**Silke** ingår 1) som stamord i flera namn på Snarrefvan, t. ex. **Hörsilke, Nässlesilke**; 2) som artnamn i andra benämningar, men **Silkesmulbärsträd** (hos Dalin) är ett alldeles onödigt och obrukligt namn. — 3) Åtskilliga finare Alger benämnas äfven **Silke, Vattensilke**.

**Silkesblomster**, n., en art af släktet *Nattfiol*, med röda blommor: *Hesperis matronalis* L. Jfr Eng. *Satin-flower*.

† **Silkesört**, f., upptages af Dalin som namn på den Amerikanska *Asclepias syriaca* L.

† **Silledön**, se **Sönnerdön**.

† **Simp**, m., Vesterg. = **Senap**.

**Sinngrön**, f., ett ständigt grönskande växtsläkte med vackra blå blommor, hvilkas flikar äro liksom vridna: *Vinca* L.

Anm. Detta namn är gemensamt för alla Germaniska språk (hos oss anfördt redan af Franckenius: »Sijgröön») och betyder den ständigt grönskande. Bör således föredragas det i *Bot. utfl.* 3: 243 antagna *Igrön* eller *Ivgrön* (evig-grön), ehuru äfven detta har godkänd auktoritet och samma betydelse. Alldeles oriktig är benämningen *Vintergrön*.

**Sippa**, f., namn på allmänt bekanta och firade vårblommor, med enkelt, kronbladsligt blomhülle och enfröiga småfrukter: *Anemone* L.

Uti bergets klyfta  
Sippan, späd och rädd,  
Ses sitt hufvud lyfta  
Upp ur drifvans bädd.

KELLGREN 2: 45.

När våren kommer, då vakna sippor.  
SEHLSTEDT 1: 20.

**Blåsippa**, med foderlikt svepe, blå eller röda blommor: *A. Hepatica* L.

**Hvitsippa**, med trenne skaftade svepeblad nedpå stjelken, hvita blommor: *A. nemorosa* L.

Se Flora, som i vårens sköte  
Är lifvad på sin bleka bädd  
Och redan vid ett älskadtt möte  
I blå och hvita sippor klädd.

GYLLENBORG 1: 184.

Se hvitsippan hur täck hon är, men  
ack! hur förgänglig.

FRANZÉN 6: 132.

**Gulsippa**, lik den föregående, men stjelken oftast tvåblommig och blommorna gula: *A. ranunculoides* L.

**Sittver**, se **Zedoaria**.

† **Sjåla**, f., **Sjålegräs**, n. = **Skåra**.

† **Sjöblad**, n. = **Neckblad**.

† **Sjögräs**, n., en allmän benämning på i vatten växande gräslika växter; i speciell betydelse: **Bändling**.

**Sjönöt**, f., ett utmärkt örtslägte, med stora ätliga nötter och med flytande blad, som likna björklöf: *Trapa natans* L. Sjönötter hafva ännu i förra århundradet vuxit i Kalmar läns sjöar, men äro nu der utgångna; på senaste tiden hafva de blifvit funna i en sjö i Skåne.

**Sjöplommon**, n., en vattenväxt, räknad till Algerna, lik plommon: *Ulva pruniformis* L.

**Sjösäf**, se säf.

† **Sjöällon**, n., frukten af **Neckrosen**.

† **Skabb-blomster**, n., Vesterg. = **Kabelök**. Kallas, enligt Rietz, äfven **Klädblomster**.

**Skaf-fräken**, se **Fräken**.

**Skafgräs**, **Skafrör** = **Skaf-fräken**.

† **Skafvel**, n., frukten på Bok. Namnet synes vara alldeles utgånget.

**Skalleblomma**, f., ett örtslägte bland Skeplingsväxterna, förvandt med Sporreblomman, men har mycket kort sporre och dess fröhus liknar en döds-kallg: *Antirrhinum* L. — En inhemsk art, **Åkerskalleblomma** (*A. Orontium* L.), har små röda blommor. En mycket storblommig (*A. majus* L.) odlas; se **Lejongap**.

**Skallergräs**, se **Höskallra**.

† **Skallnacke**, m., Österg. = **Smörblomma**. Jfr **Munkhufvud**.

† **Skarlakansek**, f. = *Quercus coccifera* L. En högst misslyckad öfversättning, ty *coccus* i *coccifera* betyder galläpple, icke skarlakan. (Den Tyska benämningen är dock *Scharlach-eiche*. Utg. anm.)

† **Skarlakansgräs**, n. = **Stinksyska**.

Anm. Äfven här är ingen fråga om skarlakan. — Det kan vara lärorikt nog

att se, huru detta namn småningom uppkommit af det Latinska *Sclarea* MILL., en art af *Salvia*. Franckenius, för att försvenska den Latinska benämningen, skref **Skarleya**: Tillandz förbättrade detta till **Skarlack**, och slutligen blef det, äfven hos Retzius, **Skarlakansgräs**.

**Skateblomster**, n. = **Styforsviol**. Namnet upptages, såsom varande mycket vanligt.

**Skatnäfva**, f., se **Kamnäfva** (**Kammar**).

**Skedört**, f., öfversättning af Lat. *Cochlearia* L. Svenska namnet är **Skörbjuggsört**.

**Skelört**, f., en mångårig ört bland Valmoväxterna, med gula blommor och gul mjölksaft, enrummiga skidor: *Cheledonium majus* L. I likhet med **Törel** kallas den äfven **Reformsört**, men namnet **Svalört** tillägges i folkspråket ej denna, utan endast *Ficaria*.

**Skepling**, m. = **Kovall**, *Melampyrum* L. Antages af Liljeblad som slägtnamn för detta slägte. *Skepnad*, *skepelse* i folkspråket motsvarar icke illa det Latinska *Personata*, hvarföre

**Skeplingsväxter** antagits som Svensk benämning på familjen *Personata* L., Tvåhjärtbladsväxter med 4 (sällan 2 eller 5) olika långa ståndare, fästa på den sambladiga, oregelbundna (oftast läppformiga) kronan, och med tvårummigt fröhus.

**Skifling**, **Skifsvamp**, m., den talrikaste gruppen bland Hattsvamparne, med tunna skifvor på hattens undre sida: *Agaricini* Fr. — **Fjällskifving** m. fl. särskilda släkten, se **FRIES**, *Sveriges ätliga och giftiga svampar*, och *Bot. utfl.* 3: 339—344.

† **Skillingar**, m. pl. (efter Danskan) = **Skärf-frö**.

† **Skimmel**, n. (efter Tyskan) = **Mögel**.

† **Skocka**, **Skåcka**, f., Jemtland (efter Norskan) = **Daggskål**.

† **Skogräs**, n., gröfre Halfgräs. Se **Lappskogräs**.

**Skogs-**, ett af de vanligaste art-namn, t. ex. **Skogsapel**, -**frier**, -**fräken**, -**klöfver**, -**kovall**, -**laktuk**, -**lind**, -**näfva**, -**säf**, -**vial**, -**vinda**, -**viol** m. fl. Se under släktnamnen.

**Skogsfrublomma**, f., en vacker, men mycket bräcklig, bladlös ört, tillhörande Nosseväxterna: *Epipogium aphyllum* Sw.

† **Skogshumle**, m. = 1) **Pors**, se der; 2) **Röllika**, Dalarne; 3) **Brunört**, Dalsland, enligt Linnés Vestg. resa 235; 4) **Gullklöfver**, Dalsland, enligt Linnés Fl. Svec. n. 671. (Hvilken af dessa två sistnämnda, stridiga uppgifter är den rigtiga?)

† **Skogslöper**, Dalsland = **Ekebräken**.

† **Skogsmysk**, m. = **Linnésört**.

**Skolme**, m., f. (?), en tångväxt med trind bål och skidlika frukter: *Halidrys siliquosa* LYNGB.

† **Skomakarskäg**, n., Söderm. = **Kärrfrier**.

† **Skorf**, **Pinskorf**, m. = 1) i Skåne **Allmän Snarrefva** (*Cuscuta*); 2) i Småland **Spergel** (*Spergula*). — **Bindsleskorf** äfven = **Snarrefva**, och namnet passar bättre till *Cuscuta* än till *Spergula*.

† **Skottlufva**, f., Boh. = **Blåhallon**.

**Skriftlaf**, se **Laf**.

† **Skroftistel**, m., Halland = **Åkermjölkfbla**. Jfr **Åkertistel**.

† **Skrubber**, **Skrubbär**, Boh. = **Hönsbär**.

**Skrufblomstrige** kallas familjen *Boragineæ* ADANS., Tvåhjärtbladsväxter, med skiftevis sittande, vanligen sträfvä blad, före blomningen spiralförmigt inrullade blomklasar, sambladig blomkrona och fyra delfrukter (»nötter»).

Hit höra **Lungört**, **Tungört**, **Ögonblomma** m. fl.

**Skråp**, m., **Skräppa**, f. Detta namn synes ursprungligen tillhöra de stora, breda bladen af *Tussilago* enligt Linnés omfång; så i norra Sverige (*Petasites frigida* Fr.) och i Norge. Sedan har det blifvit öfverfördt 1) till bladen af **Karborre** (kallade **Thordönskräppa**) och liknande blad, samt 2) till de stora Syre-arterna.

† **Skräkon**, n., Jemt. = **Kråkbär**.

**Skräppa**, se **Skråp**.

**Skräppesyra**, se **Syra**.

† **Skummeslöfsört**, f. = **Gul Kra-geblomma**.

† **Skurgräs**, n. = **Skaf-fräken**.

**Skyfall**, n., en Alg, växande på torr mark, i torr väderlek hopskrumpen och nära osynlig, men efter regnväder uppsväld och slemmig och derföre ausedd nedregnad: *Nostoc commune* VAUCH.

**Skyffelkorn**, se **Korn**.

**Skålbild**, se **Skålsvamp**.

† **Skål-laf** utgår.

**Skålrost**, se **Rost**.

**Skålsvamp** (**Skålbild**), m., små skål-rika svampar, mycket allmänna: *Peziza* L.

**Skåde**, n. = **Dårrepe**. »De som drucko af öl, brygd af skådblandadt korn, blefvo liksom fånuge och nästan blind». Linnés Gotl. resa 223.

† **Skäfte**, n. = **Skaf-fräken**.

† **Skägghvete**, n. = **Kubbhvete**.

**Skägglaf**, se **Laf**.

**Skäkteblad**, n., en vattenväxt tillhörande Etthjärtbladsväxterna, med pil-rika blad och hvit blomruska: *Sagittaria sagittifolia* L. Namnet upptages redan af våra äldste författare (»Skäktegräs») och är än i dag bibehållet i folkspråket, men de äldre be-

nämningarna **Skottgräs**, **Skyttegräs** äro utgångna. Jfr RIETZ, *Ordb.* 614.

† **Skälfvegräs**, n. = **Darrgräs**.

† **Skälfving**, m., Liljeblds benämning på det gelatinösa svampsläget *Tremella* (DILL.).

† **Skälla**, f., benämnes på vissa orter **Blåklockan**. Jfr **Bjälla**. — **Bergskälla**, se detta namn.

**Skälle**, n., är egentligen slösäd, eftersäd vid kastningen; men emedan denna till stor del utgöres af ogräsfrön, har namnet blifvit öfverfördt på dylika växter, t. ex. **Åkerkovall** (Linnés Fl. Svec. n. 546), **Höskallra** (Linnés Sk. resa 147), **Skärf-frö** (ders. 177) m. fl.

**Skära** (äfvén **Sjöla** och **Skärda**), f., ett slägte bland Tistelväxterna, men utan taggar, blomfästet fjälligt. Den enda inhemska arten är **Ångskära** (*Serratula tinctoria* L.), en mycket värderad färgväxt. — **Skära** (af *skir*) ingår äfvén i andra färgväxters namn, såsom **Brunskära** och **Gulskära**, samt i **Kardskära** (se **Kardtistel**).

**Skärf-frö**, n., örtslägtet *Thlaspi* L., tillhörande Krasseväxterna, med små platta skidor, liknande runda penningar. **Åkerskärrfröet** (*T. arvense* L.), som är ett svårt ogräs på åkrar, har stark löklukt. Jfr *Byggn.B.* 8: 4.

**Skär-floka**, f., ett Umbellatslägte, utmärkt genom sina jemnbreda, skärlikt krökta blad: *Falcaria Rivini* Host.

† **Skärvass**, se **Vass**.

† **Sköldblad**, n. = **Neckblad**.

**Skölding**, m., **Sköldört**, f., benämnes af Liljeblad släget *Tropeolum* L., som för frukternas angenäma krassemak allmänt odlas under namn af **Indiansk Krasse**. Bladen äro runda, sköldlika, blommorna stora, oregelbundna, brandgula hos vår odlade *T. majus* L.

*Anm.* Namnet **Indiansk Krasse** kommer nog att bibehållas, ehuru olämpligt och i systematiska arbeten obrukbart.

**Sköldlaf**, se **Laf**.

**Skörbjuggsört**, f., ett på hafstränder växande örtslägte, tillhörande Krasseväxterna, men med tjocka, saftfulla blad och runda skidor: *Cochlearia* L. Den **Äkta Skörbjuggsörten** (*C. officinalis* L.), med oskaftade stjelkblad, är ett berömdt medel mot skörbjugg. — Mindre riktigt har man öfverfördt namnet till slägtet **Fetknopp**.

† **Skörsilke**, n., en åt ett mikroskopiskt Algslägte (*Diatoma* DEC.) gifven benämning, som icke kan komma i fråga att upptagas, äfvén om den vore mindre olämplig.

† **Slake**, m. = **Klottång**.

† **Slanggurka**, f., en utländsk, för oss främmande Gurkväxt: *Cucumis flexuosus* L.

† **Slemhorn**, **Slemklot**, **Slemklubba**, **Slemklänge**, **Slemknopp**, efter Liljeblad anförda af **Dalín**, äro samtliga obetydliga namn på ännu obetydligare, tvetydiga växter, hvilka aldrig bort komma i fråga att i en Svensk ordbok upptagas.

**Sli**, **Slima**, f., Algsläget *Batrachospermum* ROTH, bestående af buskligt greniga, slemmiga trådar.

**Slideknä**, n., ett örtslägte af mycket olika utseende, hvars underslägten **Ormrot**, **Pilört**, **Fogelört** och **Binda** särskildt upptagas. Utgör typen för

**Slideknäväxter**, Tvåhertbladsväxter, skilda från alla öfriga genom slidor, nedtill omgifvande stjelkens leder inom bladen; blommorna små, ofullkomliga, med ett frö: *Polygonæ* JUSS. Hit höra, jemte de under **Slideknä** anförda, äfvén **Syra**, **Bohvet**, **Rhabarber** m. fl.

**Sligefrö**, n. = **Slägfrid**.

**Slima**, se **Sli**.

**Slinke**, n. 1) Släget *Nitella* ACO., trådlika, pipiga, kransgreniga, ledade

Grodstrådväxter, ständigt nedänkta i vatten, lederna encelliga. 2) Åtskilliga trådlika, i hafvet växande Alger.

+ **Slinklaf** utgår alldeles.

**Slinnor**, f. pl. (**Slyngon**, **Slyn-**  
**nen**, n. pl.), i Göta rike den vanliga  
benämningen på **Blåbär**. Enligt Linné  
(Fl. Suec. n. 332) skall i Halland nam-  
net föras äfven till **Odon**, men detta  
grundar sig troligen på någon förvex-  
ling.

**Slokbjörk**, se **Björk**.

**Slokgräs**, n., ett vackert grässläkte  
med tvåblommiga småax, utan borst,  
de yttre agnskalen af småblommornas  
längd: *Melica* L. — Ordet *gräs* bort-  
faller vid sammansättning.

**Bergslok**, m., med sammandragen,  
ensidig, lutande vippa: *M. nutans* L.

**Grusslok**, m., med axlikt samman-  
dragen vippa, håriga agnskal: *M. ci-*  
*liata* L.

**Lundslok**, m., med npprätt, grenig  
vippa, inre blomman felsläende: *M.*  
*uniflora* RETZ.

**Slokstarr**, se **Starr**.

**Sloktistel**, se **Tistel**.

**Slån**, f., en allmän buske med tor-  
nar, tillhörande Stenfrukträden: *Pru-*  
*nus spinosa* L. Frukterna, kallade *Slån-*  
*bär* eller *Stärkebär*, äro klotrunda,  
svarta, med kärf smak. Till samma  
släkte höra **Krikonträd** (äfven kalladt  
*Tysk Slån*) och **Plommonträd**.

**Slånga**, f. = **Bändling**. Jfr **Vatten-**  
**slånga**.

**Slånlaf**, **Slånmossa**, se **Laf**.

**Slåsskämpar**, se **Kämpar**.

**Slätterblomster**, n., ett namn,  
icke utmärkande någon viss växt, utan  
tillagdt många växter, som blomma  
vid slättertiden, t. ex. **Hvita Visiln**,  
**Hästfåblan** m. fl.

**Slätterfåbla**, f., ett allmänt ört-  
släkte, tillhörande Fibleväxterna, med

bara blomstänglar, fjälligt blomfäste  
och på tvären rynkiga frön: *Hypochæ-*  
*ris* L. Blommorna äro gula. **Allmän-**  
**na Slätterfåblan** (*H. maculata* L.) kal-  
las i Vesterg. **Slättergubbar**, i Jemt.  
**Slätterkullor**. (Äfven **Hästfåblan** kal-  
las stundom **Slättergubbar**.)

**Slättergröe**, se **Gröe**.

**Slägfrid**, f. = **Gulmåra**. Ett myc-  
ket gammalt namn, som blifvit öfver-  
satt med **Frillogräs**. Sedan ordets  
bemärkelse (*frilla*) utdött, har man  
trott att det skulle betyda *slagsmål*.  
Se RIETZ, *Ordbok*.

+ **Slätt**, m., förvidet uttal af **Klett**.

**Slöke**, n., en gammal benämning  
på **Qvanne**, af Isl. *slok*, rädda. Detta  
nu obrukliga namn anser jag lämpligen  
kunna öfverföras till *Pleurosper-*  
*mum austriacum* HOFFM., på hvilken  
växt det vida bättre passar, ty denna  
är den enda Umbellat, hvars stjelk ut-  
gör en fortgående rädda utan afbrott  
genom tvärleder. För att häntyda på  
växtens släktskap med **Libsticka**, kan  
man göra ett tillägg till namnet och  
kalla den **Slöke-sticka**.

+ **Slökestut**, m. = **Strätta**.

+ **Slökorn**, n., de vilda arterna af  
släktet **Korn** (*Hordeum* L.).

**Smile**, m., små, ettåriga gräs, förr  
räknade till släktet **Tåda**, men hafva  
i spetsen tvåklufna agnskal, fastväxta  
vid frukten: *Airopsis* DESV. — Namnet  
**Smile** tillägges allmänt både i Tysk-  
land och Norge arterna af *Aira* L.

**Sminkbär**, n., ettåriga örter af  
Mollaväxternas familj, hvilkas blom-  
hylla uppsväller och blifver köttigt:  
*Blitum virgatum* och *capitatum* L.  
Öfriga i senare tider hitförda arter fö-  
ras i folkspråket till släktet **Mell**.

**Sminkrot**, f., se **Horleta**.

+ **Smockbär**, n., äldre namn på  
**Smultron**.

† **Smultpäron**, n., utgår alldeles.

**Smultron**, n., ett allmänt känt örtslägte, hvars bär äro bildade af det uppsvällda fruktfästet: *Fragaria* L. Jfr **Jordbär**.

Ur vård af späda blad, som hölja dem för dagen,

På böjda stjelkars topp de låga smultron tagen.

OXENSTJERNA 2: 53.

Röda smultron mellan blad.

NICANDER 1: 22.

Rödaste smultron i mjölk och vin.

BELLMAN 3: 246.

Kom att purpursmultron plocka.

STAGNELIUS 2: 291.

**Backsmultron**, med foderflikarne tryckta intill frukten: *F. collina* EHRH.

**Marksmultron**, med foderflikarne utstående, frukten lätt affallande: *F. vesca* L.

**Trädgårdssmultron**, vanligen kallade **Jordgubbar**, skiljas från båda de föregående genom större, på ytan gro-piga frukter: *F. elatior* EHRH.

Flera utländska arter odlas, men deras namn äro ännu obestämda.

† **Smultronbuske**, m. Namnet är olämpligt (rättare **Mjölönbuske**) och äfven öfverflödigt dels derföre, att växten ej finnes hos oss, dels emedan den i skrift vanligen kallas **Arbus**, **Arbuser**: *Arbutus Unedo* L.

† **Smultronklöfver**, m., en mindre bekant art af Klöfver: *Trifolium fragiferum* L.

**Småborre**, m., en mångårig ört, tillhörande Brumväxterna, med gula, i en lång klase sittande blommor, frukterna under blomman med i spetsen haklikt krökta taggar: *Agrimonia Eupatoria* L. Småborrens frukter hänga sig fast vid kläderna, liksom Karborrar.

† **Småknoppar**, m. pl., en ettårig art af släktet Fetknopp: *Sedum autumnum* L.

**Smålummer**, m., en med Lummer närförvandt växt, med taggigt tandade blad: *Selaginella spinulosa* AL. BRAUN.

*Fries, Svenska växtnamnen.*

† **Smälla**, f., **Smällor**, pl. (Smätjon Dal.), växter med uppblåsta blomfoder, hvilka, hastigt krossade, spricka med en smäll. Egentligast **Tarald**.

† **Smällon**, n., Skåne = **Backsmultron**.

**Smäre**, m., ett fornordiskt, ännu brukligt namn på Klöfverväxter, men som i allmänhet öfvergått till uttalet *smör*; tillägges nu släktet *Medicago* L. (äfven kalladt **Kosmör**), hvilket skiljer sig från Klöfver genom bågformigt böjda eller ock spiralvridna ärtbaljor.

**Blåsmäre**, med blå blommor, spiralvridna ärtbaljor, i äldre tider odlad under namn af **Luzern**: *M. sativa* L.

**Fodersmäre**, äfven **Svensk Smäre**, med gula blommor, bågformigt böjda ärtbaljor: *M. falcata* L.

**Smör**- ingår i en mängd växtnamn, äfven till betecknande af mjukare frukter, t. ex. **Smörnypon**, **Smörpäron** m. fl.

**Smörblomma**, f., den allmänaste arten af Fibleväxterna, med enkel, mjölkrik stängel, som slutar med den smörgula blomman: *Taraxacum officinale* WEB. (I Dalsland tillägges namnet äfven *Leontodon autumnalis* L.) Smörblomma blommar hela våren och sommaren och upphör sist om hösten.

En smörblomma, ännu kvar Utaf sommarns fagra dar,  
Emot månen blygsamt drag  
Upp sitt gullgula standar.

DAHLGREN 1: 79.

*Ann.* Bland denna växts mångfaldiga namn är **Smörblomma** det allmänast spridda och i skriftspråket mest brukliga. Det är äfven det mest karakteristiska: det mjölkrika örtståndet liksom öfvergår till smör i blomman. Af dess öfriga namn är **Skallnacke** mest betecknande. Flera, såsom **Lejontand** (osvenskt), **Kopiss**, **Svinros**, **Maskros** o. s. v., äro rent af förkastliga och utan tillämpning på växten.

**Smörblomster**, **Smörfånga**, **Smörört** (se Linnés Sk. resa 240) äro mycket obestämda namn, som för de gula blommornas skull tilläggas åtskilliga Ranunkulaceer, såsom 1) **Kabbe-**

löken, synnerligast i Dalarne; 2) flera arter af slägtet *Solöga*; 3) *Gulsippan*. — Äfven *Smörblomman* kallas *Smörblomster*.

† *Smörbollar*, *Smörbullar*, m. pl. = *Bulleblomster*.

† *Smörbär*, n., Jemtl. = *Hönsbär*.

*Smörnypon*, se *Nyponbuske*.

† *Smörpalm*, f., en palmart, som är hos oss så obekant, att den ej kan ega Svenskt namn: *Cocos butyracea* L. FIL.

† *Smörträd*, n., ett tropiskt träd med läderartade blad, hvars frukt innehåller ett smörlikt ämne: *Pentadesma* R. BR. *P. butyraica* växer i Sierra Leona. — Namnet *Smörträd* är af Dalin fördt till den näst föregående, *Cocos butyracea*.

*Snara*, f., se *Snärjegräs*.

*Snarbindel*, se *Snarvinda*.

*Snarmåra*, se *Måra*.

*Snar-refva*, f., ett trådlikt, bladlöst, på andra växter växande örtslägte: *Cuscuta* L. Utom *Allmänna Snarrefvan* (*C. major* DEC.) är i synnerhet den på lin växande *Lin-snarrefvan* (*C. Epilinum* WEIHE) ett skadligt ogräs, och under senare åren har till oss inkommit *Klöfver-snarrefvan* (*C. Trifolii* BAB.), förderlig för klöfverfälten.

*Snarynda* (origtigt *Snarbinda*), se *Vinda*. — Med *Snarbindel* i Sv. Lag, Byggn.B. 8:4, förstås väl både *Åkerbinda* och *Åkervinda*.

*Snigelmossa*, se *Mossa*.

† *Snip*, m., Gestr. en liten art af slägtet *Ångdun*: *Eriophorum alpinum* L.

† *Snoddergräs*, n., Ångerm. = *Åkerbinda*.

† *Snoktistel*, m., Skåne = *Bittermjölke*.

† *Snokört*, f., Retzius = *Blåeld*.

† *Snotter*, pl., Vesterb. = *Hjortron*.

*Snufveblomma*, f. = *Skogsfrublomma*. Vanligen egnad »skogssnufvan» (skogsrå).

*Snufveläder*, n., en packad massa af svampars vegetativa system, som förekommer i gamla träd, synnerligast i Bok. Kallades af Tode *Xylostroma giganteum*.

† *Snuggbär*, n., Eلفd. = *Smultron*.

*Snyltrot*, f., en bladlös, på andra växters rötter växande ört, med gulbruna, läpplika blommor, liknande *Skeplingsväxterna*, men fröhuset är enrummigt: *Orobanche* L.

† *Snytterbär*, n., i Hels. olika uttal af *Snotter*. (Enligt Linné är i nämnda landskap *Snytterbär* namn på *Smultron*. *Utg. anm.*)

*Snärjegräs*, *Snärpegräs*, n., allmänaste benämningen på *Snarmåran*. I Dalarne kallas *Allmänna Snarrefvan* *Gult Snärjegräs*.

*Snöbollsträd*, n. = *Olvonbusken* med endast gallblommor.

*Snödroppe*, m., en lökväxt, belägtad med *Narcissen*, med en hvit hängande blomma på hvarje stängel, de tre inre kalkbladen urnupna och grönfläckiga: *Galanthus nivalis* L. *Snödroppen* blommor tidigast af alla örter, under islossningen.

*Snöhvita*, f., ett lämpligare namn på *Draba verna* L. än *Rågblomma*.

*Snöklocka*, f., en art af slägtet *Klocklilja* (*lilja* bortfaller i sammansättningar), närbeslägtad med *Snödroppen*, men större, upprätt, alla kalkbladen likformiga, i spetsen grönfläckiga: *Leucorum vernum* L. Blommor något senare än *Snödroppen*.

*Snölaf*, se *Laf*.

*Snö-ört*, f., Öland = *Röllika*.

*Socket* tillägges flere växter som artnamn, t. ex. *Socketlönn*, *-tång* (*Laminaria saccharina* LAMRX.); men mest

som artförändringsnamn, t. ex. **Sockerböna**, **-toppskål**, **-melon**, **-potatoes** m. fl.

† **Sockerkist**, m., ett Amerikanskt trädslag, närmande sig Mahogny.

**Sockerpalm**, f., en palmart i Guinea, af hvilken palmsocker erhålles: *Arenca saccharifera* LABILL.

**Sockerrot**, f., en för sina välsmakande rötter odlad art af släktet Märke, hvarföre den rätteligen bör kallas **Sockermärke**: *Sium Sisarum* L.

**Sockerrör**, n., ett högväxt gräs i de varmare länderna, af hvars söta saft socker beredes: *Saccharum officinarum* L.

**Sockerärt**, se **Ärt**.

**Sodaört**, f., en med Saltört beslägtad art af Mollaväxterna, lätt skild från alla genom sina taggigt tillspetsade blad: *Salsola Kali* L. Sodaörten växer på hafsstränder.

**Sodomsäpple**, n., ett på ytan glänsande, men inuti med asklik massa fylld frukt, växande kring Röda hafvet: *Solanum sodomceum* L.

Dock ofta bildning, konst och smak  
Ett sodomsäpple var.

ATTERBOM 1: 162.

† **Sodöda**, f., Wahlenberg = **Flenört**.

**Sojaböna**, f., ett till Ärtväxterna hörande örtslägte i China och på Japan, af hvars bönor Soja beredes: *Soja hispida* MOENCH.

† **Sokrasse**, m., Wahlenberg = **Gatkrasse**.

**Solan**, m., det artrika släktet *Solanum* L. Må hända blir det nödvändigt att behålla detta Latinska namn såsom gemensamt släktnamn, emedan intet af de inhemska är dertill lämpligt.

**Solblomma**, f., se **Solros**. »Solblomman, snart sagdt det största blomster i naturen, fröjdade sig nu högeligen mest vid alla bondehyddor, som för 100 år sedan endast kunde trifvas vid de Kongligas palais och i de präktigaste trädgårdar». Linnés Sk. resa 433.

† **Solbär**, n., Skåne (se Linnés Sk. resa 240) och Halland = **Svarta Vinbär**.

† **Soldagg**, f. = **Silesår**. ✓

† **Solfjäderpalm**, f., en palmart med bladen solfjäderformiga: *Corypha umbraculifera* L. Som produkter af detta träd icke komma till oss, bör namnet på sin höjd i ett bihang till ordboken upptagas.

† **Solgräs**, n., Wahlenberg = **Flugsporreblomma**.

† **Solhvifva**, f., Boh. (Linné) = **Knyl-solöga**.

**Solros**, f., en ståtlig, ettårig ört af Hålkblomstriges familj, med talrika strålblommor, hvarföre den af Franckenius lämpligast benämndes **Solkrona**. Af Linné kallad **Solblomma** (*Helianthus* L.), se der. — Jfr ATTERBOM 1: 63.

**Solsicka** (af Lat. *solsequia*), f., ett gemensamt namn på (gula) Blomhållsväxter, som vrida sig efter solen, nemligen **Ringblomman**, **Solrosen**, **Hästfiblan**, **Gula Krageblomman**. Vill man skilja den sistnämnda såsom eget slägte, torde namnet lämpligast fastställas för denna, emedan dess »alla blomster vända sig efter solen färdigare än någon annan solblomma». Linnés Sk. resa 251.

† **Solskärmsmossa**, se **Bullmossa**.

† **Solvisa**, **Solviser**, f., Boh. (Wahlenberg) = **Knyl-solöga**.

**Solvända**, f., små halffbuskar med talrika fria ståndare och treskaligt fröhus: *Helianthemum* Tourn.

**Solöga**, n., ett artrikt slägte af Ranunculaceernas familj, med fria foder- och kronblad, de senare hafvande honungsgrop vid basen, samt med talrika, i ett hufvud samlade småfrukter: *Ranunculus* L.

Allmänt **Solöga**, med glatta småfrukter, släta blomskäft: *R. acris* L.

**Knyl-solöga**, med frukter såsom det föregående, men refflade blomskåft, lökförmig rot: *R. bulbosus* L.

**Refvigt Solöga**, likt det näst föregående, men med krypande grenskott: *R. repens* L.

**Aker-solöga**, ettårigt, med taggiga småfrukter: *R. arvensis* L.

(**Ämöja** och **Ältgräs** äro särskildt upptagna.)

**Somalla, Somilla, f.**, Söderm. = Brudbröd.

**Sommar-**, tillagdt växtnamn, utmärker 1) ettåriga artförändringar, såsom **Sommarråg**, **-hvete**, **-raps**; 2) tidigt mognande frukter, såsom **Sommaräpplen**, **-päron**, **-nypon**.

**Sommargyllen**, n., ett släkte bland Kålväxterna, med tveeggadt-fyrkantiga skidor och lyrformiga blad: *Barbarea* R. BR.

Allmänt **Sommargyllen** har bittert besk smak: *B. vulgaris* R. BR.

**Krasse-sommargyllen** har angenäm krassesmak: *B. præcox* R. BR. Odlades fordom till sallat under namn af **Vinterkrasse**.

**Sommarhyll**, se **Hyll**.

**Sommarnypon**, se **Nyponbuske**.

† **Sonke**, af Liljeblad bildadt namn på släktet *Sonchus* L.; förkastligt.

**Sopmossa**, f., namn på större mossor, som användas till viskor, synnerligast **Björnmossa**.

**Sopp**, m., den äldre och ännu i vissa landsorter vanliga benämningen på jordsvampar (trädsvampar kallas i allmänhet **Ticka**). I Dalarne benämnas Skifsvamparne **Skurusopp** och Rör-soppsarterna **Mjölksopp**.

**Soppegräs**, n. = **Flotagräs**. Se Linnés Sk. resa 398.

† **Sorgskräpp**, f., Vesterb., se **Guckusko**.

**Sostagg**, se **Stagg**.

**Sot, Sotax, Sotbrand**, se **Brand**.

**Sotmossa**, se **Mossa**.

† **Spadklubba**, svampsläktet *Spathularia* PERS. Utgår alledes.

† **Spansk ryttare**, m., Blek. en art **Nyckelblomster**: *Orchis mascula* L.

**Spanskt rör** = **Rotting**.

**Sparflins**, se **Lins**.

† **Sparrgräs**, n., Wahlenberg = **Igelknopp**.

**Sparris**, m., en bekant matväxt, tillhörande Liljeväxterna, med härfin, bladlika smågrenar och röda bär: *Asparagus officinalis* L. Den vilda Sparris, som förekommer på södra Sveriges hafskuster, är icke ätlig.

**Sparrisärt**, f. = **Klöfverärt**.

† **Sparrlosta**, f. = **Axlosta**.

† **Spelbom**, m., Gotl. = **Benved**. Namnet är ett förvridet uttal af Tysk. *Spilbaum*.

**Spelt**, m., ett sällan odladt sädeslag af Hveteslägtet, med tvårhuggna agnskal: *Triticum Spelta* L.

**Spemat**, m., en allmänt odlad köksväxt af Mollafamiljen: *Spinacia oleracea* L. »Spinat... är ibland de helso sammaste grönsaker och kan väl torkas till vinterföda». LILJEBLAD. — **Ny-Zeeländsk Spemat**, *Tetragonia expansa* AIT., tillhör familjen *Ficoideæ* JUSS.

**Spenört**, f., en ståtlig Umbellat med dubbelt trebladigt delade blad, breda, hjertlika bladflikar och hvita blomflockar, fyravingade frön: *Laserpitium latifolium* L. Spenörten är lundarnes prydnad.

**Spergel**, m., ettåriga örter af Narfväxternas familj, med knutigt ledade stjelkar, trinda, saftfulla blad, hvita blommor, fem pistiller: *Spergula* L. — **Åkerspergel** (*S. arvensis* L.) är på en gång ett godt foder och ett pinsamt ogräs (»Pin-skorf»).

**Spergelklöfverärt**, se **Klöfverärt**.

**Spetsgroblad**, se **Groblad**.

**Spetshagtorn**, se **Hagtorn**.

† **Spetsmossa** utgår.

**Spikblad**, n., en liten, krypande Umbellat med sköldlika blad och enkla blomflockar, växande på fuktiga ställen: *Hydrocotyle vulgaris* L.

**Spikklubba**, f., en med Bolmörten förvandt växt med stora, vackra hvita blommor och fyrskaliga (taggiga) fröhus: *Datura Stramonium* L. Spikklubban är giftig, men användes i medicin.

**Spikvalmo**, se **Valmo**.

† **Spillrofva**, f. = **Långrofva**.

**Spindelsvamp**, m., ett talrikt släkte bland Skifsvamparne, med spindelväfslikt hylle och mer eller mindre ockra-färgade sporer: *Cortinarius* Fr. Bland Spindelsvamparne finnas inga ätliga.

**Spindelört**, f., en liten mångårig ört med smala, jembreda blad och små fyrklufna blommor, fästa på bladskäften: *Thesium alpinum* L. Hos oss är Spindelörten ej någon fjellväxt, utan tillhör Småländska höglandet.

**Spiralört**, f., en sydeuropeisk, under vatten växande ört, hvars honblommors skaft äro trådlika och spiralvridna: *Vallisneria spiralis* L. Örtan har af misstag uppgifvits som Svensk, men odlas stundom i aqvarier.

**Spirea**, f., utländska buskväxter, tillhörande (jemte Mjödörten och Brudbrödet) släktet *Spirea* L. Bland flera arter, de flesta hvitblommiga, förtjenar särskildt upptagas:

**Röd Spirea** (*S. salicifolia* L.), allmänt odlad och flerstädes förvildad.

**Spirkål** utgår.

**Spiskummil**, m., benämnes den vanliga Kummilen till skilnad från den äkta sydeuropeiska Kumminen.

† **Spokter (Spökter)**? — en från Göteborgstrakten uppgifven benämning på vanliga **Hundkaxen**.

**Sporreblomma**, f., ett i södra Europa artrikt släkte bland Skeplingsväxterna, utmärkt af blommans sporr: *Linaria* TOURN. Den mest bekanta arten är:

**Flugsporreblomma** (*L. vulgaris* MILL.), med större, gula blommor i en klase, allmänt känd under namn af **Flugblomster** (se der). <sup>↑ velvete</sup>

† **Sprakved**, m. = **Brakved**.

† **Spricklaf, Sprickling**, utgå alldeles.

**Springkorn**, n., en vild ört, beslägtad med Balsamin, med gula blommor: *Impatiens Noli tangere* L. Då det mogna Springkornet vidröres, springa fröhusets skal elastiskt upp och kring-sprida frön.

**Spritärt**, se **Ärt**.

**Sprängört**, f., en i vatten växande Umbellat med dubbelt parbladigt delade blad, lancettlika bladflikar och små, nästan klotrunda frukter: *Cicuta virosa* L. Af äldre författare kallas den **Odört** (se denna). Sprängörten är den giftigaste af våra inhemska örter, i synnerhet rotstocken, som utlakar en gul saft; den uppgifves förgifta sjelfva vatt-net för boskapen, som deraf dricker.

† **Spurry**, m., Retzius = **Spergel**.

**Spåmanstistel**, m. = **Stjertistel**.

**Sqvaller, Sqvallerkål**, se **Qval-ler**.

**Sqvattram**, m., **Sqväckra**, f., en i skogskärr växande buske af Ljungfamiljen; har på bladens undre sida rostfärgad ludd och i grenarnes toppar hvita blomflockar: *Ledum palustre* L. De mest ödsliga skogskärran upplifvas af blommande Sqvattram. Sqväckra har en mycket stark lukt och narkotiska egenskaper.

† **Sqvätta**, f. = **Strätta**. Namnet härledes af *sqvätt*, ty de ihåliga stjelkarne användas af barn till sprutor.

† **Sqvättilök**, m., Dalarne = **Vänderot**.

† **Stadd**, m. Svårigen skulle någon ana, att detta namn härleder sig från Lat. *Staticæ*. Liljeblad kallar så både *Staticæ* (se **Mar-risp**) och *Armeria* (se **Trift**).

† **Stadufur**, f., Ångerm. = **Höstfbla**. (Namnet uttydes *solståndsblomma*.)

† **Stadun**, n., Alg, tillhörande släktet *Oscillatoria* VAUCH.

† **Staf**, m., benämnes af Liljeblad släktet **Frier**.

**Staffansfrö**, n., en utländsk art af släktet Riddarsporre, använd i medicin: *Delphinium Staphysagria* L.

**Stagg**, m., ett styft, stickande gräs med borstlika blad och ensidigt ax: *Nardus stricta* L. Wahlenberg: **So-stagg**. »Stagg gör lien slö och ger mager t hö». *Ordspråk*.

**Stallört**, f., örter eller halfbuskar af Ärtfamiljen, bladen med trenne småblad, röda blommor: *Ononis* L. Bland de talrika namnen är detta äldst och har bästa auktoritet. Det afser arternas stinkande lukt.

**Stinkstallört**, med ettårig stjelk, utan taggar: *O. hircina* JACQ.

**Åkerstallört**, äldre taggig, med öfvervintrande stjelk: *O. arvensis* L.

**Starkpeppar**, se **Peppar**.

**Starr**, m., ett slägte bland Halfgräsen, med han- och honblommor på samma stånd: *Carex* L. Af detta slägte finnas i Skandinavien omkring hundra arter, bland hvilka de flesta fått Svenska namn sig tillagda i rent botaniska arbeten, såsom Linnés Fl. Svec. och Liljeblands Flora; men att upptaga alla dessa synes mig så mycket mera öfverflödigt, som de icke ingått i allmänna

språkbruket och endast af botanister ex professo komma att åtskiljas.

**Backstarr**, se nedan vid **Vårstarr**.

**Blåsestarr**, ett storväxt gräs med uppblåsta frukter, hvilket, jemte andra större arter, lemnar Lappsogräset: *C. vesicaria* L. Växer i kärr.

**Blåstarr**, äfven en högväxt art, med skilda han- och honax, men endast tvenne märken: *C. acuta* L. Växer på åbräddar och lemnar bättre foder än de öfriga arterna.

**Gråstarr**, en mindre art, med hvitaktiga ax, han- och honblommor i samma småax: *C. canescens* L. Utgör till väsentlig del höet på kärrängar.

**Hafstarr**, den utmärktaste i släktet, blomfjällen med långa borster: *C. maritima* MÜLL. Endast i Bohusläns och Göteborgs skärgård.

**Knagglestarr**, ett lågväxt gräs, men ådrager sig uppmärksamhet genom sin ljusgröna färg och sina knaggliga småax: *C. flava* L. Växer i kärr.

**Räfstarr**, en storväxt art, med sammansatt, brunt ax, han- och honblommor i samma ax: *C. vulpina* L. Växer på fuktiga ängar.

**Sandstarr**, lik den föregående, men mindre, utmärkt genom sina flere famnar långa, krypande rotstockar: *C. arenaria* L. »Sandstarran... växte under sanden, med några famnars långa krypande rötter, uppsättandes merendels emellan hvart quarters spatium en liten stjelk och blad, liksom den hade varit planterad efter snören». Linnés Ö1. resa 139. — Växer endast i flygsand och är ypperlig till dess dämpande.

**Slokstarr**, en stor art, med flera skilda både han- och honax, de senare hängande: *C. Pseudocyperus* L. Vid stränder.

**Tufstarr**, med ett hanax, flera honax, två märken, lättast skild genom de ljusgröna tufvor den bildar på fuktiga ängar: *C. caespitosa* L. Se Linnés Sk. resa 241. — Blommar tidigt och är då lågväxt, men förlänges sedermera.

**Vårstarr** (*C. præcox* Jacq.) och **Backstarr** (*C. ericetorum* Poll.), tvenne smärre, på torrare ställen växande arter, blommande tidigt om våren, med lifligt gröna blad.

+ **Steckelgräs, Steckgräs, n.** = **Stålrört**. Föres vanligen till *Genetiana Amarella* L., men innefattar äfven *G. campestris* L.

+ **Stehjok, Dalarne** = **Fräken, Dyfräken**.

+ **Stenbryt, m.** = **Bergspring**.

**Stenbräcka, f.**, flera arter af slägtet *Saxifraga* L., växande i fjellen, företrädesvis *S. oppositifolia* L. Se **Bräcka**.

**Stenbräken, n.**, ett slägte bland Bräkenväxterna, mera spädt och vekt än Ormbunkslägtet (*Aspidium* Sw.), med ensidigt fruktplättarnes svepe: *Cystopteris* Bernh.

**Stenbär, n.** = **Stenhallon**.

**Stenek** = **Jernek**.

**Stenfrukträd, n.**, en växtfamilj med talrika på fodret fästa ståndare och köttiga frukter, som innesluta en stenhård kärne: *Drupaceæ* L. Hit höra **Hägg, Körs, Mandel, Persika, Slån** m. fl.

**Stenfrö, n.**, slägtet *Lithospermum* L., stråfhåriga örter, tillhörande Skrufblomstriges familj, med hvita blommor och mycket hårda frön. Jfr **Perlgräs**.

+ **Stengräs, n.**, Medelp. (**Flengräs, Vesterb.**) = **Röllika**.

**Stenhallon, n.**, en ört af Hallonslägtet, med krypande stjelkar, hvita blommor och röda bär: *Rubus saxatilis* L.

**Stenmossa, f.**, allmän benämning för Lafvar, som växa på sten; vanligen hänföres namnet till *Parmelia saxatilis* Ach. Se **Letlaf**.

**Stenmurkla, se Murkla**.

+ **Stenpoley** = **Dosta**. Tillhör ej Svenska språket, utan har upptagits ur Tyska kräuterbücher.

+ **Stenpäron, n.**, frukten af det vilda Päronträdet, äfvensom en sämre sort odlade Päron. **Vilda Päron**.

**Stensöta, f.**, en i bergspringor växande art af Bräkenväxterna, med enkelt parbladigt inskurna blad och bara (ej fjällbetäckta) fruktplättar på bladens undre sida: *Polypodium vulgare* L.

+ **Stenvårta** utgår.

+ **Stenört, f.** = 1) i Upland **Korsört**; 2) i Skåne **Bitter-fetknopp**, enligt Linnés Sk. resa 240.

+ **Stickelblomma, f.**, Boh. = **Fältstålört**. Jfr **Steckelgräs**.

**Stickelbärsbuske, m.**, en art af slägtet *Ribes*, skild från öfriga genom sina taggiga grenar: *Ribes Uva crispa* L. **Krusbär** är en förändring deraf.

När stickelbuskens bär bland sårande försvar  
I mognadsstunden än har växtens grönska kvar.

OXENSTJERNA 2: 54.

+ **Stiftssvamp** utgår alldeles.

+ **Stighåltgräs, n.**, Vesterb. = **Linnésört**. (**Rohåltgräs** är olika uttal deraf.)

**Stillfrö, n.**, ett obestämdt namn, som tillägges frön af flera olika arter tillhörande de Korsblomstrige växterna, t. ex. **Rockentraf, Fältkrasse, Väg-senap** m. fl.

+ **Stingsel, m.**, Dal. = **Tistel**.

+ **Stingskallar, m. pl.**, Dal. = **Åkertistel**.

**Stinkmell, se Mell**.

**Stinknäfva, se Näfva**.

+ **Stinknässla, f.** = **Stinksyska**.

**Stinkstallört, se Stallört**.

**Stinksvamp, m.**, en aslikt stinkande svamp med nätådrig mössa, i början täckt med ett svartgrönt slem, och fo-

ten nedtill omgifven af en slemfylld säck: *Phallus impudicus* L. Jfr **Trollägg**.

**Stinksyska**, se **Syska**.

† **Stjelkborre**, m. = **Kransborre**.

**Stjernanis**, m., småfrukterna af en i China växande buske, *Mlicium anisatum* L., hvilka i lukt, smak och egen-skaper öfverensstämma med Anis. Användas i medicin.

**Stjernblomma**, f., ett örtslägte bland Narfväxterna, skildt från öfriga genom djupt tvåklufna kronblad: *Stellaria* L. Till detta slägte hör äfven **Vätarv**, men den är så allmänt känd under detta namn, att det måste särskildt upptagas.

Ann. Man har benämnt äfven de utländska arterna af slägtet **Aster** för Stjernblomma, men de bibehålla bäst sitt utländska namn, utom *Aster chinensis* L., som kallas **Stjernros**.

† **Stjernhyacint**, m. = **Blåstjerna**. Tillhör ej Hyacintslägtet.

**Stjernelök**, m., lökväxter, tillhörande Liljeväxterna, med hvita, stjernlika blommor: *Ornithogalum* L. I vanligt tal bortfaller **lök** vid sammansättning.

**Aftonstjerna**, f., med i klase sittande, nedhängande blommor: *O. nutans* L.

**Morgonstjerna**, f., med uppstigande, jemnhöga blommor: *O. umbellatum* L.

**Stjernmossa**, se **Mossa**.

**Stjernros**, f., en utmärkt vacker prydnadsväxt, som odlas i talrika förändringar, af Linné räknad till slägtet **Aster**, men nu bildande ett eget slägte: *Callistephus chinensis* NEES. (Namnet Stjernros har föga lämpligt tillagts **Dufkullan**, och förekommer ej i folkspråket.)

**Stjertistel**, m., ett utmärkt slägte bland Tistelväxterna, med halmfärgade strålblommor, som utbreda sig i

klar, men sammandragas i kulen väderlek: *Carlina* L.

**Stjernvädd**, se **Vädd**.

† **Stjernört**, f., se **Stjernblomma**.

**Stockros**, f. 1) Den ursprungliga och inhemska är släktet *Lavatera* L., tillhörande Kattostväxterna, skildt genom stora blommor och fria småfrukter: *L. thuringiaca* L. (I systematiskt afseende föres till detta slägte rättast **Rosen- och Desmekattosten**.) 2) I trädgårdsspråket föres namnet äfven till en storblommig art af släktet *Alcea*, *A. rosea* L.

**Stofferblomma**, f., en odlad, ett-årig växt, tillhörande de Skruflblomstriges familj, med platta blå blommor med strål-lika tänder i botten: *Borago officinalis* L.

**Stolt Henrik** (*Bonus Henricus*), m., ett främmande namn på **Mjölkröten**, hvilket likväl, enligt Linnés Sk. resa 112, skall hafva ingått i folkspråket. Kan endast som en kuriositet upptagas.

**Storax**, m., ett välluktande harts, som erhålles af *Styrax officinalis* L. från Levanten.

† **Storhufvud**, n., Skåne, en art af **Knoppört**: *Centaurea Scabiosa* L. (**Stor Knoppört**).

**Storknäbb**, m. = **Näfva**.

**Stormhatt**, m., ett örtslägte af Rannkelfamiljen; öfre blombladet hjelmlikt hväldt, inneslutande tvenne skafade honungshus: *Aconitum* L. Se **Lusfoka** och **Munkskalle**.

Men tillåt ej din krans, hvars färger  
menlost skiftas,  
Af stormhattsblommans prakt och ti-  
basten förgiftas.  
OXENSTJERNA 2: 122.

† **Strandblomster**, n., örter växande på stränder, såsom **Trift** (Boh.), **Fackelros** (Smål.) m. fl.

**Strandgråbo**, se **Gråbo**.

† **Strandhafre**, m., se **Sandrör**.

**Strandkil**, m. 1) en inhemsk art af släktet *Aster*, med blå strålblommor: *A. Tripolium* L.; 2) **Hvit Nysrot**.

**Strandklo**, f., en på våta ställen växande ört af Sugeväxterna, med blomkransar i bladvecken, nästan regelbundet fyrklufna blommor och två ståndare: *Lycopus europæus* L.

**Strandklöfverärt**, se **Klöfverärt**.

**Strandkrypa**, f., **Strandling** (Liljeblad), m., en liten på hafsstränderna krypande ört, lik Rödärv, men utan blomfoder: *Glaux maritima* L.

**Strandkål**, m., en frodig, på hafsstränder växande ört af Korsblomstrigens familj, med stora, tjocka, isgrå blad och hvita blommor: *Crambe maritima* L. »Folket berättade, att en borgarehustru i Marstrand hade hemtat sådan kål, kokat och gifvit den åt soldaterna, som spiset hos henne, i stället för Blåkål, hvilka alla blifvit fjollige, när de ätit af samma rätt; men då officerarne undersökte derom, funno de värdinnan lika tokig med gästerna». Linnés Vestg. resa 189.

**Strandlilja**, f., ett på gränsen mellan Liljor och Tågväxter stående örtsläkte, med gula blommor och ludna ståndarsträngar: *Narthecium ossifragum* (L.). Har fått sitt vetenskapliga namn af en gammal sägen, att genom örtens förtärande benen hos boskapen skulle skörna och sönderbrista. Hit förde Linné **Ilagräs**, men detta namn har en helt annan hänsyftning. Se **Ilagräs**.

**Strandling**, se **Strandkrypa**.

† **Strandportlak**, m. = **Saltarv**.

**Strandpryl** (Hartman), m., en liten ört, förvändt med Groblad, men bladen syl-rika, stängeln enblommig och fröhuset med ett frö: *Littorella lacustris* L.

**Strandråg**, m., ett mångårigt, med Råg förvändt grässläkte, växande i flygsand, med krypande rotstock och hoprullade, styfva blad: *Elymus arenarius*

L. Kallas af sjöfarande **Elm** eller **Helm** (af *Elymus*).

*Ann.* Till följd af yttre likhet och gemensam växtplats förvexlas detta gräs till namnet med **Sandröret**. Benämningen **Elm**, **Sandelm** tillhör uppenbart förevärande växt; till **Sandrör** åter höra namnen **Sandhafre**, **Margräs**, **Marhalm**.

† **Strandrör**, n. = **Vass**.

**Strandsticka**, f., en på hafsstränder växande Umbellat med dubbelt trefingradt delade blad, beslägtad med **Libsticka**, men har fria frön: *Haloscias scoticum* FR.

**Strandsvingel**, se **Svingel**.

**Strandsälting**, se **Sälting**.

**Strandärenpris**, se **Ärenpris**.

**Strandärter**, f. pl., Linné = **Hafsvial**.

† **Struss** (af Tysk. *Strauch*), m., Skåne = **Röd Kornell**.

**Strutbunke**, m., Boh. = **Foderbräken**. Namnet är karakteristiskt, ty detta Bräkenlägte växer i strutlika bunkar (tufvor), liksom Ormbunkarne.

† **Strål-laf** utgår.

**Sträfsa**, n., ett i vatten helt och hållet nedsänkt växtsläkte, liknande **Fräken**, men spädare, oftast fintaggigt och med alldeles olika fröredning (små nötter): *Chara* L. Sträset »har en obehaglig lukt, som liknar svafvel-lefver... På många ställen har man hufvudsakligen denna örten att tacka för torfgrafvarnas återväxt». RETZIUS 1: 158.

**Strätta**, f., en stor Umbellat, förr förenad med **Qvanne** till ett slägte, och skild derifrån nästan endast genom det vid frögömmet fastväxta fröet: *Angelica silvestris* L. Namnet tillägges äfven *Sium* L.

**Ströppel**, **Ströpple**, n., en mycket spridd benämning på **Dyfräken**.

† **Stubbmossa**, ett förkastligt namn.

† **Studenter**, **Studentnägliska** = **Borstnägliska**.

**Stut** ingår i några Norrländska växtnamn, såsom **Björnstut** (*Heracleum L.*), **Myrstut** och **Slökestut** (dessa båda för *Angelica L.*). Ordets härkomst är oviss, men som ifrågavarande växters stjelkar hafva ihåliga leder, liknade tutor, är härledningen af *tuta*, med omslags-s, ej osannolik. Benämningen **Tjuton** för *Angelica*, hvilken plägar af barn användas till hvisselpipor, synes dock häntyda på *tjuta*. Abbedissan Hildegard har *Stutgrass*, ett namn som man ej lyckats tyda.

**Styfmorsviol**, se **Viol**.

† **Stynggräs**, n. = **Stålärt**.

**Ståltrådslaf**, se **Laf**.

**Stålärt**, f., ett utmärkt örtslägte, tillhörande Bitterväxterna, med motsatta blad, blå blommor och enummigt fröhus: *Gentiana L.* Arterna af **Stålärt** hafva bitter smak, men i hög grad toniska egenskaper, hvilka liksom ståläsätta organismen.

**Allmän Stålärt**, **Fält-stålärt**, blomkronorna fyrklufna, med fransade fjäll kring svalget: *G. campestris L.*

**Klock-stålärt**, blommorna stora, klocklika, utan fjäll i pipöppningen: *G. Pneumonanthe L.*

**Äng-stålärt**, **Bitter Stålärt**, lik Fältstålärt, men blomkronorna femklufna: *G. Amarella L.*

**Ädla eller Norska Stålärt**, se **Baggsöta**.

† **Ståndpes**, **Ståndpers**, m., Dalsl. m. fl. st. = **Nosserot**.

**Stånds**, m., Boh., en art af slägtet Boört: *Senecio Jacobæa L.*

**Stäggan**, f., en stinkande art af Mell: *Chenopodium Vulvaria L.*

**Stäkra**, f., ett gammalt, allmänt bekant namn på en växt, som skall vara dödande för hästar; men hvilken växt dermed menas, har, såsom i afseende på Ilagräset, varit mycket ovisst. Linné hänförde namnet först, enligt

uppgift i Norrland, till *Alopecurus geniculatus L.* Detta var dock alltför orimligt, hvarföre han i sin Gotländska resa (s. 298) förde namnet till *Alisma*, hvilken ock af alla våra äldre författare och än i dag på vissa orter antages vara Stäkra. Men sedermera i sin Vestgöta resa (s. 47) säger han sig hafva lärt känna den äkta Stäkran, nemligen *Phellandrium*, en Umbellat med upprepadt delade blad och nästan klotrunda frukter, hvilken vore ett starkt gift för hästar. Det är ock denna som nu allmänt kallas Stäkra (i Kalmar län **Kaxstäkra**). Under Linnés Skånska resa inträffade likväl ett nytt uppslag i saken. I beskrifningen öfver denna resa (s. 182—185) omtalar han, hurusom hästar i Malmö äto Stäkra (*Phellandrium*) i största ymighet utan att deraf lida något men, hvarföre sjelfva växten måste frikännas från giftig verkan, hvilken deremot af Linné tillskrefs en derpå sig uppehållande insekt, *Curculio paraplecticus*. Denne torde dock äfven befinnas oskyldig. I min tanke är *Cicuta* (Sprängörten) den rätta, ursprungliga Stäkran; det finnes dock intet skäl att nu ändra växtens fastställda namn: (*Enanthe Phellandrium LAM.*)

† **Stämgräs**, n., Ångerm. = **Vänderot**.

† **Stärkebär**, n., den mycket sammandragande frukten af Slån (någon gång kallad **Stärkebärsbuske**).

† **Störböna**, f., arter af Böna (*Phaseolus L.*), som vinda sig omkring en uppsatt stör.

**Sudare**, **Sultråd**, m., ett slägte bland Tångväxterna, liknande en grof tråd: *Chorda Filum L.*

**Suga**, f., **Sugeväxter**, m. pl., en allmänt känd benämning på växtfamiljen *Labiatae* JUSS. (*Verticillatae L.*), med ledade stjelkar, motsatta blad, blommorna skenbart i krans uti bladvecken

(sällan i ax i toppen), läppformig blomkrona med två längre och två kortare ståndare, fyra småfrukter. Namnet är mycket gammalt; redan abbedissan Hildegard omtalar en art under namn af *Bienen-suga* (*Lamium album* L.). Barn pläga suga honungssaft ur blommans pip, liksom ur vissa *Trifolia*; deraf namnet.

### Sultråd, se Sudare.

**Sumak**, m., ett garf- och färgämne, som erhålles af åtskilliga arter utaf Nordamerikanska växtsläktet *Rhus*, specielt *R. Coriaria* L.

### Surapel, se Apel.

† **Surklöfver**, m. = Harsyra.

### Surkullor, se Kullor.

### Suroxel, se Ozel.

**Surtorn**, m., en taggig buske med gula, i klase sittande blommor, sex kronblad och sex ståndare: *Berberis vulgaris* L.

**Sutt**, m., en art af Groblad, med jemnbreda, köttiga blad, växande på hafsstränder och utgörande en väsentlig del af det berömda saltingsbetet: *Plantago maritima* L. »Den nordvestre Juten tror sig icke fägna sina gäster väl, om han icke bland flere rätter har stufvad Sutt». RETZIUS 2: 523.

† **Svalblomster**, n. = Majhvfiva.

### Svallbjörk, se Björk.

### Svallmossa, se Mossa.

**Svalting**, m., en mångårig vattenväxt med grenig, utbredd blomvippa, sex småfrukter och blad liknande Groblad: *Alisma Plantago* L. En annan art, **Liten Svalting**, har lancettlika blad och enkel blomflock: *A. ranunculoides* L.

**Svalört**, f., en samtidigt med svalornas ankomst blommande ört, genom mångbladig blomkrona skild från Solöga, till hvilket släkte den räknades af Linné: *Ficaria ranunculoides* ROTH.

Svalörtens rotknölar likna hvetekorn, och blottade af regnskurar hafva de ansetts för nedregnad säd.

*Ann.* Både denna och Skelörten beta på Grekiska *Chelidonium*, d. v. s. Svalört. I Svenska folkspråket är det endast *Ficaria* som kallas Svalört, och *Chelidonium* blommor hos oss minst en månad senare än svalans ankomst.

**Svamp**, m., den artrikaste klassen i hela växtriket, tillhörande Groddrådsväxterna, saknande den gröna färgen, som mer eller mindre tillkommer andra växter. Svamparne fördelas i följande familjer: **Hattsvampar**, **Disksvampar**, **Kärnsvampar**, **Mögelsvampar** och **Rostsvampar**. »Svamparne äro ett ströfvande pack, som röfva allt hvad de finna lemnadt sedan Flora gått i sitt vintertält emot hösten». LINNÉ, *Del. nat.* 14.

### Svamp i hus, se Träfrätare.

† **Svampgryn** utgår alledes.

### Svart-al, se Brake.

### Svart-andorn, se Andorn.

**Svarthufvud**, n., de ännu icke blommande, svarta blomhufvuden af **Tuf-ängdunet**.

**Svarthö**, n., en med Höskallran förvandt fjellväxt, som under torkning svartnar: *Bartsia alpina* L. (Sådant eger ej rum med **Backtimjan**, hvilken origtigt blifvit kallad Svarthö.)

**Svartkummin**, m., frön af en i södra Europa växande art utaf släktet *Nigella*: *N. sativa* L.

### Svartpeppar, se Peppar.

### Svartpoppel, se Poppel.

† **Svartrot**, f., Wahlenberg = **Vallört**.

### Svartsenap, se Senap.

**Svimmel**, m. (af *svimma*), Smål. = **Dårrepe**.

**Svickra** (flexion af *Squatram*), f., Smål. = **Rosling**.

† **Svinblomster**, n. = **Kornåbla**.

† **Svinborst**, m. = **Stagg**.

† **Svinbröd**, n., se **Brudbröd**.

† **Svinbär**, n., = **Hönsbär**.

**Svingel** (**Svindel**, **Svimbel** hos äldre förf.), m., af Linné förd till släktet *Festuca* L., såsom nu är allmänt antaget. (I folkspråket benämnes egentligen **Råglostan** Svingel, hvilket är samma ord som **Svemmel**, *Lolium temulentum* L.) Släktet Svingel skiljes från Gröeslägtet genom från kronskalens spets utgående agnborst; Losta-släktet åter är skildt genom borst utgående nedom skalens spets. Allmänare kända arter äro:

**Fårsvingel**, liten, tuffvig, med borstlika blad: *F. ovina* L. Yppersta fårmete.

**Strandsvingel**, ett högväxt, rörligt gräs med lutande vippa, bredare blad och småax än nästföljandes: *F. littorea* Wc.

**Ängsvingel**, lik den föregående, men mindre: *F. pratensis* HUDS. Allmän på ängar.

*Ann.* Öfriga anförda Svingelarter, nemligen *Arsvingel*, *Mannasvingel* och *Svin-svingel*, utgå alldeles, såsom endast i systematiskt intresse tillkomna, men hvilket befunnits origtigt.

**Svingel-losta**, f., benämnes släktet *Schedonorus* P. BEAUV., som är en medelform emellan Svingel och Losta. En art deraf, **Fodersvingellosta** (*S. inermis* P. BEAUV.), är ett af de yppersta fodergräs.

**Svinknyler** = **Knylsyska**. Bör kanske upptagas.

† **Svinkrässa**, f. = **Brudbröd**.

† **Svinmandlar**, m. pl. = **Brudbröd**.

**Svinmell**, se **Mell**.

**Svinmolla**, se **Molla**.

† **Svinros**, f. = **Smörblomma**.

† **Svinrot**, f. = 1) **Liten Ormrot**;  
2) **Kornfbla**.

† **Svinsvingel**, m. = **Mannagräs**.

† **Svinsyra**, f. = **Kråksyra**.

† **Svintistel**, m. = **Mjölkfbla**.

**Sviskon**, n., den torkade frukten af en artförändring utaf **Plommon**, hvars kärnar lossna från fruktköttet.

† **Svålon**, n., Rosl. = **Odon**.

† **Svärdgräs**, n., Nerike, Vesterb. = **Igelknopp**.

**Svärdslilja**, f., ett liljelikt örtsläkte med svärdlika blad, prydliga kalkar ofvan frukten, tre kalkblad nedböjda: *Iris* L.

Du växer bland oss lik en svärdslilja  
opp.  
TEGNER 3: 143.

**Gul Svärdslilja** (*I. Pseudacorus* L.), allmän i åar o. s. v.

**Blå Svärdslilja** (*I. sibirica* L.), med smalare blad, mindre, blå blommor.

Af detta släkte odlas dessutom talrika arter.

**Sykomor**, m., en art af Fikonträd, växande i Orienten: *Ficus Sycomorus* L. (På hvad grund Retzius hänför namnet till **Tyska Lönnen**, är mig obekant.)

† **Sylfrö**, n., **Sylknapp**, m., små mikroskopiska svampar, som ej böra upptagas.

**Sylört**, f., en mycket liten, sällan mer än tumshög ört, liknande Rågblomman, men med syl-lika blad: *Subularia aquatica* L. Växer på stränder.

**Syra**, f., ett artrikt örtsläkte med grön, sexbladig kalk i tvenne kransar, sex ståndare: *Rumex* L. Fördelas i

1) Egentliga Syror, med enkönade blommor och mindre styf växt.

**Kråksyra**, mycket spenslig, med han- och honblommor på skilda stånd: *R. Acetosella* L. Kallas äfven **Bergsyra**.

**Ängsyra**, med han- och honblommor på samma stånd: *R. Acetosa* L. Användes som spenat, men har en behagligare, syrlik smak.

2) Tjerp- eller Skräppesyror, med tvåkånade blommor, styfva stjelkar.

**Hafssyra**, kalkbladen med långa syl-rika tänder: *R. maritimus* L.

**Hästsyra**, kalkbladen utan gryn, rotbladen bredt hjertlika: *R. Hippolapathum* FR.

**Skräppesyra**, lik den föregående, men med lancettlika, vågiga blad: *R. domesticus* HARTM. Det är endast denna art, som i Småland kallas **Skräppa**, hvilket namn af Linné fördes till den vida sällsyntare **Krussyran** (*R. crispus* L.), som har gryniga kalkblad.

**Vattensyra**, med nedtill afsmalnande rotblad, gryniga kalkblad: *R. Hydrolapathum* HUDS. Denna är den enda art, som växer i vatten, och hvilken i alla Linnés resor kallas *Rumex aquaticus*.

**Syren**, m., en allmänt odlad buske från sydöstra Europa och Persien, med hjertlika blad, stora blomklasar, två ståndare: *Syringa vulgaris* L. Mindre allmänt odlade äro **Persiska** och **Chinesiska Syrenen**.

Syrenernas rödblåa tofsar för vinden  
Lätt vagga i trädgården neder och opp.  
DAHLGREN 1: 419.

**Syrsälta**, f., **Syrsälting**, m., Liljeblad = **Harsyra**.

**Syska** (diminutiv af *Suga*), f., örtslägte *Stachys* L., tillhörande Sugeväxterna och från Humlesugan lättast skildt genom de bladlika blomskärmarne.

**Stinksyska**, med hjertlika, skaftade blad: *S. silvatica* L.

**Knylsyska**, med oskaftade, smalare blad och knöliga rötter: *S. arvensis* L.

**Syssla**, f. 1) Örtslägtet *Cephalanthera* RICH., tillhörande Nosseväxterna, med krypande rotstock, bladig stjelk och upprätta frukter. Namnet är troligen ett olika uttal af **Zymbel**, hvarmed slägtet förr blifvit förenadt. 2) Benäm-

ningen tillägges i Kalmar län de större arterna af slägtet **Blålocka**.

**Sågtång**, se **Tång**.

**Såpnäglika**, f., en mångårig ört af Näglikefamiljen, med bredare, lancettlika blad och två pistiller: *Saponaria officinalis* L.

† **Såpträd**, n., ett träd i Sydamerika, hvars fruktkärnar användas som såpa: *Sapindus Saponaria* L. Då hvarken trädet eller dess bruk är känt i Sverige, ser jag icke hvarföre namnet skall upptagas.

**Såpört**, f., ett med Såpnägligan närförvänt slägte, men med smala, jemnbreda blad, smärre blommor: *Gypsophila* L. (Den i stället för såpa mest använda arten, *G. Struthium* L., tillhör södra Europa.)

**Sårläka**, f., en Umbellat med handflikiga rotblad, hufvudlika blomflockar och taggiga frukter: *Sanicula europæa* L.

**Säf**, f., ett större slägte bland Halfgräsen, med flera rundade, knippvis gytrade småax och tvåkånade blommor: *Scirpus* L. (Arterna med ett enda ax hafva sjelfständiga namn.) Utan artnamn menas med Säf alltid **Sjösåfven**.

Alltför svag är säfvens strid mot stormen.

Sucka, som vinden i säf suckar då hösten är när!

MALMSTRÖM 4.

»Den brister ej, som likt säfven sig böjer». *Ordspråk*, emedan säfven anses för symbol af eftergifvenhet, undfallenhet.

**Hafs-säf**, med hvass-kantad, bladig stjelk, allmän på hafsstränder: *S. maritimus* L.

**Sjösäf**, med trind, bladlös stjelk: *S. lacustris* L. Det är denna som allmänt är känd under namn af **Säf**; men i södra Sverige benämnas, efter Danskan, de bladlösa Tågarterna äfven Säf.

**Skogs-säf**, med trubbkantig stjelk, mycket yfvig och bladig blomvippa: *S. silvaticus* L.

**Säfferot**, f., en Umbellat med fårad stjelk, dubbelt parbladigt delade blad, gyttrade blomflockar och håriga frön: *Libanotis montana* ALL. Säfferoten, tuggad, befördrar salivens afsöndring; deraf namnet (Lågtysk. *sever*, Högtyisk. *seifer*, spott, dregel).

† **Säfjablomma**, f. = **Blomvass**.

**Säfstarr**, m., ett litet Halfgrässlägte, midt emellan Säf och Starr: *Kobresia* WILLD. Tillhör endast högre fjelltrakter.

**Säfvenbom** (efter Tyskan), m., en art af Enslägtet, växande i södra Europa: *Juniperus Sabina* L. I motsats mot vår inhemska, milda En är Säfvenbomen giftig.

† **Säld**, **Sälle** = **Sälg**.

**Sälg**, f., ett allmänt trädslag af Pilslägtet, med på undre sidan ludna blad och blommande före löfvens utslående: *Salix caprea* L. Sälgen växer på torrare mark än öfriga pilarter. »Intet träd i Sverige mognar tidigare». Linnés Sk. resa 67. Sälgen är vackrast under blomningen en klar vårdag; dess gullgula hängen omsvärmas då af tusentals bin och andra insekter.

**Sälleflock**, se **Fock**.

† **Sälta**, f., Boh. = **Allmän Knappsäf**, *Eleocharis palustris* R. BR. I Roslagen kallas denna för Sälting, men aldeles origtigt. — Jfr **Knappsäf**.

**Sälting**, m., örtslägtet *Triglochin* L., gräslika växter med trinda blad, smala ax, sex ståndare och sammanväxta småfrukter.

**Kärrsälting**, med trind, trerummig frukt: *T. palustre* L. Växer i kärr.

**Strandsälting**, med aflång, sexrummig frukt: *T. maritimum* L. Växer på hafsstränder, lemnande yppersta bete för hornboskapen.

† **Sätgräs**, n., **Sätört**, f. = **Tätört**.

**Söl**, m., större hafsalger, egentligast slägtet *Rhodymenia* GREV.

† **Sömntorn**, m., benämnes en skägglik utväxt på Nyponbusken, förorsakad af insektsting.

† **Sönnerdön** eller **Silledön**, m., en löjlig förvriddning af Grek. *Chelidonium*. Skåne.

**Söt** är ett vanligt epitet till afarter med söt smak, såsom **Sötbräken** (Stensöta), **Sötmandel**, **Sötpotates**, **Sötäpple** m. fl.

**Sötblomster**, **Sötkullor**, **Söttuppor**, benämningar på **Kamillblomman**, som jemte Röllikan har de talrikaste namn i Svenska språket. Jfr **Sötört**.

**Söte**, **Sötrot**, f., Norska benämningen på slägtet *Gentiana* L., ehuru dess arter företrädesvis utmärka sig genom sin beskhet. Se **Baggsöta**.

**Sötgräs**, n., ett tvåårigt, välluktande gräs med slak, hängande vippa och enblommiga småax: *Cinna pendula* TRIN. (På slägtet *Molinia* SCHRANK eller slägtet *Enodium* GAUD. har detta namn ingen tillämplighet.)

† **Sötört**, f., ytterligare ett namn på **Kamillblomman**, men enligt Linné, Sk. resa 270, föres det rättare till **Gulmåran**.

## T.

**Tagg-ginst**, se **Ginst**.

† **Taggpuke**, m., ett alldeles förgätet och obrukligt namn på **Stallörten**.

**Taggsvamp**, m., ett artrikt släkte bland Hattsvamparne, med syl-rika taggar på hattens undre sida: *Hydnum* L. Inga Taggsvampar äro giftiga, men många tråhårda och derföre icke ätliga.

**Taklök**, m., ett släkte bland Fetbladsväxterna, med breda, vid basen lökligt hopade blad: *Sempervivum tectorum* L. Jfr **Huslök**. (Namnet har alldeles origtigt blifvit tillagdt *Sedum Telephium* L. och i Vexjö *Ajuga pyramidalis* L., för hvilken senare Wahlenberg uppgifvit den mindre lämpliga benämningen **Takgran**.)

† **Talgträd**, n., benämnes *Croton sebiferum* L., af hvars frön kokas ett slags talg. Som hvarken växten eller dess produkt är känd i Sverige, vet jag icke hvarföre namnet bör upptagas.

**Tall**, f., betecknar allmänt i Svea rikes språk **Furen**, men i Göta rikes allmogespråk är benämningen antingen okänd eller ock tillagd **Granen** (till hvilken den föres äfven af Tillandz). Jag skulle anse lämpligast att antaga Tall såsom gemensamt namn på Fur och Gran. Ved af båda träden kallas ock ofta *tallved*.

Norden är så kall...

Högt i hvita snön

Står den höga tall,

Alltid frisk och grön. LING 1: 50.

I brokigt skimmer tallen återstrålar

Från rimbeklädda grenar månens ljus.

STAGNELIUS 2: 547.

Silfvergrå stå bergets tallar,

Snö på minsta gren och barr.

DAHLGREN 2: 4.

**Tallört**, f., en helt gul, svampaktig, bladlös, men fjällbetäckt ört med lutande blomklase: *Monotropa Hypopitys* L. Växer mest på tallrötter.

**Tamarisk**, m., en buskväxt i södra Europa och Orienten, hvaraf en i Arabien växande art utsvettas ett slags

manna: *Tamarix mannifera* EHRENB.

Tamariskens bark utsvettas den äldste ambra.

ADLERBETH 40.

*Ann.* Linné förde till detta släkte äfven **Klädriset**, hvarföre denna buske i Dalins ordbok benämnes Tamarisk.

† **Tandgräs**, n. = 1) Upl. **Knavel**; 2) **Skåne Törel**.

**Tandrot** (olämpligt **Tandört**), f., en ört af Korsblomstriges familj, med en tandlika, hvita fjäll bärande rotstock, parbladiga blad och liffärgade blommor: *Dentaria bulbifera* L. Af små lökar i bladveckan är det Latinska artnamnet hemtadt.

**Tapioka**, f., en sorts gryn, som erhållas af *Manihot utilissima* POHL, hvilken allmänt odlas i det tropiska Amerika. Grynen förekomma äfven hos oss i handel. Tapioka-plantan har färsk en skarp, mycket giftig mjölksaft, men sedan den blifvit urlakad lemnar den ett i hög grad närande födoämne.

**Tapsan**, m., ett gammalt, förgätet namn på **Spenörten**, upptaget af Wahlenberg. Männe det någonsin tillhört Svenska språket?

† **Tara**, se **Tjerp**.

- **Tarald**, m., arter af släktet *Glim*, med mycket uppblåsta blomfoder: *Silene inflata* SM. och *maritima* WITH. Benämningen tillhör Gotland.

*Ann.* Namnets härledning är oviss; man har gissat, att det eger Arabiskt ursprung, men sannolikare är det Tyskans *Tarant*, ehuru detta tillägges en annan växt med uppblåst blomkrona, *Gentiana Pneumonanthe* L.

**Tare**, Boh. = **Bändling**. Namnet är märkvärdigt, emedan dylika växter, enligt Dioscorides (i första årh. e. Kr.), af Kelterna i Gallien kallades *Taruk* (*tauqovz*).

**Taskört**, f., **Taskegräs**, n., en allmän ört, liknande Krasse, lätt skild genom sina hjertlika skidor: *Capsella Bursa pastoris* MED.

† **Tax**, efter Lat. *Taxus* = **Idegran**.

**Tazett**, f., en art Narciss med flerblommig stängel och hvita blommor: *Narcissus Tazetta* L.

Tazetten, som ett rum uti din krans begär.

OXENSTJERNAN 2: 28.

**Tekträd**, n., ett resligt löfträd i Ostindien, som användes till skeppsbegnad: *Tectona grandis* L.

**Terpentin**, m., ett harts, som utflyter af åtskilliga barrträd samt af arter tillhörande släktet *Terebinthus* MOENCH. Man har mångfaldiga slag af Terpentin, bland hvilka torde här vara tillräckligt att anföra:

**Cyprisk Terpentin**, som erhålles af *Pistacia Terebinthus* och *P. vera* L.

**Svensk Terpentin**, af tall och gran.

**Ungersk Terpentin**, af *Pinus Cembra* L.

**Venetiansk Terpentin**, af *Larix europæa* DEC.

Dessutom fås Terpentin af flera Amerikanska tallar.

**Thebuske**, m. 1) **Chinesiskt The** erhålles af en i China inhemska buske, närmast beslägtad med *Camellia*: *Thea chinensis* L. Deraf förekomma i handel flera sorter, såsom *Grönt The*, *Svart The*, *Thebohe* o. s. v. 2) **Paraguai-The** fås af en vida skild buske, *Ilex paraguariensis* ST. HIL., och brukas allmänt i Amerika, vanligen under namn af *Matte*.

† **Theros**, f., en odlad art Törnros: *Rosa indica* L.

**The-ärenpris**, se **Ärenpris**.

† **Thordönsskräppa**, f., Skåne = **Karborre**. Jfr **Skråp**.

† **Thorsnässlä**, f., Söderm. = **Allmän Flenört**, *Scrophularia nodosa* L.

**Tibast**, rätteligen **Tirsbast**, m., en tidigt om våren på bar qvist blommande buske med tre sammansittande röda blommor: *Daphne Mezereum* L. Namnet förbråkas i uttal nästan i oändlighet: *Tirbast*, *Tjurbast*, *Tisbast*, *Tistbast*, *Taisbast*, *Tifvelbast*, *Tived*, *Tivedsbast* m. fl. Afser egentligen barken och veden, liksom det motsvarande Tyska *Seidelbast*, fordom *Ziubast*, *Zidelbast*. Jfr *Bot. utf.* 2: 85. — Växtens benämning **Källerhals**, äfven gemensam med Tyskan, afser egentligen bären.

**Ticka**, f., ett talrikt släkte bland Hattsvamparne, nästan uteslutande växande på träd, med fina porer på undre sidan, hvilka ej kunna skiljas från hatten: *Polyporus* FR. Linné förenade detta släkte med Rörsooppsläktet och öfverförde derföre origtigt namnet äfven till det sistnämnda. Bland slägtets många synnerligen utmärkta arter förtjena upptagas:

**Björkticka**, allmän på björk, hatten vidhäftad med en på öfre sidan snedt sittande puckel: *P. betulinus* FR. Begagnas till kork, nåldynor, rakstriglar m. m.

**Fjällticka**, en stor, på löfträd växande art med gul, brunfjällig hatt och snedt sittande, nedtill svart fot: *P. squamosus* FR.

**Fnöskticka**, se **Fnösksvamp**.

**Färticka**, en på jorden växande art, hvit, köttig, ätlig och välsmakande: *P. ovinus* FR.

**Jetteticka**, en af de största svampar i verlden, växande på rötterna af gamla stubbar, med rödbrun, köttig, men seg hatt: *P. giganteus* FR.

**Svafvelgul Ticka** växer i tufvor (klumpar) på gamla trädstammar, höggul, med köttig hatt: *P. sulfureus* FR.

**Tufvig Ticka**, **Tufticka**, växer i tufvor på marken, med tegelfärgad hatt: *P. confluens* FR. Ätlig.

**Yppig Ticka** växer i stora tuvor vid trädrötter, med talrika, ofvan grå hattar: *P. frondosus* FR. Ätlig.

**Tidlösa**, f., sista höstblomma, uppskjutande alldeles naken ur en underjordisk lök, med gredelina blommor: *Colchicum autumnale* L. Tidlösans blad utbildas först följande vår, då äfven frukten mogna.

**Timjan**, m., en allmänt bekant kökskrydda af Sugeväxternas familj: *Thymus vulgaris* L. Vi ega af detta släkte äfven tvenne inhemska arter:

**Backtimjan**, med revigt krypande, öfverallt finluden stjelk, smala blad: *T. Serpyllum* L. (Jfr **Svarthö**.)

**Ängtimjan**, med uppstigande, endast i kanterna finluden stjelk, ägg-runda blad: *T. Chamædryx* FR.

† **Timmermossa**, **Timsmossa** utgå alldeles.

**Timotej**, m., ett i nyare tid inkommet namn på **Ängskampe**, uppkalladt efter Timothy Hanson från Newyork, som i England införde odlingen af detta fodergräs.

✓ **Tina**, f., Gotl. = **Snarmåra**.

**Tistel**, **Tistle**, m., benämnas flere taggiga, stickande växter; men egentligen tillkommer namnet släktet *Carduus* i Linneansk mening (= nyare botanisters *Carduus* och *Cirsium*). — »Den lates åker ... stod full med tistel». *Sal. Ordsp.* 24: 30, 31.

Högt rest på tegen med sårande taggar Yfdes tisteln. ADLERBETH 58.

**Borst-tistel**, knappt taggig, med stjelkomfattande, dels hela, dels fliki-ga, på undre sidan hvita blad: *Carduus heterophyllus* L. Kallas vanligen **Brudborste**.

**Jordtistel**, utan tydlig stjelk: *Carduus acaulis* L.

**Krustistel**, med på stjelken ned-löpande, krusiga blad: *Carduus crispus* L. Åkerogräs.

**Kåltistel**, föga taggig, bladen stjelkomfattande, parbladigt inskur-

na, blomhufvuden med breda, hjert-  
lika skärmar: *Cnicus oleraceus* L.

**Kärrtistel**, bladen nedlöpande, par-  
bladigt inskurna, småtaggiga, blom-  
hufvuden utan skärmar: *Carduus pa-  
lustris* L. — Jfr Linnés *Vestg. resa* 236.

**Nicktistel**, **Sloktistel**, med stora,  
nedböjda blomhufvud: *Card. nutans* L.

**Piggtistel**, mycket taggig: *Car-  
duus acanthoides* L.

**Vägtistel**, äfven **Horntistel**, blom-  
hufvuden liksom bladen hafva långa,  
styfva tornar: *Carduus lanceolatus* L.

**Akertistel**, äfven **Gortistel**, **Skrof-  
tistel**, blomhufvuden i vippa, bladen  
icke nedlöpande: *Carduus arvensis*  
SM. *Serratula arvensis* L. Ett af de  
mest skadliga åkerogräs.

*Ann.* Flere med Tistlarne ej förvandta,  
men taggiga växter benämnas äfven Ti-  
stel, t. ex. Blätistel, Mjölktistel m. fl.

† **Tistelboll**, m., se **Bolltistel**.

**Tistelborre**, m., en med Tistlarne  
beslägtad ört, skild genom glatt blom-  
fäste och mera luden växt: *Onopordon  
Acanthium* L.

**Tistelväxter**, en afdelning af  
Blomhållsväxterna, hvars väsentliga  
känнемärken äro mindre i ögonen fal-  
lande, men som vanligen igenkännes  
på styf och oftast taggig växt samt stora  
och hårda, oftast taggiga blomhufvud:  
*Cynarocephalæ* JUSS.

† **Tisteläpple**, n. = **Spikklubba**.

† **Tistron**, n. = 1) enligt Liljeblad  
(Fl. 2 uppl.) **Tistelborre**; 2) **Svarta  
Vinbär**. Jfr **Distron**.

**Tjerp**, **Tjerprot**, f., Upl., Jemtl.  
större arter af släktet Syra, företrädes-  
vis **Hästsyra**. (Tara hos Franckenius  
är troligen samma namn.)

† **Tjurgräs**, n., Smål. = **Ryltåg**.  
(Sannolikt har namnet ursprungligen  
varit *Furgräs*.)

**Tjuton**, n., en i södra Sverige all-  
män benämning på **Strätta**. Se Linnés

Sk. resa 359. Jfr **Stat**, såsom namnet uttalas i de norra orterna.

† **Tjälablomma**, f., **Tjälablomster**, n., **Tjälåtuppa**, f., kallas mångfaldiga vårbloomster, såsom **Sippor** (enligt Franckenius, Tillandz, Bromelius), **Movippa** (i Upl.), **Kabelök** och **Häst-hofsört** (i Dal.), **Violer** (enligt Retzius) m. fl.

**Tjärblomster**, n., **Tjärört**, f., mångåriga örter bland Näglikeväxterna, med purpuröda blommor, fem stift och vid basen flerrummigt fröhus: *Viscaria* ROEHL. **Allmänna Tjärörten** (*V. vulgaris* ROEHL.) har stjelken klibbig vid lederna.

**To** (i stället för *ull* eller *lin*) ingår i flera ord, såsom **Tonad**, gemensamt namn på Hampa och Lin, **Tobändel**, **Tåbengräs** = Lin-snarrefva, **Tobetel** = Tufvigt Ängdun, och troligen äfven **Tåtel**, äldre **Totel**. Ordet står i nära förbindelse med *Do* i **Dodra** (*Camelina*), Eng. **Dodder** (*Cuscuta*), Tysk. **Dot**, hamptråd o. s. v., hvarföre man kunde vara frestad att antaga ett förlorat stamord *þo*.

**Tobak**, m., en allmänt odlad ört, tillhörande Bolmväxterna: *Nicotiana* L. Utom den **Allmänna Tobaken** (*N. Tabacum* L.) odlas **Bondtobaken**, skild genom rundadt trubbiga blomflikar: *N. rustica* L.

*Ann.* Åtskilliga växter, som brukats såsom surrogat för Tobak, hafva äfven fått namn deraf; så har *Arnica montana* L. kallats **Tobaksblomma**, samt *Achillea Millefolium* L. (Dal.) och *Tussilago Farfara* L. (enligt Wahlenberg) **Bröst-tobak**.

**Tof**, m., benämnas flera tufviga gräs, egentligast kanske *Aira caespitosa* L. I Jemtland kallas *Aira flexuosa* L. **Tofhven**, i Skåne *Scirpus caespitosus* L. **Mossatof**. **Tof** kallas allmänt i Norrland äfven *Festuca ovina* L. m. fl. gräs.

**Toffelblomma**, f., en skön och sällsynt, högnordisk ört af Nosseväxternas familj, med enbladig och en-

blommig stjelk, liffärgade blommor: *Calypto borealis* SALISB. — I anseende till blommornas likhet fördes denna ört af Linné till släktet **Guckusko**, och namnet **Toffelblomma** har tillagts båda.

**Tofhven**, se **Tof**.

† **Tofsmossa** utgår.

**Tofsäxing**, m., ett grässlägte med axlikt sammandragen vippa, treblommiga, plattade, gytttrade småax: *Koeleria* PERS. Den **Blågrå Tofsaxingen** (*K. glauca* DEC.) är ett värderadt gräs på sandfält.

**Tok**, m., en utmärkt, för södra Öland egendomlig buske af Brumväxternas familj och Fingerörtslägtet, från hvars öfriga arter den afviker genom trädstam: *Potentilla fruticosa* L. »**Tok** kallas på Öland en buske, som i hela världen är mycket rar». Linnés Öl. resa 63. — Tokens qvistar äro mycket sega och användas till qvastar m. m. Namnet synes härleda sig från Angl.Sax. *tohs*, seg.

**Tolta**, f., örtslägtet *Mulgedium* CASS., tillhörande Fibleväxterna, men har blå blommor och fruktfun. Våra båda inbemska arter tillhöra ensamt Norrland och Lappland, och namnet synes vara af Lapskt ursprung. Wahlenberg skriver **Tort**, **Torta**.

**Tolubalsam**, m., se **Balsamträd**.

† **Tomtört**, f. = **Harkäl**.

**Toppklocka**, f., en art af släktet **Blåklocka**, med blommorna gytttrade i toppen: *Campanula glomerata* L.

**Topplösa**, f., en art af släktet **Videört**, eller snarare ett eget slägte, med gula blomklasar endast ur stjelkens bladveck, hvarigenom stjelkens topp är o begränsad: *Naumburgia thyrsoflora* (L.) REICH.

† **Tordyll**, m., efter Lat. *Tordylium* L. Hvarken växten eller namnet finnes i Sverige.

† **Tormentill**, efter Lat. *Tormentilla*, en art af Fingerörtslägtet; men

då växten har ett godt och allmänt känt Svenskt namn (**Blodrot**), finnes intet skäl att införa det främmande.

**Torn**, m. 1) pl. -ar. Förkrympta, stickande grenar. *Spine*. 2) utan pl. Allmän benämning på taggiga buskar. Jfr **Törne**. »Torn får fritt huggas af hvarjo, hvarmed förstås alla de buskar, som hafva taggar eller ock ej växa till synnerliga träd, dem man får utan syn bortrödja utur ängarna; sådana äro Hag-torn, Slånbärstorn, Vigeltorn, Njupon-torn». Linnés Öl. resa 133.

† **Tornört**, f. Detta namn, en öfversättning af Lat. *Turritis* L., har troligen aldrig funnits utom i böcker och är nu platt obrukligt.

**Torrvärksgräs**, n. = 1) Jemtl. Gul Ängsruta, *Thalictrum flavum* L. 2) Upl. Linnésört.

**Torskblad**, n., **Torsklomma**, f., Ångerm. = **Bläcken**. (I Dalarne, der ingen reda synes vara på växtnamnen, eller der man vid deras upptecknande ej förstått att fränskilja tillfälliga och på misstag beroende benämningar, är ifrågavarande namn tillagdt **Kabelöken**.)

**Torske**, se **Tröske**.

**Torsklaf**, se **Laf**.

**Torste**, **Toste**, se **Tröske**.

† **Tort**, **Torta**, se **Tolta**.

**Traf** (= skida) ingår i flera namn, såsom **Gulltraf**, **Himmelstraf**, **Roc-kentraf**.

† **Trampgräs**, n. = **Fogelört** (*Polygonum aviculare* L.) samt flera andra örter, som växa på gårdar, vägar och trampade ställen. Jfr **Vägört**. — Fogelörten kallas äfven **Trampnäfva**, af det origtigt tillkomna namnet **Näfva** för *Polygonum* (se **Näfva**).

**Tranbärsris**, n., en på mossar växande, ständigt grönskande art af släktet *Vaccinium* L., med liffärgade blommor och tillbakaböjda blomflikar: *V. Oxycoccus* L. Bären kallas **Tranbär**,

**Tranjuter**, **Tränjon**; de utmärka sig genom sin starka syrlighet.

† **Tranhals**, m. = **Näfva**.

**Tranvicka**, se **Vicka**.

† **Tranärt**, f. = **Tranvicka**.

**Trebening**, m., Skåne = **Qvaller**. Namnet afser de tredeladt-dubbelt sammansatta bladen.

**Trefingerört**, f., skild från Fingerörten derigenom att den har blott tre småblad och fem ståndare: *Sibbaldia procumbens* L.

† **Trifolium**, rent Latin, och ett obehöfligt namn, då vi ega de Svenska **Klöfver**, **Kolla**, **Väpling** m. fl. på detta växtsläkte.

**Trift**, **Thrift**, m., örtslägdet *Armeria* WILLD., med gräslika blad, bar stängel med ett blomhufvud och enfröig frukt. Odlas i trädgårdar under namn af **Engelskt gräs**, **Gräsnäglika**.

**Trimjölksgräs**, n., ett af Kabbelökens många namn, och anmärkningsvärdt är, att det genom Skandinaverna blifvit infördt i England. När växten blommar, anses tiden vara inne att mjölka korna tre gånger om dagen.

† **Trindgräs**, n. = **Trådtåg**.

**Trip-madam**, f., ett i Linnés tid vanligt namn på en odlad art af släktet **Fetknopp** (*Sedum rupestre* L.), hvilken användes till sallat. Så väl namnet som användandet äro nu helt och hållet förgätna.

**Trollbär**, n., ett gemensamt namn på vilda, icke ätliga bär, såsom **Orm-bär**, **Trolldrufva**, arterna af *Solanum* L.

**Trolldrufva**, f., en stinkande ört af Ranunkelfamiljen, men med svarta, i klase sittande bär: *Actæa spicata* L. Bladen trebladigt sammansatta, blomklasarne hvita. Blott ett bär efter hvar blomma.

† **Trollkött** utgår alldeles.

† **Trollslända, Trollkäring-slända**, f., Medelpad = **Kungsljus**.

**Trollsmör**, n., en gul, liksom jäsandande slem-massa, som mognad öfvergår till en Röksvamp: *Aethalium septimum* FR.

† **Trollspott** utgår alldeles.

† **Trollspy**, f. = **Skyfall**.

† **Trollägg**, n., den i sitt slemfyllda hylle ännu inneslutne **Stinksvampen**.

† **Trollört**, f., Wahlenb. = **Hexört**.

**Troske**, se **Tröske**.

† **Trutlaf** utgår alldeles.

**Try**, m., ett med Linnésört förvandt buskslägte, men med saftiga bär: *Lonicera* L. Hos de egentliga Tryarterna äro bären parvis sammanväxta, såsom hos **Allmänna Tryen** (*L. Xylosteum* L.) med röda bär; men sammanflyta till ett hos **Blå-tryen** (*L. caerulea* L.) med mörkblå bär. Till detta slägte hör äfven **Vrivindel** (= *Caprifolium*), som likväl, emedan, den alltid i folkspråket skiljes från Try, upptages särskildt.

**Tryffel**, m., en talrik grupp af underjordiska Svampar, som inuti äro köttiga och ådriga, ej pulverulenta, och som räknas bland läckerheter: *Tuber* MICH. Den **Åkta Tryffeln** (*T. cibarium* PERS.) insamlas i södra Europa vintertiden efter dertill dresserade hundars anvisning, hvilkas luktorganer upptäcka hvar svampen är att söka. Blott en hvit art Tryffel (*Terfezia Leonis* TUL.) är ett par gånger anträffad i Sverige.

✓ † **Trynefrö**, n., Upl. = **Flenört**.

**Trådlaf**, se **Laf**.

**Trådrot**, f., ett köttigt, på jorden utbredt svampslägte, tillhörande Disksvamparne, utan fot, men uppuret af flere rotsträngar: *Rhizina* FR. Om detta slägte upptages, kallas det bättre **Trådrotssvamp**.

**Trådtåg**, se **Tåg**.

† **Trädeslök**, m. = **Skärf-frö**.

**Trädgårds-** tillägges som artnamn åtskilliga odlade växter, t. ex. **Trädgårdsmolla**, **-mynta**, **-näglika**, **-rättika**, **-smultron**, **-syra** m. fl.

† **Trädlaf, Trädmossa, Trädsvamp**, **Lafvar**, **Mossor** och **Svampar**, som växa på träd, icke någon viss växt.

**Trädlimsvamp** (*Bulgaria inquinans* FR.), se **Limsvamp**.

† **Trädros**, f. = **Törnros**, i allmoge-språket.

† **Trädvefla**, f., klängväxt, som fäster sig vid eller omslingrar träd, t. ex. **Murgrün**.

**Träfrätare**, m., ett skorplikt utbredt svampslägte, på ytan nätformigt ådrigt eller fälladt, växande på och förstörande trä, synnerligast af Tall: *Merulius* (HALL.). Den skadligaste arten deraf är känd under namn af **Svamp i hus** (*M. lacrymans* WULF.).

**Träggan** (sammandr. af *tre-äggan*). f., Upl. de arter af slättet **Igelknopp**, som ha trekantiga blad: *Sparganium ramosum* och *simplex* HUDS.

† **Träjon**, n.?, Smål., se **Hulta-bräken**.

**Trälmossa**, se **Mossa**.

† **Tränjon**, n., se **Tranbärssris**.

† **Trätogräs**, n. = **Gulmåra**.

**Tröske, Troske, Torske, Tröste, Torste, Toste**, n., se **Brake**. Tröskebuskens barksaft anses som ett specifikum mot torsk; deraf namnet.

† **Tuberos**, f., en utländsk Liljeväst, högst sällan odlad i Sverige: *Polygonthes tuberosa* L.

**Tuf-** tillägges åtskilliga växter som artnamn, t. ex. **Tufstarr**, **-ticka**, **-tåda** eller **-tåtel**, **-ängdun** m. fl. Se slägt-namnen.

**Tulkört**, f., en mångårig ört med motsatta, äggrunda blad, hvita blomklasar utgående från bladvecken, frön inom tvenne frukthylsor, omgifna af fjun: *Cynanchum Vincetoxicum* R. BR.

**Tulpan**, rätteligen **Tulipan**, m., en allmänt känd och odlad Liljeväxt, skiftande i flera färgförändringar: *Tulipa Gesneriana* L.

Tulpanens skrumpna blad sig mer och mer tillsluta.

Vid regnets glesa skur.

BELLMAN 4: 76.

**Tulpanträd**, n., ett prydligt Nordamerikanskt träd med tulpanlika blommor och flere småfrukter: *Liriodendron tulipiferum* L.

**Tundersvamp** = **Fnösksvamp**.

**Tungört**, f., ett örtslägte af Skrufblomstriges familj, med stråfhåriga blad, blå och i svalget af uppstående knölar tillslutna blommor, släta frukter: *Anchusa* L.

**Fårtungört** (*A. arvensis* BIEB.), ett-årig, späd, med krökt pip.

**Oxtungört** (*A. officinalis* L.), mång-årig, med starka, plogen hindrande rötter; deraf äfven kallad **Rast**, **Jernrot**.

**Tuppa**, f., i vissa landsorter benämning på *blomma*.

† **Tuppkam**, m., öfversättning från Latin, liksom **Hanekam** (se der). Ett alldeles obrukligt namn.

**Tuschlaf**, se **Laf**.

† **Tusenblad**, n., öfversättning af *Myriophyllum*. Det Svenska namnet är **Vattenslinga**.

† **Tusengodt**, n., Skåne = **Kattmynta** enligt Retzius, **Jordrefva** enligt Linné.

† **Tusengren**, m., Dalarne = **Rölika**.

† **Tusengyllen**, **Tusendygdegräs**, n., ur kräuterbücher lånade namn på *Erythraea* RICHT., hvilka ej tillhöra Svenska språket och nu äro föråldrade. Vårt folkspråk har bevarat det gamla, dyrbara namnet **Arun**, som måste föredragas.

**Tusenskön**, f., hos Franckenius benämning på de utländska arterna af

slägtet *Amarantus* L.; i det nyare språkbruket tillägges namnet flere odlade växter med fyllda blommor, såsom **Gul Tusenskön** (*Ranunculus repens* L.), **Hvit Tusenskön** (*Achillea Ptarmica* L.), **Röd Tusenskön** (*Bellis perennis* L.). Men namnet Tusenskön tillhör mera det förnämre trädgårdsspråket än folkspråket.

Jag är en vacker tusenskön,

Som bör i kransen ha min lön.

V. DALIN 5: 358.

† **Tuska**, f. = **Spergel**.

**Tussilago**, f., Latinska namnet på **Hästhofsörten**. Förekommer hos poet, t. ex.

Tussilago pryder redan

Månget knapphål med sitt gull.

NYBLÖM 143.

† **Tusta**, f., Boh. namn på Klöfver-slägtet, t. ex. **Rödtusta** = **Rödklöfver**.

**Tveblad**, n., ett örtslägte bland Nosseväxterna, lätt igenkändt af tvenne motsittande blad på stjelken: *Listera* R. BR.

**Tvåhjärtbladsväxter**, *Dicotyledoneæ*. Se **Hjärtbladsväxter**.

† **Tyde**, f., Hall. = **Hundkaz**. Efter Danskän.

† **Tysk Pil** = **Korgpil**.

† **Tyska Klockor**, **Blek**. = **Ackeleja**.

† **Tyska Rofvor**, Skåne = **Hundrofva**. Se Linnés Sk. resa 112.

† **Tysling** (Boh.), m., **Tyttbär**, n. = **Lingon**.

† **Tåbengräs**, n., Ångerm. = **Linsnarrefva**. Se **To**.

**Tåda**, f., ett grässlägte med yfvig vippa, tvåblommiga småax och på kronskalens rygg fäst borst: *Aira* L. Kallas vanligen **Tätel**, men måste skiljas från slägtet *Holcus*. Vi ha derföre för förstnämnda slägte upptagit det fornåldriga och ännu i Dalarne brukliga namnet **Tåda**.

**Kruståda** (vanligen **Kruståtätel**), spridd växande, med borstlika blad: *A. flexuosa* L.

**Tuftåda** (vanligen **Tuf-** eller **Täkt-tätel**), tuffvigt växande, med platta blad: *A. caespitosa* L.

**Tåg**, m., ett artrikt örtslägte, till utseendet likt Halfgräsen, men med regelbundna, sexbladiga kalkar och tremummigt fröhus: *Juncus* L. De talrika arterna häraf hafva redan af Linné erhållit Svenska namn, men vi anse tillräckligt att anföra de vanligares, af allmänheten urskildas:

**Borsttåg**, med syl-lika blad, blomvippa i toppen: *J. squarrosus* L.

**Knapptåg**, bladlös, med en gytttrad blomknippa på midten af stjelken: *J. conglomeratus* L. Kallas i södra Sverige **Säf**.

**Ryltåg**, med trinda, knutigt ledade blad: *J. articulatus* L.

**Trådtåg**, lik Knapptågen, men är mycket spensligare, med trådlik stjelk och få blommor: *J. filiformis* L.

**Veketåg**, lik Knapptågen, men med rik blomvippa på stjelkens midt: *J. effusus* L. Användes till lampvekar.

† **Tågbär**, n., Vesterb. = **Stenhallon**.

**Tång**, f., större hafsväxter af Algernas familj, men i inskränktare mening och i skriftspråket slägtet *Fucus* L. Som hafstång — — —

På sandrefveln föres af svallande sjö.  
LING 1: 97.

De viktigaste arterna äro:

**Knapptång** eller **Klot-tång**, den allmännaste arten, med plattad, helbräddad, klynnedelad bål med tvenne motsatta blåsor vid förgreningarna: *F. vesiculosus* L. Kallas äfven **Blåstång**.

**Knöltång**, äfven **Buletång**, är jemväl tudelad, men ej plattad, och sjelfva grenarne äro på midten blåsligt uppsvällda: *F. nodosus* L.

**Sågtång**, lik Knapptången, men utan blåsor, och de plattade flikarne äro sågade: *F. serratus* L.

**Tårpil**, f. = **Sörjande Pil**, se **Pil**.

† **Tårört**, f. = **Sileshår**.

**Tätel**, m., ett med Tåda förvandt grässlägte, men skildt genom växtens vekhet och fina ludd (*to*) samt öfre blomman utan pistill: *Holcus* L.

Den fina tätelns växt, som bärs på knutna leder.

OXENSTJERNA 2: 30.

**Luddtätel**, ett allmänt odladt fodergräs med ludna bladslidor: *H. lanatus* L.

**Vektätel**, med glatta bladslidor: *H. mollis* L.

*Ann.* Namnet Tätel har också förts icke blott till Tåda, utan äfven till Sandborst, Senegräs och Smile, samt af äldre författare till Angkaffe. Det härleder sig troligen från Tåda eller To.

**Täfva**, f., i sammansättningen **Hvit-tätäfva**, härleder sig från lsl. *þefr*, *þefja*, lukt, och tillägges så väl **Kamillblomster** som **Surkulla**, båda utmärkta genom sin starka lukt.

**Täkt-tätel**, se **Tåda**.

† **Täpperocka**, f., Skåne = **Åkerfräken**.

† **Täpperot**, f., har i våra florer upptagits som namn på **Björnloka** i stället för folkspråkets oanständiga *Täpperöf*, men derigenom förlorat sin betydelse. Enligt Linné (Sk. resa 266) var namnet föranledt deraf, att ifrågasvarande växt af allmogen användes som medel mot dysenteri.

† **Tärne**, n., Medelp. = **Dyfräken**.

**Tätört**, f. (äfven **Tätgräs**, **Tät-nacke**), en liten ört, lätt känd genom sina klibbiga blad, sin enblommiga, bara stängel samt läppformiga och med sporre försedda blomma: *Pinguicula vulgaris* L. Användes i Norrland till tätmjölakens beredning. (Genom förväxling har namnet i Vestmanland blifvit öfverfördt till **Sileshår**.)

† **Töflor**, f. pl. = **Karborre**.

**Törel**, m., ett artrikt örtslägte med alldeles egendommeligt bildade blommor och treknölig frukt, lättast känt af den

hvita, skarpa mjölksaft, som utflyter då växten såras: *Euphorbia* L. Arterna hafva flera namn i folkspråket, såsom **Reformsört, Reformsgräs, Ringormsgräs, Vårtgräs, Mjölkört** m. fl. Jfr **Mjölkört**.

**Törne**, n. (**Törnbuske**), allmänast brukligt som plural af **Torn** (se detta ord) och tages i lika vidsträckt bemärkelse; men i bestämd mening tillägges det de vilda arterna af släktet *Rosa* L., t. ex. **Lukt-törne**, *Rosa rubiginosa* L.

Jag är en törnebuske tvär,  
Som likväl vackra rosor bär.

V. DALIN 5: 357.

Se, sjelfva törnet sig i rosor kläder.  
GRAFSTRÖM 2: 35.

**Törnros**, f., de dubbla odlade förändringarna och arterna af släktet *Rosa* L., på hvilka man i trädgårdsspråket har otaliga benämningar. De bekantare äro: **Damascener-ros, Kanelros, Mossros, Månadsros, Provinsros, The-ros, Ättikros, Hvit Törnros** m. fl.

Den svällande törnrosen slutit sin mun.  
DAHLGREN 1: 255.

## U.

† **Uddbär**, n. = **Odon**.

† **Ugglebär**, n., **Ugglarönn**, **Ularönn**, f., Kalmar län, Blek. = **Olvon**, **Olvonbuske**.

**Uggleved**, m., trä, som under förrottnelse lyser i mörkret. Har orätt ansetts härleda sig från en svampväxt.

† **Ulfbär**, n., Söderm. = **Olvon**.

**Ulflaf**, **Ulfmossa**, se **Laf**.

† **Ullax**, **Ullgräs**, n., nu alldeles obrukliga namn på **Ängull**.

† **Ullbär**, n., Vesterg. = **Hallon**.

† **Ullklot**, n., utgår alldeles.

† **Ulra**, f., Norrl., en obruklig benämning på **Arre**.

**Umbell**, f., en blomställning, hvori alla blomskäften utgå från en punkt och blommorna sitta i en jemnhög krets. Kallas i allmogespråket *Kring-*

*lor*; men då **Umbell** allmänt antagits i den botaniska terminologien, ha vi ansett lämpligast att bibehålla denna benämning.

**Umbellatväxter** kallas växter med **umbell** och tvenne frukter, som skiljas vid mognaden. På Svenska *Kringelväxter*, men *Umbellater* är den allmännast brukliga benämningen.

† **Underträd**, n., utgår alldeles, såsom tve tydligt, öfverflödigt, obrukligt namn.

**Underviol**, se **Viol**.

† **Upasträd**, n., ett mycket giftigt träd på Java: *Strychnos Tieute* LESCHEN.

† **Utterbär**, n., Vesterb. = **Odon**.

**Uäringsgräs**, n., Smål. = **Dårrepe**, **Råglosta**. Jfr **Näringsgräs**, Möllers ordbok öfver Halländska landskapsmålet.

## V.

**Vaksin** (hos Liljeblad), m., örtsläg-  
tet *Vaccinium* L., hvars samtliga ar-  
ter hafva sjelfständiga namn: **Blåbär**,  
**Lingon**, **Odon**, **Tranbär**.

... de svarta vaccinier (d. s. blåbär)  
plockas.  
ADLERBETH 14.

**Valbork**, m. (Österg. **Valbjörk**,  
Boh. **Valborg**) = **Vägtorn**.

*Anm.* Valbork, af Isl. *börkr* (bark), an-  
ser jag vara rätta uttalet af detta namn,  
ty Vägtornsbuschen har ingen likhet med  
*björk*. Jfr, bland Vägtornens benämning-  
ar i folkspråket, namnet *Getbark*. Den-  
na buske synes vara *Eddans svefn-þorn*  
(sömntörne), och ordet *val* är väl liktydigt  
med *deala*.

† **Valkullor**, se **Dvalkullor**.

**Vallkrasse**, m., en tvåårig *Krasse*-  
växt med bara stänglar, platta skidor  
med smal skiljevägg: *Teesdalia nudicaulis*  
R. Br. Namnet upptages redan  
af Bromelius; Wahlenberg för det till  
**Gatkrassen**.

**Vallört**, f., ett slägte bland Skruf-  
blomstrige, utmärkt genom sin slem-  
miga rot, på stjelken nedlöpande blad  
(hos de inhemska arterna) och lancett-  
lika fjäll i blompipens svalg. *Symphy-*  
*tum officinale* L., med röda eller hvita  
blommor.

*Anm.* Växten har ansetts sårläkande,  
och namnet härledes af *valla*, samman-  
välla. Se *Ihre*.

**Valmo**, **Valmoge**, m., ett allmänt  
örtslägte med tvåbladigt blomfoder,  
fyrbliadig blomkrona med talrika stån-  
dare kring en tjock pistill: *Papaver* L.  
Alla Valmo-arter hysa hvit mjölksaft.

Denna valmo är präktig och skön.

BELLMAN 1: 164.

Dess runda anlet friskt liksom en val-  
mo prälar.

STAGNELIUS 1: 105.

**Kornvalmo**, stråfhårig, med klot-  
runda, släta frukter: *P. Rhoeas* L. Od-  
las ofta till prydnad.

**Spikvalmo**, med aflånga, styfhåriga  
frukter: *P. Argemone* L.

**Åkervalmo**, med aflånga, glatta  
frukter: *P. dubium* L.

**Åkta Valmo**, stor, glatt, med runda  
frukter: *P. somniferum* L. Af denna  
erhålles opium i Orienten (hos oss är  
saften mildare).

Åkern bräns ... af den slummergeif-  
vande valmon.

ADLERBETH 56.

— doften af en valmo ...

Söfver smärtan. GRAFSTRÖM 2: 9.

*Anm.* Hos alla äldre författare och af  
allmogen kallas örten Valmoge, Valmoga  
(Grek. *μυζον*, Lett. *Maggon*, Tysk. *Mohn*).  
Skrifves vanligen Vallmo; men i min  
tanke vore *Dvalmo* (jfr Tysk. *Schlafmohn*)  
rigtigast.

**Valnötsträd**, n., ett resligt träd,  
tillhörande Hängeväxterna, med blad  
liknande Askens, odladt i de södra land-  
skapen för dess stora, ätliga nötter,  
kallade Valnötter: *Juglans regia* L.

Valnötsträdets topp med nederfälda  
nötter

— Beströr det vissna gräs, som gulnar kring  
dess rötter.

OXENSTJERNA 2: 150.

*Anm.* Ordet *val* i detta namn utmärker  
*Valsk* eller *Välsk* och är sålunda alldeles  
skildt från *val* i Valbork, Valkullor,  
Valmo.

**Vamstöt**, m., Verml., Jemtl. =  
**Odon**. (Af *vam*, *våm*, buk.)

**Vanilj**, m., den mjuka massan inuti  
fröhusen hos en tropisk Nosseväxt:  
*Vanilla aromatica* Sw.

† **Varg**, m., benämning på växter,  
som äro fiendtliga mot lien: **Vievarg**,  
allmänt; **Gräsvarg**, Dal. = Kärrfri-  
er. Hit hör äfven af samma anledning  
**Vargbasse** = Åkerstallört.

† **Vargböna**, f. Detta namn på några  
odlade utländska arter af slägtet *Lupi-*  
*nus* L., hvarifrån namnet är en öfver-  
sättning, synes böra utgå, då de redan  
allmänt äro kända under benämningen  
**Lupiner**.

† **Vargdöda**, f. = **Nordisk Stormhatt**, *Aconitum Lycoctonum* L. Namnet är en öfversättning från *Lycoctonum* och har aldrig vunnit burskap i språket.

† **Vargmjölk**, f. = **Kärrtörel**, se **Mjölkört**.

† **Vargtrut**, m., Skåne = **Bläeld**.

**Vass**, **Skärvass** (jfr **Kolvass**), m., det största af våra inhemska gräs, med hvassa, skärande blad och yfvig, efter blomningen ullig blomvippa: *Phragmites communis* TRIN.

Jag bland den höga vass förgäfves letar stranden.

OXENSTJERNA 2: 26.

Leker och skär pipor uti vassen.

SEHLSTEDT 1: 10.

Anm. Namnet skrives i de gamla landskapslagarne både *Hvass* och *Vass*, hos Bromelius *Vass*, hos Tillandz *Hvass*. Att det härledes af adj. *hvass* och utmärker det hvassa röret, synes otvifvelaktigt.

† **Vassarv**, **Vannarv** = **Våtarv**.

**Vass-svingel**, m. = *Fluminia arundinacea* FR., se **Kase**.

† **Vassviol**, f., Wahlenberg = **Blomvass**.

**Vatten-andorn**, se **Andorn**.

**Vattenarv**, m., ett med Stjernblomman förvandt slägte, skildt genom fem pistiller, femflikigt fröhus: *Malachium aquaticum* FR.

† **Vattenbinda**, f. = **Snärjegräs**.

**Vattenblink**, se **Blink**.

† **Vattenbläddra**, f., Liljeblad = **Blåddrerot**.

**Vattenglunga**, f., på vatten flytande, blågröna Alger; derom säges äfven: »vattnet blommar».

† **Vattengran**, f., Smål. = **Ledgräs**.

† **Vattenhyll**, m., Bromelius = **Olvonbuske**.

**Vattenklöfver**, m. = **Bläcken**. Torde, såsom varande ett mera all-

mänt brukligt namn, böra upptagas som synonym.

† **Vattenkrasse**, m., Retzius = **Källkrasse**.

† **Vattenkula**, f., algsläppet *Rivularia* ROTH. Förtjenar ej upptagas.

**Vattencilja**, f., i poesi benämning på vackra vattenväxter; vanligen afses dermed **Neckrosen**, men lämpligast **Svärdsliljan**.

† **Vattenlins**, m. = **Andmat**.

† **Vattenlök**, m. = **Dyborre**.

**Vattanmarke**, n., *Sium latifolium* L. Se **Märke**.

† **Vattennöt**, f. = **Sjönöt**.

† **Vattenpeppar**, m., öfversättning af *Hydropiper*, = **Brännande Pilört**.

**Vattencilört**, se **Pilört**.

† **Vattenrotsblomster**, n. = **Refvigt Solöga**.

† **Vattenrycja**, f., öfversättning af *Hydrodictyon* ROTH, ett slägte bland Algerna.

† **Vattenröllika**, f. = **Vattenblink**.

**Vattensenap**, m., de gulblommiga arterna af släppet *Nasturtium* R. BR., såsom *N. amphibium*, *silvestre* m. fl.

† **Vattenserf**, m., Liljeblad = **Hårserf**.

**Vattensilke**, se **Silke**.

**Vattenslinga**, f., ett i djupare vatten växande örtslägte med hårfina, parbladigt delade blad och uppskjutande endast blomaxet ofvan vattenytan: *Myriophyllum* L. Stjelkarne äro veka, slingrande; deraf benämningen. — Namnet **Slånga** (**Haf-slånga**), tillagdt *Zostera* L., synes vara samma ord som *Slinga*.

† **Vattenslinke**, n., se **Slinke**. Torde vara blott ett olika uttal af **Vattenslinga**, men föres till en annan, snarlik växt, nemligen *Nitella* AG.

**Vattensölögä**, se **Ämöja**.

**Vattensyra**, se **Syra**.

+ **Vattensåga**, f., Liljebud = **Dyborre**.

+ **Vattentistel**, m. Under detta namn skall i Ångermanland förstås både **Mjölkfåbla** och **Kärrtistel**.

+ **Vattentulpan**, m., Gotland = **Neckros**. Särdeles opassande benämning.

+ **Vattenviol**, f., Wahlenberg = **Vattenblink**.

+ **Vattenväpling**, m. = **Bläcken**.

**Vau**, m. (n.?), en värdefull färgväxt med lancettlika blad och små, grön-gula, i ett ax sittande blommor medflikiga kronblad: *Reseda Luteola* L.

Än Sveriges egen jord för sina stridsmäns drägt  
Är af det gula vau och veidets azur täckt.

OXENSTJERNA 2: 123.

**Vaxbuske**, m., en i Nordamerika inhemska buske af släktet *Pors*, ur hvars frukter utkokas ett slags vax: *Myrica cerifera* L.

**Vaxpalm**, f., en palmart i Sydamerika, af hvars hela stam utsvettas ett vaxartadt ämne: *Ceroxylon andicola* HUMB.

**Vaxskifling**, m., ett släkte bland Skifsvamparne, med saftfulla skifvor: *Hygrophorus* FR.

+ **Vaxäpple**, n., en förändring af Äpplen, hvars namn tillhör trädgårdspråket.

**Ve**, se **Vera**.

**Vedel**, **Vele**, m. = **Ängsvial**. — Enligt Wahlenberg är namnet en flexion af *Vial*.

+ **Vefla**, f., klängväxt.

**Veide**, m. (n.?), en bekant färgväxt, tillhörande Korsblomstrige, utmärkt genom sin yfviga vippra och sina enfröiga, vingade, icke uppspringande skidor: *Isatis tinctoria* L.

**Vekare**, m., honträdet af **Jolsterpilen**. Fröfjunet har användts till lampvekar.

**Veketåg**, se **Tåg**.

**Vektätel**, se **Tätel**.

+ **Velamsrot**, **Velantsrot** = **Vänderot**.

**Vele**, m., se **Vedel**.

**Vera**, **Ves**, **Ve**, **Verf**, **Viva** m. fl., en inom olika landskap i oändlighet vexlande benämning på **Sippor**. Jfr *Bot. utfl.* 3: 206, not.

+ **Vespelten**, m., **Vesterg.** = **Mistel**. »Gemene man trodde, att då denne Vespelten hängdes i huset, skulle det vara säkert för våld». Linnés *Vestg. resa* 31.

**Vevling**, f. = **Åkerbinda**.

**Via**, **Vija**, f. Detta namn, som ingår i flera sammansättningar (t. ex. **Kasevia**) och sannolikt är stamförvandt med **Vial** och med *vall* (i **Kovall**) samt, enligt Wahlenberg, äfven med **Vele** och **Hven** — allt benämningar på de yppersta foderväxter —, synes beslägtadt med *Mösog. vinja*, foder.

**Vial**, m., ett släkte bland Ärtväxterna, med stora parblad och klänge samt stora, mångfröiga baljor: *Lathyrus* L. Hit höra de yppersta foderväxter.

**Hafsvial**, med många breda parblad och blå blommor: *L. maritimus* BIGEL. Kallas af Linné **Hafsärter**, **Strandärter**: *Pisum maritimum* L.

**Kärrvial**, med smala blad och blå blommor: *L. palustris* L.

**Skogsvial**, med mycket långa blad och röda blommor: *L. silvestris* L.

**Ängsvial**, med gula blommor: *L. pratensis* L.

*Ann.* Namnet *Vial*, *Viar* föres i allmogenspråket ofta arter af släktet *Vicka*.

**Vicka**, f., ett artriakt släkte bland Ärtväxterna, skildt från *Vial* genom på undre sidan ludet märke (hos *Vialen* glatt): *Vicia* L. Af dess arter urskiljas i folkspråket:

**Fodervicka**, ettårig, allmänt odlad foderväxt: *V. sativa* L.

**Kråkvicka**, flerårig, finluden, slankig växt med talrika blommor på utdragna skaft: *V. Cracca* L.

**Tranvicka**, flerårig, med korta, fåblommiga skaft: *V. sepium* L.

† **Victoria regia** (LINDL.) eller **Vattnens Drottning**, en af de största blommor i världen, tillhörande Neckrosorna, växande i Amazonfloden.

**Vide**, n., en afdelning af släktet Pil (*Salix* L.), hvilken innefattar talrika buskväxter, blommande på bar qvist, med långskaftade fröhus: *Vetrix* FR.

Videt, som sin gång från bäckens sanka brädd  
Med rötters krypning stjäla och röjs i gräsets bädd.

OXENSTJERNA 2: 30.

**Bandvide**, med glatta knoppar och qvistar, finludna, skrynkliga blad: *Salix aurita* L. Användes till tunnband, vidjor m. m.

**Gråvide**, med ludna qvistar, knoppar och blad: *S. cinerea* L.

**Grönvide**, med glatta, gröna, men under torkning svartnande blad: *S. nigricans* (SM.).

**Jordvide**, en låg, i jordbrynet krypande buske: *S. repens* L.

Utom dessa finnas åtskilliga andra arter, såsom **Gulvide** (*S. bicolor* FR.), **Lagervide** (*S. laurina* SM.), **Rosmarinvide** (*S. rosmarinifolia* L.) m. fl. Se *Bot. utfl.* 3: 293 o. följ.

† **Videvier**, se **Vira**.

**Videört**, f., ett släkte bland Hvitveväxterna, med bladig stjäla, gula blommor och vid basen sammanvuxna ståndare: *Lysimachia* L. **Allmänna Videörten** har stor blomruska i toppen: *L. vulgaris* L. Jfr **Penningört** och **Topplösa**.

**Vif**, m.?, Nerike = **Gullpudra**.

**Vifva**, se **Hvitva**.

† **Vigelorn**, se **Väretorn**.

**Vija**, se **Via**.

**Vikon**, n., en ört af Hallonslägtet, med trefingrade blad, röda blommor och utmärkt läckra frukter: *Rubus arcticus* L. Frukten kallas vanligen **Åkerbär**, men detta namn är särdeles opassande (i södra Sverige tillagdt *Hallon*), och önskligt vore att den ypperliga fornordiska benämningen **Vikon** (= de heliga bären) allmänt antoges. Jfr RIETZ *Ordbok*.

**Vild-, Vill-**, ett vanligt epitet till vilda arter, som närma sig en odlad art, eller till vilda stånd af en äfven odlad växt, t. ex. **Vildapel**, **Vildpäron**, **Villhafre**, **Vildrufva** (= **Trollrufva**), **Villhumle**, **Vild Fläder**, **Vild Körs**, **Vildt Lin** eller **Hör**, **Vild Morrot** m. fl.

**Vild Cypress**, m., **Wahlenberg** = **Klädris**.

**Vild-dodra**, se **Dodra**.

**Vildpalsternacka**, se **Palsternacka** och **Bolmört**.

**Vildpersilja**, f., se **Glis**.

† **Vildpesa**, f., **Vesterg.** = **Dårrepe**.

† **Vildpoley** = **Dosta**. Namnet är upptaget ur Tyska kräuterbücher och har aldrig tillhört Svenskan. Jfr **Stenpoley**.

† **Villbär**, n., se **Trollbär**.

† **Villoreda**, f. = **Gulmåra**. Jag anser namnet ursprungligen hafva varit *Hviloreda*, emedan växten begagnats i stället för bolster i sängar. Jfr **Slägrfid**.

† **Villpors**, m. = **Sqvattram**.

† **Villsqvattram**, m. = **Pors**.

**Vilster**, f. = **Jolster**.

**Vinbärsbuske**, m., tvenne arter af släktet **Ribes**, utan taggar, med ätliga bär: **Ribes** L.

**Röda Vinbär**, *R. rubrum* L.

**Svarta Vinbär**, *R. nigrum* L.

**Vinda, Vindelört**, f., ett örtslägte med slingrande stjelk, som flätar sig kring andra växter, och vackra, klocklika blommor: *Convolvulus* L. Namnet förväxlas ofta med **Binda**.

**Skogsvinda**, med hjertlika blad: *C. sepium* L. Ofta odlad för sina stora, vackra blommor.

**Åkervinda**, med pil-lika blad: *C. arvensis* L. Ett svårt åkerogräs.

† **Vindgräs**, n., enligt Linné benämning i Ångermanland på **Linnésört**, men enligt Rietz rättare **Vinggräs** (af *vinn*, värk) och således motsvarande namnen **Benvärksgräs** (Österb.), **Torrvärksgräs** (Upl.) på samma ört.

**Vingblomma**, f., benämnes af Franzén *Phyllocactus phyllanthoides* DC. (i trädgårdsspråket *Cactus alatus* WILLD.), hvilken han egnat ett vackert skaldestycke.

**Vinpalm**, f., en palmart i Ostindien, ur hvars afskurna stänglar flyter en sockerhaltig vätska, af hvilken genom jäsnung beredes vin: *Borassus flabelliformis* L.

**Vinranka**, äfven blott **Ranka**, f., en verldsberömd, mångårig klängväxt från Armeniens och Caucasi dalar, af hvilken erhålles **Vindrufvan**, vinets moder: *Vitis vinifera* L. Ingen växt framträder i så talrika artförändringar som Vinrankan. Hvarje folkrace har sina egendomliga spritväxter; Vinrankan är egendomlig för de Caucasiska eller Indogermaniska folken och är den ädlaste, icke förslappande såsom Opium m. fl.

En skönare värld,  
Der rankorna skälfva  
I almarnas topp,  
Der bäckarne hvälfva  
Bland myrten sitt lopp.

STAGNELIUS 2: 183.

**Vinruta**, f., en mångårig, fordom allmänt, nu sällan odlad växt, med greuigt delade blad och flikiga frukter, lätt känd genom sin vidriga lukt: *Ruta graveolens* L.

**Vinter-** tillsättes vissa växtnamn, dels för att utmärka artförändringar, dels som artnamn, t. ex. **Vinterråg**, **Vinterhete**, **Vinterrapunzel** m. fl.

**Vintergröna**, f., ett ständigt grönskande örtslägte, närmast beslägtadt med Ljungväxterna, men med breda rotblad, klasvis sittande blommor och fria kronblad: *Pyrola* L. — Namnet, i alla Germaniska språk antaget för *Pyrola*, har af okunnighet blifvit fördt äfven till **Singrön**.

**Vinterkrasse**, se **Sommargyllen**.

**Vinterlaf, Vintermossa**, se **Laf**.

**Vinternypon**, se **Nyponbuske**.

**Vinträd**, n., Österg. = **Murgrün**. — Murgrün har från äldsta tider sammanbundits med Vinrankan såsom dess symbol. (»Ubi vinum bonum, non opus est suspensa Hedera». Lat. ordspråk.)

**Viol**, f., ett artrikt örtslägte med fembladiga, oregelbundna, med sporre försedda blommor: *Viola* L. Jfr **Fiol**. Bland arterna urskiljas af allmänheten:

**Luktviol**, utan bladig stjelk; blomorna mörkblå, väluktande: *V. odorata* L.

**Marsviol**, äfven **Buskviol**, lik den föregående, men utan rotskott; blomorna ljusblå: *V. hirta* L. — Dessa båda arter blomma tidigt om våren.

**Skogsviol** (*V. silvatica* FR.), med breda, hjertlika blad, och **Hundviol** (*V. canina* L.), med aflånga blad, hafva båda bladig stjelk och mörkblå blommor och förenas vanligen.

**Styfmorsviol**, ettårig, med flikiga biblad och trefärgade blommor: *V. tricolor* L. Odlas i flera förändringar; äfven af den vilda finnes en afart med små, nästan gula blommor: var. *bicolor*.

**Underviol** har tvenne slags blommor, från roten fullständiga (med kronblad på enkla skaft), från stjelen utan kronblad: *V. mirabilis* L.

+ **Violrot**, f., roten af en i södra Europa växande art utaf Svärdslija: *Iris florentina* L.

**Violsten**, m., kallas nyligen omvätrade stenar (t. ex. vid vägar), som blifvit beklädda af en liten, väluktande, röd Alg (*Chroolepus Jolithus* AG.), hvilken gnuggad blir gul, torkad grön.

+ **Vipefett**, **Vipegräs**, n., Skåne = **Tätört**.

+ **Vipestjert**, m., Skåne = **Ängkrasse**.

**Vippa**, f., ett af Linné med Sipporna förenadt slägte, skildt genom mångklufvet svepe och småfrukternas fjunhåriga borst: *Pulsatilla* MILL. Namnet, brukligt i Nerike och flerstädes, är särdeles karakteristiskt.

**Backvippa** (**Backsippa**), med findelade blad och klocklika blommor: *P. vulgaris* MILL. Allmänt känd.

**Fältvippa**, lik den föregående, men blommorna slutna, med i spetsen utböjda kalkblad: *P. pratensis* MILL.

**Movippa**, med enkelt parbladigt delade blad, utstående kalkblad: *P. vernalis* MILL.

**Vippärt**, f., ett till Ärtväxterna hörande slägte, skildt från Vial endast genom saknaden af klänge: *Orobus* L.

**Knylvippärt**, med hinnkantad stjelk, knölig rot: *O. tuberosus* L. Allmänt kallad **Gökmat**.

**Svart Vippärt**, med grenig stjelk, 5—8 parblad; svartnar torkad: *O. niger* L.

**Vårvippärt**, med enkel stjelk utan hinnkant: *O. vernus* L.

**Vira**, f., en afdelning af slättet Pil (*Salix* L.), omfattande buskar med smala, vidjelika vistar, nedtill motsatta blad, sammanväxta ståndare och oskafade frukter: *Helix* FR. Den allmänaste arten är **Rödvara**, *Salix purpurea* L. **Videvier**, Linnés Sk. resa 58.

+ **Virenbom**, m. = **Vrivendel**.

+ **Virretorn**, m., se **Väretorn**.

**Visil**, m., en mångårig ört med ett hjertligt blad på den enblommiga stjelen, blomman hvit, **Hvit Visil**: *Paranassia palustris* L. Namnet är beslägtadt med flexionerna af *Ves*.

**Viskossa**, se **Mossa**.

**Vispmossa**, f., arter af Lummerslägdet; äfven = **Björnmossa**.

**Viva**, se **Vera**; jfr **Hultaviva**.

+ **Vivang**, m.?, Verml. = **Dvergbjörk**.

**Woodsört**, f., ett mycket opassande namn på **Hällebräken**, som ej kan kallas ört.

**Vresalm**, f., se **Alm**.

**Vrivendel**, m., **Vrivängeliträd**, n., det inhemska namnet på **Caprifolium**, hvilket är ganska karakteristiskt.

**Vår-**, ett af de vanligare artnamnen, äfven tillagdt artförändringar, t. ex. **Vårråg**, **Vårhete**.

**Vår-adonis**, se **Adonis**.

**Vårbrodd**, m., ett allmänt, tidigt blommande grässlåg, med sammandragen vippa, hvilket, i synnerhet torkadt, utmärker sig genom välukt och ger hö dess behagliga lukt: *Anthoxanthum odoratum* L.

Och myskans väluktgräs, bland fältets vårbrodd född,  
Af värman utan konst för dina fötter strödd.

OXENSTJERNA 2: 122.

**Vår-fingerört**, se **Fingerört**.

**Vårfrudagslök**, se **Vårlök**.

+ **Vårhane**, m. = **Harsyra**.

+ **Vårhvita**, f. = **Snöklocka**.

**Vårlök**, m., en liten, gulblommig Liljeväxt med lökstam, blommande tidigt om våren: *Gagea lutea* KER. Benämnes i folkspråket **Vårfrudagslök**.

**Vårsallat**, m., ett ettårigt örtslägte, nära förvandt med Vänderoten, men

har fintrådig rot och saknar frukttjun: *Valerianella* TOURN. Jfr **Rapunzel**.

**Vårstarr**, se **Starr**.

**Vårtgräs**, se **Törel**.

† **Vårtluf** (*Verrucaria* PERS.) utgår.

**Vårvippar**, se **Vippärt**.

**Våtarv**, m., ett i södra Sverige allmänt brukligt namn på en art af släktet *Stjarnblomma*: *Stellaria media* (L.). Sångfoglars vanliga föda är **Våtarv**.

**Vädd**, m., är gemensamma benämningen på de växter, som af Linné fördes till släktet *Scabiosa* L., hvilka likna Blomhållsväxterna, men hafva endast fyra fria ståndare. De förra Latinska artnamnen begagnas nu delvis som slägtnamn.

**Knappvädd**, med enkla, lancettlika blad och blå blommor: *S. succisa* L.

**Stjernvädd**, med findelade blad och ljusblå blommor: *S. Columbaria* L.

**Åkervädd**, med parbladigt inskurva blad och gredelina blommor: *S. arvensis* L.

† **Väddklint**, m., enligt Liljeblad och Wahlenberg **Stor Knoppört** (*Centaurea Scabiosa* L.).

**Väderleksmossa**, se **Mossa**.

**Vägbreda**, f., Dansk benämning på Groblad, allmänt bruklig i de förra Danska provinserna. Förvidret **Väfve-redsblad**, se Linnés Sk. resa 240.

**Vägglaf**, se **Gull-laf**.

† **Vägglusgräs**, n. = **Stinknäfva**.

**Väggmossa**, se **Mossa**.

† **Väggört**, f., en öfversättning af Lat. *Parietaria*, hvilken dock icke är antagen i Svenska språket, = **Blidnässla**.

† **Vägkrasse**, m. = **Vägsenap**.

**Vägsenap**, m., ett ortslägte bland Kålväxterna, med små gula blommor, smala, trinda skidor: *Sisymbrium* L.

**Allmän Vägsenap**, med rundtaggade blad: *S. officinale* SCOP. Kallas i Vesterg. **Dufkål**.

**Finbladig Vägsenap**, med mycket findelade blad: *S. Sophia* L. Frön af denna m. fl. kallas **Stillfrö**.

**Vägtistel**, se **Tistel**.

**Vägtorn**, m., en taggig buske med blad liknande Apelns (deraf kallad **Getapel**), men med små fyrbladiga blommor, klasvis sittande på grenarne, och svarta bär: *Rhamnus catharticus* L.

**Vägvårda** (Tysk. *Wegwarte*), f., en ståtlig växt af Fiblornas familj, med blå blommor utan frukttjun: *Cichorium Intybus* L.

† **Vägört**, f., är, i likhet med **Trampgräs**, ett obestämdt namn, tillagdt **Knytling**, **Fogelört**, afdelningen *Avicularia* MEISN. under *Polygonum* L., och så mycket mindre användbart som flertalet af arter växer upprätt.

† **Vämlad**, n., Dalarne = **Neckblad**.

**Vänderot**, f., ett slägte bland Fläddväxterna, utmärkt genom torr frukt (ej bär) och frukttjun: *Valeriana* L. **Åkta Vänderot** har bladen parbladigt sammansatta, tvåkånade blommor: *V. officinalis* L. — »Tibast och Vänderot stå mig emot», säger trollpackan i en folksaga.

**Väpling**, m. Detta namn är af ålder tillagdt Årtväxter med blommor i ett hufvud, således släktena *Trifolium* L. och *Anthyllis* L. Det förra släktet kallas nu allmänt Klöfver, och arterna **Backväpling**, **Gullväpling**, **Hvitväpling**, **Rödväpling** m. fl. återfinnas under **Klöfver**. Det är fördenskull allt skal att bibehålla namnet **Väpling** för *Anthyllis*, som icke eger något annat i skriftspråket användbart namn. *A. Vulneraria* L. kallas från äldsta tider **Getväpling** och skiljes från Klöfverarterna genom parbladigt sammansatta blad.

**Väretorn**, m. = **Vägtorn**. Namnet härledes af *Ädur* och öfverensstämmer med dennes benämning i främmande språk, men är nu i vårt folkspråk till egenkännelighet förvridet, såsom **Virretorn**, **Vigelorn** o. s. v.

**Värkört**, f. = **Ältgräs**.

**Vätteljus**, n., den vilda, vitblommiga *Bellis perennis* L., allmän i Skåne. Namnet är i folkspråket på mångfaldigt sätt förvridet (i Skåne enligt Linné **Futteljus**). Teckningen Vätte-

ljus synes mig vara den enda användbara. Jfr *Bot. utfl.* 2: 124 not.; 3: 210.

**Vätteros**, f., en köttig, liffärgad växt, utan örtblad, men rotstocken har tjocka, öfver hvarandra liggande fjäll: *Lathræa Squamaria* L. I anseende till Vätterosens underjordiska växt, mystiska utseende, men vackra liffärg, har hon med allt skäl blifvit egnad de underjordiske eller vätтарыne.

**Vävling**, se **Vevling**.

## Y.

**Yams**, se **Jams**.

**Ylle**, n., ett Algslägte med ulligt utseende: *Ectocarpus* LYNGB.

**Yx**, **Yxne** brukas i flera landskap i st. f. *Oxe*; sålunda säges **Yxlägg** för

Oxlägg, **Yzneöron** för Oxöron, **Yxnegräs**, **Yxnepes** (= Nosserot) för Oxgräs o. s. v. **Yxne**, af Liljeblad antaget som namn på Nossevaxter, var olyckligt valdt.

## Z.

+ **Zederack**, m., bark och blad af *Melia Azedarach* L., fordom använda i medicin.

+ **Zedoaria**, f., en Ostindisk krydda, rotstocken af *Curcuma Zedoaria* ROSE. Kallas äfven **Sittver**.

**Zymbel**, m., ett örtslägte bland Nossevaxterna, med trådlika rötter och päronformiga, hängande frukter: *Epipactis* RICH. Jfr **Syssla**.

## Å.

**Åbrodd**, riktigare **Abrodd**.

**Åkanna**, f., frukten af **Neckblad** och **Neckros**.

**Åker** tillägges mångfaldiga växter som artnamn, t. ex. **Åkerbinda**, -do-

dra, -fräken, -gyllen, -hven (= Kösa), -klint (= Klint), -kovall, -kullor, -kål (*Brassica campestris* L.), -lins (= Åka Lins), -madd, -mjölkfibla, -mynta, -rofva, -rättika, -senap, -skalleblomma, -skärffrö, -solöga, -spergel, -stal'

ört, -tistel, -valmo, -vinda, -vädd, -ärenpris (*Veronica agrestis* L.), -ärt m. fl. Se under släktnamnen.

† Åkerarv, m. = Rödarv.

Åkerbär, n. = 1) i Göta rike Hal-lön; växa helst i åkrarnes stenrör; 2) i Österbotten och i riksspråket Vikon. Se detta namn.

Tan mot de åkerbär, som, hägnade vid polen,

Bland Fruktgudinnans barn allena rä-das solen.

OXENSTJERNA 2: 54.

† Åkerdön, Åkerdöer = Blind-dån (se Blindnässla).

Åkerfälle, se Fälle.

† Åkerkåpa utgår alledes.

† Åkerleja, se Ackeleja.

† Åkermönja, f., en meningslös förvridning af det Latinska *Agrimonia* = Småborre.

† Åkerrast, f., en benämning, som i systematiska skrifter högst opassande blifvit tillagd Fårtungörten.

Åkerros = Blåklett (Blåklint).

† Åkerryd, m. = Åkergyllen. Förkastligt namn.

Åkerrok, se Jordrok.

Åkersilke (efter det Danska *Ager-silke*), n., tillägges vanligen Jordrok, men stundom äfven de vilda Valmoarterna.

† Åkersuga, f., benämning på de bland säd växande arterna af släktena Dån och Plister.

Ålandsrot, se Alant.

Åldermjolk, se Mjölke.

Ålgräs, n., en i vatten växande art af släktet Fråken: Dyfråken.

Ållon, n., frukten af Ek, Bok, Ann-bok och Äkta Kastanie, hylka träd jemte Hasseln benämnas Ållonträd. Namnet härleder sig, enligt Ihre, från *ala*, nutrire, och till grund därför ligger således samma begrepp som för Ekens och Bokens alla äldre namn. Jfr *Bot. utfl.* 3: 220.

Ållonmärke, n., den i Göta rike allmännast brukliga benämningen på Kropp. Jfr Mjölke.

Ålnate, m., se Nate. — Äfven Grod-naten benämnas stundom Ålnate. Jfr Grodnate.

Åm, m., Öland, Österg. = Ag.

† Åmöja, f., benämning i folksprå-  
ket på en art af släktet Solöga (*Vatten-solöga*, *Ranunculus Lingua* L.) med upprätt stjelk, naggtandade, lancettlika blad. Det har synt mig tvifvelaktigt, antingen namnet bör läsas *Å-möja* el-  
ler ock *Åm-öga*, hvilket passar särdeles väl på ifrågavarande, bland *åm* (ag, vattengräs) växande art. Jag antog det senare till dess jag fann *möja* som släkt-namn på andra växter, t. ex. Svalörten.

Åsknässla, Åsknäta, f. = Hjert-stilla.

## Ä.

† Äckergräs, n. = Åkerkullor. — Namnet skrives väl orätt *Eckergräs*, då det härledes af *äckra*, hvilande åker-fält.

† Äfjebomma, f. = Blomvass.

Äfjebrodd, m., en mycket liten ört, växande i uttorkadt slam, med små hvita, rödprickiga blommor: *Limosella aquatica* L.

† Äggblomster, n. = Smörblomma.

† **Äggling**, m., Liljeblad = **Tarald**.

† **Äggplanta**, f., en utländsk art af slägtet *Solanum* L., med stora hvita, ägglika bär: *S. Melongena* L.

† **Äggplommon** utgår alldeles.

† **Äggskål**, f., Skåne = **Svalört**.

**Äkta** tillsättes vanligen hufvudarten i ett slägte, den, hvilken namnet i främsta rummet tillkommer. Det Lat. *officinalis* öfversättes i Svenskan bäst med **äkta**.

† **Älskling**, m., ett föga passande namn på slägtet *Myosotis* L. Utgår.

† **Älskogsvilla**, f. = **Spikklubba**. Obrukligt namn.

**Ältgräs**, n., en mindre art af slägtet Solöga, med nedliggande stjelk, hela, lancettlika blad, mycket skarp, så att den uppdrager blåsor på huden: *Ranunculus Flammula* L.

**Äng-, Ängs-**, ett af de allmännast förekommande artnamn, t. ex. **Änganis**, -bulle (se Bulleblomster), -**fräken**, -glim, -kaffe (se Kaffe-gräs), -**salvia**, -skallra (= Höskallra), -**skära**, -**stälört**, -**svingel**, -**syra**, -**timjan**, -**vädd** (= Knappvädd); **Ängsgröe** (= Slåttergröe), -**kampe** (se Kampegräs), -**kovall**, -**lök**, -**näfva**, -**näglika**, -**vial** m. fl. Se slägtnamnen.

**Ängborst**, m. = **Stagg**.

**Ängdun**, n. (**Madun**, **Ängull**), ett slägte bland Halfgräsen, hvars mogna frukter omgifvas af lång ull: *Eriophorum* L. En art: **Tufvigt Ängdun**, **Tufängdun** (*E. vaginatum* L.) har särskildt flera namn i folkspråket.

**Ängkrasse** (**Makrasse**), m., ett örtslägte bland de Korsblomstrige, med krassesmak, men med långa, smala skidor, hvita blommor: *Cardamine* L.

**Ängkummin**, m., ett åtskilliga Umbellater tillagdt, obestämdt namn; torde rättast fastställas för slägtet *Cnidium* Koch, som eljest saknar Svenskt namn. Det utmärker sig genom fin-

delade blad (dubbelt pardelade) och långa bladslidor. *C. venosum* Koch.

**Ängkål**, m., Nerike, Upl. = **Sommargyllen**.

**Ängpipor**, **Ängtutor**, f. pl. = **Strätta**.

**Ängsruta**, f., ett örtslägte af Ranunculaceernas familj, med små blommor utan kronblad och med enfröiga småfrukter: *Thalictrum* L.

**Äng-sticka**, f., en mångårig ört af Umbellaternas familj, med lukt och gula blommor, närmande sig Libsticka, men lätt skild genom de 2—3 dubbelt parbladigt delade bladen: *Silaus pratensis* Bess.

**Ängull**, f., se **Ängdun**.

**Äpple**, **Äppleträd**, n., se **Apel**.

**Ärenpris**, m., ett artrikt, till yttre utseendet mycket olikartadt slägte, tillhörande Skeplingsväxterna, men med platt blomkrona och blott två ståndare: *Veronica* L. Egentligen tillkommer namnet endast **Äkta Ärenprisen** (*V. officinalis* L.), öfverallt finluden, med täta blomklasar ur de ovala bladens veck.

**Axärenpris**, med uppstigande stjelk och axlik blomklase i toppen: *V. spicata* L.

**Bäckärenpris**, glatt, med aflånga blad, blomklasar i bladvecken: *V. Beccabunga* L. Växer merendels i källdrag.

**Strandärenpris**, en med Axärenprisen närbeslägtad art, men upprätt, högre, med 3—4 blad i krans: *V. longifolia* L.

**The-ärenpris**, med stjelken tvåsidigt hårig, bladen hjertlika, blomklasar ur bladvecken: *V. Chamædryis* L. Har vackra blå blommor, hvarföre den, likasom Ögonblomman, blifvit kallad **Jungfruögon**.

**Ärt**, **Ärta**, f., en ettårig, allmänt odlad ört, typ för Ärtväxternas familj, med stora biblad: *Pisum* L. Deraf ega vi tvenne arter:

**Allmän Ärt**, med flerblommiga blomskaft, hvita blommor och gulhvita frön: *P. sativum* L. Hit höra mångfaldiga artförändringar, såsom **Kransärt**, **Sabelärt**, **Socketärt**, **Spritärt**, m. fl.

**Åkerärt**, med enblommiga, sällan tvåblommiga blomskaft, röda blommor och spräckliga frön: *P. arvense* L.

† **Ärtbuske**, m., se **Kronärt**.

*Ann.* I Dalins ordbok föres detta namn till den i södra Sverige odlade Nordamerikanska *Robinia Pseud-acacia* L., som dock växer upp till ett högt träd, hvilket kallas **Akasieträd**, men får ej förväxlas med släktet *Acacia*. Detta träd bibehåller bäst sitt utländska namn *Robinia* L.

**Ärtskoek**, se **Artskoek**.

**Ärtträd**, n., ett vackert träd eller buske af Ärtväxternas familj, med enblommiga blomskaft, gula blommor, trinda ärtbaljor: *Caragana arborescens* LAM. **Sibiriskt Ärtträd**.

**Ärttörne**, n., en mycket taggig buske, tillhörande Ärtväxterna, med

stora, vackra gula blommor: *Ulex europæus* L.

**Ärtväxter**, en af de största och naturligaste växtfamiljer, lätt skild genom sina oregelbundna blommor, hvilka man liknat vid fjärlilar (*corolla papilionacea*), sammanväxta ståndare och baljfrukt (*legumen*): *Papilionaceæ* L. *Leguminosæ* JUSS.

**Äthäva**, f., förvriddning af *Aethusa* = **Glis**.

**Ättikros**, f., en odlad art af Törnros: *Rosa gallica* L.

**Ättiksbär**, n., frukten af **Sommarhyll**, hvilken hos våra äldste författare kallas **Attig**, **Attik**: *Sambucus Ebulus* L.

**Äxing**, m., gräs med mer eller mindre axlik blomning. Ingår i en mängd grässläktens namn, såsom **Elfäxing**, **Hafreäxing**, **Hundäxing**, **Kamäxing**, **Tofsäxing** m. fl. — Skrifves vanligen *ezing*, men så väl härledning (af *ax*) som uttal fordra *ä*.

## Ö.

† **Öbär**, **Ölbär**, n. = 1) i Roslagen **Odon**; 2) i Dalarne **Röda Vinbär**.

**Ögonblomma**, f., ett allmänt örtsläkte, tillhörande de Skrufblomstriges familj, med små blå blommor och slät frukt: *Myosotis* L. En art med större blommor (*M. palustris* Roth) benämnes vanligen **Förgät-mig-ej**.

**Ögonljus**, **Ögonsjukegräs**, n., en liten, ständigt grönskande växt, beståndad med Vintergröna, med enblommig stjeln, stor vit, väluktande blomma: *Moneses uniflora* (L.) SALISB. Användes af folket i ögonsjukdomar.

**Ögontröst**, f., ett ettårigt örtsläkte, tillhörande Skeplingsväxterna, med spetsigt sågade blad, små, mest hvita,

blåstrimmiga blommor: *Euphrasia officinalis* L. m. fl.

† **Ölbär**, se **Öbär**.

† **Ölgräs**, **Ölmegräs**, äfven **Olme-gräs**, n. = **Mjödört**. — Namnet **Ölgräs** föres enligt Linné (Fl. Svec. n. 730) äfven till **Renfana**.

† **Örnblomster**, n. = **Getväpling**.

**Örnbräken**, se **Bräken**.

**Örnlaf**, se **Laf**.

† **Örnträ** utgår alldeles; tillhör ej oss på minsta vis.

† **Öronbild**, m., svampsläktet *Auricularia* FR. Förtjenar ej upptagas.

† **Öronklocka**, **Örnaklocka** (Linnés Sk. resa 319) = **Liten Blåklocka**.

## REGISTER

ofver de Latinska växtnamnen, med hänvisning till deras  
Svenska benämningar.

### A.

- Abies excelsa*, DEC. Gran.  
*Acacia*, NECK. Se *Acacia*.  
 — *arabica*, WILLD. } Se Gummi.  
 — *vera*, WILLD. }  
*Acanthus*, L. Se Björnklo.  
*Acer*, L. Lönn.  
 — *campestre*, L. Nafverlönn. — Naver.  
 — *dasy carpum*, EHRH. Luddlönn.  
 — *platanoides*, L. Svensk lönn.  
 — *Pseudoplatanus*, L. Tysk Lönn. — (Sykomor.)  
 — *saccharinum*, L. Sockerlönn.  
*Achillea Millefolium*, L. Röllika. (Millefolium.) — Backhumle, Backrinka, Brygger, Brygdtoppor, Bråssor, Bråssor, Bröst-tobak (se Tobak), Flengräs, (Flenört), Gantora, (Hostört), Jordhumle, Nosgräs, Näsgräs, Olsmess-umbell, Ostebomma, Pestilensblomma, Reformsört, (Renfåna), Skogshumle, Snö-ört, Stengräs, Tusengrön.  
 — *Ptarmica*, L. Hvit Tusenskön.  
*Achras Sapota*, L. Sapatiljträd.  
*Aconitum*, L. Stormhatt.  
 — *Cammarum*, L. Blåmunk, Munkhatt, Munkmössa, Munkskalle.  
 — *Lycototum*, L. Nordisk Stormhatt. — Hundfloka, Lusfloka, Lusgräs, Lushatt, Lusört, Vargdöda.
- Aconitum Napellus*, L. = *A. Cammarum*.  
 — *septentrionale*, KOELL. Lusfloka, Lusgräs.  
*Acorus Calamus*, L. Kalmus. — Flägg. (Kalmarerot.)  
*Actæa spicata*, L. Trolldrufva. — Hundbär, Iktebär, Ormbär, Paddbär, Trollbär, Villbär, Villdrufva.  
*Adansonia digitata*, L. Apebrödsträd, Kalebassträd.  
*Adonis*, L. Adonis.  
 — *autumnalis*, L. Höstadonis. — Bloddroppar, Gossen i det gröna.  
 — *vernalis*, L. Våradonis. — Aronsros, Arontorpsros, Kastlöser.  
*Adoxa Moschatellina*, L. Desmansknopp, Desmeknopp.  
*Æcidium*, PERS. Rost. Skålröst.  
 — *Berberidis*, PERS. Berberisrost.  
*Egopodium Podagraria*, L. Qvaller.  
 — Sqvaller, Sqvallerkål, Kirs, Kirskaål, Trebening.  
*Æsculus Hippocastanum*, L. Hästkastanie.  
*Æthium septicum*, FR. Trollsmör.  
*Æthusa Cynapium*, L. Gliç. — Gliseblad, Vildpersilja. (Åthäva.)  
*Ærides odorata*, LOUR. (Luftblomma.)  
*Agaricus*, FR. Skifling, Skifsvamp. — Skurusopp.  
 — *campestris*, L. Champignon. — Puggehatt.  
 — *esculentus*, WULF. Nagelsvamp.

- Agaricus gambosus*, FR. Hofsvamp. Musseron.  
 — *muscarius*, L. Flugsvamp.  
*Agave americana*, L. Amerikansk eller Hundraårig Aloe.  
*Agrimonia Eupatoria*, L. Småborre. — Kattrumpa, Åkermönja.  
*Agropyrum repens*, P. BEAUV. Qvickrot. — Qvicka, Qveka, Qvekare, Qvickhvete, Qvicktåger, Hundgräs, Hundäxing, Hvitrot, Ilrot, Röte.  
*Agrostemma Githago*, L. Klint, Röd-klint. — Åkerklint, Kornblomma, Korros.  
*Agrostis*, L. Hven.  
 — *canina*, L. Brunhven. (Hundhven).  
 — *stolonifera*, L. Kryphven. — Fioringräs.  
*Aira*, L. Tåda. — (Tåtel.) (Smile.)  
 — *cæspitosa*, L. Tuftåda. — (Tuffåtel, Tåkt-tåtel.) Bunke, Gegal, Hargräs, Tof.  
 — *flexuosa*, L. Kruståda. — (Kruståtel.) Hven, Tofhven.  
*Airopsis*, DESV. Smile.  
*Ajuga*, L. Blåsuga. — Käringruka (Kärinkruka, Krukört), Mjölkgubbar.  
 — *pyramidalis*, L. (Taklök, Takgran.)  
*Alaria esculenta*, (L.) Hafskål.  
*Alcea rosea*, L. Stockros.  
*Alchemilla Aphanes*, LEERS. Jungfru Mariæ kam, Jungfrukam.  
 — *vulgaris*, L. Daggskål. — Daggkåpa, Duggört, Jungfru Mariæ kåpa, Kåpört, (Dragblad), Käringöron, (Lejonfot), Rynkblad, Skocka, Skåcka.  
*Alectoris*, ACH. Trådlaf. Ståltrådslaf.  
*Alga*. Alg.  
*Alisma Plantago*, L. Svalting. (Ståkra.)  
 — *ranunculoides*, L. Liten Svalting.  
*Alkanna tinctoria*, TAUSCH. Se Alkanna.  
*Alliaria officinalis*, ANDRZ. Hvitlöksört.  
*Allium*, L. Lök.  
 — *arenarium*, L. Sandlök.
- Allium ascalonicum*, L. Chalottenlök. (Johanneslök.)  
 — *Cepa*, L. Rödlök.  
 —  *fistulosum*, L. Piplök.  
 — *oleraceum*, L. Ängslök. — Hundlök.  
 — *Porrum*, L. Purjolök.  
 — *sativum*, L. Hvitlök.  
 — *Schoenoprasum*, L. Gräslök. — Alvarlök, Baisk-lök.  
 — *Scorodoprasum*, L. Kejpelök, Skogslök. — Kejpe, Kep.  
 — *ursinum*, L. Ramslök. — Sankt Britæ lök.  
*Allosorus crispus*, BERNH. Krusbräken.  
*Alnus glutinosa*, WILLD. Al. — Gröнал.  
 *incana*, TAUSCH. Arre, Ard. Gråal. — Hvital, (Ula).  
*Aloë*, L. Aloe.  
*Aloëxylon Agallochum*, LOUR. Indisk Aloe.  
*Alopecurus*, L. Kaflegräs.  
 — *geniculatus*, L. Kärrkafle.  
 — *pratensis*, L. Ängkafle. — Råggräs, Råfrumpa, Råfsvans.  
*Alpinia Galanga*, SW. Se Galanga.  
*Alsinaceæ*, FR. Narfväxter.  
*Alsine*, WC. Nörel, Nörla.  
*Althæa officinalis*, L. Altea, Althea. — Althérot, (Ibisrot).  
*Alyssum incanum*, L. Sandhvita. — (Bitterört.)  
*Amarantus*, L. Amaran. — Tusenskön.  
 — *Blitum*, L. Bläsa. (Jfr *Euzolus*.)  
 — *caudatus*, L. Kalkonsabel.  
*Amaryllis formosissima*, L. Amaryllis.  
*Amelanchier canadensis*, MED. Mespel.  
*Amentaceæ*, L. Hängeväxter.  
*Amomum*, L. Se Kardemumma.  
*Amygdalus communis*, L. Mandelträd.  
 Se Mandel, Krakmandel.  
 — *nana*, L. Dvergmandel.  
 — *persica*, L. Persika, Persikoträd.  
*Amyris gileadensis*, L. Se Meccabalsam.  
*Anacamptis pyramidalis*, RICH. Salepsrot, Salepsört.  
*Anagallis arvensis*, L. Rödarv. — Åkerarv.

- Ananassa sativa*, LINDL. Ananas.  
*Anchusa*, L. Tungört.  
 — *aryensis*, BIER. Fårtungört. — (Åkerrast.)  
 — *officinalis*, L. Oxtungört, Oxtunga. — Jerurot, Jungfru Mariæ nyckelband, Rast.  
*Andræa*, EHRH. Sotnossa.  
*Andromeda*, L. Rosling.  
 — *polifolia*, L. Allmän Rosling. (Se *Andromeda*.) — Svickra.  
 — *tetragona*, L. Lumkräkling, Lummerlyng.  
*Androsace septentrionalis*, L. Hilsko.  
*Anemone*, L. Sippa. — Låck, Låcka, Tjälblomma, Tjälåtuppa, Vera, Ves m. fl.  
 — *Hepatica*, L. Blåsippa. — Blålåcka, Killingblomma.  
 — *hortensis*, L. Se Anemon.  
 — *nemorosa*, L. Hvitsippa. — Fageblomma, Hvitlåcka, Hvitmeja.  
 — *ranunculoides*, L. Gulsippa. — Smörblomster.  
*Anethum graveolens*, L. Dill.  
*Angelica silvestris*, L. Strätta. — Myrsöt, Slökestöt, Squätta, Tjuton, Ångpipor, Ångtutor.  
*Antennaria*, GÆRTN. Kattfotsört, Kattfot.  
 — *dioica*, GÆRTN. Kattfotsört, Kattfot. — Harfot, Hareqvå, Noppa, Pigeattar.  
*Anthemis*, L. Kullor.  
 — *arvensis*, L. Åkerkullor. — Hvitört m. fl. (se der), Åckergräs.  
 — *Cotula*, L. Surkullor. — Hvitört m. fl., Hvitatäva. (Baldersbrå.)  
 — *nobilis*, L. Romersk Kamomill. Se Kamillblomster.  
 — *tinctoria*, L. Letkullor, Färgkullor. — Lettblomster, Johannesblomster.  
*Anthericum*, L. (Hvitrik.)  
*Anthoceros*, L. Lefversyl.  
*Anthoxanthum odoratum*, L. Vårbrodd.  
 — Amurgräs, (Lavendelgräs), Luktgräs, Majgräs.  
*Anthriscus*, PERS. Hundkax, Hundkäxa.  
 — Hundkummil, Rack-kummin, Spokter, Spökter, Tyde.  
 — *Cerefolium*, HOFFM. (Jfr *Scandix*.) Svensk Körvel.  
*Anthyllis*, L. Väpling. (Jfr *Trifolium*.)  
 — *Vulneraria*, L. Getväpling. — Hårväpling, (Kattklor), Räfklor, Örnblomster.  
*Antiaris toxicaria*, LESCHEN. Bohon Upar.  
*Antirrhinum*, L. Skalleblomma.  
 — *Cymbalaria*, L. (Cymbel.)  
 — *majus*, L. (Lejongap.)  
 — *Orontium*, L. Åkerskalleblomma. — Kalfhufvud, Kalfnos.  
*Apera Spica venti*, P. BEAUV. Kösa. — Åkerhven.  
*Apium graveolens*, L. Selleri. — (Märke.)  
*Aquilegia vulgaris*, L. Aceleja, Akleja. — Åkerleja. Tyska Klockor.  
*Arabis*, L. Backbränna.  
 — *Thaliana*, L. » — Qvesört.  
*Arbutus Unedo*, L. Se Smultronbuske.  
*Archangelica officinalis*, HOFFM. Qvanne. — Angelika, Engelsört, Helgeandsört, (Slöke).  
*Arctostaphylos alpina*, SPRENG. Fjellmjölonris. — Fjellbär, Ripbär.  
 — *Uva ursi*, (L.) Mjölonris. — Mjölon, Mjölbär.  
*Arcyria*, HILL. (Maskull.)  
*Areca Catechu*, L. Arekapalm. — Se Betel.  
 — *oleracea*, L. Kålpalm.  
*Arenaria*, L. Sandnarf, Sandört.  
*Arenga saccharifera*, LABILL. Sockerpalm.  
*Aristolochia Clematidis*, L. Hållsrot.  
*Armeria*, WILLD. Trift, Thrift. — Engelskt gräs, Gräsnäglika, Strandblomster.  
*Arnica montana*, L. Hästfibla. — Horsa fibla, Hästblomster, Märblomster, Burmänner, Gullgubbar, Hårväxter, Midsommarsblomster, Sankt Hans blomster, (Nysblad), Ringblomma, Slätterblom-

ster, Slättergubbar, Solsicka,  
(Tobaksblomma).  
*Arnoseris pusilla*, GÆRTN. Klubbfibla.  
*Artemisia*, L. Gråbo.  
— *Abrotanum*, L. Abrodd, Åbrodd,  
(Ambrett).  
— *Absinthium*, L. Malört.  
— *campestris*, L. Fältgråbo. — Bynke.  
— *maritima*, L. Strandgråbo. — Bynke.  
— *Santonica*, L. Se Maskfrö.  
— *vulgaris*, L. Allmän Gråbo. —  
Bunrot, Buris, Bönrot, Gråböna.  
*Artocarpus incisa*, L. FIL. Brödträd.  
*Arum maculatum*, L. Munkmössa. —  
Dansk Ingefära.  
*Asarum europæum*, L. Hasselört.  
*Asclepiadææ*, R. BR. Hylsväxter.  
*Asclepias syriaca*, L. Silkesört.  
*Asparagus officinalis*, L. Sparris.  
*Aspergillus*, MICH. Mögel. Grynhusvud.  
*Asperugo procumbens*, L. Rifva. —  
Ormöga, Paddfot.  
*Asperula*, L. Madra.  
— *odorata*, L. Myskemadra. Myska.  
— *tinctoria*, L. Färgmadra.  
*Asphodelus*, L. (Affodil.)  
*Aspidium*, SW. Ormbunke, Ormkagge.  
*Asplenium*, L. Bergspring. — Lånke,  
Stenbryt.  
— *Felix femina*, (L.) Majbräken.  
— *Ruta muraria*, L. Mur-ruta.  
*Aster*, L. Aster. — (Stjernerblomma.)  
— *chinensis*, L. Stjernros. — Se *Cal-*  
*listephus*.  
— *Tripolium*, L. Strandkil.  
*Astragalus baticus*, L. Se Kaffevicka.  
— *glycyphyllus*, L. Backsöta. —  
(Svensk Lakrits.) Bälarefvor.  
*Atriplex*, L. Molla.  
— *hortensis*, L. Trädgårdsmolla.  
— *patula*, L. Svinmolla. (Jfr Svin-  
mell.) — Gullfrö.  
— *portulacoides*, L. (Buskmolla.)  
— *rosea*, L. Silfvermolla.  
*Atropa Belladonna*, L. Belladonna. —  
Dvalbär, Galnebär.  
— *Mandragora*, L. Alruna.  
*Auricularia*, FR. (Öronbild.)

*Avena*, L. Hafre.  
— *elatior*, L. Kuylhafre. — Fromen-  
tal. (Hafregräs.)  
— *fatua*, L. Flyghafre. — Landhafre.  
— *nuda*, L. Skäl-lös Hafre.  
— *orientalis*, SCHREB. Turkisk Hafre.  
— *sativa*, L. Allmän Hafre.  
— *strigosa*, SCHREB. Purrhafre.  
*Azalea procumbens*, L. Krepling.

## B.

*Bæomyces roseus*, PERS. Klubbblaf.  
*Ballota ruderalis*, SW. Bonässla. —  
Svart-andorn.  
*Balsamodendron gileadense*, KUNTH. Se  
Balsamträd, Meccabalsam.  
— *Myrrha*, LINK. Se Myrrha.  
*Bambusa*, SCHREB. Bambu, Bamburör.  
*Barbarea*, R. BR. Sommargyllen.  
— *præcox*, R. BR. Krassesommargyl-  
len. — Vinterkrasse.  
— *vulgaris*, R. BR. Allmänt Sommar-  
gyllen. — Ångkål.  
*Bartsia alpina*, L. Svarthö. — Berg-  
skälla.  
*Batrachium*, (DEC.) Grodnate. — (Ål-  
nate.)  
*Batrachospermum*, ROTH. Sli, Slima.  
*Bellis perennis*, L. (den vilda) Vätte-  
ljus. — (Futteljus.)  
— — (den odlade) Rödpyttor,  
Röd Tusenskön.  
*Berberis vulgaris*, L. Surtorn. — Ber-  
beris.  
*Beta*, L. Foderbeta, Hvitbeta, Rödbeta.  
*Betonica officinalis*, L. Humlesuga. —  
Jordhumle.  
*Betula*, L. Björk.  
— *alpestris*, FR. Fjellbjörk.  
— *nana*, L. Dvergbjörk. — Fjellrapa,  
Fredagsbjörk, Långfredagsbjörk,  
Horbjörk, Källingbjörk, Myr-  
björk, Klingris, Ripris, Vivang.  
— *odorata*, BECHST. Glasbjörk, Svall-  
björk. — Kartbjörk.

- Betula pubescens*, EHRH. Marbjörk.  
 — *verrucosa*, EHRH. Masurbjörk. —  
 Hängbjörk, Slokbjörk.
- Betulinea*, RICH. Hängeträd, Kummer-  
 träd (se Björk, Kummer). Jfr  
*Amentacea*.
- Biatora icmadophila*, FR. Myrlaf.
- Bidens*, L. Brunskära. — Brömsar.
- Bignonia*, L. Se Jakaranda.
- Bistorta*, TOURN. (Jfr *Polygonum*.) Se  
 Ormrot.
- Bixa Orellana*, L. Orleanaträd.
- Blechnum boreale*, SW. Kambräken.  
 (Kamblad.) — Björnkam.
- Blitum capitatum*, L. } Sminkbär.  
 — *virgatum*, L. }
- Blysmus*, PANZ. Flätting.
- Boletus*, DILL. Rörsopp. — (Mjölksopp.)  
 — *bovinus*, L. } Kosopp, Kosvamp.  
 — *granulatus*, L. } (Koticka.)  
 — *luteus*, L. }
- Boragineæ*, ADANS. Skrufblomstrige.
- Borago officinalis*, L. Stofferblomma.
- Borassus flabelliformis*, L. Vinpalm.
- Botrychium*, SW. Låsbräken. — Låsgräs.
- Botrytes*, MICH. (Drufbild.)
- Bovista*, (L.) Bofis.
- Brachypodium*, P. BEAUV. Axlostä. —  
 Sparrlostä.
- Brassica campestris*, L. Åkerkål. —  
 Kålsat.  
 — *Napobrassica*, L. Kålrot. — Kål-  
 rabbi, Rotabagge.  
 — *Napus*, L. Gotlandsrofva. — Lång-  
 rofva, Spillrofva, Åkerrofva.  
 — Rotkål, Rotkål.  
 — — *v. obovata*, MOENCH. Rapsat.  
 — *oleracea*, L. Allmän Kål. — Blom-  
 kål, Blåkål, Hufvudkål, Hvitkål,  
 Kruskål, Rosenkål, Savoykål.  
 — *Rapa*, L. Allmän Rofva.
- Briza media*, L. Darrgräs. — Bäfvę-  
 gräs, Skälfvęgräs. — Kärleksgräs.
- Bromus*, L. Lostä. — Lösta, Lyxa,  
 Löxa.  
 — *secalinus*, L. Råglostä. — Faxe,  
 Gasse, Gåshafre, Svingel, Uårings-  
 gräs.
- Bryaceæ*, BARTL. Bladmossor, Lof-  
 mossor.
- Bryonia alba*, L. Hundrofva. — Helge-  
 refva, Qvesrot, Tyska Rofvor.
- Bryum*, L. Rymossa.
- Bulgaria*, FR. Limsvamp.  
 — *globosa*, FR. Klotlimsvamp.  
 — *inquans*, FR. Trädlimsvamp.
- Bullaria aquatica*, DEC. Fyrling. —  
 Gropört.
- Bunias orientalis*, L. Bunias, Bunaris.  
 — Ryssar, Ryssgubbar. (Lång-  
 rofva.)
- Bunium*, L. (Bunjeört.)
- Bupleurum tenuissimum*, L. Harfloka.  
 — (Byll.) .
- Butomus umbellatus*, L. Blomvass.  
 — (Kamelblom), Säfteablomma,  
 Vassviol, Åfjebblomma.
- Buxbaumia*, L. (Buxbomsmissa.)
- Buxus sempervirens*, L. Buxbom.  
 (*Byssus*, MICH. Dammissa.)

## C.

- Cactus*, L. Cactus, Cacteer. — Se  
 Fackeltistel.  
 — *alatus*, WILLD. Vingblomma.  
 — *flagelliformis*, L. Rosengissel. —  
 (Paradisorm.)  
 — *Opuntia*, L. Se Indiska Fikon.
- Cæsalpinia brasiliensis*, L. } Se Röd Bresilja,  
 — *echinata*, LAM. } Fernbock.  
 — *Sappan*, L. Se Sappan.
- Cakile maritima*, SCOP. Marfiol. — Vild  
 Lackfiol. (Röd Bunias.)
- Calamagrostis*, ADANS. Rör.  
 — *arenaria*, ROTH. Sandrör. — (Helm),  
 Margräs, Marhalm, Sandhafre,  
 Strandhafre.  
 — *epigejos*, ROTH. Berggrör.  
 — *silvatica*, DEC. Piphven.
- Calamintha*, LAM. Harmynta. — Berg-  
 mynta.  
 — *Acinos*, CLAIRV. Harmynta. — Har-  
 timjan.

- Calamus Draco*, WILLD. Se Drakblad.  
 — *Rotang*, L. Rottingpalm. Se Rotting, Spanskt Rör.  
 — *Rudentum*, LOUR. Kabelrotting.  
*Calendula*, L. Ringblomma. — Sol-sicka.  
*Calicium*, PERS. Nubblaf.  
*Calla palustris*, L. Missne. — Mäss.  
*Callistephus chinensis*, NEES. Stjernros.  
*Callitriche*, L. Lonke. — (Kälört.)  
*Callitris quadrivalvis*, VENT. Se Sandarak.  
*Calluna*, SALISB. (Jfr *Erica*.) Ljung. — Ling, Lyng, Löng.  
 — *vulgaris*, SALISB. Allmän Ljung. — Graune, Grån, Grän, Gröne, Hästljung, Horsljung, Rossljung, Rossling, Mo-ris.  
*Calophyllum Calaba*, L. Se Calababalsam.  
*Caltha palustris*, L. Kabbelök. — Kabbelök, Kalfleka, Krabbelök. Bäckblomma, Bäckros, Fölsungafötter, Gulalåga, Klådblomster, Skabb-blostmster, Mjölkblostmster, Mjölkrös, Necktuppor, Påsktuppor, Smörfånga, Trimjölksgräs, Tjälablomma.  
*Calypso borealis*, SALISB. Toffelblomma. (Jfr Guckusko.)  
*Camelina*, CRANTZ. Dodra. — Dodder, Dotter m. fl.  
 — *foetida*, FR. Lindodra. — Lindotter, Hörkåring.  
 — *sativa*, FR. Åkerdodra.  
 — *silvestris*, WALLR. Vild-dodra.  
*Camellia*, L. Se Camellia.  
*Campanula*, L. Blåkklocka. Klocka.  
 — *glomerata*, L. Toppklocka. — Mosisrosor.  
 — *latifolia*, L. Hässleklocka. — Hässlekål. — Syssla.  
 — *persicifolia*, L. Stor Blåkklocka. — Syssla.  
 — *rapunculoides*, L. Knylklocka. — Rapunzel.  
 — *Rapunculus*, L. Rofklocka (Klockrofva, se Rofva). — Rapunzel.  
*Campanula rotundifolia*, L. Allmän eller Liten Blåkklocka. — Dombjälla, Märribjälla, Fingerhatt, Skälla, Öronklocka.  
 — *Trachelium*, L. Nässleklocka. — Kantklocka.  
*Camphora officinarum*, NEES. Se Kamfer.  
*Cannabis sativa*, L. Hampa. — Tonad.  
*Cantharellus vibarius*, FR. Kantarell.  
*Capparis spinosa*, L. Kaprisbuske.  
*Capsella Bursa pastoris*, MED. Taskört. — Taskegräs, (Jernört), Lomme, Lumme-gräs, Nåldyna.  
*Capsicum annuum*, L. Se Cayennepeppar.  
*Caragana arborescens*, LAM. Ärtträd.  
*Cardamine* L. Ångkrasse, Makkrasse. — Braxenblomster, Bräsmå, Pige-särkar, Vipestjert.  
 — *amara*, L. Bäckkrasse.  
*Cardamomum*, SALISB. Se Kardemumma.  
*Carduus*, L. (Jfr *Cirsium*.) Tistel. — Stingsel.  
 — *acanthoides*, L. Pigg-tistel.  
 — *acaulis*, L. Jordtistel.  
 — *arvensis*, SM. (*Serratula arvensis*, L.) Åkertistel. — Gortistel, Skroftistel, Stingskallar.  
 — *crispus*, L. Krustistel.  
 — *heterophyllus*, L. Borst-tistel. — Borste, Brudborste, Gullborste.  
 — *lanceolatus*, L. Vägtistel. — Horn-tistel.  
 — *nutans*, L. Nicktistel, Sloktistel.  
 — *palustris*, L. Kärtistel. — Vattentistel.  
*Carex*, L. Starr. — Bunke, Fennü, Fänne, Pär.  
 — *acuta*, L. Blåstarr.  
 — *arenaria*, L. Sandstarr. — Svensk Sarsaparill.  
 — *cespitosa*, L. Tufstarr.  
 — *canescens*, L. Gråstarr.  
 — *ericetorum*, POLL. Backstarr.  
 — *flava*, L. Knaglestarr.  
 — *maritima*, MÜLL. Hafsstarr.  
 — *pallescens*, L. Blekstarr.

- Carex præcox*, JACQ. Vårstarr.  
 — *Pseudocyperus*, L. Slokstarr.  
 — *vesicaria*, L. Blåsestarr. — Lappskogräs, Lappskestarr, Skoggräs.  
 — *vulpina*, L. Råfstarr.
- Carlina*, L. Stjertistel. — Blomtistel, Spåmanstistel, (Karlintistel).
- Carpinus Betulus*, L. Annbok. (Afvenbok, Hagebok.) — Hvitbok. Charme. — Allon.
- Carthamus tinctorius*, L. Safflor.
- Carum Bulbocastanum*, KOCH. Jordnöt.  
 — *Carvi*, L. (Jfr *Cuminum*.) Kummil. — Karv, Karve, Komjan, Spiskummil.
- Caryophyllus aromaticus*, L. Se Kryddnäglika.
- Cassandra calyculata*, DON. Andvide.
- Cassia*, L. Kassiatråd. — Se äfven Sennetsblad.
- Castanea vesca*, GERTN. Äkta Kastanie-tråd, se Kastanie. — Ållon.
- Casuarina equisetifolia*, FORST. Fräken-tråd.
- Catabrosa aquatica*, P. BEAUV. Narfgräs. — (Källgräs.)
- Caucalis*, L. (Flockört.)
- Cedrus Libani*, LOUD. Ceder.
- Celastrus*, L. Se Celaster.
- Centaurea*, L. Knoppört.  
 — *Cyanus*, L. Klett, Blåklett, Blåklint, (Slätt). — Blågubbar, Blåhattar, Blåkorn, Blå Kornblomma, Blålilja, Blå Ringblomma, Blåtoppar, Blåört, Båtsmanshatt, Båtsmansmössa, Dufstol, Kornblomma, Kornros, Åkerros.  
 — *Jacea*, L. Rödklett, Gulskära, Jernört. — Färggräs, Knappar.  
 — *Scabiosa*, L. Stor Knoppört, Storhufvud. — Hårkullor, Jernrot, Knappar, Knoppgräs, Väddklint.
- Centunculus minimus*, L. Knutarv, (Centunkel). Duvagräs.
- Cephaëlis Ipecacuanha*, RICH. Se Ipecacuanha, Kräkrot.
- Cephalanthera*, RICH. Syssla.
- Cerastium*, L. Hönsarv. — Hönstarmar, Nagelgräs.
- Cerasus*, TOURN. Körs, Körsbärstråd.  
 — *avium*, MOENCH. Fogelkörs, Fogelbär.  
 — *Laurocerasus*, LOIS. Lagerkörs.  
 — *Padus*, DEC. Slagg.  
 — *vulgaris*, MILL. Allmän Körs. — Körsbär. Bigarrå, Morell.
- Ceratonia Siliqua*, L. Se Johannesbröd.
- Ceratophyllum*, L. Hornserf. — Flohår, (Hårört).
- Cereus flagelliformis*, MILL. Se Rosengissel.
- Ceroxylon andicola*, HUMB. Vaxpalm.
- Cetraria glauca*, ACH. Näfverlaf.  
 — *islandica*, ACH. Islandslaf. — Hedelaf, Hedemossa.  
 — *juniperina*, (L.) Enlaf.  
 — *nivalis*, (L.) Snölaf.
- Chærophylum*, L. Hundloka.
- Chætophora*, AG. (Limblad.)
- Chamæmelum inodorum*, VIS. (Jfr *Tripleurospermum*.) Baldersbrå. — Hvitört m. fl. (se der).
- Chamænerion angustifolium*, SCOP. (Jfr *Epilobium*.) Kropp. — Almecke, Almocke, Almycke, Elgrams, Elgstjelm, Getstabb, Himmelsgräs, Himmelstraf, Himmelsört, (Hästsvans), Hömjölke, Imjölke, Illermjölke, (Kalfrumpa), Mjölke, Mjölkgöras, Råmjölksgräs, (Råfrumpa), Aldermjölke, Allonmärke.
- Chamorchis alpina*, RICH. Ripört.
- Chara*, L. Stråfse. — Lavring.
- Cheiranthus Cheiri*, L. Gyllenlack.
- Chelidonium majus*, L. (Jfr *Ficaria*.) Skelört. — (Flenört), Reformsört, Silledön, Sønnerdön.
- Chenopodiaceæ*, DUMORT. Mollväxter.
- Chenopodium*, L. Mell, Mellre.  
 — *ambrosioides*, L. Luktmolla.  
 — *Bonus Henricus*, L. Lungrot, Mjölkröt. — God Henrik, Stolt Henrik.

- Chenopodium rubrum*, L. Rödmell. — Jfr Sminkbär.  
 — *urbicum*, L. Bymell.  
 — *viride*, L. Svinmell. Jfr Svinmolla. — (Mjölgräs.)  
 — *Vulvaria*, L. Stinkmell. — Stäggan.  
*Chimaphila umbellata*, Nutt. Rylört. — Statt upp och gack!  
*Chorda Filum*, (L.) Sudare, Sultråd.  
*Chroolepus Jolithus*, Ag. Se Violsten.  
*Chrysanthemum*, L. Krageblomma.  
 — *Leucanthemum*, L. Prestkrage, Prestkrageblomma. — Oxöga, Prestnacke, Prestskalle.  
 — *segetum*, L. Gullkrage, Gul Krageblomma. — Jfr Solsicka. — Eterört, Fattigmanstryssel, Gulleblomma, Gulört, Kornblomma, Kornros, Oxöga, Ringblomma, Skummeslöfsört.  
*Chrysosplenium alternifolium*, L. Gullpudra. — Vif. (Jordnafe.)  
*Cicer arietinum*, L. Kikärt. — Kaffe-vicka.  
*Cichoriaceæ*, VAILL. Fibleväxter.  
*Cichorium Intybus*, L. Vägvråda. — Cikoria. Blå Jernört.  
*Cicuta virosa*, L. Sprängört. — Bolmrot, Bunarot, Neckarot. — Jfr Odört.  
*Cinchona*, L. Chinatråd (se China).  
*Cineraria*, L. (Jfr *Filago*.) Nocka. — (Askört.)  
*Cinna pendula*, Trin. Sötgräs.  
*Cinnamomum ceylanicum*, Nees. Kaneltråd (se Kanel).  
*Circea*, L. Hexört. — Trollört.  
*Cirsium*, TourN. (Jfr *Carduus*.) Tistel.  
*Citrus Aurantium*, L. Orangetråd, Pomeranstråd. — Se Apelsin, Orange.  
 — *Limonum*, RISSO. Limon.  
 — *Medica*, L. Citrontråd (se Citron).  
*Cladium Mariscus*, R. Br. Ag. — Äm.  
*Cladonia pyxidata*, (L.) Bägarlaf.  
 — *rangiferina*, (L.) Renlaf, Renmossa.  
*Cladonia cocciferæ*. Coccionell-lafvar.  
*Clathrus*, Mich. Gallersvamp.  
*Clavaria*, L. Fingersvamp. — Bockskägg.  
*Clematis flammula*, L. (Brännört.)  
*Clinopodium vulgare*, L. Dosta, Ringdosta. — Ringborste, Stenpoley, Vildpoley.  
*Cnicus benedictus*, GæRTN. Cardbenedikt.  
 — *oleraceus*, L. Kältistel.  
*Cnidium venosum*, Koch. Ångkummin.  
*Cocculus*, Dec. Se Kokelkärnar.  
 — *palmatus*, Dec. Se Kolumbo.  
*Cochlearia*, L. Skörbjuggsört. — Leffelkrut, Skedört.  
 — *officinalis*, L. Äkta Skörbjuggsört.  
*Cocos butyracea*, L. Fil. Smörpalm.  
 — *nucifera*, L. Kokospalm.  
*Coeloglossum viride*, Hartm. Grönkulla.  
*Coffea arabica*, L. Kaffe-tråd.  
*Colchicum autumnale*, L. Tidlösa. — Nakna Jungfrun, Nakling.  
*Collemaceæ*, Fr. Limlafvar.  
*Colutea arborescens*, L. Blåsärt.  
*Comarum palustre*, L. Kråk-klöfver. — Kråkfötter, Hummeltuppor, Kallgräs, Mjöllkpongur.  
*Conferva Linum*, L. Hafslin.  
*Coniferae*, L. Barrtråd.  
*Conioselinum Gmelini*, Fr. Finnkarv.  
*Conium maculatum*, L. Odört. — Jfr Sprängört.  
*Convallaria bifolia*, L. (*Smilacina*, Desf.) Ekorrbar. — Hjertbär.  
 — *majalis*, L. Konvalje, Liljekonvalje. — Bockblad, Gliseblad, Haröra, (Hjertansfröjd), Kik i rammen, Majblomster, Majlilja, Rams (se *Polygonatum*).  
*Convolvulus* L. Vinda, Vindelört.  
 — *arvensis*, L. Åkervinda. — (Drabinda), Fårtarmar, Fårtunga, Jungfru Mariæ särk, Käringtarmar, (Löfbinda), Snarvinda, (Snarbinda), Snarbindel.  
 — *Batatas*, L. Batatas.  
 — *purpureus*, L. Purpurvinda. — Menniskolif.

- Convolvulus Scammonia*, L. Se Scammonium.  
 — *scoparius*, L. FIL. Se Rosenträd.  
 — *sepium*, L. Skogsvinda.  
 — *tricolor*, L. Dagslilja.  
*Coprinus*, FR. Bläcksvamp.  
*Corallorrhiza innata*, R. BR. Korallrot.  
*Cordyceps purpurea*, FR. (Jfr *Spermogodia*.) Mjöldryga. Se Honungsdagg.  
 (Coremium, LINK. Luddborste.)  
*Coriandrum sativum*, L. Koriander.  
*Cornus*, L. Kornell.  
 — *mascula*, L. Akta Kornell.  
 — *sanguinea*, L. Röd Kornell. — (Benved), Eknas, Hårdved, Struss. Galnebär.  
 — *suecica*, L. Hönsbär, Hönson. — Alrot, Skrubber, Skrubbar, Smörbär, Svinbär.  
*Coronilla Emerus*, L. Kronärt. — Ärtbuske.  
*Coronopus depressus*, MOENCH. Kråkrasse. — Kråkfötter, Kråkklor, (Hjorthorn, Hundatand).  
*Cortinarius*, FR. Spindelsvamp.  
*Corydalis*, VENT. Nunneört.  
 — *bulbosa*, PERS. Fingernunneört.  
 — *cava*, (L.) Hål Nunneört. — Hålrot, Hållört.  
 — *fabacea*, PERS. Liten Nunneört.  
 — *nobilis*, PERS. Sibirisk Nunneört.  
*Corylus Avellana*, L. Hassel, Hasselbuske. — Hässle. Lambertsnot.  
*Corymbifera*, JUSS. Boväxter.  
*Corynephorus canescens*, P. BEAUV. Sandborst. — Borstgräs, Borst-tåtel, (Klubbgräs).  
*Corypha umbraculifera*, L. Parasollpalm, Solfjäderpalm.  
*Cotoneaster vulgaris*, LINDL. Oxbärsbuske, Oxelbärsbuske. — (Mespel.)  
*Cotyledon*, L. Se Nafvelgräs.  
*Cotyledoneæ*. Hjertbladsväxter.  
*Crambe maritima*, L. Strandrål.  
*Crassulaceæ*, DEC. Fetbladsväxter.  
*Cratægus*, L. Hagtorn. — Hagtornsbär, Horsabär.  
*Cratægus monogyna*, JACQ. Spetsagtorn.  
 — *Oxyacantha*, L. Rund Hagtorn.  
*Crepis*, L. Klofbla.  
 — *biennis*, L. " "  
 — *tectorum*, L. " — Fålle, Åkerfålle.  
*Crocus*, L. Saffran.  
 — *sativus*, L. Akta Saffran.  
*Croton Eluteria*, SW. Se Cascarill.  
 — *sebiferum*, L. Talgträd.  
 — *Tigium*, L. Se Crotonolja.  
*Cruciferae*, ADANS. Korsblomstrige.  
*Cryptogamæ*, L. Groddtrådsväxter.  
*Cucumis*, L. Gurka.  
 — *flexuosus*, L. Slanggurka.  
 — *Melo*, L. Melon.  
 — *sativus*, L. Allmän Gurka.  
*Cucurbita Lagenaria*, L. Kalebass.  
 — *Pepo*, L. Pumpa. — Kurbits.  
*Cucurbitaceæ*, L. Gurkväxter.  
*Cuminum Cyminum*, L. (Jfr *Carum*.) Kummin.  
*Cupressus sempervirens*, L. Cypress.  
*Curcuma longa*, L. Se Gurkmeja.  
 — *Zedoaria*, ROSC. Se Zedoaria. — Sittver.  
*Cuscuta*, L. Snarrefva.  
 — *Epilinum*, WEIHE. Linsnarrefva. — Dåska, Hörsilke, Linbinda, Tobändel, Tåbengräs.  
 — *Epithymum*, (L.) (Ljungsilke.)  
 — *major*, DEC. Allmän Snarrefva. — Bindsleskorf, Hummelbinda, Nässlesilke, Skorf, Pinksorf, Gult Snärjegräs.  
 — *Trifolii*, BAR. Klöfversnarrefva.  
*Cyathus*, HALL. Brödkorgsvamp. — Korgsvamp.  
*Cycas circinnalis*, L. Se Sagogryn.  
*Cydonia vulgaris*, PERS. Qvittenträd.  
*Cynanchum Vincetoxicum*, R. BR. Tulkört. — Horskonung, Ormstingsgräs, Ormstingsrot.  
*Cynara Scolymus*, L. Kronartskock.  
*Cynarocephalæ*, JUSS. Tistelväxter.  
*Cynoglossum officinale*, L. Munkfnat. — Munklöss, Prestlöss, Hundtunga, Lusgräs.

- Cynosurus cristatus*, L. Kamäxing. —  
(Kangräs.)  
*Cyperaceæ*, JUSS. Halfgräs.  
*Cyperus esculentus*, L. Jordmandel. —  
(Mandelsäf.)  
— *fuscus*, L. Cypergräs.  
— *Papyrus*, L. Papyrus. (Pappers-  
säf.)  
*Cypripedium Calceolus*, L. Guckusko.  
— Jungfru Mariæ sko, Lapp-  
hätta, Ormskalle, Sorgskrapp.  
*Cystopteris*, BERNH. Stenbräken.  
*Cytisus*, L. Cytis.  
— *Laburnum*, L. Gullregn. — (Bön-  
träd.)

## D.

- Dactylis glomerata*, L. Hundäxing.  
*Dædalea*, PERS. (Jfr *Trametes*.) Fock.  
— *quercina*, PERS. Ekeföck.  
*Dahlia variabilis*, DESF. Dahlsros, Dah-  
lia. — Georgin.  
*Daphne Mezereum*, L. Tibast, Tirsbast.  
— Kivelbast, Källerhals, (Lager-  
ört), Pepparbuske.  
*Datura Stramonium*, L. Spik-klubba.  
— Manschetter, Tisteläpple, (Ål-  
skogsvilla).  
*Daucus Carota*, L. Morrot. — Barken-  
rot, Fogelbo, Gulerot.  
*Delphinium*, L. Riddarsporre.  
— *Ajacis*, L. Romersk Riddarsporre.  
— *Consolida*, L. Allmän eller Vild  
Riddarsporre.  
— *Staphysagria*, L. Staffansfrö.  
*Dentaria bulbifera*, L. Tandrot. —  
(Tandört.)  
*Dianthus*, L. Nägrika.  
— *arenarius*, L. Sandnägrika.  
— *Armeria*, L. Saronsnägrika. —  
Saronsblomster.  
— *barbatus*, L. Borstnägrika. —  
(Busknägrika), Studenter, Stu-  
dentnägrika.  
— *Caryophyllus*, L. Trädgårdsnäg-  
rika.

- Dianthus deltoides*, L. Ängsnägrika.  
— *plumarius*, L. Fjädersnägrika.  
— *superbus*, L. Praktnägrika.  
*Diapensia lapponica*, L. Polört.  
*Diatoma*, DEC. (Skörsilke.)  
*Dicotyledoneæ*. Tvåhjärtbladsväxter.  
*Dicranum*, HERDW. Viskmossa.  
*Dictamnus albus*, L. Nattfackla. —  
Diptamn, Diptan.  
*Digitalis purpurea*, L. Fingerhatt. —  
Fingerborgsblomma, Finger-  
borgsört, Biskopsört.  
*Digitaria humifusa*, PERS. } Blodhirs.  
— *sanguinalis*, SCOP. }  
*Digraphis arundinacea*, TRIN. Flen,  
Flengräs. — Rörflen, Fäck, Rör-  
fläck, Rörflök.  
— *arundinacea* v. *picta*, L. Randgräs.  
*Dioscorea alata*, L. } Se Jams, Yams.  
— *sativa*, L. }  
*Diospyros Ebenum*, L. FIL. Ebenholz.  
*Diplotaxis*, DEC. Kålsenap.  
*Dipsacus*, L. Kardtistel. — Kardskära.  
— *fullonum*, L. Fabrikskardtistel.  
*Discomycetes*, FR. Disksvampar.  
*Ditiola radicata*, FR. Nubbsvamp.  
*Draba*, L. Nagelört. — Qvesört, (Sand-  
ris).  
— *verna*, L. Rågblomma. — Snöhvita.  
*Dracocephalum Ruyschiana* L. Drak-  
blomma. — (Blåsgom), Drak-  
nos, Märppissegräs.  
*Drosera*, L. Silesår. — Dagghår,  
Daggros, Daggört, Jungfru Ma-  
riæ silesår, (J. M. sänghalm),  
J. M. tårar, Soldagg, Tårört,  
(Tätört).  
*Drupaceæ*, L. Stenfruktträd.  
*Dryas octopetala*, L. Fjellvippa.

## E.

- Echinochloa Crus galli*, (L.) Hönsårs.  
— Fogehirs.  
*Echinops sphaerocephalus*, L. Bolltistel.  
— Tistelboll.

- Echinosperrum*, SW. Piggfrö.  
*Echium vulgare*, L. Blåeld. — Blå Huggormsört, Blåkunta, Klåkunta, Blåtistel, Råfrumpa, Snokört, Vargtrut.  
*Ectocarpus*, LYNGB. Ylle. — Hafssilke.  
*Elæis guineensis*, L. Oljpalm.  
*Elaphomyces*, NEES. Haräpple.  
*Elatine*, L. Lonkeserf. — (Helting.)  
*Eleocharis*, R. BR. Knappsäf.  
 — *palustris*, R. BR. Allmän Knappsäf. — Sälta, (Sälting).  
*Elsholtzia cristata*, WILLD. Kryddmynta.  
*Elymus arenarius*, L. Strandråg. — Elm, Helm, Sandelm, (Sandhafre).  
*Empetrum nigrum*, L. Kråkris. — Kråklung, Loppris. — Kråkbär, Kråkon, Skråkon.  
*Encalypta*, SCHREB. Ljussläckaremossa.  
*Enodium cæruleum*, PERS. Senegräs, Blått Senegräs, Sener. — (Blåslok, Blåtåtel.) Jfr Sötgräs.  
*Epilobium*, L. Dunört.  
 — *angustifolium*, L. (Jfr *Chamænerion*.) Kropp.  
 — *hirsutum*, L. Luden Dunört.  
*Epipactis*, RICH. Zymbel.  
*Epipogium aphyllum*, SW. Skogsfrublomma, Snufveblomma.  
*Equisetum*, L. Fråken, Fråkne. — Fännå, Fånne, Knarffel, Knäckegräs, (Ledgräs).  
 — *arvense*, L. Åkerfråken. — Puggerocka, Tapperocka, Råfrumpa.  
 — *hiemale*, L. Skaf-fråken. — Rone, Skafgräs, Skafrör, Skurgräs, Skäfte.  
 — *limosum*, L. Dyfråken. — Stehjøk, Ströppel, Ströpple, Tårne, Ålgräs. — Fråkenbotten.  
 — *palustre*, L. Kärrfråken. — Roxne.  
 — *pratense*, ERH. Ångbråken. — Gökbet.  
 — *silvaticum*, L. Skogsfråken. — Grangräs, Håstgröning, Håstsvans, Håstrumpa.  
*Erica*, L. (Jfr *Calluna*.) Ljung. Eriker.  
*Erica Tetralix*, L. Klockljung. — Koppattar.  
*Erigeron*, L. Binka.  
 — *acris*, L. Rødbinka. — Rødbo.  
*Erineum*, PERS. Bladgrus. — Se Gökblod.  
*Eriophorum*, L. Ångdun. — Hardun, Harull, Hvithufvud, Madun, Myrdun, Myrkulla, (Ullax, Ullgräs), Ångull.  
 — *alpinum*, L. Snip. — Rumpull.  
 — *vaginatum*, L. Tufvigt Ångdun, Tufångdun. — Hadd, Svarthufvud, Tobetel.  
*Erodium cicutarium*, HERIT. Skatnäfva. — Kammar, Kamnäfva.  
*Ervum*, L. Lins.  
 — *hirsutum*, L. Duflins.  
 — *lens*, L. Åkta Lins. Åkerlins.  
 — *tetraspermum*, L. Sparflins. — Musårt, Musapjask.  
*Eryngium maritimum*, L. Manskraft.  
*Erysimum*, L. Gyllen. — (Rym.)  
 — *cheiranthoides*, L. Åkeryllen. — (Åkerlym.)  
 — *hieracifolium*, L. Berggyllen.  
*Erysiphe*, HEDW. FIL. Mjöldagg. (Jfr Honungsdagg.)  
*Erythraea*, RICH. Arun. — Tusengyllen, Tusendygdegräs.  
*Eugenia Pimenta*, DEC. Se Kryddpeppar, Jamaikapeppar.  
*Euonymus europæus*, L. Benved. — (Alster, Kåringtånd), Spelbom.  
*Eupatorium cannabinum*, L. Floks, (Flåckel). — Hjorttrøst, (Hampört).  
*Euphorbia*, L. Tørel. — Kattpattar, Mjølktørt, Silfverdyna, Tandgräs, Vårtgräs.  
 — *antiquorum*, L. Se Prustkåda.  
 — *helioscopia*, L. Reformstørel. — Reformsgräs, Reformsørt, Ringormsgräs.  
 — *officinatum*, L. Se Prustkåda.  
 — *palustris*, L. Kårrtørel. — Vargmjølk, Djefvulsmjølk.  
 — *Peplus*, L. Råfmjølk.

- Euphrasia officinalis*, L. Ögontröst. — Ajamej.  
*Euzolus*, RAFIN. Bläsa. Jfr Amarant.  
*Evernia furfuracea*, FR. Klilaf.  
 — *prunastri*, ACH. Slånlaf.  
 — *vulpina*, (L.) Ulflaf, Ulfmossa.

## F.

- Fagopyrum esculentum*, MOENCH. Bohvete, Bokhvete.  
*Fagus silvatica*, L. Bok, Rödbok. — Gjortar, Skafvel, Allon.  
*Falcaria Rivini*, HOST. Skär-floka.  
*Ferula Asa foetida*, L. Se Dyfvelsträck.  
*Festuca*, L. Svingel. (Ax, Manna-, Svinsvingel.)  
 — *littorea*, W. G. Strandsvingel.  
 — *ovina*, L. Fårsvingel. — Fårgräs, Linnés fårgräs, Tof.  
 — *pratensis*, HUDS. Angsvingel.  
*Ficaria ranunculoides*, ROTH. (Jfr *Che-lidonium*.) Svalört. — (Korskål), Kålrannunkel, Möja (se Åmöja), Aggskål.  
*Ficus bengalensis* L. Se Gummi lacca.  
 — *carica*, L. Fikonträd.  
 — *indica*, L. Se Gummi lacca.  
 — *Sycomorus*, L. Sykomor.  
*Filago*, L. Musört. — Harfot, Luddört, Nocka (*F. montana*, L.).  
*Filices*, L. Bräkenväxter.  
*Fistulina hepatica*, FR. Oxtungsvamp.  
*Fluminia arundinacea*, FR. Kase. — Rörsvingel, Vass-svingel.  
*Foeniculum officinale*, ALL. Fenkål.  
*Fontinalis antipyretica* L. Lönke.  
*Fragaria*, L. Smultron.  
 — *collina*, EHRH. Backsmultron. — Backbär, Hättebär. Nejkon, Najkon, Smällon.  
 — *elatior*, EHRH. Trädgårdssmultron, Jordgubbur.  
 — *vesca*, L. Marksmultron. — Jordbär, Rödbär, Smockbär, Snuggbär. Se Snytterbär.

- Fraxinus excelsior*, L. Ask. — Orne.  
 — *Ornus*, L. Mannaträd.  
*Fritillaria*, L. Kronlilja.  
 — *imperialis*, L. Kejsarkronlilja, Kejsarkrona.  
 — *Meleagris*, L. Kungskronlilja, Kungskrona: — Kungs-, Kungsängs-, Brädspels-, Damspelslilja.  
*Fucus*, L. Tång.  
 — *nodosus*, L. Knöltång, — Bule-tång.  
 — *serratus*, L. Sågtång.  
 — *vesiculosus*, L. Knapptång, Klot-tång. — Blåstång, Hauter, Höter, Slake.  
*Fumaria*, L. Jördrök. — Gallgräs, Akerrök, Åkersilke (Agersilke).  
*Fumariaceæ*, DEC. Kronsporreväxter.  
*Funaria hygrometrica*, HEDW. Väderleksmossa.  
*Furcellaria fastigiata*, HUDS. Kräkel.

## G.

- Gagea lutea*, KER. Vårlök. — Gårdlök, Kråklök, Vårfrudagslök.  
*Galanthus nivalis*, L. Snödroppe.  
*Galbanum officinale*, DON. Se Galban.  
*Galeobdolon luteum*, HUDS. Gulsuga.  
*Galeopsis*, L. Dån. — Korsört. — Se Åkersuga.  
 — *versicolor*, CURT. Hampdån. — Hampnässla, Hampört, Pipdån, Pipsör, Piptå.  
*Galipea officinalis*, HANCOCK. Se Angusturabark.  
*Galium*, L. Måra.  
 — *Aparine*, L. Snarmåra. — Snara, Snärjegräs, Snärpegräs, (Menniskovån), Tina, Vattenbinda.  
 — *boreale*, L. Allmän Måra. — Letgräs, Letmåra.  
 — *Mollugo*, L. Hvitmåra.  
 — *verum*, L. Gulmåra. — Honungsgräs, Hviloreda (Villoreda), Jungfru Mariæ sänghalm, Klammer-

- ris, Löpegräs, Mjölkysta, Slägrid (Sligefrö), Frillogräs, Sötört, Trätogräs.
- Garcinia Cambogia*, DESV. Se Gummi gutta.
- Gasteromyces*, FR. Buksvampar.
- Geaster*, MICH. Jordstjerna.
- Genista*, L. Ginst.
- *germanica*, L. Tagg-ginst.
  - *pilosa*, L. Knutginst.
  - *tinctoria*, L. Färgginst. — Glösen, Prengräs.
- Gentiana*, L. Stålärt. — Gentian. Söte, Sötört.
- *Amarella*, L. Bitter Stålärt, Ängstålärt. — Jordgalla, Steckgräs, Steckelgräs, Stynggräs.
  - *campestris*, L. Allmän Stålärt, Fältstålärt. — Halsgräs, Hålsgräs, Steck-, Steckel-, Stynggräs, Oransört, Stickelblomma.
  - *lutea*, L. Se Baggsöta.
  - *Pneumonanthe*, L. Klockstålärt. — Höstklocka.
  - *purpurea*, L. Ädel eller Norsk Stålärt. — Baggsöta.
- Gentianæ*, JUSS. Bitterväxter.
- Geranium*, L. Näfva, Näbb. — Storknäbb, Tranhals.
- *columbinum*, L. Dufvefot.
  - *pratense*, L. Angsnäfva. — Jansmesseblomster, Midsommarsblomster.
  - *Robertianum*, L. Stinknäfva. — Råfpiss, Vägglusgräs.
  - *sanguineum*, L. Blodnäfva. — Ormgräs.
  - *silvaticum*, L. Skogsnäfva. — (Abramsrot, Bruntuppor), Gibbergräs, Morhattar, Olsmessaskopor, Olsskopor.
- Gum*, L. Kummer.
- *rivale*, L. Fårkummer. — Brud och Brudgum, Fårpungar, Sammetspungar, Humleblomster, Kattballar.
  - *urbanum*, L. Nägliekekummer.
- Gladiolus*, L. Sabellilja.
- Glaucium luteum*, SCOP. Möblomma.
- Glaux maritima*, L. Strandkrypa. — Strandling.
- Glechoma hederacea*, L. Jordrefva. — Hostört, Tusengodt.
- Globularia vulgaris*, L. Berg-skrabba. — Blåboll, (Klotblomma).
- Glyceria aquatica*, WAHLB. Kasevia, Kasevija. — Fläje-gräs, (Jettegröe).
- *fluitans*, R. BR. Mannagräs. — (Mannagröe, Mannasvingel), Gåsgräs, Svinsvingel.
  - *maritima*, WAHLB. (Sandgröe.)
- Glycyrrhiza glabra*, L. Lakritsört.
- Gnaphalium*, L. Noppa.
- Goodyera repens*, R. BR. Knärot.
- Gossypium*, L. Se Bomull.
- Gramineæ*, JUSS. Gräs.
- Graphis*, ACH. Skrifflaf.
- Gratiola officinalis*, L. Jordgalla.
- Grimmia*, HEDW. Raggmossa.
- Guajacum officinale*, L. Pockenholz, Franzosenholz.
- Gymnadenia*, R. BR. Brudsporre. — Brudgran, Jungfru Mariæ brudgran.
- Gypsophila*, L. Såpört. — (Fänting.)
- *muralis*, L. (Murört.)
  - *Struthium*, L. Se Såpört.
- Gyromitra esculenta*, FR. Stenmurkla.
- Gyrophora*, ACH. Nafvel-laf.
- *vellea*, ACH. Fäll-laf.

## H.

- Habzelia æthiopica*, DEC. } Se Peppar.
- *aromatica*, DEC. }
- Hæmatoxylon campechianum*, L. Kam-peschträd. — Se Blå Bresilja.
- Halianthus peploides*, FR. Saltarv. — Strandportlak.
- Halidrys siliquosa*, LYNGR. Skolme.
- Haloscias scoticum*, FR. Strandsticka.
- Hebeloma*, FR. Fränskifling.

- Hedera Helix*, L. Murgrön. — Heder, Gundelref, Olivlöf, Rind, Trädvefla, Vinträd.
- Hedysarum gyrans*, L. (Dansklöfver.)
- Helianthemum*, TOURN. Solvända. — Helgatrefaldighetsblomster.
- Helianthus*, L. Solros. — Solblomma, Solkrona, Solsicka.
- *tuberosus*, L. Jordartskock. — Jordäpple.
- Helichrysum arenarium*, MOENCH. Hedenblomster.
- Helix*, FR. Vira.
- Helleborus*, L. Prustrot.
- *niger*, L. Svart Prustrot.
- *viridis*, L. Grön Prustrot.
- Helosciadium inundatum*, KOCH. Kärrfoka. — Krypfloka.
- Helxine*, L. Se Binda.
- Hepatica nobilis*, FRANCE., TILL. Se Gyllenklöfver.
- Hepaticæ*, JUSS. Lefvermossor.
- Heracleum Sphondylium*, L. Björnloka. — Björnfoka, Björnram, Björnstut, (Harkummil), Hundloka, Qvesgräs, Täpperot, Täpperöf.
- Herminium Monorchis*, R. BR. Honungsblomma. — Desmansknopp.
- Herniaria glabra*, L. Knytling. — Vägört.
- Hesperis*, L. Nattfiol.
- *matronalis*, L. Allmän Nattfiol. — Silkesblomster.
- *tristis*, L. Äkta Nattfiol.
- Hieracium*, L. Hökfåbla. — Hökblomster, (Nackel, Nackblomster), Nolanaber.
- Hierochloë odorata*, W. Myskegräs. — Myska, Amurgräs, Desmegräs, Jungfru Mariæ gräs, Luktgräs, Majgräs.
- Hippomane Mancinella*, L. Manceniljträd.
- Hippophaë rhamnoides*, L. Haftorn. — Finnbär.
- Hippuris vulgaris*, L. Ledgräs, Ledkrans. — Hästsvans, Hästrumpa, Råfrumpa, Vattengran.
- Hirneola Auricula Judæ*, BERK. Judasöron.
- Holcus*, L. Tåtel.
- *lanatus*, L. Luddtåtel.
- *mollis*, L. Vektåtel.
- *Sorghum*, L. Durrha, Durrhakorn, Kafferhorn.
- Holosteum umbellatum*, L. Fogelarv.
- Hordeum*, L. Korn. — Bjugg, Bygg. — Slökorn.
- *distichum*, L. Gumrik-korn. — Gumrik, Gumring, Flätting.
- *hexastichum*, L. Himmelskorn. — Sexradigt Korn.
- *vulgare*, L. Allmänt Korn. — (Grofkorn.)
- *Zeocriton*, L. Skyffelkorn. — Pluagekorn.
- Hottonia palustris*, L. Blink, Vattenblink. — Vattenröllika, Vattenviol.
- Humulus Lupulus*, L. Humle.
- Hyacinthus orientalis*, L. Hyacint.
- Hydnum*, L. Taggsvamp.
- Hydrocharis Morsus ranæ*, L. Dyblad. — Grodblad, Penningblad.
- Hydrocotyle vulgaris*, L. Spikblad. — Jordnafe, Nafvelgräs, Nafvelört.
- Hydrodictyon*, ROTH. Vattenryjsja.
- Hygrophorus*, FR. Vaxskiffing.
- subgen. *Hygrocybe*, FR. Saftskiffing.
- Hymenogastres*, VITT. Jordäpple.
- Hymenomyces*, FR. Hattsvampar.
- Hyoscyamus niger*, L. Bolmört. — Vild Palsternacka, (Hjernbrylla), Hönsbane.
- Hypericum*, L. Johannesknopp, Johannesört. — Johannesblomster, Jordhumle.
- *perforatum*, L. Äkta Johannesknopp. — Hirkenpirk, Pirkum, Mansblad.
- *quadrangulum*, L. Fyrkantig Johannesknopp. — Blodknopp, Mansblad.
- Hypnum*, L. Grenmossa. Trälmossa.
- *parietinum*, L. } Väggmossa.
- *proliferum*, L. }

*Hypochaeris*, L. Slätterfibla. — Fruekål.  
 — *maculata*, L. Allmän Slätterfibla.  
 — Gullgubbar, Slättergubbar,  
 Slätterkullor.  
*Hyssopus officinalis*, L. Isop.

## I.

*Iberis nudicaulis*, L. Se Iber.  
*Ignatia amara*, L. Se Ignatii-böna.  
*Ilex Aquifolium*, L. Krist-torn. — (Ilek.)  
 — *paraguariensis*, ST. HIL. Se Thebuske.  
*Illicium anisatum*, L. Se Stjernanis.  
*Impatiens Balsamina*, L. Balsamin.  
 — *Noli tangere*, L. Springkorn.  
*Imperatoria Ostruthium*, L. Mästerrot.  
*Indigofera*, L. Se Indigo.  
*Intybus præmorsus*, FR. Fiblespira.  
*Inula Helenium*, L. Alant. — Alunarot, Elinsrot, Helenerot, Ålandsrot, Hållsrot.  
 — *salicina*, L. Kråkfötter.  
*Ipomoea Purga*, HAYNE. Se Jalappa.  
*Iris*, L. Svärdsilja.  
 — *florentina*, L. Se Violrot.  
 — *Pseudacorus*, L. Gul Svärdsilja.  
 — Bocksvärd, Bäckilja, Bäcksvärla, Flägg, Fläje, Vattenilja.  
 — *sibirica*, L. Blå Svärdsilja.  
*Irpeæ*, FR. Rörtand.  
*Isatis tinctoria*, L. Veide.  
 (Isidium. Korall-laf.)  
*Isoëtes lacustris*, L. Braxengräs. — Andgräs.  
*Isonandra Gutta*, HOOK. Se Gutta percha.

## J.

*Jacaranda*, JUSS. Se Jakaranda.  
*Jasione montana*, L. Monke. — Blåknappar, Blåmonke, Munkhatt.  
*Jasminum odoratissimum*, L. Välluktande Jasmin.

Fries, Svenska värtnamnen.

*Jonidium*, VENT. Se Ipecacuanha.  
*Juglans regia*, L. Valnötsträd.  
*Juncus*, L. Tåg.  
 — *articulatus*, L. Ryltåg. — Tjurgräs.  
 — *bufonius*, L. Kryptåg.  
 — *conglomeratus*, L. Knapptåg. — Säf.  
 — *effusus*, L. Veketåg.  
 — *filiformis*, L. Trådtåg. — Trindgräs.  
 — *squarrosus*, L. Borsttåg.  
*Jungermannia*, L. Snigelmossa. — (Jungermansmossa.)  
*Juniperus communis*, L. En, Enbuske.  
 — Se Kikbär, Orkorn.  
 — *Sabina*, L. Säfvenbom.

## K.

*Kobresia*, WILLD. Säfstarr.  
*Kochia hirsuta*, NOLTE. Luden Saltört. (Jfr *Schoberia*.)  
*Koeleria*, PERS. Tofsäxing. — (Kamgräs, Kamtåtel.)  
 — *glauca*, DEC. Blågrå Tofsäxing.  
*Krameria triandra*, RUIZ O. PAVON. Se Ratanhiorot.

## L.

*Labiata*, ADANS. Sugeväxter.  
*Lactarius*, PERS. Mjölkskifling, Mjölksopp.  
 — *deliciosus*, (L.) Riska.  
 — *piperatus*, SCOP. } Pepparling.  
 — *turpis*, FR. }  
 — *volemus*, FR. Brötling.  
*Lactuca*, L. Laktuk.  
 — *muralis*, DON. Skogslaktuk. — Prendling.  
 — *sativa*, L. Sallatslaktuk.  
 — — v. *capitata*, L. Hufvudsallat.  
 — *Scariola*, L. Vild Laktuk.  
 — *virosa*, L. Giftig Laktuk.

- Laminaria saccharina*, LAMBR. Socker-tång.
- Lamium*, L. Plister. — Se Åkersuga.  
— *album*, L. Hvitplister. — (Blind-nässla), Årsknäta, Pipnässla, Åkerdöer, Åkerdön.  
— *purpureum*, L. Rödplister.
- Lappa*, TOURN. Karborre, Kardborre.  
— Giktrot, Thordönsskräppa, Töflor.
- Lapsana communis*, L. Harkål. — Tomtört.
- Larix europæa*, DEC. Lärkträd. — Se Venetiansk Terpentin.
- Laserpitium latifolium*, L. Spenört. — Hjortrot, Tapsan.
- Lathræa Squamaria*, L. Vättersos. — Fjällört, (Rylört, Liljeblads Fl. 2 uppl.)
- Lathyrus*, L. Vial.  
— *maritimus*, BIGEL. Hafsvial. — Hafsärter, Strandärter.  
— *odoratus*, L. Luktivial, Luktärt.  
— *palustris*, L. Kärrvial.  
— *pratensis*, L. Ångsvial. — Gigels-ärt, Gräflingshö, Vedel, Vele.  
— *silvestris*, L. Skogsvial.
- Laurus nobilis*, L. Lager.
- Lavandula officinalis*, CHAIX. Lavandel.
- Lavatera thuringiaca*, L. Stockros.
- Lecanora cinerea*, (L.) Gråstenslaf.  
— *hematomma*, ACH. Blodplättslaf.  
— *pallescens*, (L.) } Kräftstenslaf.  
— *Parella*, (L.) }  
— *subfusca*, ACH. Bull-laf.  
— *tartarea*, ACH. Örnlaf. — Se Byttelet.  
— *ventosa*, ACH. Blåslaf.
- Lecidea geographica*, ACH. Landkartelaf.
- Ledum palustre*, L. Sqvattram, Sqväckra. — Getpors, Klammer-ris, Kägrabuske, (Lummer), Villpors, Vild Rosmarin.
- Leguminosæ*, JUSS. Ärtväxter.
- Lemna*, L. Andmat. — Andhafre, Puggemat, Vattenlins.
- Leontodon autumnalis*, L. Höstfibla. — Blundblomma, Mjölklblomster, Mjölkkört, Smörblomma, Stadufur.  
— *hispidus*, L. Se Höstfibla.
- Leonurus*, L. Hjertstilla, Hjertsprångsgräs. (Lejonsvans.)  
— *Cardiaca*, L. Hjertstilla. — (Bonässla), Hampnässla, Åsknässla, Åsknäta.
- Lepidium*, L. Krasse.  
— *campestre*, R. BR. Fältkrasse. — Salomons ljusstake, Stillfrö.  
— *latifolium*, L. Bitterkrasse. — Bittersalsa, (Bredkrasse).  
— *ruderales*, L. Gatkrasse. — Sokrasse, Vallkrasse.  
— *sativum*, L. Allmän Krasse.
- Lepigonum*, FR. Fjällnarf. — Nörel. (*Lepraria*, ACH. Mjöl-laf.)
- Lepturus*, R. BR. Ormax.
- Leucobryum glaucum*, HAMPE. Svallmossa.
- Leucojum*, L. Klocklilja.  
— *vernum*, L. Snölocka. — Vårhvita.
- Levisticum officinale*, KOCH. Libsticka.
- Libanotis montana*, ALL. Säfferot.
- Lichenes pyrenocarpi*. Kärnlafvar.
- Ligustrum vulgare*, L. Liguster. — Prentebär.
- Liliaceæ*, DEC. Liljeväxter. — Se Lökväxter.
- Lilium*, L. Lilja.  
— *bulbiferum*, L. Brandgul Lilja.  
— *candidum*, L. Hvit Lilja.  
— *Martagon*, L. Kroll-lilja.
- Limosella aquatica*, L. Äfjebrodd. — Dyplanta.
- Linaria*, TOURN. Sporreblomma.  
— *vulgaris*, MILL. Flugsporreblomma. — Flugblomster, (Fluglin), Brudljus, Kalatänder, Lingräs, Linört, Solgräs.
- Linnea borealis*, L. Linnea, Linnésört. — Anisblomster, Jordkrona, Benvärksgräs, Giktgräs, Torrvärksgräs, Hvita Klockor, Möbjälla, Myrtåger, Skogsmysk,

- Rohaltgräs, Stighåltgräs, Vind-  
(Vinn)gräs.
- Linossyris vulgaris*, DEC. Gullborste.
- Linum usitatissimum*, L. Lin. — Hör.  
Knöple. Tonad.
- Liriodendron tulipiferum*, L. Tulpan-  
träd.
- Listera*, R. BR. Treblad.
- Lithospermum*, L. Stenfrö. — Glans-  
frö, Perlgräs.  
— *arvense*, L. Horleta, Sminkrot.
- Littorella lacustris*, L. Strandpryl.
- Lobelia Dortmanna*, L. Notblomster.
- Lolium*, L. Repe.  
— *Linicola*, SOND. Linrepe.  
— *perenne*, L. Allmänt Repe, Ren-  
repe. — Rajgräs.  
— *tenulentum*, L. Därrepe. — Losme,  
Skäde, Svemmel, Uäringsgräs,  
Näringsgräs, Vildpesa.
- Lonicera*, L. Try.  
— *cærulea*, L. Blåtry.  
— *Caprifolium*, L. Caprifolium. —  
Pukaris.  
— *Periclymenum*, L. Vrivendel,  
Svensk Caprifolium. — Viren-  
bom, Vrivånglträd, Käringtand,  
Matledsqvistar, Nattfiol.  
— *Xylosteum*, L. Allmän Try. —  
(Benved), Hårdved, (Rosenben-  
ved, Rosentry).
- Lotus corniculatus*, L. Gigersärt. —  
Gulhane, Göksmör, Kattklor, Kä-  
ringtand.
- Lunaria*, L. Månfiol.
- Lupinus*, L. Vargböna. Lupin.
- Luzula*, DEC. Fryle. — Harbrodd.
- Lychnis Flos cuculi*, L. Gökblomma. —  
Gökblomster.
- Lycogala*, MICH. Gorbilla.
- Lycoperdinei*, FR. Röksvampar. —  
Blindmjöl, Blindsvamp.
- Lycoperdon*, TOURN. Fessopp. — Käring-  
fis, Käringrök.
- Lycopodium*, L. Lummer.  
— *annotinum*, L. Reflummer. — Kalf-  
refvor, Refgräs, Vispmossa.
- Lycopodium clavatum*, L. Mattlummer.  
— Kalfrefvor, Mattgräs, Refgräs,  
Vispmossa. — Lumrik, Mask-  
mjöl, Nicht, Pigekrut.  
— *complanatum*, L. Jemna.  
— *Selago*, L. Luslummer. — Lopp-  
gräs, Lusgräs.
- Lycopus europæus*, L. Strandklo. —  
Vattenandorn.
- Lysimachia*, L. Videört.  
— *Nummularia*, L. Penningört.  
— *vulgaris*, L. Allmän Videört. —  
Gullspira, (Lysblomster).
- Lythrum Salicaria*, L. Fackelros. — Fac-  
kelblomster, Fackelört, Strand-  
blomster.

## M.

- Maclura tinctoria*, DON. Se Gelbolz,  
Gulholz. — Gul Bresilja.
- Malachium aquaticum*, FR. Vattenarv.
- Malaxis*, SW. (Jfr *Sturmia*.) Mygg-  
blomma.
- Malva*, L. Kattost.  
— *Alcea*, L. Rosenkattost. — Blek-  
kattost. (Jfr Stockros.)  
— *borealis*, WALLM. Liten Kattost.  
— *moschata*, L. Desmekattost, Des-  
ma, Desmeros. (Jfr Stockros.)  
— *silvestris*, L. Röd Kattost.  
— *vulgaris*, FR. Allmän Kattost.
- Malvaceæ*, JUSS. Kattostväxter.
- Manihot utilissima*, POHL. Se Maniok,  
Tapioka.
- Maranta arundinacea*, L. Se Arowrot.
- Marchantia*, L. Jordlunga. (Marchants-  
mossa. — Elnäfver.)
- Marrubium vulgare*, L. Kransborre. —  
Hvitandorn, Stjelkborre.
- Matricaria Chamomilla*, L. Kamill-  
blomster, Kamillblomma. — Söt-  
blomster, Sötkullor, Söt-tuppor,  
Sötört, (Gårdblomster), Hvitört  
o. s. v., Hvitatäfv, Kalablomster,  
Kommentebloster, Lukt-tup-  
por, (Munkskalle).

- Matricaria inodora*, L. Se Baldersbrå.  
 — *Parthenium*, L. Se Mattram. Jfr Battram.
- Matthiola incana*, R. BR. Löfkoja. — Lackfiol. Jfr Gyllenlack.
- Medicago*, L. Smäre. — Kåringtand.  
 — *falcata*, L. Fodersmäre, Svensk Smäre. — Kosmör, Linnés höfrö, Ljungpinnar, Rast, Refgräs.  
 — *sativa*, L. Blåsmäre. — Lucern, Luzern.
- Melaleuca Leucadendrum*, L. Se Cajeputolja.
- Melampyrum*, L. Koval. — Skepling.  
 — *arvense*, L. Åkerkoyal. — Koghvete, Korp, Korphvete, Pukhvete, Skälle.  
 — *cristatum*, L. Korskoyal. — Korsört.  
 — *nemorosum*, L. Lundkoyal. — Amört, Landsknektar, Svenske militärer, Natf och dag.  
 — *pratense*, L. Ångskoyal. — Eksuga, Ekört, Hultasuga, Mjella, Hultamjella, Mjolkvial, Nyckelgräs, Orragräs, Orragräs, Orengräs, (Ko-, Korp-, Pukhvete).  
 — *silvaticum*, L. Skogskoyal. — Ekört.
- Melandrium*, ROEHL. Klintblära.
- Melia Azedarach*, L. Se Zederack.
- Melica*, L. Slokgräs.  
 — *ciliata*, L. Grusslok.  
 — *nutans*, L. Bergslok.  
 — *uniflora*, RETZ. Lundslok.
- Melilotus*, (L.) Amur. — Melilot, Honungsklöfver, Honungsblomster, Honungsgräs.
- Melissa*, L. Se Hjertansfröjd.  
 — *officinalis*, L. Citronmeliss.
- Menispermum Cocculus*, L. Se Kokelkärnar.
- Mentha*, L. Mynta.  
 — *arvensis*, L. Åkermynta. — Horsamynta.  
 — *aquatica*, L. Hästmynta.  
 — — v. *subsativa*, FR. Vild Hjertansfröjd.
- Mentha crispa*, L. Krusmynta.  
 — *gentilis*, L. Trädgårdsmynta.  
 — *piperita*, L. Pepparmynta.  
 — *Pulegium*, L. (Poleja.)  
 — *sativa*, L. Myskmynta. — Hjertansfröjd.  
 — *silvestris*, L. Grå Mynta.  
 — *viridis*, L. Grön Mynta.
- Menyanthes trifoliata*, L. Bläcken. — Bockblad, Getblad, Getklöfving, Getklöfver, Getkål, Korsbläcker, Saltbläcker, Kråkfötter, Munkkål, Räfblad, Torskblad, Torskblomma, Vattenklöfver, Vattenväpling.
- Mercurialis perennis*, L. Bingel.
- Merulius*, (HALL.) Träfrätare.  
 — *lacrymans*, (WULF.) Svamp i hus.  
 — Golfsvamp, Hussvamp.
- Mesembryanthemum crystallinum*, L. Isört.
- Mespilus canadensis*, L. } Mespel.  
 — *germanica*, L. }
- Milium effusum*, L. Hässlebrodd. — Amurgräs, Luktgräs.
- Mimosa pudica*, L. } Känselblomma,  
 — *sensitiva*, L. } Sensitiva.
- Mnium*, L. Stjernmossa.
- Molinia*, SCHRANK. Jfr Sötgräs.
- Momordica Balsamina*, L. Se Balsamäpple.
- Moneses uniflora*, (L.) SALISB. Ögonljus, Ögonsjukegräs.
- Monocotyledoneæ*. Etthjertbladsväxter.
- Monotropa Hypopitys*, L. Tallört. — Lungört.
- Montia fontana*, L. Källelunk. — (Källgräs.)
- Morchella esculenta*, PERS. Murkla.
- Morus alba*, L. Hvitt Mulbärsträd.  
 — *nigra*, L. Svart Mulbärsträd.
- Mucor*, MICH. Mögel. — Skimmel.
- Mulgedium*, CASS. Tolta. — Tort, Torta.
- Musa paradisiaca*, L. Pisang.  
 — *Sapientum*, L. Banan, Bananas. — Paradisfikon.
- Muscari botryoides*, MILL. Perldrufva.  
 — (Drufhyacint, Perlhyacint.)

- Musci*, L. Mossor.  
*Myosotis*, L. Ögonblomma. — (Älskling.) Fansögon, Jungfru Mariæ ögon, Huggormsört.  
 — *palustris*, ROTH. Skön Ögonblomma, Förgät-mig-ej.  
*Myosurus minimus*, L. Mustippa, Musrumpa.  
*Myrica cerifera*, L. Vaxbuske.  
 — *Gale*, L. Pors. — Skogshumle, Knagel, (Körning), Villsqvattram.  
*Myricaria germanica*, DESV. Klådris. — Indalsris, Vild Cypress.  
*Myriophyllum*, L. Vattenslinga. — Tusenblad.  
*Myristica moschata*, THUNB. Muskotträd.  
*Myrospermum peruvianum*, }  
 DEC. } Balsamträd.  
 — *toluiferum*, RICH. }  
*Myrrhis odorata*, SCOP. Spansk Körffel.  
*Myrtus communis*, L. Myrten.

## N.

- Najas*, L. Najas, Nateserf. — (Jfr Hafshår.)  
*Narcisseæ*, JUSS. Narcissväxter.  
*Narcissus*, L. Narciss.  
 — *Jonquilla*, L. Jonqvill.  
 — *poëticus*, L. Hvit Narciss, Pingstlilja.  
 — *Pseudonarcissus*, L. Gul Narciss, Påsklilja.  
 — *Tazetta*, L. Tazett.  
*Nardostachys Jatamansi*, DEC. Nardus.  
*Nardus stricta*, L. Stagg. — Elgborst, Finnborst, Finnskägg, Hära, Kaffskägg, Kalfskägg, Lapphår, Sostagg, Svinborst, Ängborst.  
*Narthecium ossifragum*, (L.) Strandlilja. — Jfr Iglegräs, Ilagräs.  
*Nasturtium amphibium*, R. BR. Vattensenap.  
 — *Armoracia*, FR. Pepparrot.  
 — *officinale*, R. BR. Källkrasse. — Vattenkrasse.

- Nasturtium silvestre*, R. BR. Vattensenap.  
*Naumburgia thyrsoiflora*, (L.) REICH. Topplösa.  
*Nemeæ*, FR. Groddtrådsväxter.  
*Nemophila*, BART. Kärleksblomma.  
*Neottia Nidus avis*, (L.) Nästrot.  
*Nepeta Cataria*, L. Kattmynta. (Näffa).  
 — Kattleka, Kattlusta, Lössegräs, (Nyttegräs), Tusengodt.  
*Nephroma arcticum*, ACH. Jettelaf. — Jettebröd.  
*Nerium Oleander*, L. Se Oleander. — (Rosenpil, Roslager.)  
*Neslia paniculata*, DESV. Korndodra.  
*Nicotiana*, L. Tobak.  
 — *rustica*, L. Bondtobak.  
 — *Tabacum*, L. Allmän Tobak.  
*Nigella damascena*, L. Jungfrun i det gröna. Jungfrukorg.  
 — *sativa*, L. Se Svartkummin.  
*Nigritella angustifolia*, RICH. Brunkulla. — Brunstolar.  
*Nitella*, AG. Slinke, Vattenslinke.  
*Nostoc commune*, VAUCH. Skyfall. — Trollspy.  
*Nuphar luteum*, SM. Neckblad, Neckblomster. — Läblad, Lå(de)rblad, Sjöblad, Sköldblad, Vämbiad. — Åkanna.  
*Nymphaea alba*, L. Neckros. — Bäckblomma, Bäckros, Vattenlilja, (Vattentulpan). — Sjöällon, Åkanna.  
 — *Lotus*, L. Lotusblomma.  
*Nymphaeaceæ*, DEC. Hästskoblad.

## O.

- Ocotea Puchury*, MART. Se Kryddböna.  
*Octavianavariegata*, VITT. Ekorrvamp.  
*Ocymum Basilicum*, L. Basilik.  
*Odontites*, PERS. Rödkulla.  
*Oenanthe Phellandrium*, LAM. Stäkra.  
 — Kaxstäkra, (Ranke).  
*Oenothera biennis*, L. Gulltraf. — (Gul Natfjol, Gul Rapunzel.)

*Oidium Tuckeri*, BEKK. Se Mjöldagg.  
*Olea europæa*, L. Oliv, Olivbuske, Oljoträd. — Oleaster.  
*Onagrariæ*, JUSS. Kroppväxter.  
*Onobrychis sativa*, LAM. Helghö.  
*Ononis*, L. Stallört.  
 — *arvensis*, L. Åkerstallört. — Horsa-gräs, Lievärg, Ljungpinnar, Rast, (Taggpuke), Vargbasse.  
 — *hircina*, JACQ. Stinkstallört. — Karbas, Räfblomster.  
*Onopordon Acanthium*, L. Tistelborre. — Bomullstistel, (Sempertin), Tistron.  
*Onygena*, PERS. Hofsvamp.  
*Opegrapha*, ACH. Skriftblaf.  
*Ophioglossum*, L. Läketunga. — Ormskallrebräken, Ormtunga.  
*Ophrys Monorchis*, L. Se Desmans-Ofris.  
 — *Myodes*, (L.) Flugblomma. — (Ofris.)  
*Opuntia coccinellifera*, DEC. Nopal.  
*Orchideæ*, L. Nosseväxter.  
*Orchis*, L. Nyckelblomster. — (Yxne.)  
 — *maculata*, L. Fläckigt Nyckelblomster. — Djefvulens hand, Guds hand, Herrans hand, Handknopp, Johannesnycklar, Petri nycklar, Jungfru Mariæ bröst, J. M. förkläde, J. M. hand, J. M. rock.  
 — *mascula*, L. Se Salep, Spansk ryt-tare.  
 — *Morio*, L. Se Salep.  
 — *ustulata*, L. Svedt Nyckelblomster. — Krutbrännare.  
*Origanum Majorana*, L. Mejram.  
 — *vulgare*, L. König, Koning. — Frimodig, Konungsgräs, Mär-mynta, (Dosta).  
*Ornithogalum*, L. Stjernlök. — Hvita Dufvor.  
 — *nutans*, L. Aftonstjerna.  
 — *umbellatum*, L. Morgonstjerna.  
*Ornithopus*, L. Klovicka.  
 — *ebracteatus*, BROT. Seradella.  
 — *perpusillus*, L. Fogelklovicka.

*Orobanche*, L. Snyltrot.  
*Orobus*, L. Vippärt. — (Gasse.)  
 — *niger*, L. Svart Vippärt.  
 — *tuberosus*, L. Knylvippärt. — Gubbtänder, Gökmat.  
 — *vernus*, L. Vårvippärt. — Kråk-ärt.  
*Oryza sativa*, L. Ris.  
*Oscillatoria*, VAUCH. Stadun.  
*Osmunda regalis*, L. Safjabräken. — Safsabuske, Runarot.  
*Oxalis Acetosella*, L. Harsyra. — Gökmat, Göksyra, Harväpling, Surklöfver, Syrsälta, Syrsälting, Vårhane.  
*Oxyria digyna*, (L.) Fjellsyra.  
*Oxytropis*, DEC. Kloärt.

## P.

*Pæonia officinalis*, RETZ. Pion.  
*Palma*, AUBL. Palm, Palmträd.  
*Panax Ginseng*. Se Ginseng.  
*Panicum miliaceum*, L. Hirs.  
*Papaver*, L. Valmo, Valmoge. — Fallblomster.  
 — *Argemone*, L. Spikvalmo. — } Åker-  
 — *dubium*, L. Åkervalmo. — } silke.  
 — *Rhoeas*, L. Kornyalmo.  
 — *somniferum*, L. Akta Valmo.  
*Papilionaceæ*, L. Ärtväxter.  
*Parietaria officinalis*, L. Blidnässla. — Väggört.  
*Paris quadrifolia*, L. Ormbär. — Fans onda bett, Hållbär, Korsört, Trollbär.  
*Parmelia centrifuga*, (L.) Vinterlaf.  
 — *conspersa*, ACH. Pricklaf.  
 — *olivacea*, ACH. Olivlaf.  
 — *onphalodes*, ACH. Brun Letlaf. — (Nafvel-laf.)  
 — *parietina*, ACH. Gull-laf. — Vägglaf.  
 — *physodes*, ACH. Qveslaf.  
 — *saxatilis*, ACH. Letlaf. — Färgmossa, Letmossa, Stenmossa.

- Parnassia palustris*, L. Visil, Hvit Visil. — Hjertblad, Hårnacker, Jungfru Mariæ hjerta, Slätterblomster.
- Passiflora cærulea*, L. Passionsblomma. — Korsblomma, Kristi korsblomma.
- Pastinaca sativa*, L. Palsternacka.
- Paxillus involutus*, L. Pluggskifling, Pluggsvamp.
- Pedicularis*, L. Frier. — Lusgräs. (Staf.)  
— *palustris*, L. Kärrfrier. — Jernört, Kallgräs, (Ledgräs), Gräsvarg, Lievarg, Skomakarskäg.
- † *Sceptrum Carolinum*, RUDB., L. Kungsspira, Kung Carls spira. — Myrkong.
- *silvatica*, L. Skogsfrier. — Granfrier, Grangräs, Granvarg, Granört.
- Pelargonium*, HERIT. Pelargonie. Jfr Geranium.
- Peltigera*, WILLD. Sköldlaf.
- *aphthosa*, (L.) Torsklaf. — Elf-näfver.
- Penicillium*, LINK. Mögel.
- Pentadesma butyrica*, R. BR. Smörträd.
- Peplis Portula*, L. Rödlonke.
- Persea Cassia*, SPR. Kasia, Kasielager.
- Personata*, L. Skeplingsväxter.
- Petasites frigida*, FR. Skråp, Skräppa.  
— *officinalis*, MOENCH. Pestilensrot, Pestört.
- Petroselinum sativum*, HOFFM. Persilja.  
— Kruspersilja, Rotpersilja.
- Peucedanum palustre*, MOENCH. Mossrot.  
— Finsk Ingefära. (Mjölkröt.)
- Peziza*, L. Skålsvamp. — Skålbild.
- Phaca frigida*, L. Fjellvicka.
- Phalaris canariensis*, L. Kanariegräs.
- Phallus impudicus*, L. Stinksvamp. — Trollägg.
- Phascum*, L. (Jordmossa.)
- Phaseolus*, L. Turkisk Böna, Sabelböna. — Störböna.  
— *nanus*, L. Krypböna.
- Philadelphus coronarius*, L. Schersmin.
- Phleum*, L. Kampegräs. Kämpegräs.
- Phleum phalaroides*, KOEL. Flenkampe.  
— *pratense*, L. Angskampe. — Timotej.
- Phoenix dactylifera*, L. Dadelpalm.
- Phragmites communis*, TRIN. Vass, Skärvass. — Kase, Kers, Strandrör.
- Phyllerium*, FR. Bladludd.
- Phyllocactus phyllanthoides*, DEC. Se Vingblomma.
- Phyllodoce cærulea*, (L.) Fjell-ljung.
- Phycalis Alkekengi*, L. Se Judekirs.
- Phycia ciliaris*, FR. Hårlaf.
- Physostigma venenosum*, BALFOUR. Se Calabar.
- Phyteuma*, L. Se Rapunzel.
- Picris hieracioides*, L. Bittermjölke. — Snoktistel.
- Pilosella*, FR. Musfibla. — Musöron, Hundfötter.
- Pilularia globulifera*, L. Furgräs. — Kloting.
- Pimpinella Anisum*, L. Anis.  
— *Saxifraga*, L. Änganis. — Allbottsrot, Bockrot, Amört.
- Pinguicula vulgaris*, L. Tätört. — Tätgräs, Tätnacke, Fetgräs, Fetnacke, Fetört, Kråkört, Sätgräs, Sätört, Vipefett, Vipegräs.
- Pinus canadensis*, L. Kanadagran, se Kanadabalsam.  
— *Cedrus*, L. Ceder.  
— *Cembra*, L. Se Ungersk Terpentin.  
— *Pinea*, L. Pinie.  
— *silvestris*, L. Fur, Fura, Tall.
- Piper*, L. Peppar. — Hvit-, Svart-, Lång-, Svartpeppar.  
— *Betle*, L. Se Betel.  
— *Cubeba*, L. FIL. Se Kobeber, Kubeber.
- Pistacia Lentiscus*, L. Se Mastix.  
— *Terebinthus*, L. } Se Cyprisk Ter-  
— *vera*, L. } pentin.
- Pisum*, L. Ärt, Ärtä.  
— *arvense*, L. Äkerärt.  
— *maritimum*, L. Se Hafsvial.  
— *sativum*, L. Allmän Ärt. — Kant-, Krans-, Kron-, Sabel-, Socker-, Spritärt.

*Plantago*, L. Groblad.  
 — *Coronopus*, L. Flikigt Groblad. —  
 Kråkfötter.  
 — *lanceolata*, L. Spetsgroblad.  
 — *major*, L. Allmänt Groblad. —  
 Dragblad, Läkeblad, Läkeblacka,  
 Vägbreda.  
 — *maritima*, L. Sutt, Suttgroblad.  
 — *media*, L. Kämpegroblad. — Käm-  
 par, Slåsskämpar.  
 — *Psyllium*, L. Loppfrögräs, se un-  
 der Loppgräs.  
*Platanthera*, RICH. Nosserot. — Mid-  
 sommarsblomster, Nattfiol; Ox-  
 gräs, Ståndpes, Ståndpers, Yxne-  
 pes.  
*Pleurospermum austriacum*, HOFFM.  
 Slöke, Slökesticka.  
*Poa*, L. Gröe.  
 — *angustifolia*, L. Slättergröe.  
 — *annua*, L. Hvitgröe. — Gårdgräs,  
 Trampgräs.  
 — *compressa*, L. Berggröe.  
 — *nemorialis*, L. Lundgröe.  
 — *pratensis*, L. Slättergröe. Ängs-  
 gröe.  
*Polemonium caeruleum*, L. Blåljus. —  
 Blå Riddare, Blågull, Kosjuss.  
*Polyanthes tuberosa*, L. Tuberos.  
*Polygala*, L. Jungfrulin. — Fogelört,  
 Jungfru Mariae hampa, hör m. fl.,  
 Mjölköka.  
 — *Senega*, L. Se Senegarot.  
*Polygonatum*, TOURN. Rams. — Bock-  
 rams, Getrams, Bockblad, Salo-  
 mons sigill.  
*Polygonaceae*, JUSS. Slideknäväxter.  
*Polygonum amphibium*, L. Vattenpilört.  
 — *aviculare*, L. Fogelört. — Gård-  
 gräs, Trampgräs, (Trampnäfva),  
 Vägört.  
 — *Bistorta*, L. Äkta Ormrot. — (Orm-  
 näfva), Ormört.  
 — *Convolvulus*, L. Åkerbinda. —  
 Snoddergräs, Vevling, Vävling.  
 — *dumetorum*, L. Löfbinda.  
 — *Hydropiper*, L. Brännande Pil-  
 ört. — Bitterblad, (Bitternäfva),

Bränna, Brudtvål, Jungfrutvål,  
 Loppgräs, Vattenpeppar.  
*Polygonum lapathifolium*, L. Rockor,  
 Ryklor.  
 — *Persicaria*, L. Mild Pilört. —  
 Rödknä, Rödknäa, (Röknäfva).  
 — *viviparum*, L. Liten Ormrot. —  
 Höfrö, Mortåg, Myrtåg, Svinrot.  
*Polypodium*, L. Stensöta. — Sötbräken.  
 — *Dryopteris*, L. Ekebräken. —  
 Skogslöper.  
 — *Phegopteris*, L. Hultabräken. —  
 Träjon.  
 — *vulgare*, L. Stensöta. — Bergsöta,  
 Kariserot (Lakritsrot).  
*Polyporus*, FR. Ticka.  
 — *betulinus*, FR. Björkticka. — Kork-  
 sopp, Näldyna.  
 — *confluens*, FR. Tufvig Ticka, Tuf-  
 ticka.  
 — *fomentarius*, FR. Fnöskticka,  
 Fnösksvamp. — Tundersvamp.  
 — *frondosus*, FR. Yppig Ticka.  
 — *giganteus*, FR. Jetteticka.  
 — *ovinus*, FR. Fårticka.  
 — *squamosus*, FR. Fjällticka.  
 — *sulfureus*, FR. Svafvelgul Ticka.  
*Polysiphonia*, AG. Hafssilke.  
*Polytrichum commune*, L. Björnmossa.  
 — Dufståg, Guckuråg, Gökråg,  
 Guckulin, Kråkbjugg, Kråkhvete,  
 Kråkkorn, Sopmossa, Viskmossa,  
 Vismossa.  
*Pomaceae*, L. Kärnfruktträd.  
*Populus*, L. Poppel.  
 — *alba*, L. Silfverpoppel. Hvitpop-  
 pel.  
 — *balsamifera*, L. Balsampoppel.  
 — *nigra*, L. Svartpoppel. — Poppel-  
 pil. Flugträd.  
 — *pyramidalis*, ROZ. Pyramidpoppel.  
 — *tremula*, L. Asp.  
*Portulaca oleracea*, L. Portulak.  
*Potamogeton*, L. Nate.  
 — *gramineus*, L. Gräsnate.  
 — *lucens*, L. Grofnate.  
 — *natans*, L. Gäddnate. — Abborr-  
 nate.

- Potamogeton pectinatus*, L. Borstnate.  
 — *perfoliatus*, L. Alnate.  
 — *rufescens*, SCHRAD. Abborrnate. —  
 (Abborrgräs.)
- Potentilla*, L. Fingerört.  
 — *anserina*, L. Silfverört. — Gåsört,  
 (Gåsgräs), Nippramsgräs.  
 — *argentea*, L. Femfingerört, Silfver-  
 fingerört.  
 — *fruticosa*, L. Tok.  
 — *reptans*, L. Refvig Fingerört.  
 — *Tormentilla*, NECK. Blodrot. —  
 Rödrod, (Tormentill).  
 — *verna*, L. Vårfingerört.
- Poterium Sanguisorba*, L. Pimpinell.  
 — Bibinell.
- Prenanthes*, L. Se Prendling.
- Primula*, L. Hviuva, Vifva.  
 — *Auricula*, L. Aurikel, Aurikel-  
 hviuva. — Hanekam.  
 — *farinosa*, L. Majhviuva. — Jung-  
 fru Mariæ blomma, Lärkblom-  
 ster, Majblomster, Melblomster,  
 Svalblomster.  
 — *veris*, L. Gulhviuva, Gullhviuva. —  
 Gökbomma, Himmelsnycklar,  
 Jungfru Mariæ nycklar, Nyckel-  
 blomma, Kattstöflar, Käringtand,  
 (Majnyckel), Oxlägg, (Yxlägg),  
 Oxlägga, Sempertuppa.
- Primulaceæ*, VENT. Hviuveväxter.
- Proteaceæ*, JUSS. Silfverträd.
- Prunella vulgaris*, L. Brunört. Brun-  
 tupper. — Jordhumle, Skogs-  
 humle(?), Käringrock.
- Prunus*, L. Slån.  
 — *Armeniaca*, L. Aprikos.  
 — *domestica*, L. Plommonträd.  
 — *insititia*, L. Krikonträd. — Tysk  
 Slån.  
 — *spinosa*, L. Slån. — Stärkebärs-  
 buske. Körne. — Stärkebär.
- Pteris aquilina*, L. Bräken, Örnbräken.  
 — Enstabb, Enstapel, Getstabb,  
 Ormräs.
- Pterocarpus Draco*, L. Se Drakblod.  
 — *santalinus*, L. FIL. Se Sandelträ.
- Puccinia Graminis*, PERS. Påfålle.
- Pulicaria vulgaris*, GÆRTN. Loppört. —  
 Brudgumpors.
- Pulmonaria*, L. Lungört.
- Pulsatilla*, MILL. Vippa.  
 — *pratensis*, MILL. Fältvippa.  
 — *vernalis*, MILL. Movippa. — Ljung-  
 snöre, Tjälablomma, Tjälåtuppa.  
 — *vulgaris*, MILL. Backvippa. Back-  
 sippa. — Gökskålla, Göksnöre,  
 Oxöron.
- Punica Granatum*, L. Granatträd.
- Pyrenomyces*, FR. Kärnsvampar.
- Pyrethrum Parthenium*, SM. Battram,  
 Berthram. Jfr Mattram.  
 — *roseum*, BIEB. Se Insektpulver.
- Pyrola*, L. Vintergröna.
- Pyrus communis*, L. Päronträd. — Pä-  
 ron. Berganot. Stenpäron.  
 — *Cydonia*, L. Qvittenträd.  
 — *Malus*, L. Apel, Appleträd, (A-  
 bull). — Skogsapel: Beskapel,  
 Surapel. — Äpple. Astrakan. Vax-  
 äpple.

## Q.

- Quassia amara*, L. Se Qvassia.
- Quercus coccifera*, L. Se Skarlakans-ek.  
 — *Ilex*, L. Jernek, Stenek.  
 — *Robur*, L. Ek. — Akarne, Ållon.  
 — *Suber*, L. Korkek, se Kork.

## R.

- Racomitrium*, BRID. Raggmossa.
- Radiola millegrana*, SM. Jordknöple.
- Ramalina*, ACH. Brosklaf.
- Ranunculaceæ*, JUSS. Ranunkulaceer.
- Ranunculus*, L. Solöga. — Ranunkel.  
 — *acris*, L. Allmänt Solöga. — Gull-  
 skålar, Majblomster, Midsom-  
 marsblomster, Smörblomster,  
 Smörört.  
 — *arvensis*, L. Åkersolöga.  
 — *bulbosus*, L. Knylsolöga. — Sol-  
 hviuva, Solvisa.

- Ranunculus Flammula*, L. Ältgräs. —  
 Iktegräs, Värkört. Källejunk.  
 — *Lingua*, L. Vattensolöga, Ämöja.  
 — *repens*, L. Refvigat Solöga. — Gul  
 Tusenskön. Refgräs, Vattenrots-  
 blomster.  
 — *sceleratus*, L. Blåseranunkel.  
*Raphanus*, L. Rättika.  
 — *Raphanistrum*, L. Åkerrättika. —  
 Rocka. Krampfrö.  
 — *sativus*, L. Trädgårdsrättika. —  
 Radis, Radisa, Rädisa.  
*Reseda Luteola*, L. Vau.  
 — *odorata*, L. Reseda.  
*Rhamnus catharticus*, L. Vägtorn. —  
 Väretorn, Vigeltorn, Virretorn,  
 Getapel, Getbark, Kråktorn, Krä-  
 ketorn, Lettetrad, Ormbärsträd,  
 Valbark.  
 — *Frangula*, L. Brake, Brakved. Trö-  
 ske. — Brågon, Bråke, Bråkbu-  
 ske, Gulbark, Sprakved, Svartal.  
*Rheum*, L. Rhabarber.  
 — *palmatum*, L. Äkta Rhabarber.  
 — *Rhaponticum*, L. Matrhabarber.  
*Rhinanthus Crista galli*, L. Höskallra.  
 Angskallra. — Göingebyxor, Ha-  
 nekam, Tuppkam, Kattstöflar,  
 Penninggräs, Skallergräs, Skälle.  
*Rhizina*, FR. Trådrotsvamp (se Tråd-  
 rot).  
*Rhizophoræ*, R. BR. Se Mangrovesko-  
 gar.  
*Rhodiola rosea*, L. Rosenrot.  
*Rhododendron*, L. Alpros. — Rosen-  
 träd.  
 — *lapponicum*, Wg. Lapsk Alpros.  
*Rhodymenia*, GREV. Söl.  
*Rhus Coriaria*, L. Se Sumak.  
 — *Cotinus*, L. Se Fustelholz.  
*Rhynchospora*, VAHL. }  
 — *alba*, VAHL. } Myrag.  
 — *fusca*, VAHL. }  
*Ribes*, L. Ribs, (Risp).  
 — *alpinum*, L. Måbärsbuske. — Må-  
 bär. Degbär, Kalfbär, Kungs-  
 bär.  
 — *Grossularia*, L. Krusbärsbuske.
- Ribes nigrum*, L. Svarta Vinbär. —  
 Distron, Tistron, Solbär.  
 — *rubrum*, L. Röda Vinbär. — Obar,  
 Öbär, Ölbär.  
 — *Uva crispa*, L. Stickelbärsbuske.  
*Riccia*, L. Jordstråla.  
*Richardsonia*, KUNTH. Se Ipecacuanha.  
*Ricinus*, L. Se Kurbits.  
 — *communis*, L. Ricin.  
 — *Mappa*, L. Duk-ricin.  
*Rivularia*, Roth. Vattenkula.  
*Robinia Pseud-acacia*, L. Akasietrad.  
 Se Ärtbuske.  
*Roccella*, DEC. Orseljlaf. — Se Orselj.  
*Roestelia cornuta*, EHRH. Rönnpensel-  
 rost.  
 — *penicillata*, FR. Penselrost.  
*Rosa*, L. Nyponbuske, Törne, Törn-  
 buske, Törnros, Trädros. — Se  
 Kanelros, Mossros.  
 — *canina*, L. Nyponbuske. — Vinter-  
 nypon. — Körne, Nypetorn. —  
 Nypon. Göpon, Juglon. — Sömn-  
 torn.  
 — *centifolia*, L. Provinsros.  
 — *cinnamomea*, L. Smörnypon.  
 — *damascena*, AIT. Månadsros.  
 — *gallica*, L. Ättikros.  
 — *indica*, L. Theros.  
 — *mollissima*, WILLD. Sommarnypon.  
 — *rubiginosa*, L. Luktörne. — Engel-  
 torn, Neglantyr.  
*Rosmarinus officinalis*, L. Rosmarin.  
 — *silvestris*. Vild Rosmarin (Sqvatt-  
 ram).  
*Rubia tinctorum*, L. Krapp.  
*Rubiaceæ*, JUSS. Måraväxter.  
*Rubus*, L. Hallon.  
 — *arcticus*, L. Vikon. Åkerbär. —  
 Byttbär, Jungfru Mariæ bär.  
 — *cæsius*, L. Blåhallon. — Käring-  
 tarmar, Ljungpinnar. — Kalf-  
 hjortron, Käringbär, Käringhal-  
 lon, Psalmbär, Skottlufva.  
 — *castoreus*, LÆST. Båfverbär.  
 — *Chamemorus*, L. Hjortron. — Jal-  
 bär, Molter, Multer, Snotter,  
 Snyttbär(?).

- Rubus fruticosus*, L. Björnbärsbuske. Björnbär, (Brumbär), Björnhallon.  
 — *idaeus*, L. Allmän Hallonbuske. Hallon.—Bram-, Bring-, Brinn-, Brom-, Brum-, Bränn-, Fall-, Fäll-, Hind-, Hing-, Hinn-, Ullbär. Åkerbär.  
 — *plicatus*, WEIHE. Se under Käringbär.  
 — *saxatilis*, L. Stenhallon.—Stenbär, Jungfru Mariæ bär, Klasbär, Kobär, Tågbär. Klason, Koddon.  
 — *suberectus*, ANDERS. Se under Käringbär.  
*Rumex*, L. Syra.  
 — *acetosa*, L. Ängsyra.—Harfot.  
 — *acetosella*, L. Kråksyra, Bergsyra.—Svinsyra.  
 — *crispus*, L. Krussyra.—(Skräppa).  
 — *domesticus*, HARTM. Skräppesyra.—Skräppa.  
 — *Hippolapathum*, FR. Hästsyra.—Tjerp, Tjerprot.  
 — *Hydrolapathum*, HUDS. Vattensyra. Dynaskräppa.  
 — *maritimus*, L. Hafssyra.  
 — *Patientia*, L. Patientia.  
*Ruppia*, L. Hårnate.  
*Ruscus aculeatus*, L. (Mustörne.)  
*Russula*, FR. Kremla.  
*Ruta graveolens*, L. Vinruta.
- S.**
- Saccharum officinarum*, L. Sockerrör.  
*Sagina*, L. Hönsbet, Hönsgräs.  
*Sagittaria sagittifolia*, L. Skäkteblad.  
*Sagus Rumphii*, WILLD. Sagopalm (se Sagogryn).  
*Salicornia herbacea*, L. Glasört.  
*Salix*, L. Pil, Pilträd, Säl, Vide, Vira.  
 — *acutifolia*, WILLD. Daggpil.  
 — *alba*, L. Hvitpil.  
 — *amygdalina*, L. Mandelpil.—(Bandpil).  
*Salix angustifolia*, FR. Marvide.  
 — *aurita*, L. Bandvide.  
 — *babylonica*, L. Sörjande Pil, Babylonisk Pil.—Tårpil.  
 — *bicolor*, FR. Gulvide.  
 — *caprea*, L. Säl.—Sall, Sald, Sälle.  
 — *cinerea*, L. Gråvide.  
 — *fragilis*, L. Knäkepil.  
 — *lanceolata*, FR. Holländsk Bandpil.  
 — *laurina*, SM. Lagervide.  
 — *nigricans*, SM. Grönvide.  
 — *pentandra*, L. Jolster, Jolsterpil.—Halster, Hilster, Hjelster, Ilster, Juster, Vekare, Vilster.  
 — *pruinosa*, WENDL. Daggpil.  
 — *purpurea*, L. Rödvara.—Videvier.  
 — *repens*, L. Jordvide, Krypvide.—Lievärg.  
 — *rosmarinifolia*, L. Rosmarinvide.  
 — *undulata*, EHRH. Gul Bandpil.  
 — *viminialis*, L. Korgpil.—Tysk Bandpil.  
 — *viridis*, FR. Grönpil.  
*Salsola Kali*, L. Sodaört.—(Salsel.)  
*Salvia*, L. Salvia.  
 — *officinalis*, L. Äkta Salvia.  
 — *pratensis*, L. Ängsalvia.  
 — *Sclæræa*, L. (*Sclæræa vulgaris*, MILL.) Se Skarlakansgräs.  
*Sambucus*, L. Hyll.  
 — *Ebulus*, L. Sommarhyll.—Mannablod, Danskablod.—Ättiksbär.  
 — *nigra*, L. Fläder, Fläderhyll.—Fulbom.  
*Samolus Valerandi*, L. Punga.—Samosört, Samol.  
*Sanguisorba officinalis*, L. Blodstilla, Blodtopp.  
*Sanicula europæa*, L. Sårlåka.—(Läkeört.)  
*Santalum album*, L. Sandelträd.  
*Sapindus Saponaria*, L. Såpträd.  
*Saponaria officinalis*, L. Såpnäglika.  
*Sarcopodium avenaceum*, FR. Hafrehatt.  
*Sargassum vulgare*, AG. Se Gräshafvet.—(Hafsgräs.)

- Sassafras officinalis*, NEES. Sassafras.  
*Satureja hortensis*, L. Safver. — Kyndel.  
*Satyrinum*, L. Se Satyrört.  
*Saussurea alpina*, DEC. Fjellskära.  
*Saxifraga*, L. Bräcka.  
 — *Cotyledon*, L. Bergbräcka. — Bergdusk.  
 — *granulata*, L. Knylbräcka. — Anisros, Hållsknoppar, Lärftsblomma, Midsommarsblomster.  
 — *Hirculus*, L. Myrbräcka.  
 — *oppositifolia*, L. Stenbräcka.  
*Scabiosa*, L. Vädd, — Knappar.  
 — *arvensis*, L. Äkervädd. — Brudgumsknoppar.  
 — *Columbaria*, L. Stjernvädd. — Fältvädd.  
 — *succisa*, L. Knappvädd. — Ängvädd. Blåhattar, Blåknappar, Båtsmän, (Djefvulsbett).  
*Scandix Cerefolium*, L. Svensk Körfvel.  
 — *Pecten*, L. Nålkörfvel. — Jungfrukam.  
*Sceptrum Carolinum*, se *Pedicularis*.  
*Schedonorus*, P. BEAUV. Svingel-losta.  
 — *inermis*, P. BEAUV. Fodersvingel-losta.  
*Scheuchzeria palustris*, L. Kallgräs.  
*Schizophyllum*, FR. Klyftsvamp, se Klyfblad.  
*Schoberia maritima*, C. A. MEY. Glatt Saltört. (Jfr *Kochia*.)  
*Schoenus*, L. Knappag.  
*Scilla*, L. Blåstjerna. — Stjernhyacint.  
 — *italica*, L. »  
 — *maritima*, L. Hafslök.  
*Scirpus*, L. Säf.  
 — *caespitosus*, L. Ramme. — Mossatof.  
 — *lacustris*, L. Sjösäf. — Kolvass.  
 — *maritimus*, L. Hafssäf.  
 — *silvaticus*, L. Skogssäf.  
*Scitamineæ*, L. Kryddliljor (se Ingefära).  
*Sclarea*, MILL. Se under Skarlakansgräs.  
*Scleranthus*, L. Knavel. Knaflegräs. — Tandgräs.
- Sclerotium Semen*, TODE. Kålfrösvamp.  
*Scolopendrium officinarum*, SW. Mjeltbräken, (Mjeltgräs).  
*Scorzonera hispanica*, L. Scorzonerot. — Ringormsrot.  
 — *humilis*, L. Kornfibla. — Svinblomster, Svinrot.  
*Scrophularia nodosa*, L. Flenört. — Sodöda, Thorsnässlå, Trynefrö.  
*Scutellaria*, L. Frossört.  
 — *galericulata*, L. Allmän Frossört. — Feberört, Fredlös, Getnos.  
*Scytonema*, AG. (Hornsilke.)  
*Secale cereale*, L. Råg.  
*Sedum*, L. Fetknopp.  
 — *acre*, L. Bitterfetknopp. — Hallborre, Munkpeppar, Pallgräs, (Skörbjuggsört), Stenört.  
 — *album*, L. Hvitfetknopp. — Hälleknopp, (Hällegräs), Mörtgräs.  
 — *annuum*, L. Småknoppar.  
 — *rupestre*, L. Bergknopp. — Tripmadam.  
 — *sexangulare*, L. Kantfetknopp. Kantknopp.  
 — *Telephium*, L. Kärleksört. — (Af-fodil), Bockebläcke, se Bockblad, (Huslök), Käringskål, Sankt Hans ört, (Taklök).  
*Selaginella spinulosa*, AL. BRAUN. Smålummer.  
*Selinum Carvifolia*, L. Krusfrö.  
*Sempervivum tectorum*, L. Taklök. — Huslök, Semperviv.  
*Senecio*, L. Boört.  
 — *Jacobæa*, L. Stånds. — Gullbo, Gullgro.  
 — *vulgaris*, L. Korsört. — Boört, Crucifixört, Stenört, (Blodgräs).  
*Senticosæ*, L. Brumväxter.  
*Serratula*, L. Skära. — Sjåla, Sjålegräs, Skårda.  
 — *arvensis*, L. Äkertistel. Se *Carduus*.  
 — *tinctoria*, L. Ängskära.  
*Sesamum orientale*, L. Sesam.  
*Sesleria cærulea*, ARD. Elfåxing, (Elfgräs).

- Setaria*, B. Beauv. Kafvelhirs. — (Kranshirs.)
- Sherardia*, L. Madd.  
— *arvensis*, L. Åkermadd. — Blåmadra.
- Sibbaldia procumbens*, L. Trefingerört.
- Silaua pratensis*, Bess. Ång-sticka.
- Silenaceæ*, Lindl. Näglikeväxter.
- Silene*, L. Glim, Glimster.  
— *Armeria*, L. Rödglim.  
— *inflata*, Sm. Tarald. — Baggpungar, Gumsepungar, Harpungar, Blåror, Dufåg, Smälla, Aggling.  
— *maritima*, With. Tarald.  
— *nutans*, L. Ång-glim.  
— *rupestris*, L. Klippglim.
- Silybum marianum*, GERTN. Sempertin.  
— Jungfru Mariæ tistel, Marien-tistel.
- Sinapis*, L. Senap. — Simp.  
— *alba*, L. Hvitsenap.  
— *arvensis*, L. Åkersenap. — Gulört, Prestkål.  
— *nigra*, L. Svartsenap.
- Siphonia elastica*, Pers. Se Kautschu.
- Sistotrema*, Pers. Se Rörtand.
- Sisymbrium*, L. Vägsenap. — Vägkrasse.  
— *officinale*, Scop. Allmän Vägsenap.  
— Dufkål, Hund-dill.  
— *Sophia*, L. Finbladig Vägsenap.  
— Ställfrö.
- Sium*, L. Märke.  
— *latifolium*, L. Vattenmärke. — Strätta.  
— *Sisarum*, L. Sockermärke, Sockerrot.
- Smilacina*, Desf. Se *Convallaria*.
- Smilax China*, L. Se Chinarot.  
— *Sarsaparilla*, L. Se Sarsaparill.
- Soja hispida*, Moench. Sojaböna.
- Solanaceæ*, Juss. Bolmväxter.
- Solanum*, L. Solan.  
— *Dulcamara*, L. Besksöta. Qvesved. — Bittersöta, Bosört, Matledsqvistar, Pukaris. — Galne-, Håll-, Orm-, Troll-, Villbär.  
— *Lycopersicum*, L. Kärleksäpple.  
— *Melongena*, L. Aggplanta.
- Solanum nigrum*, L. Nattskatta, Nattskategräs. — Hansletsbär, -gräs.  
— *sodomæum*, L. Sodomsäpple.  
— *tuberosum*, L. Potates. — Jordpäron, Jordäpple, Pantoffler. — Potatesblast, -kål, -ris.
- Solidago*, L. Gullris.  
— *canadensis*, L. Kanada-gullris.  
— *Virgaurea*, L. Allmänt Gullris. — Gullbo, Gullgro, Jungfru Mariæris, Jungfruris, Räftunga.
- Solorina crocea*, Ach. Saffrans-laf.
- Sonchus*, L. Mjölkfibla. — (Sonke), Mjölktistel. Svintistel.  
— *arvensis*, L. Fet Mjölkfibla, Åkermjölkfibla. — Fet-tistel, Skroftistel.  
— *oleraceus*, L. Allmän Mjölkfibla. — Vattentistel.
- Sorbus*, L. Oxel. Rönn.  
— *Aria*, Crantz. Norsk Oxel.  
— *Aucuparia*, L. Rönn.  
— *fennica*, Kalm. Finsk Oxel. — Oxelrönn, Suroxel.  
— *scandica*, Fr. Svensk Oxel.
- Sparganium*, L. Igelknopp. — Flä, Fläk.  
— *natans*, L. Flotagräs. — Soppegräs.  
— *ramosum*, Huds. Träggan. — Sparrgräs, Svärdgräs.  
— *simplex*, Huds. Träggan.
- Spartium scoparium*, L. Har-ris.
- Spathularia*, Pers. (Spadklubba.)
- Spergula*, L. Spergel.  
— *arvensis*, L. Åkerspergel. — Fryle, Hvitglygg, Knutarv, Nägde, Pinskorf, Pjuska, Pjäsk, Spurry, Tuska.
- Spermoedia Clavus*, Fr. (Jfr *Cordyceps*.) Brandkorn. — Bockhorn, Hungerkorn, Korntag, Mjöldryga, Mjölöka.
- Sphærobolus*, Tode. Klotboll.
- Sphærophoron*, Pers. Kraslafvar. — (Hylslaf.)
- Sphagnum*, L. Hvitmossa, Rödmossa.
- Spigelia Anthelmia*, L. Se Maskrot.

(*Spiloma*. Fläckklaf.)  
*Spinacia oleracea*, L. Spenat.  
*Spiraea*, L. Spirea.  
 — *Filipendula*, L. Brudbröd. — Galtebröd, Galteknapp, Jordgaltar, (Konvalje), Or-mylja, Somalla, Somilla, Svinbröd, Svinkrässla, Svinmandlar.  
 — *salicifolia*, L. Röd Spirea.  
 — *Ulmaria*, L. Mjödört. — Al-, Alskogs-, Bytte-, Elg-, Kall-, Lukt-, Multe-, Olme-, Ölme-, Ölgräs; Brake, Karsöta, Karört, Kassöta, Majblomster.  
*Splachnum lu-* Bullmossa, Bullemossa.  
*teum*, L. — Parasollmossa, Sol-  
 — *rubrum*, } skärmsmossa, Jung-  
 L. } fru Mariæ barmössa.  
*Stachys*, L. Syska.  
 — *arvensis*, L. Knylsyska. — Svin-  
 knyler.  
 — *silvatica*, L. Stinksyska. — (Skar-  
 lakansgräs), Stinknässla.  
*Stapelia*, L. (Asblomma.)  
*Statice*, L. Mar-risp. — (Stadd.)  
*Stellaria*, L. Stjernblomma. Stjernört.  
 — *Holostea*, L. (Perer, Peror.)  
 — *media*, (L.) Nata. Våtarv. — Vann-  
 arv, Vassarv, Mire.  
*Stenhammaria maritima*, REICH. Fjärva.  
 — Hilsko (jfr *Androsace*).  
*Stereocaulon*, ACH. Påskklaf. — Fast-  
 lagsris.  
*Sticta pulmonacea*, ACH. Lungklaf.  
*Stipa*, L. Borstgräs.  
 — *pennata*, L. Fjäderborstgräs. Jfr  
 Fjädergräs.  
*Stratiotes aloides*, L. Dyborre. — Svensk  
 Aloe, Vattenlök, Vattensåga.  
*Struthiopteris germanica*, WILLD. Fo-  
 derbräken. — Getmat, Getroffa,  
 Strutbunke.  
*Strychnos*, L. Se Curare.  
 — *Nux vomica*, L. Se Råfkaka.  
 — *Tieute*, LESCHEN. Upasträd.  
*Sturmia*, REICH. (Jfr *Malaxis*.) Mygg-  
 blomma.

*Styrax Benzoin*, DRYAND. BENZOË.  
 — *officinalis*, L. Se Storax.  
*Subularia aquatica*, L. Sylört.  
*Swietenia Mahagony*, L. Mahogny.  
*Symphytum officinale*, L. Vallört. —  
 Benvälla, Fetrot, Svartrot.  
*Synantheræa*, RICH. Blomhållsväxter,  
 Hållblomstrige.  
*Syringa vulgaris*, L. Syren.

## T.

*Tabernæmontana utilis*, ARN. Kotråd.  
*Tagetes*, L. Sammetsblomma, Sam-  
 metsros.  
 — *erecta*, L. Gul Sammetsblomma.  
 — *patula*, L. Brun Sammetsblomma.  
*Tamarix mannifera*, EHRENB. Tama-  
 risk.  
*Tanacetum vulgare*, L. Renfana. —  
 Desmegräs, Himmelskrus. — Se  
 Maskfrö.  
*Taraxacum officinale*, WEB. Smör-  
 blomma. — Smörblomster, Haj-  
 tand, Lejontand, Kopiss, Mask-  
 ros, Mjölklomster, Munkhuf-  
 vud, Skallnacke, Svinros, Ägg-  
 blomster.  
*Taxus baccata*, L. Id, Idgran, — Barr-  
 lind. Tax.  
*Tectona grandis*, L. Tekträd.  
*Teesdalia nudicaulis*, R. BR. Vallkrasse.  
*Tephrosieris*, REICH. Se Nocka.  
*Terebinthus*, MOENCH. Se Terpentin.  
*Terfezia Leonis*, TUL. Se Tryffel.  
*Tetragonia expansa*, AIT. Nyzeeländsk  
 Spenat.  
*Tetragonolobus*, SCOP. Klöfverärt. —  
 Sparrisärt.  
 — *purpureus*, MOENCH. Spergelklöf-  
 verärt. — Spergelärt.  
 — *siliquosus*, ROTH. Strandklöfverärt.  
*Teucrium Chamædrys*, L. Gamander  
 (jfr Löksuga).  
 — *Scordium*, L. Löksuga. — Lack-  
 lök.

- Thalictrum*, L. Ängsruta.  
 — *flavum*, L. Gul Ängsruta. — Iktegräs, Torrvärksgräs.  
*(Thamnidium*, LINN. Limludd.)  
*Thea chinensis*, L. Se Thebuske.  
*Theobroma Cacao*, L. Kakaoträd.  
*Thesium alpinum*, L. Spindelört.  
*Thlaspi*, L. Skärffrö. — Lomme, Lomme-gräs, Lumme-gräs.  
 — *arvense*, L. Åkerskärffrö. — Penninggräs, Skillingar, Skälle, Trädeslök.  
*Thymus*, L. Timjan.  
 — *Chamaedrys*, FR. Ängtimjan.  
 — *Serpyllum*, L. Baktimjan. — (Svarthö.)  
 — *vulgaris*, L. Timjan.  
*Tilia*, L. Lind. — Bastträd.  
 — *grandifolia*, EHRH. Holländsk Lind.  
 — *parvifolia*, EHRH. Skogslind.  
 — *vulgaris*, HAYNE. Allé-lind. — Holändsk Lind.  
*Tofieldia borealis*, WIG. Björnbrodd.  
*Tordylium*, L. Se Tordyll.  
*Torilis Anthriscus*, Gmel. Rödfloka.  
*Tortula ruralis*, EHRH. Droppmossa.  
*Tragopogon*, L. Hafrerot. — (Bockskägg), Salsofi.  
 — *porrifolius*, L. Odlad Hafrerot.  
 — *pratensis*, L. Vild Hafrerot.  
*Trametes*, FR. (Jfr *Dædalea*.) Fock.  
 — *suaveolens*, FR. Sällefock.  
*Trapa natans*, L. Sjönöt. — Vattennöt.  
*Tremella*, (DILL.) Skälving.  
 — *Auricula*, L. Se Judasöron.  
*Trichia*, HALL. Se Maskull.  
*Trientalis europæa*, L. Dufkulla. — Morkulla, Hultaviva, (Stjernros).  
*Trifolium*, L. Klöfver. (Jfr *Anthyllis*.)  
 — Klovving, Jordlefver, Tusta.  
 — *agrarium*, L. Gullklöfver, Humleklöfver. — Gullkolla, Gullväpling, Jordhumle, Skogshumle (P).  
 — *arvense*, L. Harklöfver. — Harväpling, Flåsgräs, Flåsklöfver, Noppa.  
 — *fragiferum*, L. Smultronklöfver.  
*Trifolium hybridum*, L. Alsikeklöfver.  
 Svensk Klöfver. — Blekväpling.  
 — *medium*, (L.) Skogsklöfver. Bergklöfver.  
 — *montanum*, L. Back-klöfver. — Backväpling.  
 — *pratense*, L. Rödklöfver. — Röd-fikor, -kolla, -tuppa, -tusta, -väpling; Honungsblomster, Honungsgräs.  
 — *repens*, L. Hvitklöfver. — Hvitfikor, -kolla, -väpling.  
*Triglochin*, L. Sälting. — Saltgräs.  
 — *maritimum*, L. Strandsälting.  
 — *palustre*, L. Kärrsälting.  
*Triodia decumbens*, P. Beauv. Knägräs.  
*Tripleurospermum inodorum*, SCHULTZ. (Jfr *Chamæmelum*.) Baldersbrå.  
*Trisetum*, PERS. Hafreäxing.  
 — *flavescens*, P. Beauv. Gul Hafreäxing.  
*Triticum*, L. Hvete.  
 — *caninum*, L. Hundhvete.  
 — *Spelta*, L. Spelt.  
 — *turgidum*, L. Kubbhvete. — Sammetshvete, Skägghvete.  
*Trollius*, L. Bulleblomster.  
 — *asiaticus*, L. Gullbulle.  
 — *europæus*, L. Ängbulle. — Dvalkullor (Hval-, Valkullor), Laxblomster, Smörbollor, Smörbul-lor.  
*Tropaolum majus*, L. Skölding, Sköldört. Indiansk Krasse.  
*Tuber*, MICH. Tryffel. — (Jordsvamp.)  
 — *cibarium*, PERS. Äkta Tryffel.  
*Tulipa Gesneriana*, L. Tulpan.  
*Tunica*, Scop. Saronsblomster.  
*Turritis glabra*, L. Rockentraf. — Karbas, (Tornört). — Stillfrö.  
*Tussilago Farfara*, L. Hästhofsört. — Bröstört, Bröst-tobak (se Tobak), Hostört, Fålafötter, Hästblad, Ringblomma, Tjälablomster. (Se Skräp, Skräppa.)  
*Typha*, L. Skarveldun, Kasedun. — Dunstockar, Dynaman, Kabbar, Klubbgräs, Krutläskare.  
*Typhaceæ*, ST. HIL. Kolfväxter.

## U.

- Ulex europæus*, L. Ärt-törne.  
*Ulmus*, L. Alm.  
 — *campestris*, SM. Korkalm.  
 — *effusa*, WILLD. Vresalm.  
 — *montana*, SM. Allmän Alm.  
*Uva*, L. Blacka. Bunkie.  
 — *pruniformis*, L. Sjöplommon.  
*Umbellatæ*, L. Kringelväxter, Umbellatväxter.  
*Umbilicaria pustulata*, HOFFM. Tuschlaf.  
*Umbilicus*, DEC. Jordnafle.  
*Urceolaria calcarea*, ACH. Kalklaf.  
*Uredo*, PERS. Brandrost.  
*Urtica*, L. Nässla. — Nät, Näta, Nätla.  
 — *cannabina*, L. Hampnässla.  
 — *dioica*, L. Brännässla.  
 — *urens*, L. Etternässla.  
*Usnea barbata*, ACH. Skägglaf. — Ragg-laf.  
*Ustilago*, BAUH. Brand. Brand i säd.  
 Fiblebrand.  
 — *Caries*, DEC. Kolbrand.  
 — *Segetum*, FR. Sotbrand. — Sot, Sotax.  
*Utricularia*, L. Bläddrerot. — Vatten-bläddra.

## V. W.

- Vaccinium*, L. Vaksin.  
 — *Myrtillus*, L. Blåbärsris. — Blåbär. Rackbär, Slinnor, Slyngon, Slynnen.  
 — *Oxycoccus*, L. Tranbärsris. — Tranbär, Tranjuter, Tränjon, Myrbär.  
 — *uliginosum*, L. Odonbuske. — Odon, Odensbär, Blåbuk, Bäljon, Böljon, Gorvälta, Obär, Otterbär, Utterbär, Svålon, Uddbär, Vammstöt, Öbär, Ölbär.  
 — *Vitis idæa*, L. Lingonris. — Bremle, Krösonris. — Lingon, Lingbär, Krösa, Kröson, Kröser, Tysling, Tyttebär.

- Wahlbergella*, FR. Fjellklint.  
*Vahlodea atropurpurea*, FR. Fjelltåtel.  
*Valeriana*, L. Vänderot.  
 — *officinalis*, L. Äkta Vänderot. — Velamsrot, Velantsrot, Sqvätt-lök, Stämgräs.  
*Valerianææ*, DEC. Fläderväxter.  
*Valerianella*, TOURN. Vårsallat. — (Rapunzel.)  
*Vallisneria spiralis*, L. Spiralört.  
*Vanilla aromatica*, SW. Se Vanilj.  
 (*Variolaria*, ACH. Kopplaf.)  
*Veratrum*, L. Nysrot. — Nosgräs, Näsgräs. — Prustrot.  
 — *album*, L. Hvit Nysrot. — Strandkil.  
 — *nigrum*, L. Svart Nysrot.  
 — *Sabadilla*, RETZ. Se Sabadillfrö.  
*Verbascum*, L. Kungsljus. — Ljusbrand, Trollslända, Trollkäring-slända.  
 — *Lychnitis*, L. Hvitt Kungsljus.  
 — *nigrum*, L. Mörkt Kungsljus. — Kattrumpa, Råfrumpa.  
 — *Thapsus*, L. Filtbladigt Kungsljus. — Lungört.  
*Verbena*, L. Jernört.  
*Veronica*, L. Ärenpris.  
 — *agrestis*, L. Åkerärenpris.  
 — *Beccabunga*, L. Bäckärenpris. — Bäckböna, Bäckgröna, Limmika.  
 — *Chamædryis*, L. Theärenpris. — Gamander, Jungfruögon.  
 — *longifolia*, L. Strandärenpris.  
 — *officinalis*, L. Äkta Ärenpris. — Jordkrypa.  
 — *spicata*, L. Axärenpris. — Kattrumpa.  
 — *triphyllos*, L. (Hönsruta.)  
*Verrucaria*, PERS. (Vårtlaf.)  
*Verticillatæ*, L. Sugeväxter.  
*Vetrix*, FR. Bandpil. Vide. — (Mandelpil.)  
*Viburnum Opulus*, L. Olvonbuske. — Elnaträd, Illnaträd, Snöbollsträd, Ugglerönn, Ularönn, Vattenhyll. — Olvon, Olgon. Qvalkebär, Ugglebär, Ulfbär.

*Vicia*, L. Vicka.

- *Cracca*, L. Kråkvicka. — Fogel-  
vicka, Harvia, Jogere, Kråkärt.
- *Faba*, L. Bondböna. Hästböna.
- *sativa*, L. Fodervicka.
- *sepium*, L. Tranvicka. — Tranärt.

*Victoria regia*, LINDL.

*Vinca*, L. Sinngrün. — Igrön, Ivgrön,  
(Vintergröna).

*Viola*, L. Viol.

- *canina*, L. Hundviol. — Läns-  
mansstöflar.
- *hirta*, L. Marsviol, Buskviol.
- *mirabilis*, L. Underviol.
- *odorata*, L. Luktviol.
- *silvatica*, FR. Skogsviol. — Läns-  
mansstöflar.
- *tricolor*, L. Styfmorsviol. — Min-  
nesviol. Skateblomster.  
Sammetsviol.
- v. *bicolor*.

*Viscaria*, ROEHL. Tjärblomster, Tjärört.

- *vulgaris*, ROEHL. Allmän Tjärört. —  
Beckblomster, Bekrisper, (Flug-  
fånga).

*Viscum album*, L. Mistel. — Fogellim,  
Vespelten.

*Vitis vinifera*, L. Vinranka.

- — v. *apyrena*, L. Korinter.
- Woodsia ilvensis*, R. BR. Hällebräken.  
— (Woodsört.)

## X.

*Xanthium*, L. Gullfrö.

*Xylostroma giganteum*, TODE. Snufve-  
läder. — Pukaläder.

## Z.

*Zannichellia*, L. Hårserf. — Vatten-  
serf.

*Zea Mays*, L. Majs. — (Turkiskt Hvete.)

*Zingiber officinale*, ROSC. Se Ingefära.

*Zizyphus Lotus*, LAM. Lotusbuske.

— *vulgaris*, LAM. Se Bröstbär.

*Zostera*, L. Bändling. — Bandtång,  
Grästång, Gräsja, Hafsgäs, Sjö-  
gäs, Slånga, Haf-slånga, Tare.

*Zygnema*, AG. (Partrådar.)

## Rättelser.

Sid. 31,	sp. 1,	r. 1	står i några ex.	Akervinda	för	Åkervinda
» 71,	» 2,	» 15	» »	» S	»	» Så
» 167,	» 2,	» 2	» »	» »	»	» Ångskampe
» 65,	» 1,	» 12	»	<b>Kampe</b>	för	<b>Kampegräs</b>
» 99,	» 1,	» 31	»	<i>Rasta</i>	»	<i>Resta</i>

Följande icke angifna hänvisningar äro att på sina ställen märka:

Allé-lind,	se Lind.	Hvitfikor,	se Fikor.
Bitterfetknopp,	» Fetknopp.	Hvitplister,	» Plister.
Blåmadra,	» Madd.	Hängbjörk,	» Björk.
Fjellbjörk,	» Björk.	Kartbjörk,	» Björk.
Fältstälört,	» Stälört.	Klotlimsvamp,	» Limsvamp.
Färg-ginst,	» Ginst.	Knutginst,	» Ginst.
Gräsnäglika,	» Trift.	Knylsyska,	» Syska.
Gräsvarg,	» Varg.	Krussyra,	» Syra.
Humleklöfver,	» Klöfver.	Kärrtörel,	» Mjölkört.
Hvitfetknopp,	» Fetknopp.	Sandelm,	» Strandråg.

New York Botanical Garden Library



3 5185 00241 7366

